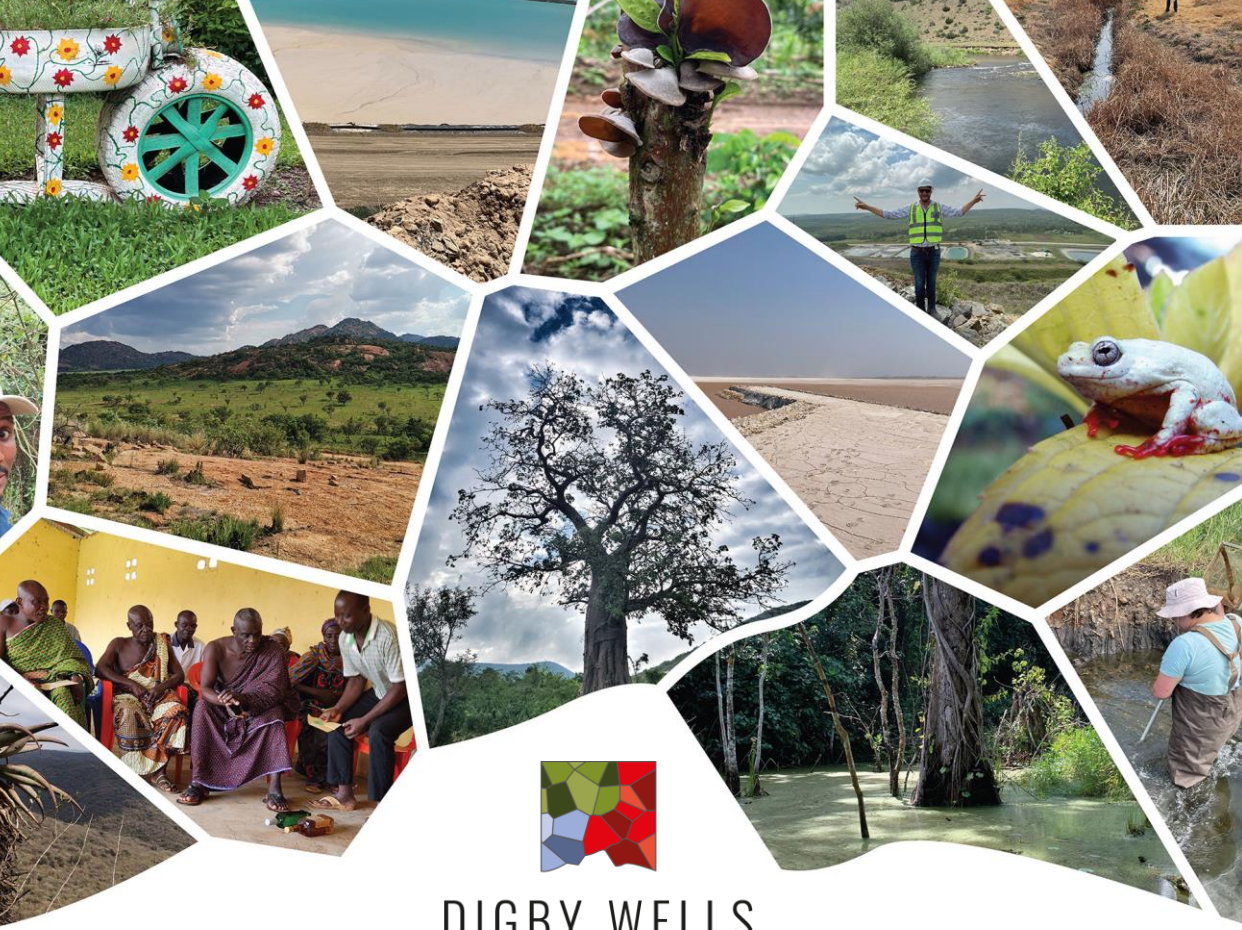

DIGBY WELLS
ENVIRONMENTAL

ریکوڈک مائننگ پروجیکٹ، پاکستان

ایگزیکٹو سمیری

جوڑ کنگ بوٹنگ پہ:

ریکوڈک مائننگ کمپنی (پرائیویٹ) لمیٹڈ

پروجیکٹ نمبر:

بی اے آر 7212

اکتوبر 2024

Hagler Bailly Pakistan

اے رپورٹ پہ ہما مول ء مرادان دانگ کہ آ ایشی ء تہ ء نشان دیگ بوٹنگ آنت یا ناں، ڈگیڑے ویلز انوارنومنٹل ء پیشگی نبشتہی رضامندی ء ابید سرجم ء یا بھر ے دگہ ہج وڑیں مول ء مرادان کارمرز کنگ نہ بیت۔

Digby Wells Environmental (Jersey) Limited
Company Registration: 115951
Directors: SE Cooper, AA van Coller

Phone : +44 (0) 1534 871 907
E-mail: info@digbywells.com | Website: www.digbywells.com
1/F Office Suite, 8 La Colombarie St Helier, Jersey, JE2 4QB, Channel Islands, UK

اے ڈاکومنٹ ڈیگیٹے ویلز انوارنومینٹل ء جوڑ کرتگ۔

ایگزیکٹو سَمری	رپورٹ ء تہر:
ریکوڈک مائننگ پراجیکٹ، پاکستان	پروجیکٹ ء نام:
بی اے آر 7212	پروجیکٹ ء کوڈ:

اے رپورٹ پہ ہما مول ء مراداں دانگ، آ ایفی ء تہ ء نشان دیگ بوٹگ، آنت یا ناں، ڈیگیٹے ویلز انوارنومینٹل ء پیشگی نبشتھی رضامندی ء ابید سرجم ء یا بھرے دگہ ہج وژیں مول ء مراداں کارمرز کنگ نہ بیت۔

دیمتری سریدی ۽ ہاترا پھریزی بیان

اے دستاویز ۽ تہا ریکوڈک پروجیکٹ ۽ سریدی ("پروجیکٹ ۽ سریدی") ریکوڈک مائننگ کمپنی (پرائیویٹ) لمیٹڈ ("آر ڈی ایم سی") ۽ آئی ۽ ہمگرنجیں ادارہ ("گروپ") ۽ نیمگ ۽ ڈیگیٹ ویلز انوارنومنٹل ۽ ہاگر بیلی پاکستان ۽ گون وقی اے ماحولیاتی ۽ چاگردی سانانی تپاس ("ESIA") ۽ تیاری ۽ سلسلہ ۽ دانگ انت۔ پروجیکٹ ۽ سریدی ای ایس آئی اے ۽ تاریخ ۽ رد ۽ ہست آنت ۽ ریکوڈک پروجیکٹ ۽ دیمروئی ۽ وھد ۽ بدل بوت کن آنت۔

ہاسیں وژا، ESIA ۽ تہا جتا جتائیں منصوبہ، کساس، پیش چاری، پیش گشی ۽ دگہ دیم ۽ سریدی (کہ سیکورٹیز ۽ قانونانی رد ۽ ہما جملہ ۽ بزانت ۽ تہا) ("پروجیکشن") ہوار انت، ایشی ۽ تہا، ۽ حد ۽ سیمسر ۽، ایشانی حوالہ ۽: پیش گشی ۽ ٹائم لائن ۽ منصوبہ پہ پروجیکٹ ۽ دیمروئی، کارمرز کنگ ۽ بند کنگ ۽؛ توانائی ۽ ٹائم لائن ۽ ہاتر ۽ درستیں ہک، لائسنس، اجازت نامہ ۽ اتھارائیزیشن؛ RDMC ۽ کار رہبند، منصوبہ، ٹارگٹ ۽ نشان ۽ حوالہ ۽ ماحولیاتی ۽ چاگردی چیزہ ۽ پائیداری ۽ چیزہ؛ اسٹیک ہولڈر ۽ ہوار بوھگ؛ ریکوڈک منصوبہ ۽ ہاتر ۽ بجلی ۽ کار رہبند ۽ پچی ۽ توانائی ۽ وسیلگ؛ دیمتری پیداوار ۽ ہاترا رہشونی، پیداوار ۽ پیش گشی، کڈ جنی (کان کئی)، درجہ بندی، تھرو پٹ، کڈ ۽ وھد، لیچنگ ۽ آسر ۽ ریکوڈک ۽ چہ گمانی این ریکوری؛ انفراستریکچر ۽ مزین کساس ۽ بوگ، سیسٹم ۽ کنسلٹینٹ ۽ کارندانی رسگ؛ کڈ جنی (کان کئی) یا دیمروئی ۽ کارانی سلسلہ ۽ آپریٹنگ یا تکنیکی بیہار، ایشی ۽ تہا جیوٹیکنیکل بیہار، ٹیلنگز ڈیم ۽ آمبار کنگ ۽ آسراقی، ۽ گزری این انفراستریکچر ۽ انفارمیشن ٹیکنالوجی ۽ نظام ۽ رکھینگ یا رسگ؛ پولکاری ۽ بود؛ ۽ آیوکیں نہاد ۽ کیاس کنگ، مالی کارکردگی ۽ دگہ چارگ یا رہشونی ۽ بابت ۽ گمان۔ تاریخی راستیانی بیاناں ابید دگہ درستیں بیان پروجیکشن آنت ۽ پروجیکشن آؤکیں جیڑبانی جھگری ۽ نہ کن آنت۔ اے دستاویز ۽ تہا لہز "بوت کنت"، "بیت"، "ارادہ"، "پلان"، "پیش چاری"، "نشانگ"، "باور"، "کساس"، "گمان"، "بوتکنیں یا گمانی این وژاں" ۽ ہم دروشم ۽ لہز پہ پیش چاری (پروجیکشن) ۽ پچار ۽ کارمرز کنگ بوت کن آنت۔ اے پیش چاری آلمی ۽ جتا جتائیں گمان، لیکہ ۽ کساس ۽ سرا بندوک آنت کہ لہتیں جاوران فیصلہ ۽ ہاسیں شے ہوار انت، ۽ زانتگیں ۽ نہ زانتگیں بیم ۽ چیر ۽ آنت، کہ ایشانی تہا بازیں ٹرس چہ گروپ ۽ کنٹرول ۽ تہا نیا آنت ۽ اے بوت کنت کہ زدیں تب ۽ میل بہ بنت۔ ایشان ہوار دیم ۽ رپک ۽ ہاسیں کاروباری، معاشی، سیاسی، سیکورٹی ۽ مقابلہ کنوکانی چیزہ ۽ پریشانی ہست آنت کہ اے بابت ۽ بیرک گولڈ کارپوریشن ۽ سالیگی فارم / فارم 40 کہ کینڈا ۽ پرونشل سیکورٹی ریکولٹرز ۽ www.sedarplus.ca ۽ یو ایس سیکورٹی اینڈ ایکسچینج کمیشن ۽ سرا EDGAR ۽ چہ www.sec.gov ۽ دیم دانگ انت۔ اے چوشیں ہاسیں ٹرس نہ آنت، یا بس کیاس آنت کہ اے رنگیں پیش چاری ۽ زد کنگ بنت، ایش بوت کنت کسانیں کساس ۽ کار ۽ سرا سان دؤر بہ دینت بلے ایشاں چوشیں مزین بستارے نیست۔

گروپ ۽ ارادہ نہ انت ۽ ہج وڑیں ذمہ واری ۽ سرا نہ انت کہ آ پروجیکشن یا ESIA ۽ اپ ڈیٹ بہ کنت کہ آنوکیں سریدی، منصوبہ، واقعہ، یا دگہ وڑیں آسر ۽ بہ بیت، بید چہ ہما چیزہ ۽ کہ قانون ۽ رد ۽ لوٹ کنگ بہ بیت۔

سرہالانی لڑ

1. پجار 1
- 1.1. پروجیکٹ ۽ گزر ۽ مول ۽ مراد ..... 1.1.
- 1.2. آر ڈی ایم سی ۽ پالیسی ۽ رہبند ..... 1.2.
- 1.3. دیمروئی ۽ رہبند ..... 1.3.
2. پروجیکٹ ۽ تپاس 2
- 2.1. ای ایس آئی اے ۽ رہبند ..... 2.1.
- 2.2. پروجیکٹ ۽ درجہ بندی ..... 2.2.
- 2.2.1. راجی رہبند ..... 2.2.1.
- 2.2.2. میان اُستمانی رہبند ..... 2.2.2.
- 2.3. قانونی فریم ورک ..... 2.3.
- 2.3.1. راجی ۽ صوبائی قانون ساجی ..... 2.3.1.
- 2.3.2. میان اُستمانی رہبند ۽ رهشونی ..... 2.3.2.
- 2.4. ریکوڈک ۽ دیما اُورنگیں کڈ جی ۽ جاہ ..... 2.4.
- 2.4.1. بندانی کارانی ای ایس آئی اے ..... 2.4.1.
- 2.4.2. بُنیاتی انفراسٹرکچر ..... 2.4.2.
- 2.4.3. کمکی این انفراسٹرکچر ..... 2.4.3.
- 2.4.4. آپ ۽ بندوبست ..... 2.4.4.
- 2.4.5. گند ۽ گسڈانی بندوبست ۽ آسراقی ..... 2.4.5.
- 2.5. ٹرانسپورٹ ..... 2.5.
- 2.5.1. روڈ نیٹورک ..... 2.5.1.
- 2.5.2. بُری ٹرانسپورٹیشن ..... 2.5.2.
- 2.5.3. ریل ۽ ٹرانسپورٹیشن ..... 2.5.3.
- 2.6. بندن (پورٹ) ۽ آسراقی ..... 2.6.
- 2.7. زمین ۽ گزر ..... 2.7.
- 2.8. روزگار ..... 2.8.
3. بدل تپاس (الٹرنیٹو آسمنٹ) 3

26	4.	ہاسین دلگوش ۽ دمگ
26	4.1.	شریکداران ہوار کنگ
26	4.1.1.	شنور ۽ سلاہی ریکانی کار گرگ
27	4.1.2.	کنگ بوتگیں درگتی
	4.1.3.	چاگرد ۽ دیمرونی پروگرام ۽ فریمورک. Error! Bookmark not defined.
32	4.1.4.	دائی ہوار بوہگ
33	4.1.5.	اؤکیں وھد ۽ درگتی
33	4.2.	چاگردی ۽ معاشی
35	4.2.1.	ریکوڈک کڈ جی ۽ جاہ (مائن سائٹ) ۽ ہمگرنجی اسٹریکچر
36	4.2.2.	ریل ٹرانسپورٹ ۽ راہ ۽ پورٹ قاسم
39	4.3.	اسل مردم
40	4.4.	زمین یا ڈگار ۽ گرگ
41	4.5.	زمین یا ڈگار ۽ چیر ۽ آپ
41	4.5.1.	آپ ۽ بدل ذریعہ
43	4.5.2.	ہائیڈروسنس
46	4.5.3.	گوریجان یا شمال ۽ زمین چیر ۽ آپ ۽ سسٹم
51	4.5.4.	آسر
52	4.5.5.	مائن سائٹ ہائیڈروجیولوجی
54	4.5.6.	جیو کیمیکل تپاس
56	4.6.	زندمان بدلی (Biodiversity)
56	4.6.1.	دیمپانیں دمگ
56	4.6.2.	پناہ گاہانی درجہ بندی
57	4.6.3.	درچک
57	4.6.4.	ساہدار
59	4.6.5.	ٹرس آماجی پناہ گاہانی تپاس
61	4.6.6.	سان یا اثرانی تپاس
62	4.6.7.	ہرجائیں ۽ دیمتری سروے ۽ پیش بندی
66	4.7.	بجلی ۽ GHGs

67	بجلی پُجارینگ ۽ بدل	4.7.1.
68	گرین ہاؤس گیسائی درآیگ ۽ تپاس	4.7.2.
70	ایندگہ پینات	4.8.
71	شور	4.8.1.
71	زہ ۽ آ (ٹریفک)	4.8.2.
72	ندارگ	4.8.3.
72	ہاک ۽ آپ بارین ہاک	4.8.4.
73	گوات ۽ کوالٹی	4.8.5.
75	زبیدگی بُنہ	4.8.6.
75	دگہ چاگردی ۽ معاشی سان ۽ اثر	4.8.7.
77	بندوبستی گامگیجانی سمیری	5.
83	بندی	6.
83	بندی ۽ ہاترا مول ۽ مراد	6.1.
83	بند کنگ ۽ وهد ۽ تاوانانی تپاس	6.2.
84	زمین ۽ کارمرز ۽ آسری پلان	6.3.
85	کار بند کنگ ۽ پد بحالی ۽ گامگیج	6.4.
85	دیمرؤ ۽ بندی ۽ پد ۽ گامگیج	6.5.
85	آسری	7.

عکسانی لڑ

- عکس 1-1: پروجیکٹ جاہ ۽ زمین 2
- عکس 1-2: پروجیکٹ ۽ ہند ۽ سیمسر 3
- عکس 2-1: ریکوڈک گڈ جی جاہ ۽ دیم ۽ آؤٹنگ لے آؤٹ 13
- عکس 2-2: مالانی پروسیسنگ کار ۽ ڈائیگرام 14
- عکس 2-3: دہ سال ۽ ہاترا آپ ۽ رابانی پیش بندی کرتگیں ڈھانچہ ۽ ڈائیگرام (m³/annum) 19
- عکس 2-4: سڑک ۽ ریلوے ٹرانسپورٹ ۽ راہ 24
- عکس 4-1: شئور ۽ سلاہ ۽ جاہ 29
- عکس 4-2: کمیونٹی ۽ شئور ۽ سلاہ دیوکانی عکس گئی 30
- عکس 4-3: ادارہ جاتی شئور ۽ سلاہ گرگ ۽ عکس گئی 32
- عکس 4-4: چہ دمگ ۽ آپ ۽ آسراتیاں گپتگیں عکس 44
- عکس 4-5: آپ زورگ ۽ بدل وسیلہ ۽ دمگ ۽ زمین چیر ۽ آپ کارمرز کنوکائی ہند 45
- عکس 4-6: گوریجانی (شمالی) زمینی آپ ۽ بہر ۽ ہاترا اسکیمیٹک کنسچول ہائیڈرولوجیکل کراس سیکشن 47
- عکس 4-7: ہائیڈرالک کنڈکٹیویٹی زوننگ 49
- عکس 4-8: فروری 2024 ۽ EC کچ ۽ ردا زمینی آپ ۽ سورتامی 50
- عکس 4-9: تپاسانی آسر ۽ ناردن گراؤنڈ واٹر سسٹم ۽ گمان گرنگیں P50 ڈراڈاؤن (ڈارک واٹر، 2024b) 52
- عکس 4-10: روبرکتی پورپہیری ۽ چہ اسکیمیٹک جیولوجیکل کراس سیکشن 53
- عکس 4-11: پہ لولکان دگہ نوکتریں ۽ گیشیں نمونہ گرگ ۽ جاہ 64
- عکس 4-12: پہ کسانیں ساہداران دگہ نوکتریں ۽ گیشیں نمونہ گرگ ۽ جاہ 65
- عکس 4-13: بجلی پُجارینگ ۽ روڈ میپ 66
- عکس 4-14: پاکستان ۽ بجلی پیداک کنگ ۽ ہستیں سورس 67

ٽيبلاني لٽ

ٽيبل 2-1 : پروجيڪٽ شيڊول	Error! Bookmark not defined.
ٽيبل 2-2 : پروجيڪٽ ۽ ڪمپني انفراسٽريڪچر ۽ ڳوٺ ڳپت	14
ٽيبل 2-3 : آپ پڇاڙينگ ۽ ساپ ڪنگ ۽ گزرائي تفصيل	15
ٽيبل 2-4 : ديما آؤرننگين آپ ۽ امباراني آسراي	16
ٽيبل 2-5 : هاسين جاباں توپاني هوراني آپ دارگ ۽ بندوبست	18
ٽيبل 2-6 : ٽي ايس ايف ڏينائن ڪرائيٽيريا اپريل 2024	21
ٽيبل 4-1 : 2022 ۽ 2023 ۽ آبادي سروے	34
ٽيبل 4-2 : تپاس گرگ ۽ ديما آؤرننگين بجلي ۽ آپشن	67
ٽيبل 4-3 : ايل او ايم ۽ همڪ بهر ۽ مڇ جي ايج جي دراڱ ۽ ڪساس	69
ٽيبل 4-4 : چه ايج ايف او (گون سولر پي وي) ۽ ڪمين هساب ۽ بجلي ۽ گريڊڪنڪشن ۽ ميان ۽ تپاوت ۽ سال ۽ جي ايج او پروفائل	69
ٽيبل 5-1 : پروجيڪٽ ۽ هاترا شئور دانگين سان ۽ اثرائي بندوبستي گامگيچ	77

ابری ویشانی لڑ

AIS	Alien Invasive Species	آلائن انویسٹو اسپیشیز
API	American Petroleum Institute	امریکن پیٹرولیم انسٹیٹیوٹ
ARD/ML	Acid Rock Drainage/ Metal Leaching	میتل لینچنگ/ایسڈ راک ڈرینج
BAP/BMP	Biodiversity Action Plan/ Biodiversity Management Plan	بائیوڈائورسٹی / بائیوڈائورسٹی ایکشن پلان
BEPA	Balochistan Environmental Protection Agency	بلوچستان انوائرنمنٹل پروٹیکشن ایجنسی
BEQS	Balochistan Environmental Quality Standards	بلوچستان انوائرنمنٹل کوالٹی اسٹینڈرڈز
BESS	Battery Energy Storage System	بیٹری انرجی اسٹوریج سسٹم
BHU	Basic Health Unit	بیسک ہیلتھ یونٹ
BID	Background Information Document	بیک گراؤنڈ انفارمیشن ڈاکومنٹ
CDC	Community Development Committees	کمیونٹی ڈیولپمنٹ کمیٹی
CIA	Cumulative Impact Assessment	کمیولیٹیو ایمپیکٹ اسیسمنٹ
CITES	Convention on the International Trade of Endangered Species	کنونشن آن دی انٹرنیشنل ٹریڈ آف انڈینجرڈ اسپیشیز
CP	Mine Closure and Rehabilitation Plan	مائن کلوزر اینڈ ری ایبل ٹیشن پلان
CSR	Corporate Social Responsibility	کارپوریٹ سوشل ریسپونسیبلٹی
DHQ	District Headquarter Hospitals	ڈسٹرکٹ ہیڈکوارٹر ہسپتال
EHS	Environmental Health and Safety	انوائرنمنٹل ہیلتھ اینڈ سیفٹی
EIA	Environmental Impact Assessment	انوائرنمنٹل ایمپیکٹ اسیسمنٹ
EPA	Environmental Protection Agency	انوائرنمنٹل پروٹیکشن ایجنسی
ESIA	Environmental and Social Impact Assessment	انوائرنمنٹل اینڈ سوشل ایمپیکٹ اسیسمنٹ
ESMMP	Environmental and Social Monitoring and Management Plan	انوائرنمنٹل اینڈ سوشل مانیتورنگ اینڈ مینجمنٹ پلان
ESMS	Environmental and Social Management System	انوائرنمنٹل اینڈ سوشل مینجمنٹ سسٹم
ESRP	Environmental and Social Review Procedures	انوائرنمنٹل اینڈ سوشل ریویو پروڈیوسرز
FGDs	Focus Group Discussions	فوکس اینڈ ڈیسکشنز
GHG	Greenhouse Gas	گرین ہاؤس گیس
GISTM	Global Industry Standard on Tailings Management	گلوبل انڈسٹری اسٹینڈرڈ آن ٹیلنگ مینجمنٹ
GRM	Grievance Redress Mechanism	گریونس ریڈریس مکنزم

HDPE	High-Density Polyethylene	ہائی ڈینسٹی پولیٹھلائن
HFO	Heavy Fuel Oil	ہیوی فیول آئل
HTV	Heavy Transport Vehicle	ہیوی ٹرانسپورٹ ویکل
IBA	Important Bird Area	ایمپورٹینٹ برڈ ایریا
IBAT	Integrated Biodiversity Assessment Tool	انٹی گریٹڈ بائیوڈائورسٹی اسیسمنٹ ٹول
ICMM	International Council of Mining and Metals	انٹرنیشنل کونسل آف مائننگ اینڈ میٹل
IEE	Initial Environmental Examination	انیشیئل انوائرنمنٹل ایگزامینیشن
IFC	International Finance Corporation	انٹرنیشنل فائننس کارپوریشن
IFC PS	International Finance Corporation Performance Standard	انٹرنیشنل فائننس کارپوریشن پرفارمنس اسٹینڈرڈ
IPs	Indigenous Peoples	انڈیجینس پیپلز
IUCN	International Union for Conservation of Nature	انٹرنیشنل یونین آف کنزرویشن آف نیچر
LLDPE	Linear Low-Density Polyethylene	لینیئر لو ڈینسٹی پولیٹھلائن
LNG	Liquefied Natural Gas	لیکوائفائیڈ نیچرل گیس
LoM	Life of Mine	لائف آف مائن
LPG	Liquified Petroleum Gas	لیکوائفائیڈ پٹرولیم گیس
MBI	Marine Benthic Invertebrates	میرین بینتھک انورٹیبلیریٹس
NEQS	National Environmental Quality Standards	نیشنل انوائرنمنٹل کوالٹی اسٹینڈرڈز
NGO	Non-Governmental Organisation	نن گورنمنٹل آرگنائزیشن
NNP	Net Neutralisation Potential	نیٹ نیوٹرلائزیشن پوٹنشل
NO ₂	Nitrogen Dioxide	نائیٹروجن ڈی آکسائیڈ
NTDC	National Transmission and Despatch Company	نیشنل ٹرانسمیشن اینڈ ڈسپچ کمپنی
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development	آرگنائزیشن فار اکنامک کواپریشن اینڈ ڈیولپمنٹ
OHS	Occupational Health and Safety	اوکیپیشنل ہیلتھ اینڈ سیفٹی
PIBT	Pakistan International Bulk Terminal	پاکستان انٹرنیشنل بلک ٹرمینل
PKR	Pakistani Rupee	پاکستانی روپی
PM ₁₀	particles with an aerodynamic diameter smaller than 10 µm	پارٹیکلز ود این ایروڈائنامک ڈیامیٹر سمالر ڊن ٲن مائیکرومیٹر
PM _{2.5}	particles with an aerodynamic diameter smaller than 2,5 µm	پارٹیکلز ود این ایروڈائنامک ڈیامیٹر سمالر ٲو، فائیو مائیکرومیٹر

PQA	Port Qasim Authority	پورٹ قاسم اتھارٹی
RBC	Rotational Biological Contactor	ریشنل بائیولوجیکل کنٹریکٹر
RCD	Regional Corporation for Development	ریجنل کوآپریشن فار ڈویلپمنٹ
RDMC	Reko Diq Mining Company (Private) Limited	ریکوڈک مائننگ کمپنی (پرائیویٹ) لمیٹڈ
RDMS	Reko Diq Mine Site	ریکوڈک مائن سائٹ
RO	Reverse Osmosis	ریورس اوسموسس
SEP	Stakeholder Engagement Plan	اسٹیک ہولڈر اینگیجمنٹ پلان
SEPA	Sindh Environmental Protection Agency	سندھ انوائرنمنٹل پروٹیکشن ایجنسی
SEQS	Sindh Environmental Quality Standards	سندھ انوائرنمنٹل کوالٹی اسٹینڈرڈز
SO ₂	Sulphur Dioxide	سلفر ڈی آکسائیڈ
SOP	Standard Operation Procedure	اسٹینڈرڈ آپریشن پروسیجر
SRA	Surface Rights Area	سرفیس رائٹس ایریا
SRK	Steffen, Robertson and Kirsten Group	اسٹیفن، روبرٹسن اینڈ کرسٹن گروپ
TDS	Total Dissolved Solids	ٹوٹل ڈیزولوڈ سولڈز
THQ	Tehsil Headquarter Hospital	تحصیل ہیڈکوارٹر ہسپتال
TSF	Tailings Storage Facility	ٹیلنگ اسٹوریج فیسلیٹی
TSS	Total Suspended Solids	ٹوٹل سسپنڈڈ سولڈ
USGS	United States Geological Survey	یونائیٹڈ اسٹیٹس جیولوجیکل سروے
WGC	World Gold Council	ورلڈ گولڈ کونسل
WMP	Waste Management Plan	ویسٹ منیجمنٹ پلان
WRD	Waste Rock Dump	ویسٹ راک ڈمپ
WTP	Water Treatment Plant	وائر ٹریٹمنٹ پلانٹ
WWTP	Wastewater Treatment Plant	ویسٹ وائر ٹریٹمنٹ پلانٹ

1- پجّار

پاکستان ۽ صوبہ بلوچستان ۽ ریگستان ۽ ہستیں ریکوڈک مائننگ پروجیکٹ ۽ دیمروئی ۽ بیرک گولڈ کارپوریشن (Barrick) کنگ ۽ آنت کہ ایشی ۽ ہواری ۽ ریکوڈک مائننگ کمپنی (پرائیویٹ) لمیٹڈ (آر ڈی ایم سی یا پروجیکٹ کمپنی) منصوبہ ۽ آپریٹر ۽ بستان ۽ کار کنگ ۽ آنت۔

15 دسمبر 2022 ۽ بیرک ۽ پروجیکٹ ۽ دووار جوڑکنگ ۽ کار سرجم کرت۔ اے کار ۽ سرجمی ۽ دگہ چیزانی ہواری ۽ سرجمیں آسری کولہندانی سر ۽ عمل کنگ ہم ہوارات کہ ایشی ۽ تہ ۽ معدنی کولہند ہوارات کہ اے منصوبہ ۽ سر ۽ کارمرز بوؤکیں مالیاتی کاران ۽ مہکم کنت ۽ ہمے رنگ ۽ کڈ جنی ۽ گرانٹ، یک پٹ ۽ پولی لائسنس ۽ سرفیس رائٹس ہوارات آنت۔ ایشی ۽ چہ ہما کار سرجم بوت کہ 2022 ۽ پیسر پاکستان، صوبہ بلوچستان ۽ بیرک ۽ نیام ۽ یک فریم ورک ۽ کولہندی ۽ آسر کنگ ۽ پد بندات بوتگ ات کہ ایشی ۽ چہ یک نوکیں ڈھانچہ ۽ ۽ چہر دستی ۽ منصوبگ ۽ دیمروئی ۽ راہ پچ بوتگ ات۔ اے منصوبہ کہ 2011 ۽ وئی لائسنسنگ ۽ کار ۽ قانوندانی درگت ۽ آژاند ۽ سبب ۽ مہتل کنگ بوتگ ات، دنیا ۽ مسترین تانبا ۽ سہر ۽ دیمروئی نہ بوتگیں امبار ۽ سرا کار ۽ سروکی ۽ کنت۔

دووار جوڑ بوتگیں منصوبہ ۽ بالواسطہ ملکیت 50 درسد بیرک ۽، ۽ 50 درسد پاکستانی شریکدارانی آنت۔ 50 درسد پاکستانی شریکدارانی پانڈگ ۽ 10 درسد فری کیریڈ، شریک نہ بوگ ۽ پانڈگ تچک ۽ بلوچستان ۽ سرکار ۽ رس آنت، دگہ 15 درسد پانڈگ بلوچستان سرکار بلوچستان منرل ریسورسز لمیٹڈ (سرجمی ۽ یک ہاسین مول ۽ مراد ۽ کمپنی ۽ کہ بلوچستان سرکار ۽ ملکیت آنت) ذریعہ ۽ گیپت، ۽ دگہ 25 درسد ۽ سرا پاکستان سرکار ۽ سئ سرکاری کاروباری اداربانی (SOEs) : آئل اینڈ گیس ڈیولپمنٹ کمپنی لمیٹڈ، گورنمنٹ ہولڈنگ پرائیویٹ لمیٹڈ ۽ پاکستان پیٹرولیم لمیٹڈ ہوار آنت۔ اے ایس او ایزانی ملکیت ۽ پروجیکٹ پاکستان منرلز پرائیویٹ لمیٹڈ ۽ دست ۽ بیت، کہ اے سئ ۽ برابر ۽ ایس او ایزانی ملکیت بیت۔

اے منصوبہ پاکستان ۽ صوبہ بلوچستان ۽ کم دیمروئی کرنگیں ضلع چاغی ۽ نزیک ۽ نوک کنڈی ۽ آنت۔ پروجیکٹ ۽ دمگ ایران ۽ اوگنستان ۽ نیام ۽ آنت [1]، ۽ اے پاکستان ۽ ہشکین دمگ چہ یک، کہ اودا کسانیں کسامے ۽ سہرگ ہست، سیال ۽ 35 ملی میٹر ۽ چہ کمتر ہنور بیت ۽ درجہ حرارت سک باز آنت کہ 9-°C ۽ بگر داں 45°C ۽ داں بیت۔ ریگستان ۽ دمگ ۽ ریت ۽ مزنیں ڈک، سنگانی کوہ، ۽ زمین ۽ سرا آپ ۽ وسیلہ آنی نیستی، کہ اے پھ انسان، دڑچک ۽ دلوتانی ہست بوگ ۽ ماحول ۽ جوڑ بوگ ۽ ٹیل آنت۔ (عکس 1-1)۔

کوہ/تیہر

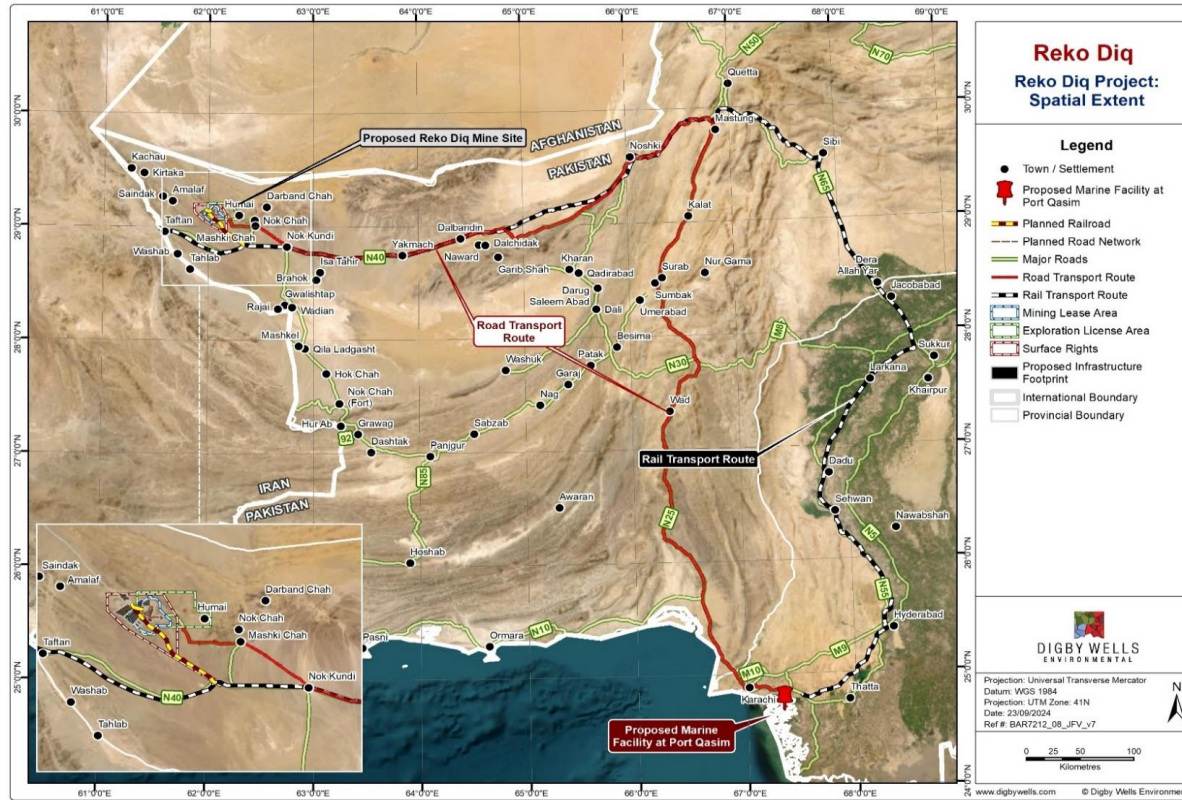

ریک ۽ پت/ریک ۽ جُملپ

عکس 1-1 : پروجیکٹ جاہ ۽ زمین

نزیکیں آبادی ۽ چاگرد، گیشتر یک چہ دومی ۽ گستا آنت، آہانی گس بُنکی ہساب ۽ گل ۽ دار (کچا) ۽ چہ جوڑ کنگ بونگ آنت۔ پروجیکٹ ۽ نزیک ۽ ہج وڑیں آبادی ۽ نیست؛ کان ۽ جاہ ۽ نزیکیں آبادی ہمانی میتگ آنت کہ چہ پروجیکٹ ۽ دمگ ۽ 20 کلومیٹر دور آنت۔ میتگ گیشتر کسان آنت ۽ آبانی آبادی سد سد مردم ۽ گیش نہ آنت۔ اے دمگ ۽ بُنیاتی سرکاری اسٹریکچر ۽ سرکار ۽ ایندگہ ہذمت سک کم آنت۔ آبادی غریب ۽ گیشتر ناسرجمیں رابانی نیٹ ورک ۽ گوں بندوک آنت ۽ گیشتریں دمگاں بنیاتی جان سلامتی ۽ آسراقی ۽ وانگ ۽ زانگ ۽ آسراقی ۽ رسگ ۽ کمی آنت۔ مردم کم وانندگ، مزنیں کساسے ۽ بے روزگاری ۽ کم آمدنی ۽ بیہارانی دیمپان آنت۔ اے دمگ ۽ بے روزگاری ۽ تھا 24 درسد مردین ۽ 42 درسد جنینانی آنت، وھدیہ کہ میان اُستمانی ماہانہ آمدنی 30,219 روپیہ (~\$108) آنت ۽ بازیں لوگے راجی گریبی ۽ کساس ۽ چہ جہل بزاں کہ آبانی آمدن 3030 روپیہ بزاں یازدہ ڈالر پہ یک ماہ ۽ بے برویر ۽ آنت، آبانی دمگ معاشی جیڑبانی دیمپانی آنت۔

ریکوڈک پروجیکٹ ۽ دیمروئی، یک تانبا ۽ سُھر ۽ گلے ۽ پچ کنگ آنت کہ ایشی ۽ سرجمیں وھدیہ سی ۽ ہشت سال بیت، دمگ ۽ آئی ۽ مردماں دراج مدتی اسٹریٹجک، دائمی دیمروئی، چاگردی ۽ معاشی دیمروئی ۽ دیم ۽ آرگ ۽ موھ رس ایت ۽ ہے رنگ ۽ سرجمیں پاکستان ۽ مزنیں مالی نپ ۽ پائندگ رس آنت۔

عکس 1-2: پروجیکٹ ۽ ہند ۽ سیمس

1.1. پروجیکٹ ۽ گزر ۽ مول ۽ مراد

یک مزنیں کڈ جتی ۽ (کان کنی یا مائننگ) ۽ دیمروئی ۽ بستار ۽، اے منصوبہ پہ بلوچستان ۽ پاکستان ۽ را دراج مدتی آسراتی دیگ ۽ بود داریت۔ پروجیکٹ ۽ لہتیں بوت کنوکیں نپ ایش آنت:

- **روزگار ۽ آسراتی:** بیرک ۽ دائمی ۽ کار رہند ۽ جاگردی کارکردگی ۽ پالیسی ۽ تھا ہندی مہلوک ۽ روزگار پُجارینگ ۽ لیکہ ہست انت۔ سال 2023 ۽ گذر ۽، کساس ۽ ردا بیرک ۽ مچ کارندہانی 97 درسد ہما ملک ۽ شہر آنت۔ ہما ملک ۽ شہری انت ۽ ہما ملک ۽ کارندہ آنت، ۷۷ درسد سائٹ ۽ سینٹر لیڈر شب ۽ عہدہ ملک ۽ شہریانی دست ۽ انت۔ تعمیراتی مرحلہ ۽ وھد ۽ اے گمان انت کہ ریکوڈک پروجیکٹ ۽ چہ 10 ہزار روزگار پیداک ہنت، وھدیکہ آپریشنل مرحلہ ۽ وھد ۽ 6 ہزار دائمی روزگار پیداک کنگ ۽ گمان انت۔ بیرک ۽ پیسر ۽ چہ دمکی کارندہانی زانت ۽ زانشت ۽ راگیش کنگ ۽ واستہ ہیلکاری ۽ موہ آنی پُجارینگ بندات کرنک تانکہ آ منصوبہ ۽ تہ ۽ ٹچک ۽ اے دگہ وژاں روزگار ۽ موہاں شتریں رنگ ۽ پائنگ چست بہ کن آنت، ۽ دمکی ۽ راجی انسانی سرمایہ ۽ گنجائش ۽ راگیش بہ کن آنت۔
  - **باپاری ۽ ڈائریکٹ ۽ انڈائریکٹ آسراتی:** بیرک ہندی ادارگ ۽ ہذمت پُجارینوکاں چہ سامان زورگ ۽ آبان ۽ کار گرگ ۽ جزم داریت، وھد ۽ گورگ ۽ گون ہما دمگ ۽ سپلائراں گون کار کنگ ۽ آبان ہیلکاری پُجارینگ ۽ یک دراجیں ٹریک ریکارڈے ۽ واہند انت کہ آکمپی ۽ بستار ۽ اخلاقی رھبنداس سرجم کنگ ۽ وئی بودناکیاں کارمرز کرت بہ کن آنت۔ نامھکمیں معاشی دیمروئی ۽ ہم پیش چاری کنگ بیت کہ ہند ۽ درآمد ۽ ہرج ۽ درج ۽ تہ ۽ گیشی کثیت۔ 2023 ۽ مہمان جلیں (میزبانی) ملکانی تھا سپلائراں گون بیرک ۽ مچ ہرج ۽ درج 6.9 بلین ڈالر بوتگ۔
  - **ٹیکس ۽ کرایہ ۽ مد ۽ سرکار ۽ زر دیگ:** بیرک ۽ ٹیکس ۽ پالیسی لَس وژاں دست کپیت ۽ ٹیکس ۽ بند ۽ بست ۽ منصوبہ بندی ۽ ہاتر ۽ کمپی ۽ رھبند ایش انت کہ آ ٹیکساں پہ وھد ۽ ہما جاہ ۽ جم کنت ۽ ہما ادائیگی ۽ کہ کنت اودا پلگاری اولی شرت بیت۔ پہ درور، 2023 ۽ کمپی ۽ کلین ٹیکس ۽ رائلٹی ۽ کمک 2.6 بلین ڈالر بوتگ ۽ دگہ 218 ملین ڈالر ملک ۽ پائنگ ۽ ردا ۽ دیگ بوتگ (ہما جاہ ۽ کہ دیگی بوتگ آنت، دانگ انت)۔ پروجیکٹ ۽ مادن ۽ کولیند ۽ ردا ۽ ریکوڈک ۽ ہاتر ۽ بُنیاتی مالیاتی شرت 5 درسد نیٹ سمیلٹر ریٹرن رائلٹی بلوچستان ۽ صوبائی حکومت ۽ دیگ ہنت، 1 درسد نیٹ سمیلٹر ریٹرن رائلٹی حکومت پاکستان ۽ دیگ ہنت (باپاری پیداوار ۽ ردا 15 سال ۽ یل کنگ ۽ حساب ۽) ۽ 0.5 درسد نیٹ سمیلٹر ۽ واپسی رائلٹی برآمد ۽ پروسیسنگ زون ۽ سرچارج ۽ درگت ۽ ہنت۔
  - **انفراسٹرکچر ۽ دیمروئی:** اے منصوبہ ۽ ردا دمگ ۽ مہلوک ۽ واست ۽ جان سلامتی، وانگ ۽ زانگ ۽ ورگ ۽ آپ ۽ آسراتی ۽ ہوار گہتر ۽ گیشیں بنیاتی ڈھانچہ ہم جوڑ کنگ بیت کہ ایشی ۽ چہ دمگ ۽ زندمان ۽ تک ۽ پھنات گیش گہتر ہنت۔ اے رنگیں منصوبہ ۽ چہ برآمدات ۽ تہ ۽ گیشی ۽ درآمدات ۽ تھا کمی کثیت ۽ ملک ۽ زر ۽ قدر ۽ قیمت ۽ باپاری خسارہ ۽ ہم کم کنگ بیت (ایس آر کے ۽ ایچ پی پی، 2010)۔
  - **جاگرد ۽ ہیلکاری ۽ دیم بری:** بیرک ۽ کولانی ردا ۽، آئی ۽ دائمی دیمروئی ۽ جاگردی کارکردگی ۽ پالیسیانی تہ ۽ دانگیں، اے منصوبہ ۽ دمکی مہلوک ۽ واستہ ہاسیں ہیلکاری ۽ وانگ ۽ زانگ ۽ موہ ہم رس ایت، ایشی ۽ چہ دمکی وانندگی ۽ کساس ۽ گہتر کنگ ۽ جاگردی ۽ معاشی دیمروئی ۽ راگیش دیم ۽ برگ ۽ کمک رسیت۔
- منصوبہ ۽ جاگردی ۽ معاشی پائنگ ۽ چہ ابید تانبا کم کاربن معیشت ۽ نیمگ ۽ رھاگ بھگ ۽ ہاتر ۽ یک ہاسیں دھالے ۽ بستار ۽ یک ہاسیں جہانی کردے پیلو کنت۔ لہتیں کساسانی ردا ۽ 2035 ۽ ناں، تانبا ۽ لوٹ چہ انوگیں 25 ملین ٹن یک سال ۽ چہ 50 ملین ٹن یک سال بیت، بزاں کہ دوستری گیش بھگ ۽ گمان انت ۽ اے لوٹ ۽ تانبا ۽ بدل

۽ دگہ دھاتانی بدل کنگ ۽ گون هلاس کنگ نه بیت پمیشکا نوکیں منصوبگ، کساس ۽ رد ۽ 2035 ۽ تان برجاه بیت۔ 25 بلین ڈالر ۽ سرمایہ کاری ۽ گزر بیت۔ اے گپ ۽ دیم ۽ آرگ ۽ کہ اے کان کنی ۽ بازیں منصوبہ انگت ۽ نیست انت ۽ نوکیں کان ۽ بندات کنگ ۽ 10-15 سال ۽ نیام ۽، یا گیش، وهد لگ ایت، 2030 ۽ تان لوٹ ۽ ته ۽ گیشی ۽ پیش گشی بوتگیں سپلائی ۽ تباوت یک سالے 10 ملین میٹرک ٹن ۽ نزیک ۽ بوھگ ۽ گمان انت (ایرک ایبرپارڈت، 2024)۔

1.2. RDMC ۽ پالیسی ۽ رھبند

اے منصوبہ آر ڈی ایم سی ۽ شریکی ۽، بیرک ۽ نیمگ ۽ چه دیمروئی دیگ ۽ کار کنگ بیت۔ بیرک کڈ جنی ۽ بزاں مائننگ ۽ ذمہ واریانی پابند انت، ۽ کڈ جنی بزاں مائننگ ۽ دھاتانی بابت ۽ میان استمانی کونسل (ICMM) ۽ ورلڈ گولڈ کونسل (WGC)، دوئینانی باسک انت۔ کمپنی ۽ لیکه دائمی دیمروئی ۽ سرا زور دنت، ایشی ۽ مراد ایش انت که درستیں کارروائیاں انجیں وڑے ۽ دیم ۽ برگ به بیت که آماحولیاتی، دود ۽ ربیدگی ۽ چاگردی ٹرس ۽ سان بزاں اثراتان ۽ کم به کنت۔ مراد ایش انت که دمگ ۽ مردمان هوار دُرستیں سٹیک هولڈران ۽ دراج مدتی آرزشت ۽ پُچارینگ انت۔ کمپنی ۽ پائیداری ۽ سرا هستیں پالیسیانی یک سرجمیں فائلے است انت، که آر ڈی ایم سی ۽ وت دستاں ژرنگ ۽ ایشی ۽ سر ۽ کار کنگ ۽ جزم دار ایت، که جہل ۽ کسان کنگ ۽ دیگ بوتگ۔

دائمی دیمروئی ۽ پالیسی: اے ذمہ واری ۽ قول ۽ کنت که: فیصلہ سازی ۽ تہا، آپریشن ۽ ماحولیاتی ۽ چاگردی اثراتانی هیال داری کنگ؛ دراپیں نوکیں منصوبہ ۽ استیں کارروائیاں تہا مزنیں بدلی ۽ هاتر ۽ ماحولیاتی ۽ چاگردی اثراتانی وانگ ۽ سرپد بوگ ۽ را بند ۽ بستی کاران هوار کنگ؛ دمگ ۽ مہلوک ۽ مہمان جلیں مُلک ۽ هواریں معاشی دیمروئی ۽ کمک کنگ؛ کرپشن ۽ هلاپ کنگ ۽ وسیلہاں گون ایمانداری ۽ بہا کنگ؛ باپاری کنگ ۽ شرط ۽ رد ۽ سپلائران وتی باپار ۽ اخلاقی ۽ ذمہ واری ۽ رد ۽ کنگ ۽ لوٹ کنگ؛ ۽ توانائی، آپ ۽ دگہ قدرتی وسیلگاں چه هما وڑ ۽ کہ بوت کنت جوانیں وڑے ۽ کارمرز کنگ بیت۔

ماحولیاتی پالیسی: اے ذمہ واری ۽ قول ۽ کنت که: ملک ۽ ته ۽ ماحولیاتی قانوند ساچی ۽ / یا میان اُستمانی جوانیں رھبندانی رد ۽ کار کنگ بیت اگاں اودا جوانین رھبند ۽ کمی انت؛ قدرتی مدّیانی جوانی ۽ کارمرز کنگ؛ آپ ۽ دائمی بند ۽ بست به دُرستیں دمگی کارمرز کنوکانی پائندگ ۽ هاتر ۽ آب و ہوا ۽ گون سیادی داروکیں تُرسانی سرجمی ۽ کساس جننگ؛ گرین ہاؤس گیس (GHG) ۽ کشگ ۽ بند ۽ بست ۽ ساپیں توانائی ۽ وسیلگانی ته ۽ سرمایہ کاری کنگ؛ ۽ ہائی کوالٹی ۽ گند ۽ گسڈانی بندوبست ۽ سرا کار کنگ۔

زندمان رگھینگ ۽ پالیسی: اے ذمہ واری ۽ قول ۽ کنت که: سبزگیں میدان ۽ درستیں منصوبہانی هاتر ۽ ہائیو ڈائیورسٹی ۽ بُن هشت جوڑ کنگ ۽ مدام ماحولیاتی اثرات ۽ سرا هیالداری کنگ، ۽ ماحولیاتی دیمروئی ۽ موھ؛ جار جتگیں نیچرل ورلڈ پیریٹیج سائٹس ۽ تہا پٹ ۽ پول، کنڈ جننگ، ڈرل کنگ بزاں چات(چاہ) جننگ یا دگہ وڑیں کار نه کنگ؛ چاگردی زندمان ۽ بدلی ۽ اثراتانی بند ۽ بست ۽ افسیت کنگ ۽ هاتر ۽ بار دیگ ۽ درجہ بندی ۽ کار ۽ آرگ؛ زندمان ۽ بدلیانی منصوبہ بندی ۽ راجی ۽ دمگی کمک کنگ؛ زندمان ۽ بدلیانی سرا سرجمی ۽ کار کنگ، زندمان ۽ کاریگی منصوبہ آنی جوڑ کنگ؛ ۽ زندمان ۽ بدلیانیانی آرزشت ۽ سرا دمگ ۽ مہلوک ۽ گون دلگوشتی۔

انسانی حقانی پالیسی: اے ذمہ واری ۽ قول ۽ کنت که: انسانی حقانی شرپ کنگ؛ مدام کوشست کنت که تہاکیں راجانی گل (UN) ۽ باپاری ۽ انسانی حقانی رھشونی ۽ رھبند، اقتصادی کمک ۽ دیمروئی ۽ گل (OECD) ۽ رھشونی) پہ باز راجی باپاری اداریاں ۽ دیمپانی ۽ انسانی حقانی رضاکاریں رھبندانی رد ۽ کار به کنت۔ برداشت نه کنت که آئی ۽ کارمند، وابستہ این مردم یا آئی ۽ نیمگ ۽ چه کار کنوکیں یا آئی ۽ کارروائیاں ته ۽ هواریں کیے ۽ سیادی داروکیں سیعی مردم ۽ نیمگ ۽

انسانی حقانی لگتمالی بہ بیت۔ گونڈوانی کارگرگ، بندپگان کارگرگ، ۽ ہرج وڑپ زورانی ۽ کار یا غلامی یا کجام ہم رنگپ
حقانی لگتمالی برداشت کنگ نہ بیت۔

چاگردی کار کُرت ۽ پالیسی: اے ذمہ واری ۽ قول ۽ کنت کہ: حکومت ۽ دگہ شریکان گون کار کنگ ۽ ہاتر ۽ کارروائی ۽ اثرات ۽ را کم کنگ ۽ اے گپ ۽ را سدک جوڑ کنگ کہ کڈ جنی یا کان کنی ۽ کاراں گون ہمگرنجپ پانڈگ، ہرج ۽ درج ۽ یک حساب ۽ بہر ۽ بانگ کنگ بیت۔ دراج مدت ۽ دائمی بزاں پائیداریں پانڈگ ۽ رسگ؛ مہمان جلیں راج ۽ کار ۽ ہوار کنگ تاں آ بہ زانت کہ کار زبیدگانی ردا انت ۽ پلگار انت؛ مہمان جلیں سرکار، ہندی مہلوک، ٹھیکدار ۽ ایندگہ شریکداراں گون جوانی ۽ کار کنگ ۽ چہ چاگردی ۽ معاشی پانڈگ ۽ موہاں گیش ۽ چہ گیش ہوار کنگ؛ مہمان جلیں مہلوک، سرکار ۽ ایندگہ شریکداراں گون ہمار کہ آ دراج مدت ۽ دیمروئی ۽ گزراں پیلو بہ کن انت ۽ یک جوانپ سان ۽ پشت بہ گیچ انت۔ ۽ ہر سائٹ ۽ سرا یک سانداریں گگ ۽ رہبندیے برجہ دارگ ۽ ہاتر ۽ کمیونٹی ۽ شکاپتاں منصفاںہ، بہ وھد ۽ یکجاہیں رنگ ۽ گیش ۽ گیوار کنگ بہ بیت۔

جانسلامتی ۽ دیمپانی ۽ پالیسی: اے ذمہ واری ۽ قول ۽ کنت کہ: کار ۽ وھداں جان سلامتی ۽ ایمنی (OHS) ۽ بند ۽ بستی رہبند ۽ جوڑ کنگ ۽ برجہ دارگ کہ ایمنی ۽ جان سلامتی ۽ ہترپانی کم کنگ ۽ ہاتر ۽ یک سرجمپ رہبندیے بہ آسراتی ۽ جوڑ کنگ بیت۔ ۽ یک ایمن ۽ رپیدگی دیمروئی ۽ کہ مردماں بہ وانگ ۽ زانگ، پرمان گرگ، سرپدی ۽ نگہوانی ۽ وسیلہ ۽ جانسلامتی ۽ ایمنی ۽ ٹرس ۽ بیمان سرپد کنگ ۽ دلبدی دیگ؛

ٹیلینگ منیجمنٹ پالیسی ۽ معیار: اے ذمہ واری ۽ قول ۽ کنت کہ: منصوبہ بندی، ڈیزائن، جوڑ کنگ، کارمرز کنگ ۽ ٹیلینگ ۽ آسراتی بند کنگ، تاوان ۽ بابت ۽ سرپدی ۽ فیصلہ سازی ۽ کاریگی بندوبست کنگ، تاوان ۽ کم ۽ چہ کم کنگ ۽ دراج وھدی ذمہ واریاں کم کنگ ۽ ہاتر ۽؛ ۽ ٹیلنگز منیجمنٹ (GISTM) ۽ ہاتر ۽ گلوبل انڈسٹری اسٹینڈرڈ ۽ رد ۽، سرجمی ۽ آڈٹ، ۽ اناگتی تیاری ۽ پسو ۽ ہاتر ۽ سرجمپ منصوبہ بندی ۽ رد ۽ کار کنگ - ICMM ۽ باسک ۽ بستار ۽ بیرک جی آئی ایس ٹی ایم ۽ دیمروئی ۽ تہا جوانپ رنگ ۽ ہوار بوتگ۔

1.3. دیمروئی ۽ لیکہ

بیرک ۽ پالیسی ۽ پائیداری ۽ رہبند ۽ رد ۽ RDMC ریکوڈک کڈ جنی بزاں مائیننگ ۽ منصوبگ ۽ را انچپ رنگ ۽ دیمروئی دیگ ۽ ہاترا جزم دارایت کہ ایشی ۽ چہ دمگ ۽ سرجمپ پاکستان ۽ را نپ بہ رسیت۔ بیرک ۽ پروجیکٹ ۽ دیمروئی ۽ رہبند ۽ بُنیادی شے ایش انت:

- سرجمپ ماحولیاتی ۽ چاگردی سانداری ۽ تپاس (ESIA) ۽ کار ۽ را ملک ۽ میان اُستمانی شترپ کار ۽ رہبندانی رد ۽ کنگ؛
- سرجمی ۽ گپ ۽ تران ۽ رہبند ۽ رد ۽ ہوار بوھگ ۽ جُز ۽ وسیلگ ۽ گون دمگی مہلوک ۽ ایندگہ مردمانی ہوار بوھگ؛
- یک سٹیک ہولڈر ۽ ہوار بوھگ ۽ منصوبہ (SEP) ۽ سرا کار کنگ کہ ایشی ۽ تہا یک رہبندیے بہ شکایت ۽ گنگانی گیش ۽ گیوار ۽ میکانزم (GRM) کار گرگ بیت تانکہ ہوار بوھگ ۽ کار ۽ جوان ۽ سرجمپ کار دل یکیمی ۽ گمان پڈر بہ بیت۔
- یک ماحولیاتی ۽ چاگردی انتظامی ۽ نگرانی ۽ منصوبہ (ESMMP) ۽ جوڑ کنگ ۽ ہاتر ۽ بوت کنوکپ منفی اثراتانی ہلاسی، کم چہ کم کنگ ۽ نگہوانی کنگ ۽ مثبت اثرات ۽ گیش کنگ؛ ۽

● راجی ۽ صوبائی (بلوچستان، سندھ ۽ پاکستان ۽ قانون سازی) ۽ میان استمانی رہبندانی رد ۽ کارکنگ، ایشی ۽ تہ ۽ میان استمانی مالیاتی کارپوریشن ۽ کارکردگی ۽ رہبند (IFC PS)، خط استوا، ۽ ورلڈ بینک گروپ ۽ جاگردی، جان سلامتی ۽ ایمنی ۽ رہبند ہوار آنت۔

2. پروجیکٹ ۽ تپاس

ریکوڈک پروجیکٹ دنیا ۽ مزیں دیمروئی نہ کرتگیں تانبا ۽ سُہر ۽ آمبار ۽ پروجیکٹانی تہا یک ۽ جھگیری ۽ کنت (Barrick, 2024)۔ مادن(معدنیات) ۽ شوہازگ ۽ گڈ جی (کان کنی) ۽ کارانی پاکستان ۽ راجی، دمگی ۽ بُنجابی معاشی دیمروئی ۽ هاسیں کردے پیلو کنگ ۽ اُمیت انت ۽ اے منصوبگ اے درگت ۽ یک بُنیاتی دیمروئی ۽۔

اے منصوبہ ۽ تُرک ۽ شیول(بیلچہ) ۽ گون تانبا ۽ سُہر ۽ کانڈگ ۽ پُنگ ۽ کار کنگ بنت، ایشی ۽ هوار پروسیسنگ ۽ آسراقی، ہمپنگ ۽ پاٹینگ ۽ وڑیں ہمگرنجیں انفرانسٹرکچر ۽ گون کڈاں آپ ۽ پُجارینگ ۽ کڈانی کلونڈگ ۽ پُنگ ۽ پہ دگہ سامان ۽ ازیاب ہم کارمرز کنگ بنت۔

اے برآمدی نہادیک ۽ واسطہ مزن بستاری این تانبا ۽ سُہر پیداک کنت ۽ پہ نہادیک ۽ پُجارینگ ۽ هاترا سُرک ۽ ریل ۽ هوار ایندگہ هستیں آسراتیانی کمک گرگ بنت۔ گڈ جی ۽ سامان ۽ ازیاب ہم ریل یا دگ بزان سُرک ۽ ذریعہ ۽ برگ ۽ پُجارینگ بنت۔ وھدیکہ جم کنگ بوٹگیں تانبا ۽ سُہر کساس 1350 کلومیٹر ۽ هستیں ریل ۽ آسراقی ۽ صوبہ سندھ ۽ شہر کراچی ۽ ڈویژن ملیر ۽ پورٹ قاسم ۽ سر کنگ بنت۔

بندانی گمانانی ردا اے پروجیکٹ ۽ وھد 38 سال انت ۽ ایشی ۽ تہا مزیں پٹ ۽ پولانی حساب ۽ کمی گیٹی بوت کن انت۔ اے گڈ جی یا تانبا ۽ سُہرائی دَر روپگ ۽ دیمروی دو بہراں کنگ بیت: اولی بہر ۽ 45 ملین میٹرک ٹن ۽ پروسیسنگ ۽ دومی بہر ۽ 45 ملین میٹرک ٹن ۽ گیٹی کنگ بیت۔ وھدیکہ سرجمیں گنجائش ۽ سرا ماٹینگ سالے سرجمی ۽ 90 ملین میٹرک ٹن ۽ کار ۽ کنت، 25 درسد تاں 30 درسد ۽ نیام ۽ هاریں تانبہ ۽ کساس 800,000 میٹرک ٹن تانبا ۽ سُہر ۽ پیداوار بیت۔

بندانی کارانی دیمروئی ۽ مرحلہ ۽ کساس چار سال لگ ایت۔ اولی بہر ۽ آپریشن 2028 ۽ گڈی ۽ بندات کنگ ۽ گمان انت۔ دومی بہر ۽ دیمروی کاران دو سال لگ ایت ۽ اولی بہر ۽ کاران چہ پد بندات کنگ بیت۔ کنسٹریٹ بزان سُہر ۽ تانبا ۽ پیداوار 2028 ۽ چہ بندات بیت۔

گمانی این پروجیکٹ شیڈول ۽ پیش کنت۔ ٹیبل: 2-1

ٹیبل: 2-2 : پروجیکٹ شیڈول

بہر	پہنات	شیڈول
کنسٹرکشن بزان دیمروی ۽ بہر	بنداتی کار	Q3 2024 – Q2 2025
	بہر 1 کنسٹرکشن بزان دیمروی کار	2025 – 2028
	بہر 2 کنسٹرکشن بزان دیمروی کار	2028 – 2030
آپریشنل بہر	بہر 1 کمیشننگ	2028
	بہر 2 کمیشننگ	2030
ذی کمیشننگ بزان هلاس کنگ	بحالی ۽ بندش ۽ پد ۽ بند ۽ بست	مائٹنگ بزان کنت جی ۽ کار هلاس بوگ ۽ پد

Q سالے ۽ یک چارے ۽ شون ۽ دنت(سے ماہی) بزان Q2 سال 2025 ۽ دومی سے ماہی این

2.1. ESIA ۽ رھبند

منصوبہ ۽ ہائر ۽ مئی 2022 ۽ ستمبر 2024 ۽ نیام ۽ ای ایس آئی اے کنگ بوٹنگ آت۔ ای ایس آئی اے ۽ کار آرائیں ایکسپرٹ کنسلٹینٹ ڈیگبے ویلز انوائرنومنٹل ۽ ہاگلر بیلی ۽ کرنگ آت۔ راجی ۽ میاں اُستمانی تک ۽ منگ بوٹگیں جوانیں رھبندانی رد ۽ (IFC PS ۽ ہوار) ای ایس آئی اے ۽ ماحول، ہندی مہلوک ۽ دگہ شریکدارانی سر ۽ بوت کنوکیں سان بزاں اثرانی ارزشت ۽ رد ۽ یک مہکمیں اسٹریکچر ۽ رندگیری تپاس گہنگ۔ اے کار ۽ بازیں بُنیاتی گامگیچ ہوار بوٹنگ آت کہ آپدر کنگ ۽ ای ایس آئی اے رپورٹ ۽ در 1 ۽ گیشتر سریدی ۽ گوں دیم ۽ آرگ بوٹنگ انت۔

- اسکریننگ پروسیس: پروجیکٹ ۽ ہائر ۽ گزری این جاگردی تپاس ۽ کچ ۽ کساس ۽ پدر کنت۔
- کار ۽ تک ۽ پھنات: ESIA ۽ ہائر ۽ کار ۽ تک ۽ پھناتانی گیشینگ ۽ بوتکنیں سان بزاں اثرات ۽ بار دیگ ۽ گامگیجانی بندانی احوال بزاں رپورٹ دات کنت۔
- بنیاتی یا بُنی تپاس: زمین ۽ میدان ۽ بابت ۽ ہواریں پٹ ۽ پول ۽ وسیلگ ۽ پروجیکٹ ۽ ہند ۽ پیسری دیمروئی ۽ ماحولیاتی، جاگردی ۽ معاشی لیکہاں جوڑ کنت۔
- سان بزاں اثراتانی کساس: اے پروجیکٹ ۽ درائیں مرحلہانی تہا بدنی، ماحولیاتی، جاگردی ۽ معاشی بوتکنیں بدلیانی کساس جنگ ۽ کار بہ کن ۽ آسر بہ گر ۽ رھبند کارگرگ بنت۔
- بند ۽ بست ۽ نگہوانی: زردیں سانانی کم کنگ ۽ جوانیں سانانی گیش کنگ ۽ ہائر ۽ ESMMP ۽ دیمروئی ذنت۔
- شریکدارانی ہوار بوہگ: دمگ ۽ مہلوک ۽ دگہ شریکداران گوں سرجمیں شئور ۽ سلاہ ۽ ہوار کنت کہ آہانی جیڑہ گیش ۽ گیوار کنگ ۽ سوچ زورگ بنت۔
- رپورٹنگ: یک رپورٹ جوڑ کنت کہ ایشی ۽ تہا ESIA ۽ ESMMP ہوار آت کہ بلوچستان ۽ سندھ ۽ ماحول ۽ رکھینگ ۽ ادارپاں پیش کنگ بنت۔

2.2. پروجیکٹ ۽ درجہ بندی

اے پروجیکٹ ۽ ردا قانون ساچی ۽ میان اسمتانی رھبندانی ردا درجہ بندی کنگ بوٹنگ۔ درجہ بندی ۽ اے گپ ۽ تچکی کنگ بوٹنگ کہ ESIA ۽ سرجم کنگ ۽ گزرائنت۔

2.2.1. راجی رھبند

نہشتہ کنگ ۽ وھد ۽، بلوچستان ۽ ماحولیات رکھینگ ۽ ادارگ (BEPA) ۽ ماحولیاتی اثرانی چکاس (IEE) ۽ رھبند، 2020 جوڑ کنگ بوگ ۽ ات۔

بلوچستان ۽ اے سیاہگ ہمدانیت ۽ بلوچستان ماحولیاتی رکھیں ۽ ایکٹ 2012، ۽ ردا ماحولیاتی تپاس ۽ ہائر پروجیکٹ درجہ بندی پاکستان انوائرنومنٹل پروٹیکشن ایجنسی (IEE ۽ EIA ۽ تپاس)، 2000 ۽ جوڑ بوتگیں رھبندانی ردا کنگ بوٹنگ آت۔ پروجیکٹ کڈ جی بزاں مائننگ، منرلانی پروسیسینگ ۽ ہمرائی ۽ ٹرانسپورٹیشن ۽ اے دگہ کاراں چہ بلوچستان ۽ کنت۔ اے کار ہما منصوبہانی تہ ۽ ہوار آت کہ اودا ای آئی اے ۽ گزرائنت جوش کہ پاکستان ۽ ماحولیاتی رکھینگ ۽ ادارگ (آئی ای ای ۽ آئی اے ۽ چار ۽ تپاسی) ۽ رھبند 2000 ۽ تہ ۴ ریگولیشن ۽ شیڈول دومی ۽ تہ ۴ ہوار انت۔

2.2.2. میان اُستمانی رھبند

ریکوڈک پروجیکٹ ۽ دروشم ۽ جاہ ۽ زمانگ ۽ پیمانہ ۽ بزانت ایش انت کہ پروجیکٹ ایکواٹور ۽ رھبندانی رد ۽ کیپیگری A ۽ درجہ بندی کنگ بوٹگ-1۔ کہ منصوبہ ۽ بوٹکنیں ہاسیں زدیں ماحولیاتی ۽ چاگردی ٹرس ۽ / یا سان ۽ اثرائاتی سرا تپاس کنگ بیت کہ آبدلی، واپسی نہ بؤوک، یا بے درور انت۔ اے درجہ بندی IFC آتی ماحولیاتی ۽ چاگردی تپاس ۽ کار رھبند (ESRP) ۽ تہا دانگیں درجہ بندی ۽ ردا انت۔

2.3. قانونی فریم ورک

ریکوڈک منصوبہ ۽ قانونی فریم ورک ۽ تہا معدنی کولبند ۽ دگہ آسری کولبند ہوار انت کہ منصوبہ ۽ نوک جوڑ کنگ ۽ ہاتر ۽ ہوار کنگ بوٹگ انت ۽ ہیم رنگ ۽ راجی ۽ صوبائی قانوند ساچی، گزرائی ۽ معیار ۽ یک سرجمیں رھبندے ہوار انت ۽ ہیم رنگ ۽ میان اُستمانی معیار ۽ رھشونی ہم گون انت۔ دووار جوڑ کرتگیں منصوبہ قانوند ساچی ۽ لوٹانی سر ۽ کار کنت ۽ ہمگرنجیں رھشونی ۽ بستار بزاں اسٹینڈراں گون ہمگرنج بیت، تان کہ یک رد ۽ بند دانگیں ۽ پائیداریں منصوبہ ۽ دیمروئی ۽ کمک بہ کنت۔

2.3.1. راجی ۽ صوبائی قانوند ساچی

پاکستان ۽ آئین ۽ ماحولیاتی جیڑبانی سر ۽ صوبائی اسمبلی آن ہاسیں قانوند ساچی ۽ واک دانگ انت۔ پروجیکٹ ۽ تہ ۽ بلوچستان ۽ سندھ ۽ دوئیں صوبہ ہوار انت۔ ہر صوبہ ۽ وتی ہاسیں قانوند، رھبند ۽ معیار است انت۔ ریکوڈک کان ۽ جاہ ۽ ریل ٹرانسپورٹ روٹ ۽ یک بہرے بلوچستان ۽ دائرہ کار ۽ کیت ۽ جیکب آباد ۽ چہ پورٹ قاسم بندن ۽ آسراتی سندھ ۽ دائرہ کار ۽ انت۔

کاریگی این قانوند ساچی ۽ تہا بلوچستان ۽ ماحولیات رکھینگ ۽ قانوند 2012 ۽ سندھ ۽ ماحولیات رکھینگ ۽ قانوند 2014 ہوار انت۔ اے قانوند پاکستان ۽ ماحولیات رکھینگ ۽ قانوند 1997 ۽ راجی ماحولیات کوالٹی ۽ معیار (NEsheblastctd) ۽ رد ۽ جوڑ کنگ بوٹگ انت۔ ایشانی تہا بازیں ماحولیاتی جیڑہ ہوار انت، گوات ۽ آب ۽ کوالٹی، ہترناکیں ردی ۽ بندوبست، ۽ شور ۽ آلودگی ہم ہوار انت ۽ ماحولیاتی تپاس ۽ لس مھلوک ۽ بہر زوری ۽ واسطہ ہاسیں رھبند مان کنگ بوٹگ انت۔

بلوچستان ۽ ماحولیاتی بستار ۽ رھبند (BEQS) اے وھد ۽ جوڑ بوھگ ۽ انت ہمیشکا NEQS ۽ کارمردی برجاہ انت۔ اے رھبندانی تہا کارجاہی گیس ۽ درکنگ، گوات ۽ کوالٹی، شور ۽ ورگی آپ ہوار انت۔ البت بی ای کیو ایس ۽ رد ۽ کار کنگ ۽ سرا ہم ہیال کنگ بیت کہ اے گپ ۽ دلجمی کنگ بہ بیت کہ آیوکیں وھد ۽ ہم اے منصوبگ ۽ رد ۽ کار کنگ بیت۔

منصوبہ ۽ ہاتر ۽ قانونی فریم ورک ۽ چار ۽ تپاس ۽ اے منصوبہ ۽ دیما آیوکیں دگہ راجی ۽ صوبائی ماحولیاتی کانود ۽ گزر ۽ پاکستان ۽ نیمگ ۽ منظور کرتگیں میان اُستمانی کولبند کہ آ منصوبہ ۽ گون سیادی دار انت۔ اے درا ESIA ۽ رپورٹ ۽ در 2 ۽ سرجمیں رنگ ۽ دیم ۽ آرگ بوٹگ انت۔

2.3.1.1. منگ ۽ پراسیس

منصوبہ ۽ ہاتر ۽ ماحولیاتی منظوری ۽ کار ۽ تہا ESIA ۽ سرا چار ۽ تپاسی ۽ منگ ۽ ہاتر ۽ سیالی داروکیں صوبائی ای پی اے آن جم کنگ ہوار انت۔ بی ای پی اے ۽ سندھ ۽ ماحولیاتی رکھینگ ۽ ادارگ، بنجاہی ریگولیٹری ادارگ انت کہ آہانی ذمہ واری انت کہ آ دیما اؤرتگیں کانودانی سرا عمل درآمد ۽ ایشی ۽ رد ۽ کار کنگ ۽ را دلجمی بہ کن انت۔ اے ای ایس آئی اے 2 ۽ ای پی اے پہ ماحولیات ۽ منگ ۽ واسطہ پیش کنگ بنت۔

منصوبہ ۽ جٹائیں اجازت نامہ، لائسنس، ۽ وھد ۽ منگ نامہ ۽ گزر بیت۔ ایشانی تہا کار ۽ ہاترا ماحولیاتی منگ نامہ، آپریشن ۽ ڈی کمیشننگ، ہرابیں موادانی بار دیگ ۽ منگ نامہ، انفراسٹرکچر ۽ جیڑپانی دائمی گیشواری، ٹرسناکین ۽ بید ٹرسناکین موادانی رد کنگ ۽ منگ نامہ، تراک ۽ مواد ۽ ایندگہ لائسنس، گڈ جنگ ۽ لبر ۽ زمین ۽ آب ۽ ڈرکنگ ۽ اجازت نامہ ہوار آنت۔ اے لوٹانی رد ۽ کار کنگ ۽ چہ اے منصوبہ ۽ قانونی ۽ رہبندانی رد کار کنگ ۽ را دلجم کنگ بیت۔

Commented [DP3]: 3rd order

Commented [VS4R3]: done

2.3.2 | میان اُستمانی رہبند ۽ رہشونی

چہ راجی ۽ صوبائی رہبند ابید اے منصوبہ ۽ رد ۽:

- IFC ۽ کارکرد ۽ رہبند ماحولیاتی ۽ چاگردی ٹرس ۽ تاوانانی گر ۽ دار ۽ ہاتر ۽ یک فریم ورک دات کنت، کار ۽ کرد ۽ گہتر کنگ ۽ چاگرد ۽ جان سلامتی ۽ ایمنی دات کنت۔
- Equator ۽ اصول کہ مالیاتی ادارپانی نیمگ ۽ چہ منگ بوتگ آنت، منصوبہاں چہ سگین ماحولیاتی ۽ چاگردی جائزہ ۽ سرا کار کنگ ۽ ریسک مینجمنٹ ۽ رد جوائیں رہبندانی سرا کار کنگ ۽ گر ۽ دار کنگ بیت۔
- GISTM ۽ تہ ۽ ٹیلنگ ۽ آسرائی ۽ ایمنیں بند ۽ بست ۽ سر ۽ زور دیگ بیت کہ چہ ایشی ۽ ماحولیاتی ۽ چاگردی تاوانانی دیم دارگ بہ بیت۔
- کارپوریٹ پالیسی کہ بیرک ۽ نیمگ ۽ جوڑ کنگ بوتگ آنت، آ میان اُستمانی جوائنٹریں کار ۽ رہبند براجہ دار آنت۔

منصوبہ ۽ ماحولیاتی ۽ چاگردی ڈیزائن ۽ بستار ۽ سرا تپاس ہم کرتگ کہ اے منصوبہ ۽ دیمروئی ۽ رہشونی ۽ کن آنت، بُنیاتی تکانسری، ڈیزائن ۽ سرا جیزگ ۽ ہم رنگیں رہشونی ۽ سرا چمشانک دنت۔ اے بستار ۽ ارزشت دنت؛ ہرابیں آب ۽ سرجم ۽ ڈرکنگ؛ ساپیں آب ۽ راہ ۽ بدل کنگ؛ کمیونٹی ۽ آب ورگ ۽ وسیلگنی رگھینگ؛ ۽ زمین ۽ پُرشٹ ۽ پُروشان ۽ کم چہ کم کنگ۔ اے منصوبہ ۽ چہ ٹرسناکین مواد ۽ رگھینیں بند ۽ بست، اخراج ۽ را کم ۽ چہ کم کنگ، ابری پناہ گابانی (نندجبابانی) رگھینگ، ۽ کمیونٹی ۽ کارندہانی دیمپانی ۽ واستہ سیفٹی پلان آنی سر ۽ کار کنگ ہم سدک جوڑ کنگ بیت۔

2.4 | ریکوڈنگ ۽ دیما اُورنگیں گڈ کجنی یا کڈ کلونڈگ ۽ جاہ

دیمتر ۽ بہراں کڈ جنی یا مائننگ ۽ بنیاتی ڈھانچہ ۽ کارانی بابت ۽ گپ جنگ بیت، ایشی ۽ تہ ۽ ٹوئیں بہر ہوار آنت، چوش کہ اوپن پٹ، ویسٹ راک ڈمپ (WRDs)، پروسیسنگ پلانٹ، ٹیلنگز اسٹوریج آسرائی (TSF) ۽ دگہ کمی کار بنیاتی ڈھانچہ ۽ ہوار آنت۔

2.4.1 | بنداتی کارانی ESIA

تعمیرات ۽ ایندگہ کارانی ہاترا یک نندجبابی کیچے مئی 2024 ۽ ESIA ۽ بنداتی کارانی رد کارانی منگ بوتگ، 250 ملی میٹر ۽ گولائی ۽ آب ۽ پُجارینگ ۽ بائپ لائن، ریورس آسموسس (RO)، آب ۽ ساپ کنگ ۽ پلانٹ (WTP) ۽ دگہ یک ہرابیں آب ۽ ساپ کنگ ۽ پلانٹ (WTP)، 15 میگاواٹ بجلی پُجارینگ ۽ ڈیزل انجنے جنگ ۽ کار منگ بوتگ، ۽ نوکیں پُجاری ۽ راہ ۽ ہستیں رابانی مسٹر کنگ ۽ ہوار چار گڈ (سیئر اینڈسائٹ ۽ یک جون ۽ سنگ ۽ گڈیر) ۽ یک ریک ۽ آرگ ۽ جاگہ کہ ایشی ۽ رد سرفیس رائٹس لیز ۽ رد ۽ کڈجی ۽ جاہ جوڑ کنگ بنت۔ بنداتی حساب ۽ اے کارانی سرجم کنگ ۽ کساس 9 ماہ ۽ وھد درکار بوھگ ۽ گمان آنت۔

2.4.2. بُنيادي انفراسٽرڪچر

زمين ۽ پٽڱ ۽ پروسيسنگ پلانٽ، گڏجڻي ۽ ڊيمروئي ۽ بُنيادي ڏهانجه آنت۔

2.4.2.1. بچين گنڊ

ڪڏ جڻي ۽ هاترا دو مڙين چات بنت، روبرڪٽي پورفيري ۽ تَنجِيل (عڪس)۔

روبرڪٽي پورفيري 3.5 تا 5 ڪلوميٽر ۽ سِرا بيت، وهديڪه سرجمي ۽ پڊ ايشي ۽ جُهلي 850 ميٽر بيت۔ يڪ 4 ميٽر ۽ راه ۽ بيت ڪه ايشي ۽ ڇه چات ۽ تها پُڄگ بيت۔ دراپين ڇه پلانٽ ۽ معدناني سنگ ۽ ڏبليو آر ڏيز مواداني برگ ۽ آرگ ۽ په ڪارمرز ڪنگ بنت۔

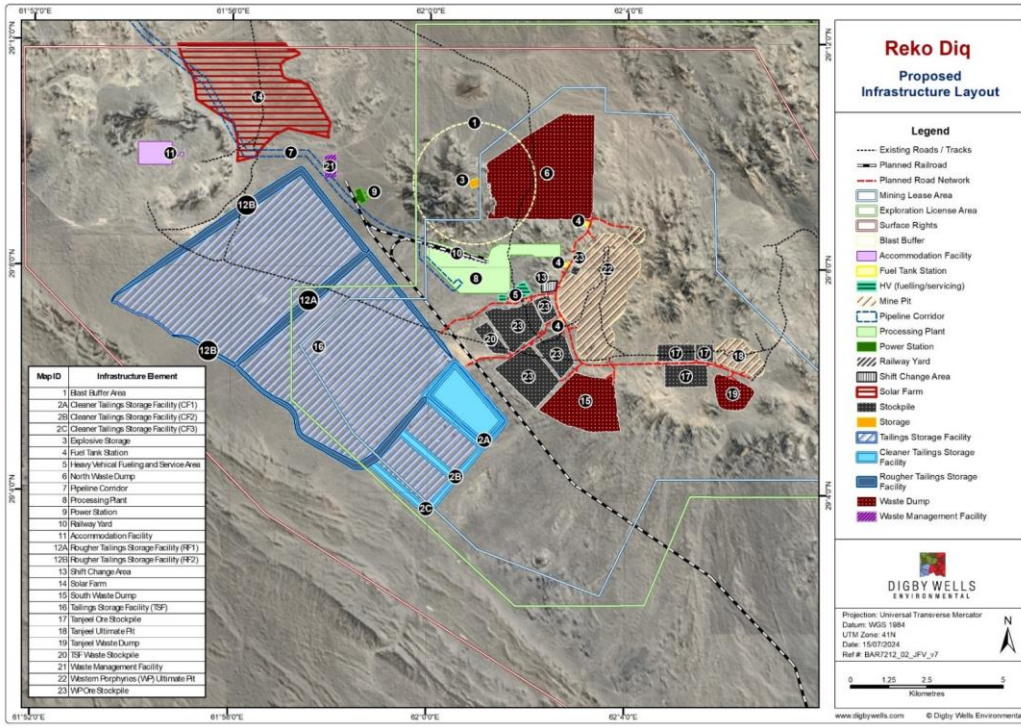
تَنجِيل ۽ مڙن چات روبرڪٽي پورفيري ۽ مڙن چات ۽ روبرڪٽ ۽ اِنٽ ۽ ڪڏ جڻي ۽ اولي 10 سال ۽ پڊ پيداوار ڏنت۔ مڙن چاتاني جُهلي ۽ تان پُڄگ ۽ دراپين ڪار راپاني ذريعه ۽ بنت۔

هَسْتين ڪڏ جڻي ۽ منصوبه ۽ بنياد ۽ ڪه فزيبلٽي اسٽڊي ۽ آسري درشم ديگ ۽ وهڊ ۽ بدلي ۽ رڊا آنت، ڪڏ جڻي 2027 ۽ روبرڪٽي پورفيريز مڙن چات ۽ ڇه بندات ڪنگ ۽ گمان اِنٽ، ايشي ۽ تها اولي ڪنسٽريٽ پيداوار 2028 ۽ گمان ڪنگ بوتگ۔

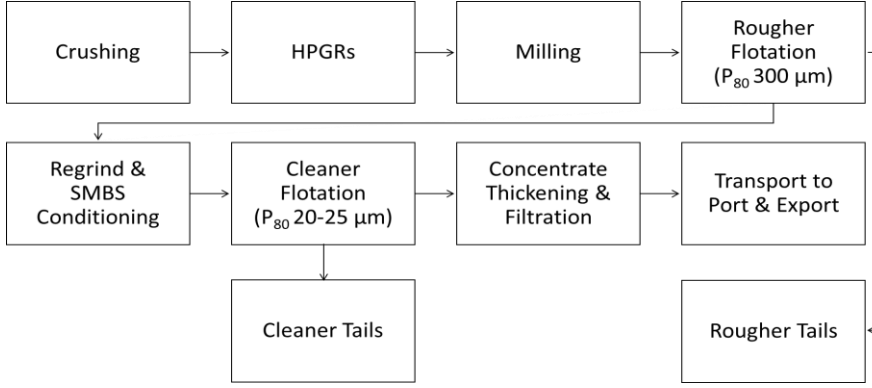
2.4.2.2. پروسيسنگ پلانٽ

مڙن چاتان (بزان مائننگ ۽ مڙين ڪڏ) ڇه مال ROM پيڊ ۽ ڪشگ ۽ آرگ بنت، اودا ۽ تچڪ ۽ بنجابي ڪرش ڪنگ ۽ ڏرَشگ بنت ۽ پروسيسنگ سرڪٽ ۽ وسيله ۽ گوزگ بندات بيت ڪه عڪس ۽ پيش دارگ بوتگ۔ ڪار ۽ گيشٽرين هال ESIA ۽ سيڪشن 3.2.1.2 ۽ گندگ بنت۔

زِري بندن ۽ برگ ۽ هاترا ريل ۽ مان ڪنگ ۽ ڇه پيش سائٽ ۽ گون دلگوشي ۽ امبار ڪنگ بنت، ۽ اودا ڇه گيشين ريفائيننگ ۽ هاترا سميلٽرز ۽ ڇه شپ ڪنگ بنت۔

عکس 1-2: ریکوڈک کنڈجی جاہ ۽ دیم ۽ اُورنگیں لے اُوت

عکس 2-2: مالانی پروسیسنگ کار ۽ ڈائیگرام

2.4.3. گمکی این انفرا سٹریکچر

جہل ۽ ٹیبل ۽ پروجیکٹ ۽ گمکی این انفرا سٹریکچر ۽ بابت ۽ گزر دیگ بونگ آنت۔ (ٹیبل)

ٹیبل 2-3: پروجیکٹ ۽ گمکی انفرا سٹریکچر ۽ گونڈ گپٹ

انفراسٹریکچر	تفصیل
• بجلی ۽ گزر	• فیز 1 (بنداتی 5 سال): 183 میگاواٹ • فیز 2 (LoM ۽ پشت کپتگی): 348 میگاواٹ
• بجلی ۽ وسیلہ	• بنداتی کار ۽ تعمیر ۽ مرحلہ: ڈیزل جنریٹر • سال 1 - 15: تیل ۽ ذریعہ ایوی فیول آئل (HFO) ۽ سولر ۽ بجلی ۽ گون • کساس 15 سال ۽ تان: بلوچستان ۽ ہستیں کمین ٹرانسمیشن انفرا سٹریکچر ۽ گیش کنگ ۽ گون • نیشنل گرڈ ۽ همگرینج کنگ
• بجلی پُجارینگ ۽ بهر ۽ بانگ	• 220 kV، 33 kV ۽ 11 kV ۽ ذریعہ ۽ پُجارینگ • اوور ہیڈ ٹرانسمیشن لائن ۽ یکیں سرکٹ ۽ ذریعہ ۽ بور فیلڈ ۽ لین پُجارینگ۔
• ڈیزل ۽ لوٹ ۽ گزر	• تعمیراتی مرحلہ: KL 26,000 یک سال • فیز 1: KL 96,000 یک سال • فیز 2: 2049 تاں KL 260,000 یک سال
• HFO ۽ گزر	• فیز 1: KL 216,000 یک سال • فیز 2: KL 425,000 یک سال (بُر ۽) • (یات دارگ به بیت کہ HFO 15 سال ۽ چہ نیشنل گرید ۽ ایشی ۽ تہا کمی کاریت۔)

انفراسٹرکچر	تفصیل
ڈیزل ۽ HFO ۽ ٹرانسپورٹیشن ۽ امبار کنگ	- پورٹ قاسم ۽ چہ ریل ۽ ذریعہ ۽ سائٹ ۽ تان سر کنگ بنت۔ - ماحول ۽ ردا ٹینکاں امبار کنگ بنت (امریکن پیٹرولیم انسٹی ٹیوٹ (API) 650 سٹینڈرڈ ۽ ردا ڈیزائن کنگ بنت) - امبار کنگ بوتگیں ٹینکاں ۽ بندڈ کنٹینمنٹ ہندان ایر کنگ بیت، کہ ایشی ۽ سائز بور ۽ آپ ۽ ناگمانی این لیکچ ۽ دارگ ۽ ہاترا مہکم کنگ بیت۔
سیکورٹی ۽ لوٹ	- مائن سائٹ ۽ ہندان ٹٹ کنگ بنت ۽ ایشی ۽ ہوری ۽ گشت ۽ راہ ۽ یک اینٹی ویکل برے ہم بیت۔ - تہا پُترگی ۽ ہاترا پُترگی ڈک بنت۔ - پچہ آرگ ۽ نگہوانی ۽ بندوبست (تہا دؤر کنوک ۽ پچہ آرگ ۽ شیواری (الارم)) - مہکمیں دیمپانی ۽ موبائل گشت (سرجمیں ڈھانچہ ۽ گوں) - سیکورٹی کنٹرول روم
چہ آس ۽ دیمپانی	- شیواری (الارم)، آس ۽ چاہ ۽ گزری این ہندان ہاسیں بند ۽ بست - ماڈیانی ڈن ۽ فائر ہائیڈرنٹس - پروسیسنگ پلانٹ، مائن سائٹ ۽ بڈ کنگ (ربائش) ۽ جاپاں فائر واٹر سسٹم - کنویئر بیلٹ ۽ لائنیر پیٹ کیبل ڈیٹیکٹر بنت
اناگتی بند ۽ بست (ایمرجنسی رسپونس)	- کجام ہم اناگتی جاوہال ۽ چہ رکھک ۽ ہاترا یک اناگتی ٹیمے اوشتوک ۽ تیار بیت۔ - ایمرجنسی رسپانس ۽ ہاسیں آسراتیانی تہا فائر ٹرک ۽ ایمبولینس ۽ ایندگہ آسراتی (بنداتی جانسلامتی کمک) بنت۔

2.4.4. آپ ۽ بند ۽ بست

جہل ۽ داتگیں ٹیبل ۽ سرجمی ۽ لس آپ ۽ کساس، آپ ۽ سیوریج ۽ ساپ کنگ ۽ گزری دیگ بوتگ انت۔ (ٹیبل -)

ٹیبل 2-3: آپ پُجارینگ ۽ ساپ کنگ ۽ گزرائی تفصیل

تہر	تفصیل
آپ ۽ وسیلہ	گوریجان (شمال) ۽ زمینی آپ ۽ بندوبست، آپ ۽ یک چاہ ۽ کہ کڈجی ۽ ہند ۽ گوریجانی (شمالی) روبرکت ۽ کساس 7 کلومیٹر ۽ دوری ۽ انت۔ میری لائف آف مائن (LOM) ۽ واسطہ بس انت بلے بدل وسیلگ ۽ پٹ ۽ پول برجہ انت اگان آؤکیں وھد ۽ بدل (متبادل) ۽ لوٹ بہ بیت۔ نزیکیں کمیونٹی نیست کہ لے آپ بند ۽ چہ آپ ۽ کارمرز کن انت یا آماج بہ بنت۔
آپ زورگ	گوریجانی (ناردن) یور فیلڈ: آپ ۽ چارگ ۽ ہاترا بور ۽ جات جننگ بنت۔ ہائیڈرو جیولو جیکل ماڈلنگ ۽ آسر ۽ رد ۽ چاہ گچین کنگ بوتگ انت۔

تفصیل	تہر
آپ پُچارینگ ۽ کار: بنداتی کارانی وھد ۽ شمالی (نادرن) بور فیلڈ ۽ چہ کان ۽ جاہ ۽ 250 ملی میٹر ۽ گولیں چیر کرتگیں پائپ لائن جوڑ کنگ (ESIA رپورٹ ۽ بہر 3.1 ۽ بچار (ت)۔ سرجمی ۽ آپ پُچارینگ: دومی 900 ملی میٹر ۽ گولیں بار دانگیں، سیمنٹ ۽ سرا جوڑ کرتگیں اسٹیل پائپ لائن جوڑ کنگ بیت کہ اولی پائپ لائن ۽ 30 میٹر ۽ دوری ۽ جوڑ کنگ بیت۔ آؤکیں وھد ۽ سرجمیں پائپ لائن، سروس روڈ ۽ بجلی ۽ سپلائی لائن ۽ سرجمی ۽ 60 میٹر ۽ پرائی ۽ بیت۔	
ساپ نہ کرتگیں آپ ۽ گزر	
1.6 GL/a	تعمیراتی کارانی باریگ
24 GL/a	فیز 1 پروڈکشن بزاں پیداوار
48 GL/a	فیز 2 پروڈکشن بزاں پیداوار
1.6 GL/a	ھلاس کنگ ۽ باریگ
آپ ۽ ساپ کنگ (ورگ ۽ قابل جوڑ کنگ)	
ایشی ۽ ہاترا دو کنٹینراں، فلٹریشن، ریورس آسموسس ۽ کلورین (بیکٹیریل کنٹرول ۽ ہاتر ۽) ۽ سوڈا ایش (پی ایچ ایڈجسٹمنٹ ۽ ہاتر ۽) آپ ساپ کنگ ۽ کارمرز کنگ بنت۔	ٹیکنالوجی
145 m ³ /hr	بودنای (کیپسٹی)
سیوریج ٹریٹمنٹ پلانٹ	
نندجاہ یا پڈ کنگ ۽ آسراقی ۽ پروسیسنگ پلانٹ ۽ تہا سیوریج ٹریٹمنٹ پلانٹس ۽ ہاتر ۽ روٹیشنل بائیولوجیکل کنٹیکٹر (RBC) ٹیکنالوجی ۽ سرا کار۔ سیپٹک ٹینک ۽ انفلٹریشن ۽ بند ۽ بست ۽ ہاتر ۽ کسانیں سیوریج ۽ کساس ۽ ہاتر ۽ جوش کہ . گارڈ ہاؤسز، انٹراسٹیپ ۽ موادانی امبار کنگ ۽ جاہ۔	ٹیکنالوجی
RBC پلانٹس: بیکٹیریائی زدوم ۽ کم کنگ ۽ ہاترا الترا وایلٹی لائن ۽ گون ٹریٹمنٹ کنگ بیت ۽ پدا پروسیسنگ پلانٹ سرکٹ ۽ چہ ری سائیکل کنگ بیت۔	بیکٹیریائی ساپ کنگ
زمین ۽ چیر ۽ بار ڈیگ۔ تعمیراتی فیز: 2.9 میٹر میٹر۔ آپریشن ۽ فیز: 1.5 میٹر 3	گند ۽ گسڈاں بار ڈیگ

آپ امبار کنگ ۽ دیما آؤرتگیں آسراتیانی تفصیل 2-4

دیما آؤرتگیں آپ ۽ امبارانی آسراتی: ٹیبل 2-4

آسراتی	جاہ یا ہند	ایر کنگ ۽ گنجائش	آپ ۽ وسیلگ	مزل (آپ کارمرز ۽)
ساپ نہ کرتگیں آپ ۽ تلاوگ	پراسیس پلانٹ	400,000 m ³ (5 روچ ۽ ایر کنگ)	گراؤنڈ واٹر چہ شمال ۽ چاتاں چہ پمپ کنگ	- تچکائی ۽ پلانٹ ۽ نیمگ ۽ - سرد کنگ ۽ ٹاور ۽ پروسیس ۽ آسراتی؛ - دومی دیم ۽ چہ پلانٹ ۽ نیمگ ۽ - پروسیس ۽ آپ ۽ تلاوگ یا پلانٹ ۽ جاہ ۽ آپ ۽ ساپ کنگ ۽ بندوبستانی وسیلہ ۽؛ - فائر واٹر سسٹم؛ ۽ - معادن پٹنگ ۽ مزین گڈ ۽ جاہ (مانن سائٹ) ۽ وشین آپ ۽ ٹینک۔
آپ ۽ تلاوگ ۽ پراسیس	پراسیس پلانٹ) ساپ نہ کرتگیں آپ تلاوگ ۽ گوں (ہمگرنج)	70,000 m ³ (ہژدہ کلاک ۽ ہاترا ایر کنگ)	- ساپ نہ کرتگیں آپ ۽ تلاوگ؛ - پلانٹ ۽ وشین آپ ۽ ٹینک ۽ پُر بوہگ؛ - چہ ہرابیں ٹیلنگز ۽ آپ ۽ کشگ ۽ پلانٹ ۽ آپ ۽ گرگ؛ ۽ - ساپ کنگ ۽ پلانٹ ۽ چہ درکپوکیں آپ۔	پلانٹ (آپ ۽ پراسیس کنگ)
آپ سارت کنوکیں ٹینک	پراسیس پلانٹ	2,000 m ³	ہرابیں آپ ۽ سارت کنگ	پراسیس پلانٹ ۽ ساز ۽ سامان
پلانٹ ۽ وشین آپ ۽ ٹینک	پراسیس پلانٹ	675 m ³	- گرچی ۽ بدل کنوک ۽ کشگ؛ ۽ - وش کرتگیں آپ۔ اگان گزر بوت	پروسیس پلانٹ (کہ ہر جاہ ۽ سایں آپ ۽ گزر انت - چوش کہ پمپ گلینڈ سیل واٹر ۽ واٹرپٹنگ اسکرین اسپرے)۔
میتگ ۽ ساپ نہ کرتگیں آپ ۽ ٹینکی	میتگ	4,170 m ³ - (24 کلاک ۽ لوٹ ۽ گزر ۽ 2 کلاک	زمین چیر ۽ آپ چہ شمال ۽ بور فیلڈ ۽ پمپ کنگ بیت۔	- آپ ۽ ورگ ۽ قابل جوڑ کنگ ۽ پلانٹ؛ ۽ - فائر واٹر

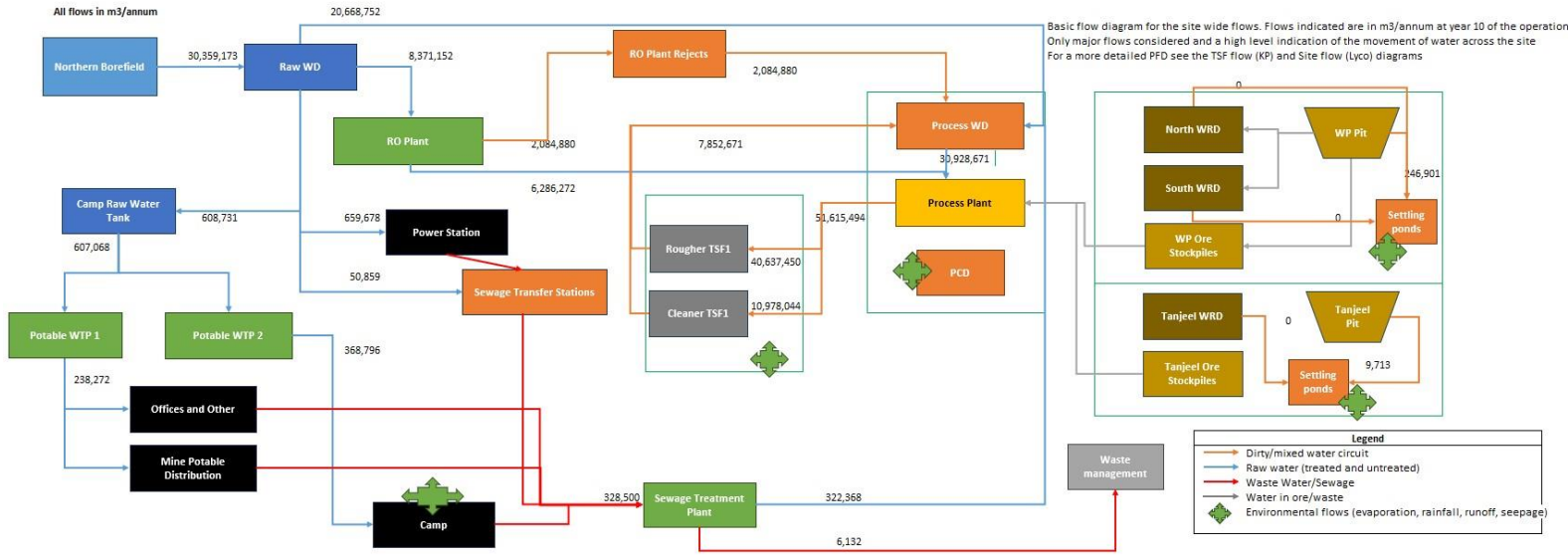
آسرائی	جاہ یا ہند	ایر کنگ ۽ گنجائش	آپ ۽ وسیلہ	منزل (آپ کارمرز ۽)
		فائر واٹر پہ m3/h 340 (۽)		
میتگ ۽ ورگی آپ ۽ ٹانگی	میتگ	2,600 m3 (پہ-24 hrs گزرائی ہاترا)	• ساپ کرنگیں آپ	• میتگ ۽ ایشک ۽ آشکاں ورگی آپ
مائن ۽ سائیٹ ۽ وشیں آپ ۽ ٹانگی	مائن ٹرک شاپ	m3 1,150 (24 کلاک ۽ گزر ۽ دو کلاک فائر واٹر پہ 340 m3/h (۽)	• ساپ نہ کرنگیں آپ ۽ تلاوگ	• فائر واٹر

RDMS ۽ بُنیادی انفراسٹرکچر ۽ نیام ۽ آب ۽ روانی ۽ سائٹ وائڈ واٹر بیلنس (عکس 24) جوڑ کنگ بوٹگ۔ ہما جاہ ۽ کہ بوت کنت، آپ سرکٹ ۽ چہ برگ بیت، ایشی ۽ تہ ۽ ٹیلنگز تھیکنز ۽ کنسنٹریٹ فلٹریشن ۽ چہ آپ ۽ ریکوری ہوار انت۔ ایشی ۽ ابید، پروسیس پلانٹ ۽ (سرجمیں پلانٹ فیز 2 ۽ پیداوار ۽) ری سائیکلنگ ۽ ہائر ۽ TSF ۽ چہ کساس 1.18 Mm3/annum آپ آرگ ۽ گمان انت۔

وہدیہ کہ دمگ ۽ ہور کم انت، اے ہند ۽ مزین توپان بنت اے اے توپانانی آبانی دارگ ۽ واست ۽ بند ۽ بست ۽ گزر بیت، تاکہ اے آپ کار ۽ جاہاں مہ رواں ۽ کار چہ دارگ ۽ رکھینگ بہ بیت۔

ٹیبل 2-3: ہاسیں جاہاں توپانی ہورانی آپ دارگ ۽ بندوبست

ہاسیں جاہ	ہاسیں بندوبستی گامگیج
پلانٹ ۽ جاگہ	پلانٹ ۽ دمگ ۽ جم بوہوکیں توپان ۽ آپ یکجاہ کنگ ۽ کار جاہ ۽ کنڈاں روگ ۽ چہ دارگ ۽ آبانی دیم تزیگ ۽ تلاوگاں برگ بیت۔ اے تلاوگ کار ۽ مرحلہ ۽ بیست ۽ پنج سالان پہ سد سال ۽ آپ ۽ دارگ ۽ ہاترا ڈیزائن کنگ بنت۔
کڈ جننگ ۽ جاگہ	کڈ ۽ تہ ۽ جم بوہوکیں توپان ۽ آپ ۽ را یک جاہ ۽ ۷ ۽ جم کنگ بیت ۽ پدا کارانی تہا کارمرز کنگ بیت۔ توپان ۽ آبانی جُتا جُتائیں چینل جوڑ کنگ بنت کہ توپان ۽ گیشیں آپ کار ۽ کڈانی تہا مہ رو انت۔ آپ ۽ تاب دیگ ۽ جُو جوڑ کنگ بنت ۽ آبانی دیم ہما نیمگاں تزیگ بیت۔
TSF (ٹی ایس ایف)	TSF ۽ سر ۽ رتگیں ہور ۽ آپ ۽ را جوڑ کرنگیں ڈرینج سسٹم ۽ وسیلہ ۽ یکجا کنگ بیت ۽ پدا پروسیسنگ پلانٹ سرکٹ ۽ ری سائیکل کنگ بیت۔

عکس -24: 10 سال ۽ ہاترا آپ ۽ راہانی پیش بندی کرتگیں ڈھانچہ ۽ ڈائیگرام (m³/annum)

2.4.5. گند ۽ گسڈانی بندوبست ۽ آسراقی

پروجیکٹ ۽ چہ ہما کہ گند ۽ گسڈ درکائینت آ چہ پچیں گڈ ۽ کڈ جنی ۽ پرسپس پلانٹ ۽ چہ ٹیلنگ ۽ درکپتگیں گند ۽ گسڈ بنت، ایشان ۽ نالیانی ذریعہ ۽ ہاسپ بندوبست ۽ بستاری این آپریننگ پروسیجر (SOPs) ۽ ردا ہلاس کنگ بیت۔
اے پروجیکٹ ۽ ہاترا یک سرجمیں ویسٹ منیجمنٹ پلان (WMP) ۽ تیار کنگ بیت تانکہ لس وڑیں ۽ تاوان دیوکیں گسڈان دارگ ۽ آہاں چہ رکھگ ۽ رہبند جوڑ کنگ بنت۔

2.4.5.1. لس وڑاں گسڈانی بندوبست

RDMS لس (عامین) ۽ گسی گسڈ چوش کہ ورگانی نِزوار (سراروک)، گتہ ۽ کاتون، شیشگانی بوتل ۽ ایندگہ ھمک روچی گسڈان چہ پیداک بنت۔ ایشان ابید کنکریٹ، ازباب، ۽ دگہ گسڈ انچو کہ کاجاپانی گسڈ آنت، ایشان ۽ بُن دیگ، زمین ۽ کڈ کنگ یا ری سائیکلنگ ۽ ذریعہ ۽ ہلاس کنگ بنت (بزاں ازباب، پلاسٹک ۽ کاگدانی چُند چاند آنت، اگان آلمی بوت گڈا ڈن ۽ چہ مردم لوٹائینگ بیت ۽ آہاں ۽ کار گرگ بیت کہ ایشان جست بہ کن آنت)۔
لس ۽ گسی گسڈانی گمانی این سال ۽ کساس تعمیراتی فیز ۽ وھدان کہ پیداک بنت آہانی کساس 890 ٹن یک سال بیت۔ کہ اے گیش بوھان ۽ 940 ٹن یک سال ۽ تاس سر بنت، وھدیکہ فیز 1 ۽ فیز 2 ۽ تعمیراتی کار یکیں وھد ۽ بنت۔ تعمیراتی کارانی سرجم بوگ ۽ پد اے کساس 490 TPA ۽ تاس کم بیت، گیشتر سائٹاں مردمانی کمی ۽ اے گسڈ ہم کمتر بنت۔

2.4.5.2. تاوان دیوکیں گسڈانی بندوبست

تاوان دیوکیں گند ۽ گسڈان بیٹری، تیل ۽ آئل، ہائیڈروکاربن، گاڑیانی سروسنگ ۽ چہ ہرابیں مواد ۽ کڈ جنگ ۽ درگت ۽ کار ۽ دگہ چیز ہوار آنت۔ ایشان پہ VMP ۽ ردا ہلاس کنگ ۽ بازین رہبند چارگ بنت کہ ایشانی تھا ایشانی بُن دیگ، ذمہ واریں سپلائیراں گون کولہند ۽ ردا وتی بہر ۽ گند ۽ گسڈان بہ بارت گون یا لائسنس داروکیں آسرات کارے ۽ سر بہ کنت ۽ تاوان دیوکیں گسڈ کہ سائٹ ۽ چہ ڈن برگ نہ بنت ایشان ۽ سائٹ ۽ امبار کنگ بیت تاس وھدیکہ ایشان ۽ شریں وڑے ۽ ہلاس کنگ مہ بیت۔

2.4.5.3. ویسٹ منیجمنٹ ۽ آسراقی

- جہل ۽ داتگیں گند ۽ گسڈانی بندوبست ۽ آسراقی کڈ جنگ ۽ ہندان جوڑ کنگ بنت کہ ایشانی تفصیل ESIA ۽ سپکشن 3.2.4 ۽ دیگ بوتگ آنت:
- گندوگسڈانی امبار کنگ ۽ دومی ہندان برگ: یک بنجائی آسراقی ۽ کہ لس (عامین) ۽ تُرسناکیں گندوگسڈ ہردو وڈیناں ایڈجسٹ کنگ ۽ ہاترا جوڑ کنگ بیت۔
  - لینڈ فل: یک کساس ۽ ردا 260,300 (520,600 m3) t ٹن گندوگسڈان ۽ ایڈجسٹ کنگ ۽ ہاترا آن سائٹ ۽ تُکرے زمین کساس 8 ایکڑ یل کنگ بیت۔
  - ٹائر ڈمپ: ٹائر ڈمپ ۽ جاہ لینڈ فل ۽ نزیک ۽ بیت۔
  - Bioremediation ایریا: ہائیڈروکاربن ۽ چہ گندیں ہاکانی گردار ۽ ہاترا لینڈ فل ۽ نزیک ۽ جاہ ۽ جوڑ کنگ بیت۔
  - نرم ۽ ترندیں گسڈانی بندوبست: گیشتر تاوان دیوکیں ۽ لس گندوگسڈان ۽ سوچگ یا بار دیگ بیت۔

● HFO آس گروکین گندوگسڈ: HFO گسڈان ۽ بار دیگ یا سوچگ ۽ ہاترا کار کنگ بیت کہ ایشانی کساس یک روچے 15 ہزار کلوگرام بیت۔

2.4.5.4. ٹیلنگ منیجمنٹ

ٹیلنگ موادان ۽ بندیں جاپانی تھا امبار کنگ بیت، کہ اودا TSF ایملینکمنٹس گیشتر کوبانی کش ۽ جوڑ کنگ بنت ۽ ٹیلنگزانی امبار کنگ ۽ گنجائش ۽ گیش کنگ ۽ ہاترا واری واری ۽ چست کنگ بنت۔ TSF ۽ ڈھانچہ ۽ آپ ۽ برجہ دارگ ۽ ہاترا یک کم پرمیبل لٹیر ۽ ہوار بیت ۽ سلاں ریک ۽ فلٹر ڈرینز جننگ بنت تانکہ سی پیچ ۽ فریٹاک لیول ۽ راکم کنگ بوت بہ کنت۔

ٹیلنگ میٹریلانی دوپہراں درجہ بندی کنگ بوتگ، بزاں کلیر ٹیلنگز ۽ روفر ٹیلنگ۔ TSF ۽ ہاترا کارمرز بوکین لس ڈیزائن ۽ بستار ٹیل پیددارگ بوتگ۔

ٹیلنگ ۽ پروسیسنگ پلانٹ ۽ چہ ہائی ڈینسیٹی پولیٹھیلین (HDPE) پائپانی ذریعہ ۽ TSF ۽ تاس سر کنگ بیت کہ ایشی ۽ TSF جم کنگ ۽ مدت ۽ کساس 37.4 سال جننگ بوتگ ۽ LOM ۽ سرا سرجمین کساس 3.1 بلین ٹن دیگ بوتگ۔

ٹیبل 2-4: TSF ڈیزائن کرائیٹیریا اپریل (2024)

ڈیزائن کمپوننٹ	گمانی این ڈیزائن کرائیٹیریا
تھروپٹ	روپر ٹیلنگ (88%) اولی بھر ۽ 39.6 میٹرک ٹن یک سالے دومی بھر ۽ 79.2 میٹرک ٹن یک سالے
	کلیر ٹیلنگ (10%) اولی بھر ۽ 4.5 ایم ٹی پی اے دومی بھر ۽ 9 ایم ٹی پی اے
	کنسنٹریٹ (2%) اولی بھر ۽ 0.9 ایم ٹی پی اے دومی بھر ۽ 1.8 ایم ٹی پی اے
ٹرنڈیں مواد	روپر ٹیلنگ 60% ٹرنڈیں w/w
	کلیر ٹیلنگ 45% ٹرنڈیں w/w
بزی	روپر ٹیلنگ 1.59 t/m ³
	کلیر ٹیلنگ 1.34 t/m ³
زمین چنڈ ۽	آپریٹنگ ۽ ردا زمین چنڈ ۽ لوڈنگ یک ہزار سال ۽ 0.28 جی ہائی 2،475 سالانی 0.43 جی باز بڑزین 5000 سالانی 0.58 جی سکین ایم سی ای 0.67 جی
	بندی ۽ پد گیشتر زمین چنڈ ۽ لوڈنگ 0.67 g

گمانی این ڈیزائن کرائیوٹیریا	ڈیزائن کمپوننٹ
توپانیں ویلانی دارگ ۽ ہاسیس فری بورڈ ۽ برجہ کنگ ۽ پہ جوڑ کنگ بوٹگ	زمین چنڈ ۽ لیول
500 ملی میٹر (بُنیاتی کساس)	فری بورڈ
گیشتہر گمانی این توپانان	توپان ۽ ڈیزائن
یکہ پہ 25 سال ۽ توپانیں ہوران	زن آف ڈائورژن (تعمیر ۽ مرحلہ)
یکہ پہ 100 سال ۽ توپانیں ہوران	زن آف ڈائورژن (آپریشن ۽ مرحلہ)

2.4.5.4.1. زبر ٹیلنگ

Commented [VS6R5]: updated

زبر ٹیلنگ بزاں سکین ہرابیں گندوگسڈانی امبار ۽ تیار کرنگیں سرجمیں ٹیلنگ ۽ Mt 2,728 (88%) ۽ سرا کنگ ۽ ہاترا ڈیزائن کنگ بوٹگ کہ اودا زبر ٹیلنگ ایمپاؤنڈمنٹ ڈیزائن ۽ بروبری 1:2 ۽ حساب ۽ بیت کہ ایشی ۽ تہا چل میٹر پرائی ۽ کرسٹ بیت، تانکہ ایشی ۽ دونیمگ ۽ ترک ۽ گوز راہ ایڈجسٹ کنگ بوت بہ کنت۔ بُشتانی بُرزی ۽ کساس سی میٹر بیت کہ ایشی گیش ۽ چہ گیش بُرزی 66 میٹر بیت۔ بند بوگ ۽ وھدان کرسٹ 20 میٹر ۽ پرائی ۽ بیت۔

ہرابیں گندوگسڈان تیزاپ پیدا کنگ ۽ زکت نہ بوگ ۽ بروبر ۽ بیت ۽ زمین ۽ چیر ۽ آپ ۽ ساندار نہ کن آنت چیا کہ ہائیڈرو جیولوجیکل ماڈلنگ ۽ ذریعہ ۽ گمان کنگ بوٹگیں کم سانداری ۽ کساس، سرجمیں ہندان زمین ۽ چیر ۽ آپ ۽ جہلی، ۽ زمین ۽ چیر ۽ آپ ۽ را معادن چہ پاک کنگ، سُوری ۽ دروشم ۽ ایشانی سوبانی بُنیات ۽ اے چیز ہوار کنگ بنت کہ ایشی ۽ سان آ نیمگ ۽ نہ رو آنت۔

ہرابیں گندوگسڈانی جم بوگ دارگ بیت تاکہ یک ڈیکنٹ پوائنٹ ۽ سپرنٹنٹ آپ جم بوت بہ کنت۔ پروسیس پلانٹ ۽ دو وار کارمرز ۽ ہاترا آپ جم کنگ بیت۔ سپرنٹنٹ تلاوگ ۽ بُشت جہلی نیمگ ۽ جوڑ کنگ بنت ۽ 1.5 ملی میٹر کم دروشم ۽ پولیٹھیلین (LLDPE) لائنز ۽ یک تہا ۽ بزاں رامے ۽ جننگ بنت۔ دوی بُشت سنٹر لائن ۽ بُرزی ۽ جوڑ کنگ بنت۔

2.4.5.4.2. کلینر ٹیلنگ

کلینر ٹیلنگ بزاں گندوگسڈانی ساپ کنگ (عکس) ۽ ہاترا سئے سیل ڈیزائن کنگ بوٹگ آنت کہ 10 میٹر بُرزی ۽ گیشتر کوپانی کش ۽ جوڑ کنگ بنت ۽ آپ ۽ را آپریشن ۽ وھدان سپیگوٹ جم بوگ ۽ ایڈجسٹ کنان ۽ کنٹرول کنگ بیت، کہ ایشی ۽ چہ ساپ کنگ ۽ ہاترا یک مزنیں ٹیلنگ بیچے ۽ کساس یک کسانیں تلاوگے جوڑ بیت۔ آپ ہمداد جم کنگ بیت ۽ اے آپ ۽ را دووار کارمرز کنگ ۽ ہاترا پروسیسنگ پلانٹ ۽ واتر برگ بیت۔

ایشانی سیلزان 1.5 ملی میٹر HDPE لائنان گون ہوار کنگ بیت تاکہ ایش چہ لیکچج ۽ دارگ بوت بہ کن آنت، چیا کہ کلینر ٹیلنگ ۽ تیزاپ پیدا بوگ ۽ گنجائش زیادہ بیت ۽ اے آپ ۽ بستار ۽ تُرس ۽ پڈرائی ۽ رھشونیں رھبندان چہ گیش لیج ایبل مواد ڈن ۽ کشک ۽ گنجائش داریت۔ بل کہ ایکویفر اے کساس ۽ تان کم آنت بل ایشی ۽ رسیپٹر نیست آنت۔ RDMC اے گندگیانی کجام ہم رنگ ۽ گیشی ۽ سانداری ۽ دارگ ۽ ہاترا پھریزی گامگیجان وتی کنگ ۽ آنت۔

2.4.5.4.3. ٹیلنگ ڈرینج سسٹم

بُشتانی (embankments) بُرزی نیمگ ۽ نالی ۽ ٹہینگ بیت تانکہ گندان ۽ در کنگ بوت بہ کنت، ۽ جم بوٹگیں آپ ہیم راہ ۽ در بیا آنت، کہ پدا ایشان ۽ سپرنٹنٹ تلاوگ ۽ راہ دیگ بیت۔ 100 ملی میٹر گولی ۽ تُنگ کرنگیں ایچ ڈی پی ای ہائپ ('finger drains') ۽ نیٹ ورک ۽ زمین ۽ چیر ۽ چیر گیجگ بیت کہ اے گندوگسڈ ہیم ہائپان چہ رو آنت، کہ ایشی ۽ آسر ۽ ہیم آپ پدا کارمرز ۽ ہاترا پلانٹ ۽ واتر پمپ کنگ بنت۔

پُشتان پیزومیٹر جننگ بنت تانکہ پُشتانی نگہواری کنگ بوت بہ کنت، ۽ پُشتانی ڈاؤن اسٹریم زون ۽ سیٹلمنٹ پن پُشتانی گمانی این سُر پُرائی نگہواری ۽ کنت۔ TSF ۽ راہاسی وڑاں زمین چنڈ یا توپانی ویلانی حساب ۽ ڈیزائن کنگ بوت۔ دراج وھدی گوات ۽ تاوان ۽ گزراں چہ گیش دَنزاں کم کنگ ۽ ہاترا سِل آن ۽ کم کم ۽ بند کنگ بیت۔

زمین چیر ۽ آپ ۽ لیول ۽ نگہواری ۽ TSF ۽ کِر کشاں زمینی آپ ۽ بستار ۽ سرجمی ۽ تپاس گرگ ۽ ہاترا آپ ۽ بندوبست ۽ منصوبہ ۽ ردا بور ۽ چات جننگ بنت۔

2.4.5.5. ویسٹ راک ڈمپ ۽ معادن امبارانی بندوبست

دو ڈبلیو آر ڈی (WRD) جوڑ کنگ بنت، ڈبلیو آر ڈی نارتھ ۽ ڈبلیو آر ڈی ساؤتھ، ایشی ۽ ابید ویسٹر پورقیریز پٹ ۽ روبرکت ۽ دو کم درجہ ۽ معادنانی امبار چاہ جوڑ کنگ بنت۔ ڈبلیو آر ڈی ۽ امبار 2H:1V (horizontal: vertical) چہ بُرزیں چاہ ۽ کساس 60 میٹر بُرزی بنت۔ کساس 180 میٹر ۽ بُرزی کنگ ۽ ہاترا WRDs آن سیٹ لفتاں گوں جوڑ کنگ بیت، ہر لفت ۽ ماڈیولانی پک سیٹے بیت۔

اے معادنانی امبار 15 میٹر لفتاں چہل ۽ چہ بُرزی ۽ جوڑ کنگ بنت۔ ہر 30 ورٹیکل میٹر ۽ سرا 20 میٹر پرائیں برے مان کنگ بیت۔ ہے امباران ۽ بُرزی ۽ چہ چہل ۽ 15 میٹر ۽ لفتاں گوں پدا گرگ بیت۔ تنزیل ۽ مزن کنت ۽ پک مزنیں درجگ ۽ معادن امبارے بیت کہ ایشی ۽ وتی ڈبلیو آر ڈی ۽ بیت۔

2.5. ٹرانسپورٹ

پروجیکٹ ہسٹیں سڑک ۽ ریل نیٹ ورک ۽ تعمیراتی ۽ آپریشنل بہر ۽ وھداں سامانانی برگ ۽ آرگ ۽ ہاترا کارمرز کنت ۽ کارندہانی ہاترا جہازانی کارمرز ۽ کنت۔ پروجیکٹ ۽ ہاسپن ٹرانسپورٹ روٹس (سڑک ۽ ریل ٹرانسپورٹ روٹ) **Error!** **Reference source not found.** ۽ تہا پیشدارگ بوتگ آنت۔

2.5.1. روڈ نیٹورک

ہسٹیں سڑک تعمیراتی ۽ آپریشنل بہر ۽ ہاترا کار ۽ چاہ ۽ تان سامانانی پُجینگ یا سر کنگ ۽ ہاترا کارمرز کنگ بنت۔ پراجیکٹ ۽ بنداتی کارانی بہر ۽ کار ۽ چاہ ۽ تان پُجگ یا سر بوھگ ۽ راہان ۽ مسٹر ۽ گہتر کنگ بیت۔ پورٹ قاسم کراچی ۽ گر تان ریجنل کارپوریشن فار ڈویلپمنٹ (RCD) ہائی وے بزاں مزن دگ (کہ ایشی ۽ این ایٹ ہائی وے ہم گش آنت) ۽ چہ نوشکی ۽ تان ۽ N-40 ہائی وے ۽ تان نوک کنتی ۽ ، تان M 10 ناردن ہائی پاس ۽ ہواریں بُنباتی ہائی وے سسٹم، کہ ایشی ۽ کساس دراجی 1200 کلومیٹر آنت، اے کارمرز کنگ بیت۔

تعمیراتی بہر ۽ وھداں ہما کہ ہاسپن سامان ۽ مواد سڑک ۽ ذریعہ ۽ کار ۽ چاہ ۽ سر کنگ بنت ایشانی تہا سیمنٹ، اسٹیل، ہائپ، تیل، پروسپسنگ ۽ سامان، کڈ جننگ ۽ سامان، وردن ۽ ایندگہ سامان ہوار آنت۔ ایشی ۽ ابید، ڈیزل تیلان ۽ تعمیراتی بہر ۽ وھداں سڑک ۽ ذریعہ ۽ کار ۽ چاہ ۽ تان سر کنگ بیت۔

مزن کڈ ۽ جننگ ۽ راہ پچیں کڈ ۽ تان کرشرز، ۽ اسٹاکہاٹل پروسپسنگ پلانٹ ۽ ڈبلیو آر ڈی ۽ تان مال ۽ گندوگسڈان ۽ برگ ۽ آرگ ۽ آسراتی ۽ ہاترا جوڑ کنگ بنت۔

2.5.2. بُرزی ٹرانسپورٹیشن

چارٹر ہالی کراچی ۽ کار ۽ چاہ ۽، ۽ کجام ہم نہ گیگیں جانسلامتی ۽ جاورانی ہاترا کارندہاں بر آنت (اے نزیکیں ہندانی واست ۽ نہ بنت)۔ RDMS ۽ تان دہ کلومیٹر دور پڈ کنگ ۽ زربار ۽ سرفیس رائٹس ایریا (SRA) ۽ تہا پک جندی دروشم ۽ ہالی پٹ ۽ را اپ گریڈ کنگ بیت۔

عکس 2-5: سڑک ۽ ریلوے ٹرانسپورٹ ۽ راہ

2.5.3 ریل ٹرانسپورٹ

پورٹ قاسم ء چہ کنسٹریٹ، تیل ء ایندگہ سامانانی برگ ء آرگ ہستیں ریلوے لائن ء ذریعہ ء چہ بیت، کہ اے بلوچستان ء سندھ ء صوبہاں چہ گوزیت ء ہستیں ریل روٹ ء دراجی کساس 1350 کلومیٹر انت۔ کار ء جاہ ء تان نوکنڈی ء ہستیں ریلوے لائن ء تان یک نوکیں پروجیکٹ ء ہاترا یک ریلوے سیکشن ء جوڑ کنگ ء گمان ہست انت۔

آپریشن ء وھداں درکاریں تیل ء ایندگہ سامان قاسم پورٹ یا کراچی پورٹ ء جتائیں درآمدی فرمینلاں چہ ریل ء ذریعہ ء مزنیں کساس ء آرگ بنت۔ کنسٹریٹ ء کار ء جاہ ء تان پورٹ قاسم ء ہاسیں ٹینگ کنٹینرز (6 میٹر تان 2.3 میٹر) ء کارمرز کنان ء ریل ء مان کنگ بیت کہ ایشانی کساس 27.5 ٹن برگ ء گنجائش بیت۔

ریل ء روگ آگ پاکستان انٹرنیشنل بلک ٹرمینل (PIBT) ء گوریجانی رودرائک ء 13 کلومیٹر ء دوری ء ریلوے لوپ ء ہلاس بیت۔ آف لوڈنگ ء ریل ء چار ء دلگوش ء آسراقی ہمداء جوڑ کنگ بنت، ء دگہ ہینڈلنگ ء ہاترا پورٹ انڈسٹریل ایریا ء تھا ہستیں سڑکاں کارمرز کنان ء PIBT ء کنسٹریٹ ٹرک ء مان کنگ بیت۔ اے گمان انت کہ اولی بہر ء وھداں ٹرکانی ہاترا روچے 46 راؤنڈ ٹریس بنت ء پدا دومی بہر ء گیشی 46 راؤنڈ ٹریس بنت۔

2.6 بندن (پورٹ) ء آسراقی

پورٹ قاسم یک زری روگ آگ ء بندن ء کہ اے پاکستان ء صوبہ سندھ ء ضلع ملیر ء عرب زر ء تیاب دپ ء کراچی ء چہ 50 کلومیٹر ء دوری انت۔ اے پورٹ قاسم اتھارٹی (PQA) ء چہر دستی ء انت ء ملک ء تھا ء ڈن ء پاکستان ء 40 درسد ء چہ گیش کارگو آن ہینڈل کنت۔ پروجیکٹ ہستیں PIBT ء کارمرز ء کنت کہ اودا دُراہیں آسراقی پی آئی بی ٹی ء ذریعہ ء کنگ بنت ء اے وڈا پی بی آئی ٹی ء EMC (2011) ء ذریعہ ء منگ ہونگیں ESIA ء ایشی ء گون ہمگرنجیں منصوبہ PIBT ء کارانی رہشونی ء کنت وھدیکہ پروجیکٹ ء کارانی دلگوش ء برآمد ء ہاترا کارمرز کنگ بیت۔

اسٹوریج شیڈ ء جوڑ کنگ ء آپریشن ء ہاترا یک ہندے RDMC ء رالیز ء سرا دیگ بیت، کہ ایشی ء ہاترا RDMC ء ذمہ دار بیت ء ایندگہ دراہیں کار PIBT ء ذریعہ ء کنگ بنت۔ پی آئی بی ٹی ء 45 کلومیٹر دراجیں نیویگیشن چینل ء ذریعہ ء پُجار ء ہوار انت کہ اے جہازان ء دیمپان ء ارزانیں راہ پُجارینیت۔ ٹرمینل ء سالے 12 ملین ٹن اشکر ء 4 ملین ٹن سیمنٹ ء کلنکران ء ہینڈل کنگ ء رکت بیت، کہ ایشی ء ہوار کنان ء سالے 20 ملین ٹن بلک شیڈ ء برآمد گیش کنگ بوت کنت۔ اے وڈا، پروجیکٹ ء گزران ء پورا کنگ ء ہاترا دگہ بندنانی گزر نہ بیت۔

2.7 زمین ء گزر

ہستیں مائننگ ء منصوبہ ء بُنیات ء، کجام ہم وڈا، مردماں چہ زمین زورگ ء گمان نیست، یا پروجیکٹ ء ہاترا پدا آبادکاری ء گزر نہ انت۔ پروجیکٹ ء ہاترا انوں مَجّ زمین سرکار ء گورا آنت ء ایشان ء یا لیز ء سرا زورگ بیت یا بلوچستان سرکار ء چہ بہا گرگ بیت۔

2.8 روزگار

روزگار ء ہاترا ہندی مردمان ء آرزشت دیگ بیت ء کش گور ء مہلوک ء چہ بودناک ترین مردمان ء آرزشت دیگ بیت۔ لوٹ کرتگیں روزگار ء دروشمانی تھا پُر مند ء بندوبست، نیم پُرمند (جو کہ ڈرائیور، فٹر ء کارپینٹر) ء پُر (پوریاجر ء دیمپان) زورگ بنت۔

3. بدل تپاس (الٹرنیٹو آسسمنٹ)

فزیبلی اسٹڈیز ۽ ای ایس آئی اے ۽ اے کار ۽ وھداں، بازیں بدل کارانی تپاس گرگ بیت۔ پروجیکٹ ۽ ہاترا ہاسی بدل تپاس (ESIA) ۽ ڈر 4) ۽ سمری جہل ۽ دیگ بوتگ، کہ ایشی ۽ ہاسی شے آئی سرا ایگزیکٹو سمری ۽ سیکشن 4 دیما آرگ بوتگ:

- آپ پُجارینگ ۽ ذریعہ (زمینی آپ ۽ مائن ۽ جاہ ۽ تان ڈی سیلینیشن پلانٹ ۽ گوں ہمگرچ کنگ)؛
- بجلی پُجارینگ ۽ ذریعہ (بازیں نوک کنگی ۽ نوک نہ کنگی ۽ ایشی ۽ ہوار گرڈ کنکشن)؛
- پاور پلانٹ ٹیکنالوجی ۽ واک (انجن، بوائلر، ٹریافٹر)؛
- پروجیکٹ ۽ آسراتیانی جاہ چوکہ۔ ٹی ایس ایف ۽ جاہ؛
- روگ آئیگی کارانی رھبند (ریل، سوک، پائپ لائن)؛
- شپمنٹ ۽ ہاترا زری بزاں دریائی ٹرمینل ۽ جاہ (پورٹ قاسم، گوادر پورٹ)؛
- زہ ۽ آ ۽ کم کنگ (آن سائٹ تان آف سائٹ پڈ کنگ (ریٹائن)، RDMC پڈ کنگ ۽ رھبند ۽ نوک کنڈی ۽ کارپوریٹ سوشل ریسپونسیبلیٹی بزاں سی آر سی ۽ کار رھبند)
- ٹیکنالوجی (TSF ڈسپوزل / آپ گرگ ۽ واک)؛
- مائننگ بزاں گڈ جی ۽ رھبند (زمین ۽ سرا / چیرے)؛
- معادن یا مادن ۽ سنگانی جُتا کنگ ۽ تکنیک (فزیکیمیکل جُتائی (فلوٹیشن)، ہسپ لیچنگ)؛ ۽
- آپ درکنگ ۽ تکنیک (فلٹریشن، گڈ جننگ یا جاہ (چات) جننگ، ہُشک کنگ)۔

4. ہاسی دلگوش ۽ دمگ

جُتائیں دروشم ۽ ماحولیات ۽ چاگردی پھناتانی تپاس گرگ ۽ ہاترا مزین کسایے ۽ چارگ بوتگ کہ اے پروجیکٹ ۽ کاراں چہ آماج بوت کن آنت۔ ایشانی آسراے ای ایس آئی اے ۽ باڈی ۽ ہوار آنت ۽ زانتکاری اھوال (ریپورٹس) ہم ایشی ۽ تہا ہوار آنت۔ شریکدار (اسٹیک ہولڈرز) آئی کمک ۽ چہ بازیں بُنیاتی تکان ۽ نشان کنگ بوتگ، کہ اودا گیشتر سان ۽ بندوبستی گامگیجانی پھ زندمان ۽ بدلی، آپ، چاگردی معاش، لین ۽ پُجارینگ ۽ جی ایچ جی آئی سرا دلگوش گور کنگ بیت۔

4.1 شریکداراں ہوار کنگ

ای ایس آئی اے، RDMC ۽ کارانی بُنیاتی پھناتانی ردا مہلوک ۽ شریکدارانی ہوار کنگ ۽ سرا زور دنت۔ ہواری، دائمی دیمروی ۽ سڈک جوڑ کنت ۽ شریکدار بزاں اسٹیک ہولڈرانی پائڈگ ۽ زانت ۽ زانگ ۽، پروجیکٹ ۽ منصوبہ بندی ۽ کاراں ہوار کنت۔ 2022 ۽ 2024 ۽ میان ۽ ESIA ۽ کار ۽ بہر ۽ حساب ۽ شریکداراں چہ شُور گرگ بوتگ آنت۔ شُور ۽ سلاہ ۽ درگتانی جُز سندھ ۽ بلوچستان ۽ صوبہاں کنگ بوتگ آنت۔

یک ایس ای پی ۽ تیار کنگ بوتگ ۽ اے پروجیکٹ ۽ دیما آرگ بوہگ ۽ اے پروجیکٹ ۽ دراپیں بہرانی وھداں کار ۽ آرگ بیت۔

کرتگیں کارانی سرجمیں وضاحت، ۽ جُتائیں آسراے سی آئی اے ۽ رپورٹ ۽ ڈر 7 ۽ بیان کنگ بوتگ آنت۔

4.1.1. شئور ۽ سلاھ کار دستاں زورگ بوتگ

منصوبہ ۽ ہاتر ۽ شریکدارانی ہوار کنگ، پہ مچ استیک ہولڈران جوانی ۽ بہر زورگ ۽ ہوار بوہگ ۽ دلجم کنگ ۽ ہاتر ۽ جوڑ کنگ بوتگ۔ اے کار ۽ راجی ۽ صوبائی کانودانی تہ ۽، ۽ آئی ایف سی ۽ نیمگ ۽ شریکدارانی انگیجمنٹ ہینڈ بک ۽ تہ ۽ دانگیں لس شئور ۽ رہشونیانی رد ۽ ہم کار کنگ بوتگ۔

ہوار کنگ ۽ کار ۽ دود ۽ ریبیدی حساسیت، یک انٹرایکٹو لیکہ ۽، پلگاری، هوری، لچک ۽ ہونانی جوڑ کنگ ۽ وژین ہنیاتی رہبندانی رندگیری کرتگ۔ اے رہبندانی اے گپ سڈک جوڑ کرتگ کہ ہواری، دمگی دود ۽ ریبیدی ۽ رہبندانی شرب ۽ گون کنگ بوتگ، فیصلہ سازی ۽ تہا دو نیمگی نزیک ۽ شریکدارانی ان پٹ ۽ سریدی ہوار بوتگ آنت، نزورین آبادی ۽ ہوار مچ (درستیں یا گلیں) استیک ہولڈر گروپانی جہگیری کنگ بوتگ، منصوبہ ۽ ہاسین بہر ۽ استیک ہولڈرانی لوٹ ۽ گزراں گون ہمگرنج بوتگ، ۽ نزیک ۽ وسیلگ ۽ استیک ہولڈر ۽ گنجائش ۽ راگیش کنگ بوتگ۔

شئور ۽ سلاھ ۽ رہبند کہ کارمرز کنگ بوتگ آنت، ایش آنت کہ جہل ۽ دانگ آنت:

● فوکس گروپ ۽ دیوانان چہ سرجمیں لیکہ جم کنگ ۽ ہاسین جیڑیانی سرا تران کنگ؛

● ہاسین مردمان گون یک پہ یک ۽ گلگدار؛

● ورکشاپ ۽ مراکش پہ سریدی دیگ ۽ ان پٹ ۽ جم کنگ ۽؛

● لس مہلوک ۽ گون سرجمیں ہال ۽ احوال ۽ گپ ۽ تران ۽ ہاترا گون لس مہلوک ۽ دیوان؛ ۽

● مریدن ۽ جنینانی واستہ جتا جتائیں شئور ۽ سلاھ دیوان، دمگی دود ۽ ریبیدگانی شرب ۽ گون کنگ۔

ہوار بوگ ۽ ہاتر ۽ پجار بوتگیں شریکدارانی تہ ۽ دمگ ۽ چاگرد، زالبول ۽ ورنابانی آسراتی پجارینوکیں گل ۽ ہم رنگ ۽ سرکاری ادارگ ۽ ماحولیاتی رگولیٹر ہوار آنت ۽ غیر سرکاری ادارگ (NGOs) ہم ہوار آنت۔

4.1.2. کنگ بوتگیں درگتی

ہم درگتی ۽ کار کہ کنگ بوتگ آنت اے روجانی حساب ۽ گون سرہالان جہل ۽ دانگ آنت۔

4.1.2.1. چاگردی شئور ۽ سلاھ

ESIA ۽ ہاترا مہلوک ۽ گون شئور ۽ سلاھ چار رند ۽ کنگ بوتگ کہ ایشانی سرا جہل ۽ بحث کنگ بوتگ (عکس)۔ مہلوک ۽ گون شئور ۽ سلاھ ۽ عکس دیگ بوتگ آنت۔

● **اولی رند - ESIA ۽ تیاری:** ریکوڈک مائن سائٹ ۽ نزیک ۽ میتگ، سیالی داروکیں انفراسٹرکچر (بزان آپ ۽ پجارینگ ۽ ہند) ۽ آپ ۽ پجارینگ ۽ ایندگہ پٹ ۽ پولی جاہ ۽ ہندان چہ 13 ستمبر ۽ گر تاں 10 اکتوبر 2022 ۽ میان ۽ شئور ۽ سلاھ گرگ بوتگ آنت۔ ایشی ۽ RDMA ۽ نزیک ۽ آبادی ۽ سیالی داروکیں ہنیاتی ڈھانچہ ہوار آنت۔ ۽ دمگ ۽ ہاسین بندوبستی ہنجاہ ۽ دروشم ۽ نوک کنڈی ۽ دالبندین ہم ہوار آنت۔ اے راؤنڈ ۽ وھدان سرجمی ۽ 15 کمیونٹیزان گون شئور سلاھ کنگ بوتگ آنت۔ اے ردا سریدی دستاویز (BID) کمیونٹی ۽ ادارہ جاتی شریکداران دیگ بوتگ آنت۔ BID ۽ پروجیکٹ، ESIA ۽ کار ۽ دومی گپ کہ آچونی ۽ بہر رُرت کن آنت، ہمہ بابت ۽ سریدی ہوار کنگ بوتگ اتان ۽ ایشان ۽ ہندی زبان بلوچی ۽ تیار کنگ بوتگ آنت۔

● **دومی رند - ESIA ۽ تیاری:** دومی رند ۽ ریل ٹرانسپورٹ ۽ راہ ۽ قاسم پورٹ ۽ نزیک ۽ آبادی ۽ چہ شور ۽ سلاھ گرگ بوتگ آنت؛ چہ 10 اکتوبر تاں 14 اکتوبر 2023 ۽ ESIA ۽ تیاری ۽ چاگردی ۽ معاشی ڈیٹا ۽ یکجا کنگ ۽

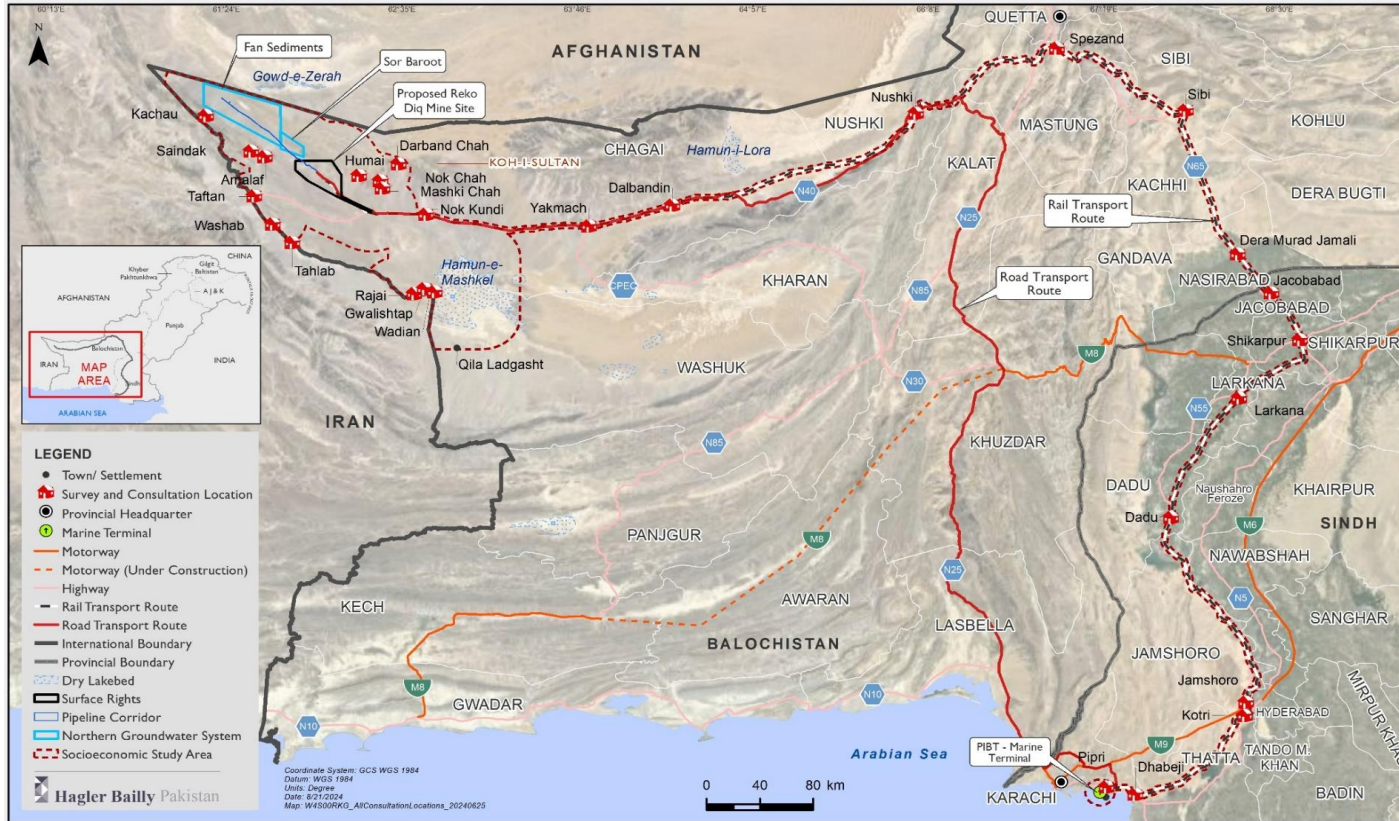
ہاتر ۽ شئور ۽ سلاہ ۽ بہر ۽ رد ۽ کنگ بیت۔ اے راؤنڈ ۽ تہا سرجمی ۽ 15 کمیونٹیاں چہ شور ۽ سلاہ گرگ بوٹگ کہ اودا راؤنڈ 1 ۽ رد ۽ انگریزی ۽ اردو دوئیں زبانان بیک گراؤنڈ انفارمیشن دستاویز جوڑ کنگ ۽ دیگ بوٹگ آنت۔

● **سیمی رند - ESIA ۽ لیکہ: RDMS** ۽ نزیک ۽ آبادی ۽ ہمگرنجیں انفراستریکچر ۽ نزیک ۽ سیمی رند ۽ ، چہ 15 فروری تاں 20 فروری 2024 ۽ ، پروجیکٹ ۽ بنداتی کارانی بابت ۽ سریدی رسک ۽ لیکہ ۽ موہ دیگ ۽ ہاتر ۽ شور ۽ سلاہ گرگ بوٹگ۔ نو کمیونٹیاں پیسر ۽ کارانی بابت ۽ گشک بوٹگ ۽ پدا چہ آہاں سریدی گرگ بوٹگ۔ پروجیکٹ ۽ سریدی ۽ مواد انگریزی ۽ اردو ۽ تیار کنگ بوٹگ آنت ۽ ایشانی تہا آر ڈی ایم سی ۽ گلگ ۽ کار ۽ بابت ۽ سریدی ہوار بوٹگ۔

● **جارجی رند - ESIA روڈ شو ۽ لیکہ: RDMS** ۽ ایشی ۽ گوں ہمگرنجیں انفراستریکچر ۽ نزیک ۽ ، ریل ٹرانسپورٹ روٹ ۽ کش ۽ ، ۽ پورٹ قاسم ۽ چہ 21 جون تاں 6 جولائی 2024 ۽ نیام ۽ ، ESIA روڈ شو ۽ بہر ۽ رد ۽ ، شئور ۽ سلاہ گرگ بوٹگ۔ اے راؤنڈ ۽ تہا پروجیکٹ ۽ ای ایس آئی اے ۽ کار ۽ سرجمیں احوال ۽ ہمراہی ۽ بنداتی سانانی نشانہپی کنگ بوٹگ۔ اے راؤنڈ ۽ تہا سرجمی ۽ 21 کمیونٹیاں بہر زرنک ۽ کہ آہاں لیکہ ۽ موہ دانگ آت۔ ایشی ۽ مواد انگریزی ۽ اردو دوئیں زبانانی تہا دستاویز ۽ دروشم ۽ دیگ بوٹگ آنت۔

دیوانانی ہاسیں جیڑہ ۽ دانک جہل ۽ دانگ آنت:

- **روزگار:** روزگار ۽ دائمی موہ دمگ ۽ مردماں دیگ بیت ۽ کار ۽ زورگ ۽ وهداں آوان ۽ آرزشت دیگ بیت؛
- **مردمانی ۽ جاگرد ۽ انفراستریکچر ۽ دیمرونی:** ساپیں آب، روڈ، جانسلامتی ۽ وانگ ۽ زانگ ۽ آسراقی پُجارینگ بنت۔
- **زالبولانی جیڑہ:** کمیں موہ، فیصلہ سازی ۽ چہ در کنگ۔
- **دیمپانی:** ریلوے ٹریک ۽ نزیک ۽ ٹٹ جنگ ۽ لوٹ۔
- **آلودگی:** نزیکیں منصوبہ آن چہ گوات ۽ آلودگی، آب ۽ کوالٹی ۽ جیڑہ۔

عکس 4-1: شعور ۽ سلاہ ۽ جاہ

ہمائی ۽ مردیناں گون شئور ۽ سلاہ -
اولی راؤنڈ

نوک چاہ ۽ مردیناں گون شئور ۽ سلاہ -
اولی راؤنڈ

ہمائی ۽ جنیناں گون شئور ۽ سلاہ -
چاروی راؤنڈ

نوک چاہ ۽ جنیناں گون شئور ۽ سلاہ -
چاروی راؤنڈ

نوک کنڈی ۽ جنیناں گون شئور ۽ سلاہ -
سیپی راؤنڈ

نوک کنڈی ۽ مردیناں گون شئور ۽ سلاہ -
سیپی راؤنڈ

دھابی ۽ مردیناں گون شئور ۽ سلاہ -
چاروی راؤنڈ

دالہندین ۽ مردیناں گون شئور ۽ سلاہ -
چاروی راؤنڈ

عکس 2-4: کمیونٹی ۽ شئور ۽ سلاہ دیوکانی عکس کشی

4.1.2.2 اداري شئور ۽ سلاھ

ادارگاني سٽيڪ ٻولڌراني ٽها سرڪاري محڪمه / اداره ۽ اين جي اوز هوار انتت كه آباا گون پروجيڪٽ ۽ هاتر ۽ شور ۽ سلاھ ڪنگ بوٽگ ات۔ سين راؤنڊ ۽ ته ۽ سرجمي ۽ 28 اداره جاتي شئور ۽ سلاھ ڪنگ بوٽگ۔ شئور ۽ سلاھ جهل ۽ دانگ انت ۽ عڪس ۽ ٽها پيشدارگ بوٽگ انت۔

- راؤنڊ 1: بنداتي شئور ۽ سلاھ، په سرپدي گرگ ۽ مول ۽ مراد ۽، ستمبر ۽ اڪٽوبر 2022 ۽ نيام ۽ ڪنگ بوٽگ انت ، اے راؤنڊ ۽ ته ۽ سرجمي ۽ نو اداره جاتي سٽيڪ ٻولڌراا چه شئور ۽ سلاھ گرگ بوٽگ۔
- راؤنڊ 2: سرپدي گرگ ۽ بابت ۽ شئور ۽ سلاھ ۽ اے راؤنڊ ستمبر 2023 ۽ ڪنگ بوٽگ ۽ اے شور ۽ سلاھ ۽ راؤنڊ ۽ سرجمي ۽ هشت اداره جاتي سٽيڪ ٻولڌر په شئور ۽ سلاھ ديگ ۽ هوار بوٽگ آنت۔
- راؤنڊ 3: جون ۽ آگست 2024 ۽ نيام ۽ دگه شئور ۽ سلاھ ۽ ديوان بوٽگ۔ اے شئور ۽ سلاھ ۽ ديوان ۽ اداره جاتي سٽيڪ ٻولڌراا گون هوار نيشنل ٽرانسميشن اينڊ ڊسپيچ ڪمپني (NTDC) ۽ ريلو ۽ وزارت ۽ چه هم شئور ۽ سلاھ گرگ بوٽگ انت كه ارزشت ۽ سبب ۽ اے Cumulative Impact Asses (سي آئي اے) ۽ ڍڍ ۽ ڪنگ بوٽگ آنت۔ اے راؤنڊ ۽ ته ۽ 11 اداره جاتي سٽيڪ ٻولڌراا چه شئور ۽ سلاھ گرگ بوٽگ۔

گون ڏهني ڏانريڪٽر، ايگريڪچر ڏيپارٽمنٽ
دالبندين ۽ شئور ۽ سلاھ

گون تياب ۽ ماڀيري محڪمه ۽ سيڪريٽري ۽
ڪوئنه ۽ شئور ۽ سلاھ

دالبندين ۽ گون ڏهني ڪشتر ۽
شئور ۽ سلاھ

گون وانگ ۽ زانگ ۽ محڪمه ۽ ڊسٽرڪٽ ايچوڪيشن آفيسر
دالبندين ۽ شئور ۽ سلاھ

کوئٹہ ۽ گون ماحولیات (EPA) ۽ ڈپٹی ڈائریکٹر ۽
شنور ۽ سلاہ

کوئٹہ ۽ جنگل ۽ جنگلی زندمان ۽ ڈیپارٹمنٹ ۽ سیکریٹری ۽
گون شنور ۽ سلاہ

عکس 3-4: ادارہ جاتی شنور ۽ سلاہ ۽ عکس کشی

4.1.3. چاگرد ۽ دیمرونی پروگرام ۽ فریمورک

کمیونٹی ڈویلپمنٹ پروگرام ۽ فریم ورک بیرک ۽ گلوبل سٹریٹیجی ۽ سرا بندوک انت کہ ایشی ۽ مول ۽ مراد بھیسہ، شرب، پلگاری ۽ شریکداری ۽ بنیات ۽ اسٹیک ہولڈران گون یک مہکم، دراج وهدی سیالی ۽ دیمرونی ۽ سرا انت۔ اے درگت ۽ دیمرونی ۽ پنج چیزانی سرا دلگوش دیگ بیت: وانگ ۽ زانگ، جان سلامتی ۽ آسراق، آپ ۽ ماحولیات، پلگاریں وردن ۽ دمگی معاش ۽ دیمرونی۔

بیرک ۽ آر ڈی ایم سی، اے ہیر ۽ سرا سدک دار انت کہ کیسے ہم مئے مہمان جلاں چہ گیشتر آبانی (آوانی) واهشتان نہ زانت۔ بیرک ۽ آر ڈی ایم سی کمیونٹی ڈویلپمنٹ کمیٹی (سی ڈی سی) ۽ جوڑ کنگ ۽ ارزشت ۽ سرید بنت کہ آکمیونٹی ڈویلپمنٹ ۽ سرمایہ کاری ۽ بجٹ ۽ را ہما گامگیجاں دیم ۽ بیار انت کہ آدمگ ۽ مہلوک ۽ نیمگ ۽ گیشتر لوٹگ بنت ۽ دمگی مہلوک ۽ زندمان جوائنر کنگ بہ بیت کہ ایشی ۽ تہا جوانیں وانگ ۽ زانگ، جان سلامتی، ساپیں نوشگی آپ پُجارینگ، آمدن ۽ پیداوار ۽ موہ ہوار انت کہ ایشانی سرا کار کنگ ۽ انت۔

بل کہ سی ڈی سی وت رهشونی کن انت بلے ESIA ۽ رپورٹ ۽ سیکشن 7.7.4.1 ۽ ہواریں کور ڈویلپمنٹ ۽ رہبندانی رد ۽ رهشونی کن انت۔ آر ڈی ایم سی ۽ سی ڈی سی ۽ نگہوانی ۽ تپاس ۽ ہاترا یک کار رہبندی ۽ تہینگ کہ ای ایس آئی اے، اے رپورٹ ۽ سیکشن 7.7.4.4 ۽ ہم دیما آرگ بوتگ۔

سے سی ڈی سی جوڑ کنگ بوتگ انت، پروگرام ۽ اولی 18 ماہانی تہا کمیونٹی منصوبہانی سرا 8 ملین ڈالر ہرج کنگ بوتگ۔

- پر ۽ کوہ سی ڈی سی: ہُمائی ۽ میان ۽ انت ۽ منصوبہ ۽ نزیکیں آبادی (ہُمائی، نوک چاہ، مشکی چاہ ۽ دربند چاہ) ۽ جہگیری ۽ کنت۔
- نوک کنڈی سی ڈی سی: شہری ہُناہ بزاں نوک کنڈی شہر ۽ سرا دلگوش دیگ بیت۔
- فین سیڈیمنٹس سی ڈی سی (گوریجان/شمال) ۽ زمینی آپ ۽ سسٹم: فین سیڈیمنٹس ۽ نزیک ترین کمیونٹیز (بنیاتی حساب ۽ کچو ۽ کیرٹکا) انت۔

منصوبہ ۽ دیمرونی ۽ وهداں دو گیشیں سی ڈی سی جوڑ کنگ بنت، یک ڈسٹرکٹ ۽ نک ۽، ۽ دومی ڈویژن ۽ نک ۽۔

4.1.4. دائمی ہوار بوگ

منصوبہ ۽ جوڑ کنگ ۽ چہ کمو پد، ساٹ ۽ کمیونٹی ریلیشنز ٹیم جوڑ کنگ بوتگ ات کہ آمردمانی زوتیں ہواری ۽ سدک جوڑ بہ کنت۔ یک سرجمیں ایس ای پی ۽ تیار کنگ بوتگ کہ ایشی ۽ تہا اسٹیک ہولڈرانی ہواری ۽ ہاتر ۽ کمپنی ۽ لیکہ

۽ منصوبہ ۽ ڈیمروٹی ۽ آپریشن ۽ وھداں آئی ۽ گامگیچ زورگ ۽ ارادہ ۽ بابت ۽ سرجمی ۽ ھال دانگ ات، ایشی ۽ تہا شکایت ۽ وڈ ۽ پیم ہم ھوار آنت کہ ایس ای پی ۽ ٹہیننگ آنت، ۽ ایشی ۽ سر ۽ کار کنگ بوھگ ۽ انت، بیرک پالیسی ۽، آئی ایف سی پی ایس ۽ رد ۽، ۽ ریکوڈک ماحولیاتی ۽ چاگردی بندوبستی رھبند (ESMS) ۽ یک بہرے جوڑ کنت۔ منصوبہ ۽ آئی ایف سی ۽ اسٹیک ہولڈر انگیجمنٹ: جوانیں کار ۽ کتابک ۽ تہا دانگیں رھبندانی سراکار کنگ بوٹگ۔

یک شئور ۽ سلاھی شیڈولے جوڑ کنگ ۽ برجہ دارگ بوٹگ ات، ایشی ۽ تہا بہر ماہ سی ڈی سی ۽ دیوان، نزیکیں کمیونٹیز ۽ تہا منصوبہ ۽ اپ ڈیٹ سیشن، ھندی سیاسی گل، ورنابانی گل، مذہبی رھشون، ضلعی بندوبست کار، ۽ بُنیاتی سرکاری اداراں گون گند ۽ نند، ۽ بُنیاتی ڈویژن ۽ تک ۽ گون دو مابی دیوان ھوار اتنت۔ یک شئور ۽ سلاھی رجسٹرے ریکارڈ کنگ ۽ ھاتر ۽ ھوار بوھگ ۽ تاریخ، ھوار بوھگ ۽ کار رھبند ۽ نوعیت / ٹائپ، ہمبرابرداری ۽ دراپیں سٹیک ہولڈرز، اے کار ۽ ھواریں آر ڈی ایم سی ۽ جھگیرانی نام، ۽ ھوار بوھگ ۽ جاہ ریکارڈ کنگ بوٹگ آنت۔

آر ڈی ایم سی منصوبہ ۽ وھد ۽ ھندی کمیونٹیز ۽ اداراں گون ہمگرنچ بوھگ ۽ برجہ دارایت۔ پروجیکٹ ۽ بابت ۽ سرجمی ۽ ھواری ۽ جی آر ایم ایشی ۽ ڈیمروٹی ۽ جوانی ۽ بابت ۽ اے گپ ۽ پڈر کنت کہ کمیونٹیاں جیڑہ ۽ سوچ ریکارڈ کنگ بنت ۽ آبانی سرا جوانیں رنگ ۽ کار کنگ بیت۔

4.1.4.1. گلگانی (شکایتانی) راہ ۽ رھبند

گلگ یا شکایتانی جم کنگ ۽ یک راہ ۽ رھبندے ٹہینگ بوٹگ کہ اے گپ ۽ را سڈک جوڑ کنگ بیت کہ کمیونٹی ۽ باسک منصوبہ ۽ بابت ۽ ارزانی ۽ جوانیں وڑا جیڑہاں دیما کار آنت۔ اے شکایتانی رسک، ریکارڈنگ، کساس ۽ شکایتانی جواب دیگ ۽ کار ھوار انت، ایشی ۽ تہا پلگاری ۽ پھ وھد گیش ۽ گیواری ۽ سرا دلگوش دیگ بیت۔ جی آر ایم ۽ تہا جی آر ایم ۽ فلو چارٹ، ذمہ واری، نزیکہ ۽ وڈ ۽ پیم ۽ دگہ چیزاں گون سیالی داروکیں مچ کار ھوار آنت۔ شکایت ۽ کار بازیں فورم ۽ وسیلگ ۽، ۽ کمیونٹی ۽ ھوار بوھگ ۽ گپ ۽ تران ۽ وسیلگ ۽ چہ دیما آرگ بوٹگ ۽ دیم ۽ ہم کنگ بیت۔ شکایت ۽ کار، ھوار بوھگ ۽ فارم، شیڈول ۽ شئور ۽ سلاھ ۽ رجسٹر ۽ بابت ۽ مچ ھال ESIA رپورٹ ۽ سیکشن 7.6 ۽ دانگ آنت۔

4.1.5. آؤکیں وھد ۽ درگتی

RDMC ۽ منصوبہ ایش انت کہ آ ESIA ۽ تپاسی کار ۽ بہر ۽ ردا آؤکیں وھد ۽ کاراں سرجم بہ کنت۔ اے بابت ۽ ESIA پبلک فورمان ESIA ۽ پڈرابیانی جُزے برجہ کنت۔

- دیمتر ۽ ESIA ۽ شنگ کنگ: RDMC پروجیکٹ ESIA ۽ سریدی دیگ ۽ اے کار پ برجہ دارگ ۽ ھاترا دگہ راؤنڈے ۽ ھواریں کاراں کنت، ایشی ۽ تہ ۽ بُنیاتی ماحول ۽ چاگردی سان ۽ اثر ۽ آھانی کم کنگ ھوار آنت۔ آر ڈی ایم سی کمیونٹی ریلیشنز ٹیم مردین ۽ زالبول دوئینانی گورا تروتاب کنت ۽ سیشن کنت نانکہ آواں پروجیکٹ ۽ کارانی بابت ۽ سریدی بہ دنت ۽ آباں چہ لوٹ بہ کنت کہ جونی ۽ پروجیکٹ آبانی ڈیمروٹی ۽ ھاترا جوانیں گامگیچ زرت کنت، اے درگت ۽ آبانی لیکھاں بہ گیپت۔
- ESIA پبلک فورم: اے کار ESIA ۽ تپاسی کار ۽ بہر بیت کہ EPA ۽ ریگولیٹری لوٹاں پیلو بہ کنت۔ ای پی اے ۽ نیمگ ۽ برجم داشتگیں اے فورم ۽ چہ ای ایس آئی اے ۽ ھوالگ ۽ پیسلہ کنگ ۽ پیسر لس مھلوک ۽ سرکاری کارندہ ۽ این جی اوز ۽ وڑیں ادارگانی واستہ یک پلیٹ فارم ۽ وسیلگ ۽ پروجیکٹ ۽ بابت ۽ وقی ھیال ۽ لیکھاں ۽ بہ گیپت۔ اے پبلک فورم سک باز المی انت، پرچا کہ اے گپ ۽ سڈک جوڑ کنت کہ درستیں سٹیک ہولڈران ۽ وقی ھیال ۽ لیکھاں درشان کنگ ۽ شئور ۽ سلاھ دیگ ۽ موھ زس ایت، ایشی ۽ چہ کار ۽ ھاترا ھواریں رھبند ۽ ڈیمروٹی دیگ بیت۔ اے فورم ۽ وھد ۽ یکجا بوٹگیں لیکہ ۽ سر ۽ گڈی یا آسری پیسلہ کنگ ۽ کار ۽ پھ شئور ۽

سلاھ کنگ بیت، اے گپ ۽ را سڈک جوڑ کنگ بیت کہ اے منصوبہ ریگولیٹری بستر ۽ کمیونٹی ۽ گماناں گوں
ہمگرنج انت۔

4.2. چاگردی ۽ معاشی

یک چاگردی ۽ معاشی بُنیاتانی تپاسے ESIA ۽ کار ۽ بہر ۽ رد ۽ کنگ بوٹنگ ۽ ESIA ۽ رپورٹ ۽ سیکشن 5.5 ۽ دست کپیت۔
آر ڈی ایم ایس ۽ ہند، گوریجان (شمال) ۽ زمینی آپ ۽ بندوبست، ریل ٹرانسپورٹ روٹ ۽ کش ۽ گور ۽ قاسم پورٹ ۽
نزیک ۽ آبادی ۽ تہ ۽ راجی ۽ معاشی جاور ہالانی بابت ۽ سریدی 2022 ۽ 2023 ۽ ڈمگانی سروے ۽ وسیلگ ۽ جم کنگ
بوٹنگ کہ ایشی ۽ تہ ۽ گیس ۽ تک ۽ سروے، آبادی ۽ تک ۽ سروے ہوار آنت، ۽ فوکس گروپ ۽ گپ ۽ تران (ایف جی ڈیز)
۽ سرا ہبر کنگ بوٹنگ۔ ہما جاہ ۽ کہ تپاس گرگ ۽ چاگردی ۽ معاشی جاورانی تہا منیل ۽ رجحان ۽ ارزشت ۽ ہاترا گزر
بوٹنگ گڈا دومی ذریعہانی مواد ہم کارمرز کنگ بوٹنگ آنت۔

چاگردی ۽ معاشی تپاس ۽ ہند، ڈمگ ۽ کمیونٹی شمار کنگ بوٹنگ آنت، کہ آپروجیکٹ ۽ کارانی سبب ۽ جوانیں یا زدیں
وڑا اثر مند بوت کن آنت ۽ بلوچستان ۽ 13 ضلع ۽ سندھ صوبہ ۽ 7 ضلع ۽ اے تپاس کنگ بوٹنگ۔ اے ہال ESIA ۽ رپورٹ
۽ 5.5 بہر ۽ دست کپ آنت۔

سروے ۽ ردا شفور ۽ سلاھ بوٹنگیں آسراتیان ۽ پروجیکٹ ۽ تہا گروپ بندی کنگ بوٹنگ:

- آر ڈی ایم ایس ۽ ایشی ۽ ہمگرنجیں بنیاتی ڈھانچہ ۽ تہا مائننگ بزاں کڈ جنگ ۽ جاہ ۽ نزیک ۽ آبادی،
گوریجان (شمال) ۽ نیپمگ ۽ زمینی آپ ۽ بندوبست ۽ نوک کنڈی ۽ دالبندین کہ اے بلوچستان ۽ صوبہ ۽ تہا آنت۔
ہم رنگ ۽ دگہ آپ ۽ شوہازگ ۽ دمگاں آبادی ہم ہوار کنگ بوٹنگ آنت۔ نوک کنڈی ۽ دالبندین ۽ را ہوار کنگ
بوٹنگ، پرچا کہ اے دمگ ۽ بندوبستی بُنجاہ انت۔
- ریل ٹرانسپورٹ روٹ قاسم پورٹ ۽ ہوار: بلوچستان ۽ تہ ۽ نوک کنڈی ۽ ڈیرہ مراد جمالی ۽ نیام ۽ ریلوے
ٹریک، ۽ سندھ ۽ جیکب آباد ۽ پورٹ قاسم ۽ نیام، ہوار کنگ بوٹنگ آنت۔

سروے ۽ وھداں سرجمی ۽ 28 آبادی سروے کنگ بوٹنگ کہ ایشی ۽ تہ ۽ 15 آبادی سروے 2022 ۽، ۽ 13 آبادی سروے
2023 ۽ کنگ بوٹنگ آنت کہ اپشاں چہ شفور ۽ سلاھ گرگ بوٹنگ آنت)

ٹیبل۔

ٹیبل 4-1: 2022 ۽ 2023 ۽ آبادی سروے

جگہ	آبادی ۽ سروے		سروے ۽ دروشم
	نمبر	نام	
سروے 2022			
RDMS	15	بلوچستان - ہُمائی، نوک چاہ، مشکی چاہ، دریند چاہ، - کچاؤ، سیندک، املاف، آبادی ۽ گسی تک ۽ تفتان، تہلاب، وشاب، رجائی، وادیان، گوالیشٹاپ، نوک کنڈی، دالبندین	سروے
سروے 2023			

جگہ	آبادی ۽ سروے		سروے ۽ دروشم
	نمبر	نام	
ریل ٹرانسپورٹ روٹ ۽ قاسم پورٹ	13	بلوچستان - یک مجھ، نوشکی، سپینڈ، سی، ڈیرہ مراد جمالی۔ سندھ - کوٹری، جامشورو، لاڑکانہ، جیکب آباد، دادو، شکارپور، پپری، دھابچی	آبادی ۽ تک ۽ سروے
ٹوٹل	28		

4.2.1. ریکوڈک گڈ جنی ۽ جاہ (مائن سائٹ) ۽ ہمگرنجیں اسٹریکچر

آر ڈی ایم ایس ۽ کش ۽ گور ۽ آبادی ۽ ایشی ۽ گوں سیالی داروکیں بنیاتی ڈھانچہ کہ گیشتر میتگ دور دور آنت۔ اے آبادیانی تہ ۽ گس ۽ آبادی ۽ تک ۽ سروے ۽ چہ یکجا کنگ بوتگیں بُنیاتی چاگردی ۽ معاشی جیڑبانی بابت ۽ مواد دیما پیش کنگ بوتگ آنت۔

4.2.1.1. ڈیموگرافی

آر ڈی ایم ایس ۽ کش ۽ گور ۽ 6.9 سائز ۽ گس میان استمانی حساب ۽ هست آنت ۽ هرگس ۽ 6.2 ۽ بگرداں 8.0 مردم هست۔ آبادی گیشتر مسلمان اهل سنت آنت، بلوچی و براہوئی زبان ۽ گپ کن آنت۔ کمیونٹیز جتائیں قبیلہ ۽ ذاتانی تہا آنت چوشکہ سید، محمد زئی ۽ محمد حسنی قبیلہ گیشتر نامدار آنت۔ ہاؤسنگ ۽ ڈھانچہ بُنی رنگ ۽ کچا (گل ۽ دار) آنت، تفتان، سیندک، نوک کنڈی ۽ دالبندین ۽ وڑیں شہراں لہتیں نیم پگائیں گس هست۔

4.2.1.2. روزگار ۽ زندمان

روزگار ۽ موہ کم انت ۽ اے دمگ ۽ مردینانی 26 درسد ۽ جنینانی 42 درسد ۽ روزگار آنت کہ اے پاکستان ۽ راجی ۽ میان استمانی کساس ۽ چہ باز گیش انت۔

اے دمگ ۽ روزگار ۽ بُنی وسیلہ، سیمسراں سوداگری، مال ۽ چارینگ، ۽ دمگی کڈ جنی بزاں مائیننگ ۽ گس بندگ انت۔ لہتیں مردم کیش ۽ کیشاری ۽ گوں بندوک آنت، ہاسپں رنگ ۽ ہما آبادی کہ اودا زمینی آپ ۽ چمگ ۽ آپ هست انت۔ چوش کہ املاف، سیندک ۽ کچاؤ (درست ایران ۽ سیمسر ۽ نزیک ۽ آنت)۔ زالبول بُنی حساب ۽ پس چارین آنت ۽ دریند چاہ ۽ نزیک ۽ سنگ مرمر، آسن، ۽ ہومک ۽ مائننگ پروجیکٹاں پوریاری کن آنت۔

4.2.1.3. نیرگاری

نیرگاری بزاں غربی اے دمگ ۽ باز انت۔ بازیں مردم بہ مہکمیں آمدن ۽ ہاترا جُہد کن آنت ۽ آبادی ۽ یک مزنیں بہرے وئی آمدن ۽ دو بہر ۽ چہ گیش ۽ ورگ ۽ ورگی شے آنی سرا ہرچ کن آنت۔ آبادی ۽ یک گیسر ۽ ماہ ۽ آمدن \$180 بزاں کہ 30,219 روپیہ انت، ۽ گسانی یک مزنیں بہرے چہ غربی ۽ کساس ۽ جہل زیند گوازینگ ۽ انت کہ یک مردم ۽ ماہ ۽ آمدن \$11 بزاں کہ 3,030 روپیہ انت۔

زالبول چہ کمیں وانگ ۽ زانگ ۽ سبب ۽ تر ۽ گرد ۽ زہر آنت ۽ آمعاشی جیڑبانی آماج آنت۔ بیماری بدنی ۽ ذہنی ہر دوئیں هست آنت بلے بتامی ۽ سبب ۽ چیر دیگ بنت۔ باز کم گسانی سروکی ۽ زالبول کن آنت ۽ گیشتر پیرین ۽ جنوزاماں کہولانی کمک نہ رسیت۔

4.2.1.4. جاگړدی زندمان

جانسلامتی ۽ آسراتی سک کم آنت. گیشترین میتگان بنیاتی جان سلامتی ۽ آسراتیانی کمی انت. نزیکی جان سلامتی ۽ آسراتی گیشتر چه بازی کلومیتر دور بنت. آر ڈی ایم سی ۽ نزیکی کمیونٹی ہیلتھ سنٹر ۽ موبائل ہیلتھ یونٹ آنی دیمرونی ۽ وسیلگی ۽ پُجگ ۽ گهتر کنگ ۽ هاتر ۽ کار کنگ ۽ انت. وانگ ۽ زانگ ۽ آسراتی هم کم انت، کم واندگی (لے منصوبه ۽ ردا بوتگی چاگردی ۽ معاشی سروے ۽ بُنیات ۽ مردین 48 درسد ۽ زالبول 14 درسد واندگی انت). وانگ ۽ زانگ ۽ وانگی ادارگان تان پُجگ ۽ رجسٹریشن ۽ درگت ۽ مردین ۽ زالبولانی تها مزین تپاوت هست انت. چه چاگردی ۽ معاشی سروے ۽ رد ۽ 80 درسد ۽ کساس ۽ رجسٹرڈ بوتگی مردم مردین انت ۽ ایشی ۽ مقابله ۽ تها 20 درسد زالبول انت. آر ڈی ایم سی ۽ بُمائی، مشکی چاه، دریند چاه ۽ نوک چاه ۽ پرائمری اسکولانی دیمرونی دیگ ۽ دمگ ۽ وانگ ۽ زانگ ۽ وسیلگان گهتر کنگ ۽ هاتر ۽ وانگ ۽ زانگ ۽ سروس پروائیڈرزان گون همکاری کنگ بوگ ۽ انت.

4.2.1.5. دَمگی بُنیاتی انفراسٹرکچر

دَمگی بُنیاتی ڈهانچه ۽ هج دیمروی گندگ نه بیت. روڈانی نزیکی گوران هستین کسانین آبادی سکی نیرگاری ۽ غریبی ۽ جاورانی آماچ انت. مزین آبادی که N-40 ۽ گون همگرنج انت آبانی گورا آسراتی گهتر انت. بچلی چه هندی گریڈ ۽ کنیت یا سولر پینلن چه کارمرز کنگ بیت. بازی گسان دار ۽ ایل پی جی گیس ۽ گون ورگ گراگ ۽ گرمایش ۽ کار بنت. آپ ۽ کمی یک هاسین جیزه ۽ زمین ۽ چیر ۽ آپ ۽ کمی انت ۽ پدا آپ ۽ نه وشی ۽ هرابی ۽ جیزه هم هست انت. آر ڈی ایم سی ۽ پیسرا چه لهتین میتگان ورگی ساپین آپ ۽ پلانٹ جتگ انت تانکه لے جیزه ۽ راگیش ۽ گیوار کنگ بوت به کنت.

4.2.2. ریل ترانسپورت ۽ راه ۽ پورت قاسم

ریل ترانسپورت روٹ ۽ کش ۽ گور ۽ پورت قاسم ۽ نزیکی ۽ آبادی که 2023 ۽ سروے کنگ بوتگ انت، آبانی تها میتگ ۽ شهری دوئین جاه هوار انت که آبانی تها کچا ۽ بگر دان پکا ۽ گیس هست انت.

4.2.2.1. ڈیموگرافی

لے کمیونٹیان گیس ساژ 6.7 ۽ میان استمانی کساس ۽ انت که هر گیس ۽ 3.8 ۽ بگر دان 8.0 مردم بڈ کن انت. آبادی گیشتر مسلمان انت، مسلمان اهل سنت گیشتر هست انت. کوثری، لازگانه، ۽ شکار پور ۽ وژین لهتین دمگان عیسائی ۽ هندو کمیونٹی هم هست انت. بُنکی زیان سندھی، سرائیکی، بلوچی، پشتو ۽ اردو هوار انت که لے زبانان مُج سرپد بیت.

4.2.2.2. روزگار ۽ زندمان

ریل ترانسپورت روٹ ۽ سرا ۽ روزگاری باز انت که ایشی ۽ تها 32 درسد مردین ۽ 90 درسد جنین ۽ روزگار انت. آمدنی ۽ بنجایی وسیله سرکاری ۽ جندی تک ۽ نوکری، وقی ملکیت ۽ کاروبار، نزیکی کارجایی تها پوریاگری، ۽ مال ۽ دلوتانی دارگ ۽ چارینگ هوار انت. لهتین آبادیانی تها کشت ۽ کشاری هم کنگ بیت، گندیم، مکئی ۽ سبزی ۽ وژین کشار کشگ بنت. میان استمانی آمدنی ۽ کساس ۽ ردا تپاوت هست ۽ بازی گیس وقی زند ۽ گوازینگ ۽ هاترا بازی آمدنی ۽ وسیلگان گون همگرنج انت.

4.2.2.3. نیرگاری

ریل ترانسپورت ۽ راه ۽ سرا نیرگاری بزان غریبی ۽ کچ لس وڈاں RDMS ۽ دمگ ۽ چه کمتر انت ۽ گیشترین گیس چه نیرگاری ۽ لکیر ۽ بُز زند گوازینگ ۽ انت. البت ۽ روزگاری ۽ مزین کچ ۽ موه ۽ کم بوگ ۽ ابید معاشی آسراتی هست انت.

بیماری بدنی ۽ ذہنی بہر دوئیں ہست آنت بلے بنائی ۽ سَوَب ۽ چیر دیگ بنت۔ پیریں مردم ۽ جنوزام وتی کہولانی وسیلہ ۽ چہ وتی زند ۽ گوازینگ ۽ انت ۽ کمیں پیریں مردم پوریاگر ۽ بستار ۽ کار کن انت یا وتی جند ۽ کاراں کن انت۔

4.2.2.4. دمگی بُنیاتی انفراسٹرکچر

ریل ٹرانسپورٹ روٹ ۽ سرا دمگی بُنیاتی انفراسٹرکچر ۽ تہا راہانی مہکمیں نیٹ ورکے راجی شاپدگ (N40، N55، N65، ۽ N5) ۽ وسیلگ ۽ بنجائی شہر ۽ مزنیں شہراں گون نژیکی ہست آنت۔ وھدیے کہ مزنیں شہرانی تہ ۽ مسترین راہ ۽ در شرین جاوران آنت، آبادیانی تہ ۽ کمیونٹی ۽ راہ ۽ درانی جاور جُوان نہ آنت۔ گیشترین آبادی ۽ بجلی ۽ گیس نیست کہ آپ گرم بہ کن آنت، ورگ بہ گراد آنت، ہمے سوب ۽ آ ایل پی جی ۽ سرا گزارہ کنگ ۽ آنت۔ آپ ۽ رسگ بُنکی رنگ ۽ زمینی آپ ۽ چہ بیت، سرکاری آپ ۽ رسگ ۽ ٹریٹمنٹ پلانٹ جیکب آباد، سبی، ڈیرہ مراد جمالی، لاڑکانہ، ۽ پپیری ۽ وژیں مزنیں آبادیاں دست کپ آنت۔

4.2.2.5. جاگردی زندمان

سروے کرتگیں گیشترین آبادیانی تہا بُنیاتی جان سلامتی ۽ آسراتی دستیاب انت۔ ریل ٹرانسپورٹ روٹ ۽ سرا جان سلامتی ۽ آسراتی ۽ تہا بنجایی جان سلامتی ۽ یونٹ (BHUs)، تحصیل ۽ بنجایی کارگس (THQs)، ۽ ضلعی بنجایی کارگس (DHQs) ہوار انت، ایشی ۽ تہا زالبولانی جان سلامتی ۽ دارگ ۽ جاہ / کارندانی بنجایی جان سلامتی ۽ آسراتی ۽ ویکسین جنگ ۽ آسراتی ہست آنت۔ لس ناچوڑی پنشانک، تپ، پیچش، ملیریا، ۽ بائی بلڈ پریشر ہوار آنت۔ صفائی ۽ آسراتیاں تپاوت ہست، مزنیں شہراں میونسپل گٹر بندوبست ہست انت، کسانیں آبادیاں گٹر لیٹرین ۽ دروشم ۽ آنت۔ پرائمری ۽ بائی اسکول گیشترین آبادیانی تہا ہست آنت ۽ مزنیں شہراں کالج ۽ یونیورسٹی ہم ہست انت۔

4.2.2.6. اثراتی کساس کنگ

اے پروجیکٹ ۽ ہما پڑ ۽ گروہ بندی کنگ بوتگ آنت کہ آ ہما پڑ ۽ بوت کن آنت؛ چو کہ بندی کار، آپریشن، مائننگ ۽ زند۔ پروجیکٹ ۽ ہاترا ارزشت دیگ بوتگیں جاگردی ۽ معاشی اثراتی ردا ہشک سان ۽ اثر ۽ گوئیں بیان ۽ گون دیمایر کنگ بوتگ آنت۔ رذیں سانان ۽ کم کنگ ۽ ہاترا گر ۽ دار ۽ گامگیچ زورگ بنت۔ وھدیکہ جوانیں سانان گیش کنگ ۽ ہاترا گیشیں گامگیچ زورگ بنت۔

منصوبہ ۽ بازیں ہاسیں جاگردی ۽ معاشی پائندگ ہست آنت کہ آہانی وھد ۽ گیش کنگ ۽ گمان انت آہانی باروا دیم ۽ سرجمی ۽ دیگ بوتگ۔

4.2.2.6.1. اولی اثر۔ پروجیکٹ ۽ نیمگ ۽ دانگیں روزگار ۽ موہ (جوانیں اثر)

پروجیکٹ ۽ دمگ ۽ روزگار ۽ موہ سک کم انت۔ ای ایس آئی اے ۽ سرجم بوتگیں جاگردی ۽ معاشی پٹ ۽ پول ۽ 50 درسد ۽ تاں لے روزگاری ۽ کساس گندگ بوتگ۔ اے منصوبہ ۽ درستیں مرحلہ آن روزگار ۽ مزنیں موہ پیدا کنگ ۽ گمان انت، ایشی ۽ تہا ہوار انت:

● RDMC ۽ ٹھیکیداران گون ہواری ۽ گمان ۽ ردا 10,000 ۽ کساس ۽ کارندہ کہ ایشانی مزنیں بہرے دمگی مردمانی بیت (آر ڈی ایم سی ۽ ٹھیکیدار وتی کاراں نیم ۽ کساس ۽ دمگی مردمان کار ۽ دار آنت)۔ پروجیکٹ ۽ تہ ۽ بازیں ہیلکاریانی تہ ۽ نوکری ۽ ہاترا ہاسیں ہیلکاری دیگ بیت؛ ۽

● آر ڈی ایم سی ۽ ٹھیکیداران گون فیز 2 ۽ پیک آپریشن ۽ وھدان 6000 ۽ نزیک ۽ نوکری دیگ بنت۔ اے وھد ۽ تہ ۽ ارادہ ایش انت کہ کلیں کار ۽ تہ ۽ 90 درسد ۽ نزیک ۽ دمگی مردم بنت۔

مہکمیں روزگار ۽ دومی مہکانزمانی وسیلہ ۽ ڊمگ ۽ معاشی کار گیش بنت، اے منصوبہ نپزگاری ۽ هلاسی ۽ چاگرد ۽ وشحالی ۽ تہا گہتری آرگ ۽ کمک کنت۔ اے ہرکس ۽ را تچک ۽ روزگار پُچارینت نہ کنت۔ RDMS ۽ نزیکیں میتگان گیشتر پائندگ رسک ۽ گمان انت، ایٹی ۽ سان سرجمیں ڊمگ ۽ مردمان ۽ زس آنت۔

اے منصوبہ ۽ ڊمگ ۽ روزگار ۽ موہ ۽ معاشی کار گیش کنگ ۽ ہاترا ڊمگی بہا ۽ زور ۽ رہبند جوڑ کنگ ۽ دیما آرگ بنت۔ اے منصوبگ ۽ اے گپ ۽ پدر کنگ ۽ کوشست کنگ بیت کہ روزگار ۽ موہ یک حساب ۽ زالبول ۽ ایندگہ نزوریں مہلوک ۽ دیگ بنت۔

4.2.2.6.2 سیمی اثر: چاگرد ۽ دیمروی دیگ ۽ بستار ۽ گہتری

پروجیکٹ ۽ یک مزین چاگردی دیمروی پروگرام ۽ وعدہ کنگ۔ اے گامگیجانی تہ ۽ بُنی رنگ ۽ ڊمگی بنیاتی ڏھانچہ ۽ ازماتی تہ ۽ گیشی ۽ سر ۽ دلگوشی دیگ بیت، ایٹی ۽ هوار جان سلامتی، وانگ ۽ زانگ، آپ ۽ پُچارینگ، فوڈ سیکیورٹی ۽ معاشی دیمروی ۽ درگت ۽ هاسیں دلگوش دیگ بیت۔ آر ڈی ایم سی ۽ کمیونٹی ۽ سرکار ۽ گون ہم گامگیجانی لوٹ ۽ سراکار کنگ۔

کمیونٹی ڈویلپمنٹ ۽ کارانی تہ ۽ تعمیراتی مرحلہ ۽ وھد ۽ مائن سائٹ ۽ نزیک ۽ جاہ منندیں میتگانی سر ۽ دلگوشی دیگ بیت۔

4.2.2.6.3 چارومی اثر: پُتران گیش کنگ (جوانیں اثر)

منصوبہ ۽ روزگار ۽ گیش کنگ ۽ پہ ہیلکاری پروگرامانی سر ۽ عمل کنگ بوٹگ ۽ اے کار دیم ۽ برگ بیت۔ ہیلکاری پروگرامانی منصوبگ ۽ ڊمگ ۽ میتگان باسکانی گیش ۽ چہ گیش بھر زوری ۽ سر ۽ دلگوش دیگ بیت۔

ھندی مردمانی زرتگیں زانت ۽ ہیلکاری آبانی روزگار ۽ توان ۽ گیش کنت ۽ آؤکیں موہانی پُچگ ۽ گیش کنت، وھدیکہ آ برچ وڑیں منصوبہ ۽ روزگار ۽ لوٹ ۽ کن انت، آہاں زسیت۔ جُوانیں ہیلکاری زرتگیں کارندیانی هست بوگ، گیشیں ہیلکاریاں بودناکی، ھندی معیشت ۽ ہم پائندگ دنت۔ ایٹی ۽ چہ مُج معاشی جیڑبانی سرا جُوانیں سان کپ آنت۔ اے ہیلکاری ۽ پروگرام نہ ایوک ۽ مردمان کار ۽ هوالگ ۽ هاسیں پُتران گون همگرنج کنت، بلکیں ڊمگی کارکنانی تہ ۽ مدام وانگ ۽ پیشہ وارانہ دیمروی ۽ دود ۽ ہم دیم ۽ بارت۔

وھدیکہ اے منصوبہ ۽ چہ ڊمگ ۽ چاگرد ۽ ڊمگ ۽ را لس وڏاں مزین پائندگ رس ایت، دگہ زدیں سان ہم هست آنت کہ ایشانی گردار ۽ گزر بیت۔ بُنیاتی چاگردی ۽ معاشی اثراتانی سرجمیں حال دیم ۽ ڊانگ آنت۔

4.2.2.6.4 دومی اثر: مردمانی سرجم نہ پُکیں گمان (اسل یا گمانی)

ھندی کمیونٹیاں گون ۽ بھیسہی یا آژاند ۽ یک گمانی این وسیلہ ۽ پروجیکٹ ۽ موہانی نہ رسک ۽ نا انصافی انت۔ ایٹی ۽ تہا روزگار ۽ دومی رنگ ۽ معاشی موہ هوار انت۔ چاگردی ۽ معاشی سروے ۽ سرجم ۽ اسٹیک ہولڈر انگیجمنٹ ۽ وھد ۽ هواری ۽ وسیلگ ۽ نزیکیں کمیونٹیاں ۽ ہم کمیونٹی ۽ دیمروی ۽ گامگیجانی تہ ۽ گیشی، ۽ ڊمگ ۽ کمیونٹیاں دیمروی ۽ بابت ۽ وتی گمان شیئر کنگ آنت۔ اے ہم گمان انت کہ اے منصوبگ ۽ آسر ۽ آر ڈی ایم سی ۽ را مزین مالی سویمندی ۽ رس ایت۔ اے رد ۽ ڊمگی آبادیانی یک مزین بھرے گریب ۽ نپزگار آنت ۽ زند ۽ لوٹ ۽ گزراں چہ زہر آنت ۽ اے گپ نادانستہ ڊمگی آبادی ۽ تہا دلگرائی پیداک کنت پرچا کہ اے منصوبہ ۽ چہ درانتگیں مالی نپ ۽ پائندگاں چہ کمیونٹی ۽ (راستی یا گمانی) بچ وڑیں تاوا نہ بیت۔ اگان ڊمگی چاگرد ۽ نیام ۽ نوکریانی بھر ۽ بانگ ۽ دیمروی ۽ گامگیجانی پُچارینگ ۽ ناانصافی بہ بیت گڏا چاگرد ۽ باسکان چہ شکایت ۽ گمان کنگ بیت۔ اعتراض پیدا بوت کن آنت، اگان پروجیکٹ ۽ آسراتی ۽ چہ متاثرین آبادیانی درائیں مردم، هما موہانی زورگ ۽ گندگ بنت کہ آہاں ڊمگ ۽ کمیونٹی ۽ نندوک وتی حق لیک آنت۔

اے لیکہ ۽ دیم ۽ برگ ۽ ہاترا کاریگی گامگیچ زورگ لوٹ آنت، ۽ ہاسیں رنگ ۽ نرور ۽ آسرا ۽ نشتگیں مہلوک ۽ ہاترا پانڈگ ۽ جوانیں بہر ۽ بانگ سدک جوز کنگ لوٹ ایت۔ اے رد ۽ منصوبہ ۽ یک ایس ای پی ۽ جوز کنگ کہ آکمیونٹی ۽ لیکہ ۽ جیڑیاں گپت کنت ۽ ایشی ۽ تھا یک سرجمیں جی آر ایم ۽ ہست انت تانکہ دمگی کمیونٹیز ۽ شکایت ۽ جیڑیاں گیش ۽ گیوار کنگ بہ بیت۔ ایشی ۽ ابید اے منصوبہ ۽ چہ زالبول ۽ نزوریں مردماں ہم ہرچ وزیں چاگردی دیمرونی ۽ گامگیجانی تھا اولی دلگوش دیگ بیت۔ چوش کہ بُرز ۽ گشگ بوتگ، آر ڈی ایم سی ۽ ٹھیکیداران گون تچک ۽ روزگار ۽ وسیلگ ۽، ۽ اگاں کہ معاشی دیمرونی ۽ دمگ، ۽ دگہ چاگردی دیمرونی ۽ رہبندانی وسیلگ ۽ چہ دیم ۽ آرگ ۽ ہاتر ۽ ہاسیں روزگار ۽ موہ پیداک کنگ ۽ اُمیت انت۔ آر ڈی ایم سی کمیونٹی ڈویلپمنٹ پروگرام ۽ وسیلگ ۽ کمیونٹیان ۽ وت واک جوز کنت ۽ دلبدی دنت کہ آوتی کمیونٹیان تہ ۽ چاگردی ۽ بنیاتی ڈھانچہ ۽ بیہاران تچک ۽ گیش ۽ گیوار کنگ ۽ واستہ انفراسٹرکچر ۽ چاگردی دیمرونی ۽ ہوالک ۽ وتی پیسلہ وت بہ کن آنت۔

4.2.2.6.5 چارومی اثر: آبادی ۽ گیش بوگ ۽ چاگرد ۽ بُنیاتی ڈھانچہ ۽ سرا زور

اے منصوبہ ۽ گمان ہمیش انت کہ تچک ۽ روزگار یا دگہ معاشی موہ ۽ لوٹ ۽ مردمانی مُجی ۽ وتی نیمگ ۽ رازینگ بہ کنت۔ کارندہانی آپگ ۽ سبب ۽ دمگی کمیونٹیان تہا پیسر ۽ چہ دیمرونی نہ بوتگیں انفراسٹرکچر ۽ سروسز ۽ سراگیشیں زور ہست آنت۔ مردمانی آپگ ۽ سبب ۽ چہ نادراہیانی شنگ ۽ تالان بوہگ، ۽ رہبندیں دیمرونی، چاگردی کش ۽ چیل، امن ۽ ایمنی ۽ جیڑھ ۽ جنجال ۽ وزیں ہترہ گیش بوت کن آنت۔

دمگ ۽ انفراسٹرکچر ۽ سرا بوجھ ۽ کم کنگ ۽ ہاترا پروجیکٹ کمیونٹی ۽ دیمرونی ۽ ہاتر ۽ جزم دار ایت، البت اے یک باز شریکداری جیڑہ ۽ لے کہ ایشی ۽ سروکی ۽ سرکار ۽ جتا جتانی تک ۽ پھناتانی کمک ۽ گزر بیت، ۽ آر ڈی ایم سی ہما جاہ ۽ کہ ہست انت پلہ مرزی ۽ کنت۔

4.2.2.6.6 ششمی اثر: آبادی ۽ آپگ ۽ سبب ۽ چاگردی نادراہیانی گیشی

کارندہانی آپگ ۽ کڈ جی (کان کنی) ۽ منصوبہ ۽ نزیک ۽ نندگ، ۽ نزیک ۽ مردمانی گیش بوہگ ۽ چہ جرم ۽ کساس ۽ گیشی ۽ دگہ ناجائزین کار وڈ آنت۔ یک نادراہیں کارندہ ۽ ہست بوگ ۽ چہ ہراپی گیش بوت کن آنت۔ ایشانی ہواری ۽ درائیں مردمانی آرگ ۽ چہ نشہ ۽ سوداگری، دُزی ۽ دگہ مجرمانہ جاورانی ہترہ گیش بوت کن آنت ۽ چاگردی ایمنی ہراب بوت کنت۔ اے اثرات ۽ گرودار ۽ بازیں سٹیک ہولڈر ہوار آنت، ایشی ۽ تھا سرکار، منصوبہ ۽ دیمرونی دیوک ۽ کمیونٹیز ہوار انت۔ نوک کنڈی ۽ گیشتر مردمانی آپگ ۽ گمان انت ۽ اے دگہ آبادیانی تہا کسانیں آپگ ۽ نندگ ۽ گمان بوت کنت۔

4.3. اسل مردم

بہر اسل مردم (آئی پی) ۽ پجار، آئی ایف سی پی ایس 7 ۽ رد ۽ آئی پی ۽ سراکنگ بوتگ۔ تپاس ۽ کار ۽ پروجیکٹ ۽ دمگ ۽ آئی ۽ کش ۽ گور ۽ آئی پیز ۽ هست بوہگ ۽ اسکریننگ ہوار ات۔ اے کار پہ اے گپ ۽ پڈر کنگ ۽ ہاتر ۽ کنگ بوتگ کہ ہرچ پجار بوتگیں آئی پی ۽ سر ۽ منصوبگ ۽ وسیلگ ۽ ردیں اثر نہ کپ ایت ۽ سریدی این شٹور ۽ سلاہ ۽ شریکداری ۽ بنیات ۽ برجاہیں سیالی ۽ جوڑ کنگ ۽ ہاتر ۽ کنگ بوتگ۔ بلوچستان سول سروسز ۽ ڈائریکٹر جنرل ۽ چاگردی ۽ دودمانی بشریات ۽ زانتکار ڈاکٹر حفیظ احمد جمالی ۽ اسکریننگ ۽ رپورٹ ۽ سرا آرائیں رنگ ۽ چار ۽ تپاس کرتگ کہ اے ESIA ۽ تہا ہوار کنگ بوتگ آنت۔

آئی ایف سی پی ایس 7 ۽ رد ۽ آئی پی ۽ ساڑا چہ مین اسٹریم راجی چاگرداں جتائیں پجار ۽ ۽ واہندیں چاگردی گلانی رنگ ۽ کنگ بیت کہ آ باز براں بہر ۽ تہا نِزور آنت۔ اے گلانی تہا جغرافیائی حساب ۽ جتا جتائیں زندمان یا پت ۽ پیروکی دمگ، دود ۽ ربیدگ، معاشی، چاگردی یا سیاسی ادارہ ۽ جتا جتائیں زبان یا گالواراں گوں یک ہواریں وابستگی ۽ ہست آنت۔ تپاس ۽ تہا اے گپ ۽ سرا زور دیگ بوتگ کہ چاگردی ۽ معاشی سروے ۽ وھد ۽ "54 وٹ پجار کنوکیں گل" ریکارڈ کنگ بوتگ آنت، بلے آئی پیز ۽ ہاتر ۽ آئی ایف سی پی ایس 7 ۽ معیار ۽ را ہج یک ۽ سرجم نہ کتگ۔

اسکریننگ اے گپ ۽ سر ۽ ہلاس بوت کہ پاکستان ۽ آئی پی ہست آنت بلے آئی ایف سی ۽ آئی پی ۽ پجار ۽ سرجم کنوکیں ہج وڑیں گل چاگردی ۽ معاشی تپاس ۽ دمگ ۽ نیست آنت۔ بلے بلوچ راج اگاں چہ آئی پی ۽ درجہ بندی ۽ نہ بوتگ بلے وٹی راجدپتر ۽ سبب ۽ "راجی کم تک" ۽ بستار ۽ پجار کنگ بوتگ کہ آئی ۽ ہاتر ۽ گیشترین دیمپانی رہبندانی لوٹ آنت۔ بلوچ کہ پاکستان ۽ مزین جغرافیائی استان بلوچستان ۽ نسلی اکثریت ۽ داریت، آبمسابگیں دمگاں ہمے وڑیں قبائلی قانون ۽ زندگی ۽ کن آنت ۽ آدمگ ۽ مڈیاں گوں جتائیں (منفردیں) دود یا پت ۽ پیروکی سیالی ۽ ۽ واہند آنت۔ آئینی رنگ ۽ پاکستان ۽ دگہ میتگانی وڑ ۽ مال ۽ مڈی ۽ رکھینگ ۽ گوں بندوک آنت ۽ بُنی پڑ ۽ چہ دریں دمگاں چہ دریں وانگ ۽ زانگ ۽ روزگار ۽ موہ ۽ شوہاز ۽ آنت۔ یکجا کنگ بوتگیں چاگردی ۽ معاشی حساب داد ۽ پروجیکٹ ۽ نشان ۽ تہا زمین ۽ ہاتر ۽ خاصیں زندمان ۽ یا ماحولیاتی بندوبست ۽ ہذمت ۽ ہج وڑیں جتائیں دروشے ۽ نشانہبی کنگ نہ بوتگ۔

آر ایم ڈی سی وٹی اسٹیک ہولڈر ۽ ہوار بوہگ ۽ میکانزم ۽ وسیلگ ۽ میان اُستمانی اصول آئی سر ۽ عمل کنگ ۽ ہاترا جزم دار ایت تانکہ ہما مَجّ گل کہ سیاسی ۽ چاگردی بدلی ۽ آماج بوتگ آنت آ منصوبگ ۽ پیسلہ کنگ ۽ منصوبہ بندی ۽ تہ ۽ ہوار کنگ بہ بنت۔

4.4. زمین ۽ گرگ

زمین ۽ گرگ ۽ غیر ارادی آبادکاری ۽ سرا اے وھد ۽ منصوبہ ۽ ھاتر ۽ چار ۽ بیچار کنگ بوھگ ۽ انت، آئی ایف سی پی ایس 5 ۽ لوتانی ھلاپ ۽ ھم کنگ بوٹگ ۽ ایشی ۽ بابت ۽ ای ایس آئی اے رپورٹ ۽ ذر 5 ۽ سرجمیں ھال دانگ انت۔ تپاس ۽ کار ۽ اسکریننگ ھوار ات کہ آئی ایف سی پی ایس 5 ۽ لوت ۽ گزر منصوبہ ۽ ھاتر ۽ ٹرگر کنگ بنت یا نہ۔ تپاس ۽ آسر ایش انت:

- بچ وڑیں ۽ گزریں سُر ۽ پُر کنگ نہ بیت۔
- چھ ھستیں زمین ۽ کارمرز کنگ ۽ رد ۽ کڈ ۽ جاہ ۽ دمگ ۽ پروجیکٹ ۽ نیمگ ۽ جوڑ کرتگیں کیمپ ۽ جاہ ۽ ابید ھج وڑیں ڈھانچہ یا کشت ۽ کشاری زمین نیست۔ اے وھد ۽ اے دمگ ۽ کشت ۽ کشاری ۽ دیمرونی ۽ ھاتر ۽ کم یا ھج وڑیں توانائی نیست پرچا کہ اودا چارینگ ۽ ھاتر ۽ ھج وڑیں کاہ چری ئیں دمگ نیست، ھج وڑیں آسانی ۽ دست کپوکیں آپی وسیلہ ۽ شریں ھاک نیست۔
- ریکوڈیک کڈجی ۽ منصوبہ ۽ ھاترا کنگ بوٹگیں چاگردی ۽ معاشی پٹ ۽ پول ۽ اے گپ پڈر کرتگ کہ منصوبہ ۽ کارانی سبب ۽ زمین ۽ بنیات ۽، مزوری ۽ بنیات ۽ یا کاروباری بنیات ۽ زندمان ۽ ھج وڑیں تاوان نہ بوٹگ۔
- کشت ۽ کشاری کار دمگ ۽ بنت، بلے اے گیشتر ھما دمگان کہ آھانی تھ ۽ آپ ۽ آسراتی بہ بیت، چوش کہ ایران ۽ سیمسر ۽ لھتیں کوہ ۽ دمگان، بلے اے چھ پروجیکٹ ۽ دور انت ۽ آھانی سر ۽ اثر نہ کپ ایت۔ بُنکی رنگ ۽ آزات گردوکیں اُشتر، کیم آماچ بوت کن انت، البت دمگ سک مزن انت ۽ ایشی ۽ تھ پروجیکٹ ۽ جند ۽ بھر سک کسان انت۔ ثمبر ۽ آسی وسیلہ، شکار، ۽ ایتھنوبوٹانی ۽ کار ہم ۽ تاثیر انت، پرچا کہ منصوبہ ۽ دمگ ۽ تھ بچ وڑیں تجارتی یا پانڈگ دوستی ۽ ارزشت ۽ درچک یا جنگی دلوتانی نسل نیست انت۔
- ھج وڑیں پوریگری ۽ بنیاد ۽ کار یا کاروبار گوں ھما زمین ۽ کہ گرگ بوھگ ۽ انت ھمگرنج نہ انت۔ کراس بارڈر باپاراں گوستگیں وھد ۽ پروجیکٹ ۽ دمگ ۽ چھ ٹرانزٹ کرتگ، البت اے گپ پاکستان ۽ سیمسر ۽ سر ۽ ٹٹ ۽ جوڑ کنگ ۽ یک جتاھیں سرکاری منصوبہ ۽ سبب ۽ بدل بوٹگ کہ ایشی ۽ چھ تجارتی راہ گیش رودرائک ۽ شفت کنگ بوٹگ انت۔
- سروے ۽ رد ۽ پروجیکٹ ۽ دمگ ۽ تھ ۽ ھج وڑیں دودمانی ارزشت ۽ ھستیں جاہ ۽ شناسائی نہ بوٹگ۔

4.5. زمین چیر ۽ آب

اے پروجیکٹ ۽ آب کیمیں ریگستانی دمگ ۽ انت، البت دیما آوزرتگیں کڈ جی ۽ پروجیکٹ ۽ دیمروی کار کنگ ۽ ھاترا مزمیں کسایہ ۽ آب ۽ گزر بیت: کار ۽ تھ کسایہ GL/a1.6، اولی بھر ۽ GL/a24، 48 GL/a دومی بھر ۽ 1.6 جی ایل / اے ڈیکمیشننگ۔

آر ڈی ایم سی ۽ دائمی ھرج ۽ درج ۽ رد ۽ آب ۽ رسگ ھاسیں آرزشتے مَن ات ۽ ھیم رنگ ۽ زوتیں ھوار بوھگ ۽ ھوار ماحولیاتی ۽ چاگردی اسکریننگ ۽ آب ۽ گمانی این وسیلگانی پُچارینگ ۽ سر ۽ دلگوشی دانگ کہ اے لوٹاں پیلو کنت۔ دیمتر ۽ بھراں آر ڈی ایم سی ۽ نیمگ ۽ چھ کنگ بوٹگیں اسکریننگ ۽ کار، گیشیں پٹ ۽ پول ۽ ھاتر ۽ دلگوشی دانگیں دمگ ۽ ہائیڈروجلوجیکل ۽ سرجمیں تپاس ۽ آسر ۽ سرا چمشانک دیگ بوٹگ۔

Commented [GB7]: the structure of this section does not make immediate sense for me. It's a bit confusing as it stands. I think it's fine defining communities close by etc. but not sure we need that much detail. Then we need to bring in the studies done prior to launching into the Northern GW system as being the source - we need to explain how we got there first

4.5.1. آب ۽ بدل ذریعہ

آب ۽ بدل ذریعہ آبی نشاندہی کنگ ۽ وھداں بازیں چیزانی سرا تپاس گرگ بوتگ کہ ہستیں آب ۽ رسگ ۽ کساس ۽ بستار، آپریشن ۽ وھداں نزیک ۽ ہستیں آب، آب ۽ کارمرز ۽ جاہاں تان سر کنگ ۽ ہاترا سیالی داروکیں ماحولیاتی ۽ چاگردی سان یا پائندگ ۽ انجینئرنگ ۽ آبی ۽ ہرج ۽ درج ہوار آنت۔

اے پروجیکٹ آنچیں سکیں موسمی جاورانی آماچیں ہندے ۽ انت کہ اودا زمین ۽ سرا آب نیست ۽ ہمے ہاترا پروجیکٹ ۽ ہندی زمین ۽ چہ آب درکنگ ۽ رہبنداں چہ کشگ یا چہ عرب زر ۽ وش کرتگیں آب آرگ ۽ سرا دلگوش گور کرنگ آنت (گواہر پورٹ ۽ نزیک ۽، زرباری نیمگ ۽ پروجیکٹ)۔

دسمبر 2022 ۽ بلوچستان ۽ تہ ۽ زمینی آب ۽ وسیلگانی پٹ ۽ پول ۽ ہاتر ۽ آر ڈی ایم سی ۽ را آب ۽ شوہارگ ۽ سرٹیفکیٹ (NOC) داگت، بزاں اے ہنداں پٹ ۽ پول کنگ بوتگ؛ ہُمائی، سوربروت، مَواز کاجو فانسڈیمنٹس (فان سیڈیمنٹس)، پتن گس (پٹنگز)، تہلاب، نوک کنڈی ۽ زربار، کوہ سلطان، ای ایل 5 زربار، واشک (زرباری ماشکیل) ۽ ماشکیل رود۔

بہر پٹ ۽ پولی ڈمگ ۽ درجہ بندی کنگ ۽ آب ۽ پُجارینگ ۽ ہاترا جُوانیں شوہاز کاری ۽ کاریگی تپاس گرگ بوتگ۔ کم گمانانی سوب ۽ رُوتیں پٹ ۽ پول ۽ ہاترا بازیں آپشن دیمہ کنگ نہ بوتگ آنت (چو کہ انچیں کوہ کہ آبانی تہا آب دارگ بوت نہ کنت)۔ ایندگہ چار پٹ ۽ پولی جاہ (فین سیڈیمنٹس، تہل آب ۽ نوکنڈی ۽ زرباری نیمگ) ۽ تپاس گرگ ۽ ہاترا دگہ سرجمیں ہال جہل ۽ دانگینانی حساب ۽ کنگ بوتگ آنت:

- ڈمگ ۽ مڈی (ہوار ایشی ۽ کہ مروچگیں گمانی این ہیال، آبی مڈیانی امبار کنگ ۽ گمان، تپاوت ۽ امبار کنگ ۽ ہمرانی ۽ ایکویفر سسٹم ۽ چہ ری چارج)۔
- ماحولیات (نندجہ ۽ بستار، دیمپانیں ہنداں نزیک، سیمسراں آدیم سان، زمین چیر ۽ آب ۽ سرا سان ۽ پُجارینگ ۽ حد)
- چاگردی ۽ معاشی (ورگ ۽ ۽ معاشی مرادانی ہاترا آب ۽ کساس ۽ سرا گمانی این سان، اجازت نامہ ۽ قانونی پابندی)۔
- تکنیکی (ڈیزائن ۽ پیچیدگی، بھیسہ ۽ قابل، گیشیں پٹ ۽ پول ۽ گزر، موسمی جاور، بند کنگ ۽ سرا سان ۽ مستر کنگ ۽ گنجائش)۔
- پروجیکٹ ۽ ہرج ۽ درج (سرمایہ، آپریشننگ ۽ بند کنگ ۽ ہرج)۔
- اے گیشینگ بوتگ کہ تہل آب ۽ گون ہمگرنچیں چاگردی ٹرس ۽ سان ۽ ایرانی سیمسر ۽ ہوار ہاسیں کشت ۽ کشاری ہند، سیندک ۽ تانبا ۽ کڈانی ہاترا آب پُجارینوکیں بور فیلڈ ۽ نزیک ۽ بوگ ۽ سوب ۽ گیشتر بوتگ آنت۔
- ایندگہ کاریگی این پٹ ۽ پولی ہنداں گیشیں پٹ ۽ پول ۽ ہاترا کار دیمہ برگ بوتگ ۽ ایشی ۽ گوریچانی بزاں شمال ۽ زمین چیر ۽ آب (ہوار فین سیڈیمنٹس ۽ سوربروت) ۽ زرباری زمین چیر ۽ آب (کہ ایشی ۽ پتن گز ۽ نوک کنڈی ۽ زربار ہوار آنت)۔

نادرن گراؤنڈ واٹر سسٹم پروجیکٹ مائن سائٹ ۽ نزیک ۽ انت ۽ 2009 ۽ آب ۽ پجارینگ ۽ فزیبلٹی اسٹڈیز ۽ دلگوش ۽ بُنجہ ات، وھدے دراہیں سرپدی یکجہ کنگ بوت آنت۔ اے سوبانی بُنیات ۽ اے رہبند ۽ آب پجارینگ ۽ فزیبلٹی اسٹڈی ۽ ہاترا دلگوش دیگ بوتگ ات کہ ایشی ۽ بندات فروری 2023 ۽ بوتگ ات کہ ایشی ۽ پیسری پٹ ۽ پول ۽ چہ رستگیں ہستیں ڈپٹا آن ۽ ہوار کنگ ۽ سرا دلگوش دیگ بوتگ ات۔

ایشی ۽ بدل ۽ حساب ۽، گوادر پورٹ ۽ ڈی سیلینیشن پلانٹ ۽ آپشن ۽ تپاس گرگ ۽ ہاترا یک تپاسے بندات کنگ بوتگ آت، کہ اے عکس ۽ پیش کنگ بوتگ، اے راہ ۽ گوں پروجیکٹ مائن سائٹ ۽ تان پائپ لائن چیر گیجگ بوتگ اتنت۔ آس ایش دیمآتک کہ ایشی ۽ ہرج سک باز کنیت ۽ دیمپانی ۽ ٹرسائی سوب ۽ چہ پائپ لائن ۽ پُجَارینگ ۽ وژ نیست۔

4.5.2. ہائیڈروسنس

نادرین گراؤنڈ واٹر سسٹم ۽ کرتگیں پولکاری ۽ ہمرائی ۽، یک سرجمیں دمی ہائیڈروسینس ۽ بندات کنگ بوتگ تانکہ کمیونٹی ۽ آب ۽ ذریعہ (کارمرز ۽ ہوار) ۽ گمانی این ماحولیاتی ریسپیٹرز ۽ یک سرجمیں رہبندے تیار کنگ بوت بہ کنت۔ تپاس ۽ سرجمیں دمی ۽ زمین ۽ چیر ۽ آب ۽ ذریعہ ۽ دروشمانی نشانہبی کنگ بوتگ کہ ایشاں پٹ انگیں جات (چاہ)، بور جات، آرٹیشین بور جات ۽ چمگ ۽ گہن بزاں کاریز ہوار آنت۔ اے دروشم ۽ کارانی عکس ESA رپورٹ ۽ سیکشن 5.11.1 ۽ مان آنت۔

مُچ نوزدہ میتگان سروے کنگ بوتگ (عکس) ۽ جم کرتگیں ڈیتا ۽ (ہمودا بوت کنت) دمی تفصیل (بزاں ہند، جات، چاتانی دروشم، جوڑ کنگ، جُہلی ۽ ایندگہ)، آب ہند ۽ ڈگار ۽ آب ۽ بستار ۽ پیمائش (پی ایچ، ای سی، ہوار بوتگیں آکسیجن، گندگی ۽ ٹمپرچر) ہوار آنت۔

4.5.2.1. آر ڈی ایم ایس ۽ نزیک ۽ گوریجان (شمال) ۽ آبادی

ایشانی تہا ہُمائی، مشکی چاہ، نوک چاہ، دربند چاہ، نوک کنڈی ہوار آنت۔

سی ۽ پنج کمیونٹی واٹر سپلائی ہوائنٹ RDMS ۽ رودراتکی آبادی ۽ ہاترا نشان کنگ بوتگ آنت، کہ اودا لس وژاں زمین ۽ چیر ۽ آب سک جہل انت ۽ ایشی ۽ جُہلیں فریکچر زوناں تان محدود کنگ بیت۔ پروجیکٹ سائٹ ۽ ہائیڈرو جیولوجیکل سسٹم ۽ گوں ہج سیالی زانگ نہ بیت۔

پیمائش کرتگیں آب ۽ کچ زمین ۽ کچ ۽ چہ 0.3 میٹر ۽ 74 میٹر ۽ نیام ۽ بوتگ (mbgl)، (کہ اے 839 ۽ 1,155 mamsl بروبر ۽ کچ (دریائی کچ ۽ حساب ۽ میٹریزری)) آب ۽ تہ ۽ لس وژاں قدرتی سر پُر ہست کہ اے (7 ~ pH) ۽ TDS ویلیو رینج ۽ 1,100 ملی گرام / لیٹر ۽ 5,100 ملی گرام / لیٹر ۽ حساب ۽ بیت۔ زمینی آب سورتام یا سورچک انت ۽ اے پہ ورگ، مال ۽ دلوت، گشت ۽ کشاری ۽ ایندگہ کاراں کارمرز کنگ بیت کہ ایشی ۽ آس جانشلامتی ۽ جیڑبائی سوب جوڑ بنت۔

4.5.2.2. گوریجان (شمال) ۽ نیمگ ۽ زمینی آب ۽ نزیک ۽ آبادی

نادرین گراؤنڈ واٹر سسٹم ۽ نزیک ۽ میتگانی تہا کاجو، تنگ کاجو، بور چاہ، کرتاکا، ماک ۽ بیڈک ہوار آنت۔

نادرین گراؤنڈ واٹر سسٹم ۽ تہا ہج وژیں میتگ نیست، بلے اے بازیں میتگ آنت کہ زربار ۽ میرجاواہ ۽ کوپان آنت، ایرانی سیمسر ۽ نزیک ۽ انجیں ہندان آنت کہ آگٹائی تہا آنت ۽ نادرین گراؤنڈ واٹر سسٹم ۽ ہوار نہ آنت ۽ زمینی راہ نیست۔ زمینی آب ۽ سروے کنگ بوتگ ات اود ۽ مردم چہ بور چاہ، چمگ ۽ کہناں آب وُر آنت۔

آپ آسراتیانی آرٹیشین ۽ 115 ایم بی جی ایل ۽ میان ۽ انت، (473 ۽ 1,296 ایم ایس ایل ۽ برابری ۽ میان ۽ رینج ۽)، آب ۽ کوالٹی لس وژاں کے الکلائن (پی ایچ ~ 8) ۽ میان ۽ انت، ۴۰۰~ ملی گرام / L ۽ 2,500 ملی گرام / L انت۔ TDS ۽ کساس ۽ حساب ۽ وش ۽ سورتامی ۽ میان ۽ آنت۔

4.5.2.3. آر ڈی ایم ایس ۽ زربار ۽ بامون ۽ ماشکیل ۽ نریک ۽ آبادی

ایشانی تها پتنگز، راجائی، وادیان ۽ گوالیشٹاپ ہم ہوار آنت۔

پنجاه ۽ پنج میتگانی آپ ۽ ذریعہ چارگ بوتگ آنت کہ ایے RDMS ۽ زربار ۽ آنت کہ آبانی سطح آرٹیزین ۽ 77 mbgl ۽ نیام ۽ آنت، (453 ۽ 980 mamsl نیام ۽ بروبری ۽ سطح)۔ زمینی آپ لس وڑاں کیے الکلین آنت، پی ایچ ۽ قدر ۽ حساب ۽ 8-9 ۽ برابری ۽ گون جوان (ٹی ڈی ایس قدر 500 ملی گرام / ایل ۽ کم) ۽ سورتامی (ٹی ڈی ایس قدر 11,000 ملی گرام / لیٹر ۽ چہ گیش) ۽ نیام ۽ آنت کہ آپ ۽ سورتامی باز زانگ بیت۔

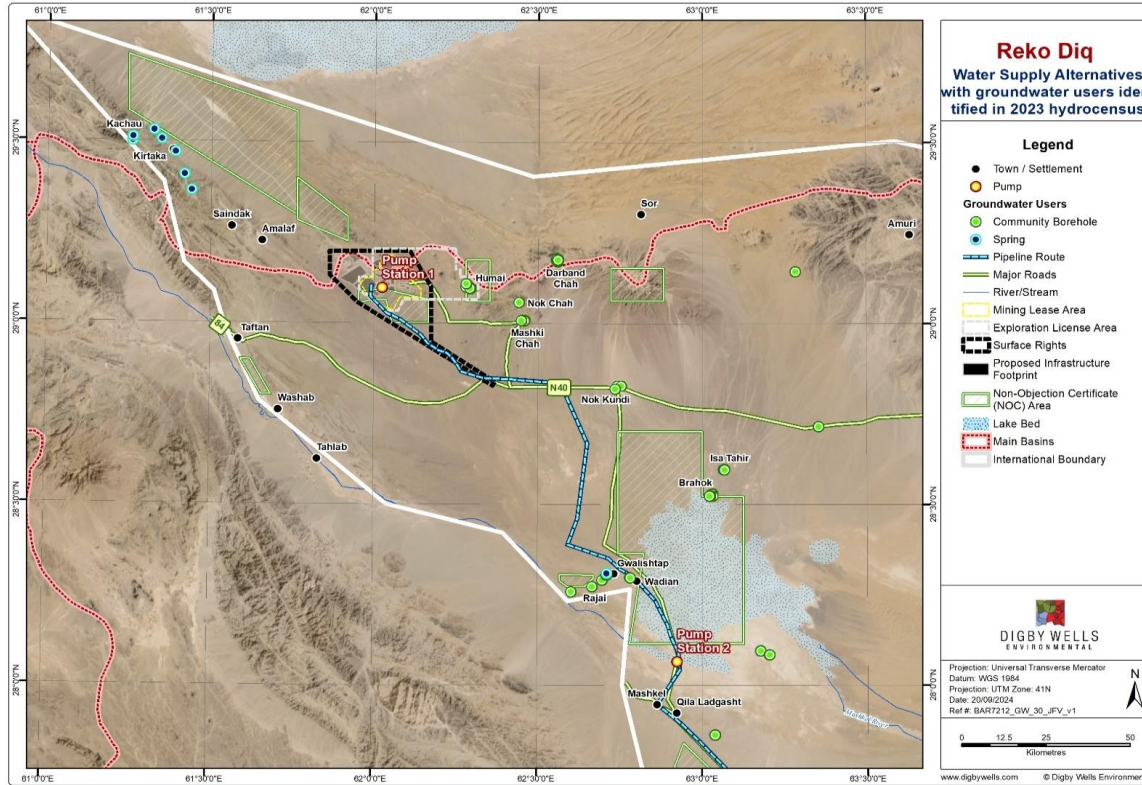

کیرتکا ۽ کهن/چاہ

SW2 ۽ دستی چاہ۔ مٹھان (کلی سلیم)

عکس 4-4: چہ دمگ ۽ آپ ۽ آسراتیاں گپنگیں گچینیں عکس

عکس 4-5: آپ زورگ ۽ بدل وسیلہ ۽ دمگ ۽ زمین چیر ۽ آب کارمرز کنوکانی ہند

4.5.3. گوریجان(شمال) ۽ زمین چیر ۽ آپ ۽ سسٹم

پروجیکٹ ۽ واسطہ آپ جہ گوریجان ۽ زمینی آپ ۽ سسٹم ۽ زورگ بیت کہ اے یک جوانین زمینی آپ ۽ سسٹم ۽، کڈجی(مائننگ) ۽ دمگ ۽ گوریجان بزاں شمال ۽ روبرکت ۽ کساس 70 کلومیٹر دور انت۔ اے سسٹم باز مزین بہرے، کہ اے ہند چہ آبادیاں دور انت ۽ ایشی ۽ سرا آبادی ۽ ہج وڑیں نزیکہ نیست۔

سسٹم ۽ آپ ۽ پُچارینگ ۽ آپ ۽ سوری ہر دوئیں جیڑہ ہست انت، اے ہند ۽ مردمانی کشت ۽ کشاری یا ایندگہ کارجابانی کارمرز ۽ ہاترا ہج وڑیں انفراسٹرکچر نیست انت۔ اے وھد ۽ تاں اے دمگ ۽ ہج وڑیں منصوبہ ۽ اے آپ ۽ کارمرز کنوک نیست انت، ۽ منصوبہ ۽ دائرہ کار ۽ تھا بوگ ۽ سوب ۽ اے سسٹم ۽ آپ ۽ چہ دگرانی کارمرز ۽ رکھینگ بیت۔ آزانین میان استمانی گہترین کاریگی ماحولیاتی ۽ جاگردی سانانی تپاس ۽ ہائیڈروجیولوجیکل تپاس، دمگ ۽ سروے دور دراج ۽ سینسنگ تکنیک ۽ کارمرز کنگ ۽ چہ اے گپ پڈر بوتگ کہ اے زمینی آپ ۽ کارمرز ۽ چہ ہج وڑیں تاوان یا ہائیو ڈائیورسٹی ۽ دگہ دیما آؤکیں جیڑہ نیست انت۔

منصوبہ ۽ ہاتر ۽ اے آپ ۽ وسیلگ ۽ را کارمرز کنگ ۽ تکنیکی ۽ معاشی بیہارار گیش ۽ گیوار کنگ بوتگ۔ اے زمینی آپ ۽ سسٹم ۽ را پروجیکٹ ۽ دیمرونی ۽ برجہ دارگ ۽ توان ہست انت، کہ اے چہ روزگار، بنیاتی ڈھانچہ ۽ سروسز ۽ وسیلگ ۽ دمگ ۽ ملک ۽ جاگردی ۽ معاشی دیمرونی ۽ مزین کساس ۽ گیش کنگ ۽ گمان انت۔

دیمتر ۽ بہراں اے آپ ۽ سسٹم ۽ ہاتر ۽ گمانی این لیکہ ۽ منصوبہ بندی ۽ دیما برگ ۽ کارانی بابت ۽ بیان کنگ بوتگ۔

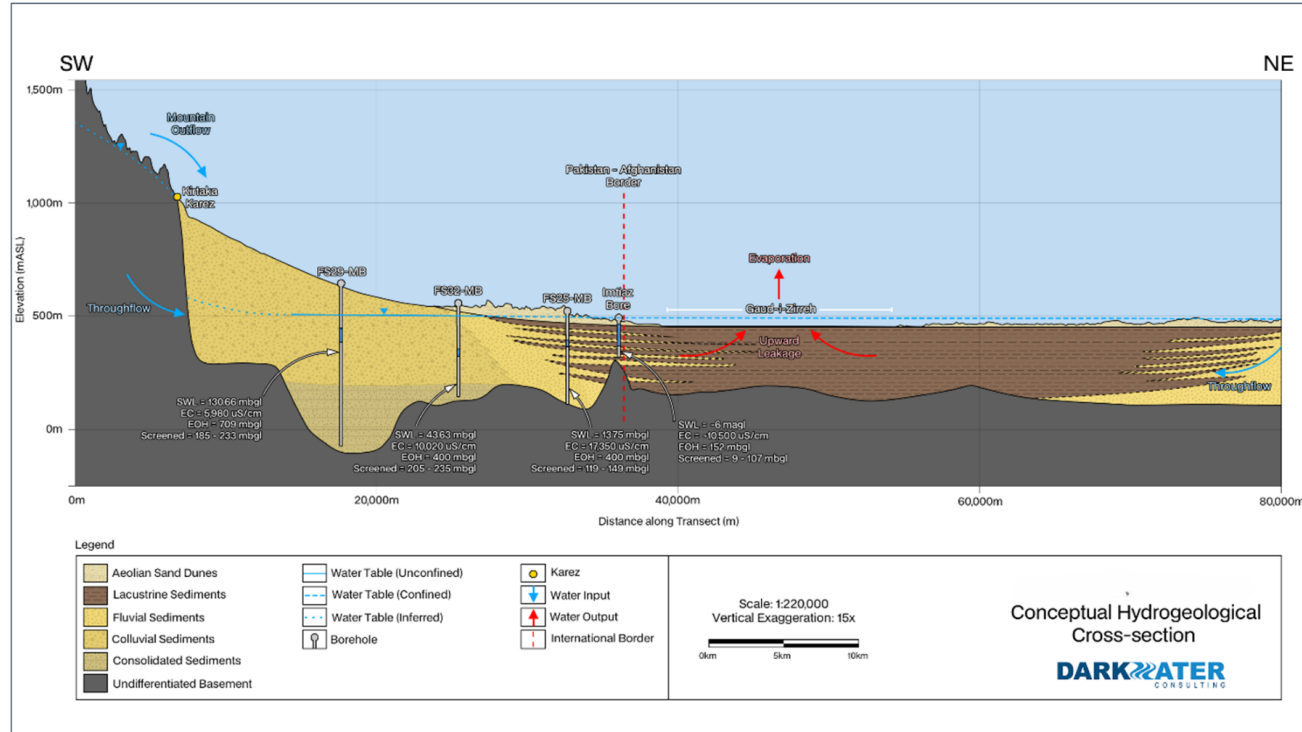
4.5.3.1. جیولوجیکل سٹنگ

گوریجان(شمال) ۽ زمینی آپ ۽ سسٹم سیستان ڈپریشن ۽ زرباری روبرکتی نیمگ ۽ بیت، کہ اودا آپ ۽ جاہ زرباری روبرکتی نیمگ ۽ توزگی فالٹ ۽ وسیلہ ۽ بندوک انت، کہ اے گون سیندک (ایوسین) ۽ جُزک (پالیوسن) ۽ سلسلہ آن تاں روانت، کہ اے ایشی ۽ پد میرجاوا ۽ کوہ دیما کاپنت کہ ہم سلسلہ ۽ بہر انت۔

دومی فالٹ، درانا ۽ کوہ انت، کہ سلسلہ ۽ زرباری سر ۽ انت، ۽ مزین توزگی فالٹ ۽ جہلی نیمگ ۽ بیک تھروست فیچر ۽ جہگیری ۽ کنت، گیشتر فین سیڈیمنٹ ۽ بانڈم ۽ جُمپ ہم ہند ۽ انت۔ اے فالٹ ۽ ہمرابی ۽ حرکت ۽ سبب ۽ ہندی جہلی جاہ ۽ جیومیٹری ۽ جم کنگ ۽ ہاسیتانی ہاترا کنٹرولنگ فیکٹر لیکگ بیت۔

4.5.3.2. ہائیڈروجیولوجیکل

ہائیڈروجیولوجیکل لیکہ سازی ۽ گون 2009 ۽ کنگ بوتگیں مزین پٹ ۽ پول ۽ حساب داد ۽ کارمرز کنگ ۽ گون 2024/2023 ۽ نوکیں پٹ ۽ پول ۽ ہمرابی ۽ تیار کنگ بوتگ، ۽ عکس ۽ سرجمی ۽ جہل ۽ پیش دارگ بوتگ۔

عکس 4-6: گوریجان (شمال) ۽ زمینی اب ۽ بہر ۽ ہاترا اسکیمینک کنسپچول ہائیڈرولوجیکل کراس سیکشن

4.5.3.2.1. ایکویفر ۽ هاسیت

گوربچام (شمال) ۽ زمینی آپ ۽ سسٹم کولوویل فین ڈپوزیٹ ۽ تها انت، ریک ۽ کوپانی ریتنگین ٹلانی چیر ۽ شمالی رودراتک ۽ کمین هساب ۽ ٹرانزیشن کنت، که اودا اوگانستان ۽ سیمسر ۽ نریک ۽ آرٹیسین جاور گندگ بنت۔

ہائیڈرولک پیرامیترز جہلی ۽ باز کم بوھگ ۽ گندگ بنت ، ۽ جہ ۽ رد ۽ ہائیڈرولک کنکٹیویٹی (K) ۽ اسپیسیک ایلڈ (Sy) (عکس) ۽ چار جُتا جُتائین زون هست انت ، که آاقویفر ۽ بُری ۽ ~ 300 میٹر ۽ سرا بنت - زون لس وژاں جیولوجیکل کنسپچول ماڈل ۽ تها ڈپوزیشنل ماحول ۽ گون ہمگرینچ انت، جوش که جہل ۽ دانگ انت¹:

- زون 1، سُر بروت ۽ زریار ۽ هاسین وژاں امبار نریک ۽ انت: $K = 0.001$ ۽ $Sy = 0.1\%$ ، m/d 0.1 تان $Sy = 0.1\%$ ۽ تان 3%؛
- زون 2، سُر بروت ۽ میان ۽ ٹرانزیشن ۽ زون 3 ۽ بُری پرمیبلٹی سیڈمنٹس، ۽ کولوائیل فائن سیڈمنٹس ۽ بُری: $K = 0.1$ ۽ تان $Sy = 0.1\%$ ، m/d 1 تان 3%؛
- زون 3، یک دمیگ که ادا جُوانین پارگمیتا گون بَز دانگین سیڈمنٹساں ۽ جہل ۽ بہر ۽ گلوئیل فین سیڈمنٹس هست انت: $K = 0.5$ ۽ تان $Sy = 1\%$ ، m/d 4 تان 5%؛ ۽
- زون 4، شمالی رودراتک ۽ دمیگ، ریک ۽ بانڈماں چیر ۽ گودی ۽ زیزہ ۽ نیمگ ۽، که ادا چہ فائن سیڈمنٹس ۽ بہر گیش بیت: $K = 0.1$ ۽ تان $Sy = 1\%$ ، m/d 1 تان 5%۔

زمین ۽ چیر ۽ گیشین آپ نہ بوگ ۽ سوب موسم ۽ هُشکی انت ۽ اے درگت ۽ جہلی دانگانی گمان کنگ بیت:

- گیشین هور یا بہار ۽ موسم ۽ برپانی آپ بوگ ۽ پد میرجاوا ۽ کوپانی جہلی نیمگ ۽ چہ آپانی آھگ، سلسلہ ۽ زریاری رودراتکی نیمگ ۽ شپ کم آپ ۽ گیش کن انت۔
- سلسلہ ۽ زریاری روبرت ۽ نیمگ ۽ میرجاوا ۽ کوپانی جُمپاں چہ آپانی آگ؛ ۽
- سلسلہ ۽ زریاری رودراتک ۽ نیمگ ۽ گون سُربروت ۽ دمیگ چہ آپ کانت۔

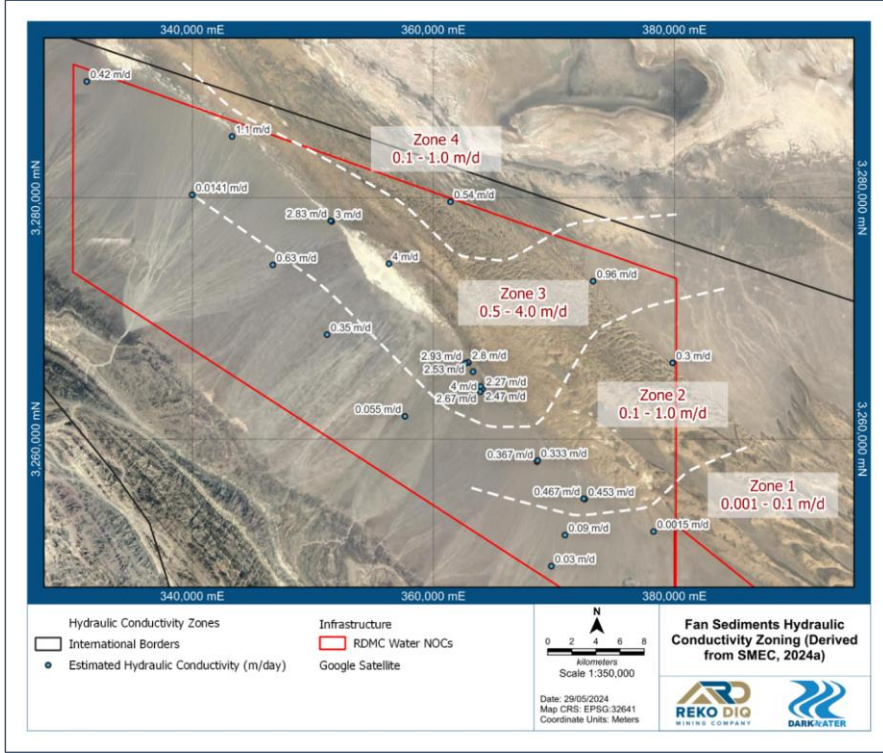
4.5.3.2.2. زمین چیر ۽ آپ ۽ لیول ۽ تجوکیں آپ

آپ ۽ سطح ۽ جہلی، لس وژاں 50 ۽ بگر داں 150 mbgl ۽ تان بیت۔ که ایشی ۽ گر ۽ دار گون زمین ۽ بُری ۽ جہلی ۽ گلوویل فائن ڈپوزیٹاں چہ بیت۔ که اے جہلیں زمین ۽ چیر ۽ شمال ۽ نیمگ ۽ انت - ہمودا که ایکویفر کم انت ، اوگانستان ۽ سیمسر ۽ نریک ۽ پوٹینشو میٹرک ۽ سطح چہ زمین ۽ جہل چست بیت۔

سسٹم ۽ تہ ۽ زمینی آپ ۽ بُری (جنوری 2024) ۽، چہ 533 mamsl ۽ بگر داں 496 mamsl ۽ چہ گوربچان بزان شمال ۽، زمینی آپ ۽ روانی ۽ تہ ۽ گوربچان بزان شمال ۽ گوربچانی رودراتک ۽ نیمگ ۽، چہ گمان کرتگین ریچارچ ۽ دمیگ دور ، اوگانستان ۽ سیمسر ۽ نیمگ ۽ انت۔

میرجاوا ہلز ۽ آبادی (<960 mamsl) ۽ سیڈمنٹری زمینی آپ ۽ بند ۽ بوج (~500 mamsl) ۽ هساب ۽ زمینی آپ ۽ سطح ۽ 460 میٹر ۽ فرق ۽ سبب ۽ اے دوئین زمینی آپ ۽ بند ۽ بوج ۽ نیام ۽ بچ وژین تجک ۽ ہائیڈرولک نریکی ۽ نشانی نیست۔ گوربچانی زمینی آپ ۽ بند ۽ بوج ۽ سرجمین فلیٹ زمینی آپ ۽ روانی ۽ رد ۽ یک مھمیں وڈے ۽ زمینی آپ ۽ بند ۽ بوج ۽ پڈرابی ۽ کنگ ۽ انت، کم ریچارچ ۽ کساس، کھ گیش پارگمیتا، ۽ ہج وژا مردمی دزمانجی نیست انت۔

¹ K استراتا ۽ پارگمیتا انت، Sy هاسین پیداوار انت که اے جم ہونگین آپ ۽ امبار ۽ چہ دراؤکیں آپ ۽ کساس ۽ دروشم ۽ پیشداریت۔

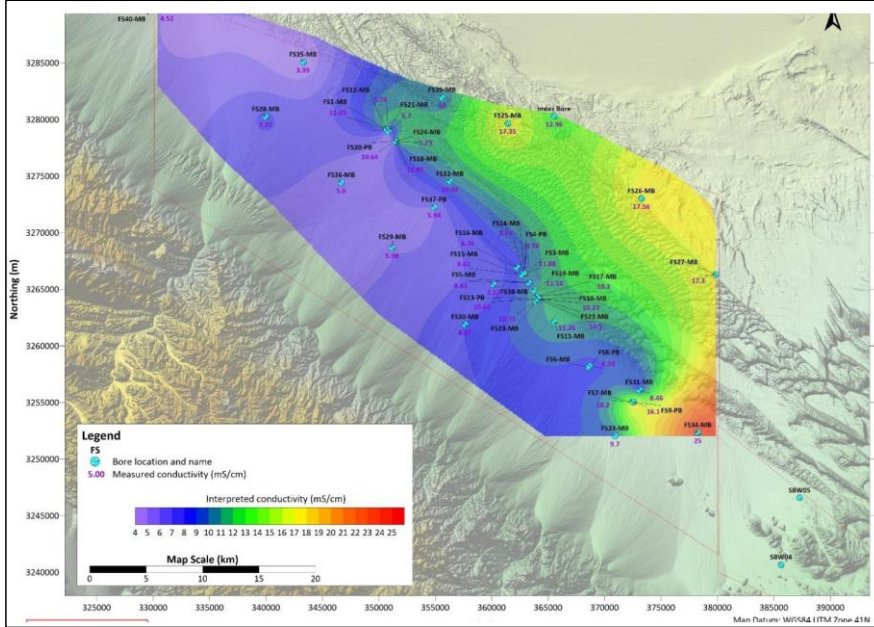

عکس 4-7: ہائیڈرالیک کنڈکٹیویٹی زوننگ

4.5.3.2.3. زمینی آب ۽ کوالٹی

آب ۽ کوالٹی جاہ ۽ درمیانی حساب ۽، ۽ جاہ ۽ سک سور انت ۽ ورگ ۽ لائک زانگ نہ بیت، فیلڈ ای سی 3,990 $\mu\text{S/cm}$ ۽ بگر داں 25,000 $\mu\text{S/cm}$ ۽ انت، کہ اودا زمینی آب ۽ سوری لس وژاں روبرکت ۽ تاں رودراتک ۽ گیش بیت، ۽ زمینی آب ۽ سوری گیشتر 2018 ۽ ہم هست بوٹگ انت۔ سُر بروت ۽ نزیک ۽ زربار ۽ (عکس)، کہ اودا زمینی آب ۽ تہ ۽ فائزر گرینڈ سڈمنٹ، یا موسمی جاورانی سوب ۽ کمی، ۽ ریچارچ بوگ ۽ کمی هست۔

زمینی آب ۽ دروشم لس وڈاں سوڈیم کلورائیڈ ۽ وڈا انت کہ ایٹی ۽ تہا کلورائیڈ ۽ تناسب میرجاوا ہلز ۽ تاں اوگانستان ۽ سیمسر ۽ نیمگ ۽ گیشتر بیت۔ کوہاں چہ نمونہ زرتگیں زمینی آب ۽ بائی کاربونیٹ ۽ تناسب گیش انت، گمان انت کہ گیشتر ریچارچ ۽ کمی ۽ / یا جتاہیں دروشم ۽ اپی لیٹھولوجی ۽ ۽ پڈرائی ۽ کنت۔

عکس 4-8: فروری 2024 ء EC کچ ء ردا زمینی آب ء سوری

4.5.3.2.4. کوہ شمی آسانی هواری

دَمگ ء آبی ایریجانی دوری، کوہ شمی آسانی همساگیں ملکانی تہا ہائیڈرولک انٹرکشن زانگ نہ بنت ، بلے لہتیں ہیال ء گمان کنگ بوت کن آنت:

- گلوویل فائن ء کوہ شم، میرجاوا ء کوہانی نیمگ ء تان گوریجانی روبرکت ء همساگیں اوگانستان ء ایران ء سر بیت۔ گوریجانی نیمگ ء کوہ شم ء مچ آپریج زانگ نہ بوتگ آنت ء ہمیشکا تان سسٹم ء دروشم ء پیداکیں گمانی این ہائیڈرولک سیمسر چوشکہ فالٹ یا جہل تریں جاہ ء روگ ء کساس کنگ نہ بیت۔
- گوریجانی زمینی آب ء بند ء بوج ہائیڈرولک ء رد ء گودی ء زیزہ ء چیر ء کوہ شمان گوں ہمگرنج بوت کنت، البت لے ابری حساب ء بارگ گمان بنت، ء اگان هست انت گڑا ایشانی تہا آبی شملگ بوگ ء گمان هست۔
- گودی ء زیزہ ء گوں یکے دومی ء ہمگرنج بوہگ ء گمان نیست کہ آجاہ ء آب ء وڈ ء پیم زمین ء سرا مزین اثرے بہ کنت، پرچا کہ زمین ء سر ء آب پہ جہل ء سر بوگ ء لیول ء گیش کنگ ء بس نہ بیت۔ لے گپ بوت کنت کہ شپ ء تجوکیں آب ء یا جہل ء چہ سوریں آب ء بور ء ذریعہ ء درکنگ بہ بیت۔
- گوریجانی زمینی آب چہ زمینی آب ء سسٹم ء کشگ بیت ء میرجاوا ء کوہانی نزیکیں آبادی آن سر کنگ بیت۔
- یک آبپاشی ء دَمگ، لاوراب / ریگ جاہ، کہ ایران ء آنت، کساس 50 کلومیٹر ء بگر داں 70 کلومیٹر ء گوریجانی روبرکت ء جتگیں بور فیلڈ ء نیمگ، بوت کنت کہ آجاہ چہ کولوویال فائن ڈپوزیت ء زمینی آبان کارمرز بہ

کن آنت۔ بلے ادا کوہ شَمگانی آپ ۽ سسٹم ۽ گوں ہائیڈرولک نزدیکی زانگ نہ بیت، چو کہ اے مزین دوری ۽ ۽
سرا آنت۔

4.5.3.3. گراؤنڈ واٹر ماڈلنگ

ایل او ایم آپ پُجارینگ ۽ گزراں گشیواری ہاترا آپ ۽ کمی ۽ گمانی این سیمسرانی پیش گشی کنگ ۽ ہاترا، یک کساسی
Darkwater Consultants Pty Ltd (Darkwater, ۲۰۲۴) ۽ گوں Groundwater Consulting Pty Ltd (2024b) ۽ گراؤنڈ واٹر ماڈلنگ ڈسپوزن سپورٹ (GMDSI) ۽ ذریعہ ۽ سکین آسری این کساسانی کارمرز ۽ گوں رپورٹ تیار
کنگ بوتگ ات۔ جی ایم ڈی ایس آئی ماڈل سداں ناں بلکین ہزارانی کساس ۽ کوہ شَمیں آپانی کساس جتگ آنت ۽ جوانیں
آسر دانگ آنت۔ جی ایم ڈی ایس آئی ماڈل ہمودا کہ آپ ۽ جاور نہ گیگ آنت، اودا جوانیں آسر دیما کاریت۔

اے ماڈل ۽ کارمرز کنگ ۽ مرادے ایش ات کہ پروجیکٹ ۽ آپ گزراں پورا کنگ ۽ ہاترا گوریجان ۽ زمین چیر ۽ آپ ۽ ہست
بوہگ ۽ کساس جنگ ۽ وہد ۽ حساب ۽ کم بوہگ ۽ گمانانی دیما آرگ ات۔

ہسابی ماڈل، جنوری 2024 ۽ ٹہینگ بوتگ آنت، اے چار لٹیرانی سرا جوڑ کنگ بوتگ آنت، ناگمانی این توپانانی وہداں
کوہ شَمیں آپانی راہ ۽ زنداں درگیجگ، کہ اے گوریجانی رودراتک ۽ یک کسانیں ہاکی شَن ۽ ۽ چیر ۽ آنت، ۽ سکین جہلی ۽
زانگ نہ بوکیں ۽ نہ پُرشوکیں کوپانی شَم ۽ آت۔

سرجمی ۽ 142 ماڈل، کہ اے مہکمیں جہلی آپ ۽ سطح ۽ زانگ ۽ ہاترا مزین ہدیے ۽ تاں کساس جنگ بوتگ، آسر ۽ اے
ہبر ۽ گمان دیما آتنگ کہ گوریجان ۽ زمینی آپ ۽ بندوبست پروجیکٹ ۽ وہداں آئی ۽ آپ ۽ گزراں سرجم کنگ ۽ بودناکی
دارایت۔ اے آپ ۽ شَنان جہ ہائیڈرولک ہیڈ ڈسٹری بیوشنز ۽ کارمرز ۽ سانانی تپاس گرگ ۽ ہاترا ڈراڈاؤن آؤٹ پٹ پیدا
کنگ ۽ ہاترا کنگ بوتگ ات۔ پروجیکٹ ۽ آسر ۽ ڈراڈاؤن ۽ ہندی بہر ۽ بانگ (گمانی این رنگ ۽ پروجیکٹ ۽ سرجمیں
کارانی) P50 ۽ گمان ۽ سرا (142 ماڈل رنز ۽ ہر سیل ۽ 50 می درسد مراد ڈراڈاؤن ویلیو) عکس پیشدارگ بوتگ۔

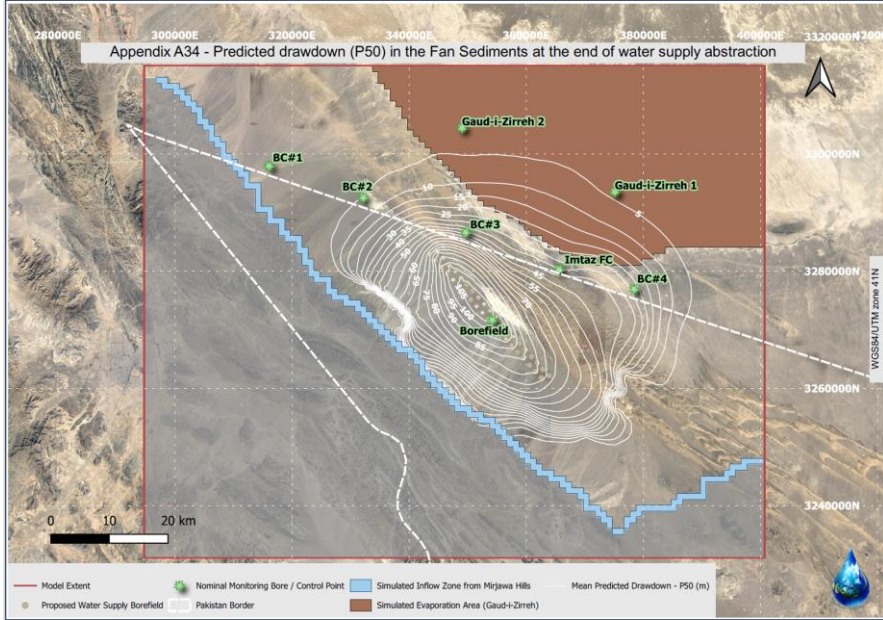
4.5.4. آسر

گوریجانی (شمالی) زمینی آپ ۽ بندوبج ۽ فزیبلٹی ۽ پٹ ۽ پول ۽ ہاتر ۽ کنگ بوتگیں مزین کساس ۽ آراتیں پٹ ۽ پول ۽
میاں آستمانی تک ۽ بوتگیں جوانیں کارانی رندگیری کرتگ ۽ اے گپ پدر کرتگ کہ ایکویفر سسٹم منصوبہ ۽ ہرج ۽ درچاں،
LOM ۽ آپ پُجارینگ ۽ لوٹانی ردا ہرج ۽ درچی گزراں گوں سرجم کنت۔

ای ایس آئی اے ۽ بہر ۽ رد ۽ کنگ بوتگیں اثر ۽ سانانی تپاسگ ۽ اے گپ تچک کرتگ کہ گوریجانی زمینی آپ ۽ بندوبج ۽
بیج وڑیں ماحولیاتی یا جاگردی تاوان نیست انت۔ ہیم تپاس کہ ایشی ۽ ڈمگی سروے ۽ رموت سینسنگ ۽ تکنیک کار
گرگ بوتگ آنت، اے ہم پدر کرتگ کہ زمینی آپ ۽ بندوبج ۽ ہج وڑیں سَری سان ۽ ہمگرنچیں زندمان ۽ تاوان نیست
انت۔

Commented [DP8]: This section is very good but gets a bit lost in what is discussed around it. Maybe we need a higher level heading: Conclusion of Abstraction from...

Commented [VS9R8]: Restructured section

عکس 4-9: تپاسانی آسره ناردن گراؤنڈ واٹر سسٹم ۽ گمان کرتگیں P50 ڈراڈاؤن (ڈارک واٹر، 2024b)

سرجمیں ہائیڈرو جیولوجیکل ماڈلنگ ۽ گون مزین کسایہ ۽ ہائیڈرو سنس ۽ اے ہر تچک کرتگ کہ گوریجانی زمینی نظام ۽ کر ۽ گوران چشیں میتگ نیست کہ اے آب ۽ کارمرز کنت۔

اے سسٹم ۽ آب سک نہ وش ۽ سور انت ۽ ایشی ۽ تان رسگ مشکل انت۔ ہم وڑا، اے آب ابید ٹریٹمنٹ یا وش کنگ ۽، انسانی کارمرز یا کشت ۽ کشاری یا کارجایی کارمرز ۽ ہج درد نہ وارت۔

نشان کرتگیں زمین ۽ چیر ۽ آب ۽ سسٹم ۽ ہج وڑیں دیمروئی یا نزیکیں مردمانی کارمرز ۽ گمان نیست، ۽ لہتیں زمینی ماڈلانی ردا کارمرز ۽ چہ وهد ۽ ہمرانی ۽ آب ۽ کساس ۽ مزین ہساب ۽ کمی کثیت، بلے پروجیکٹ دیمتر ایشی ۽ گیشیں کارمرز ۽ داشت نہ کنت۔

چوناہا پیش گشی کرتگیں دَمگ ۽ ہج وڑیں ماحولیاتی یا چاگردی اثرانداز بؤوک نیست۔ بلے تپاس گپتگیں زمینی آب افغانستان ۽ سیمسرانی نیمگ ۽ رؤت۔ اے بوت کنت کہ آدیم ۽ اثر بہ دنت، اے چیز ۽ ناردن بور فیلڈ ۽ آبیش ۽ وهداں ہیالداری کنگ ۽ گزر بیت۔

بلے ناردن گراؤنڈ واٹر سسٹم ۽ بہ پروجیکٹ ۽ کاراں آب پُجارینگ ۽ مَچ گزانی ہاترا کاریگی این راہ ۽ پچ کرتگ، آر ڈی ایم سی دلگوش ۽ ہساب ۽ ایندگہ این او سی پرمٹ ۽ ہنداں آب ۽ شویاز ۽ کار ہراجہ بیت۔ ایش، ۽ زری آب ۽ ساپ کنگ ۽ پلانٹ ۽ پروجیکٹ مائن ساٹ ۽ تان پائپ لائن ۽ سرجمی ۽ دوارچاری ہم ہوار انت، گزانی ردا دیمتر آب ۽ پُجارینگ ۽ سرجمیں اجازت ۽ دیگ بیت۔

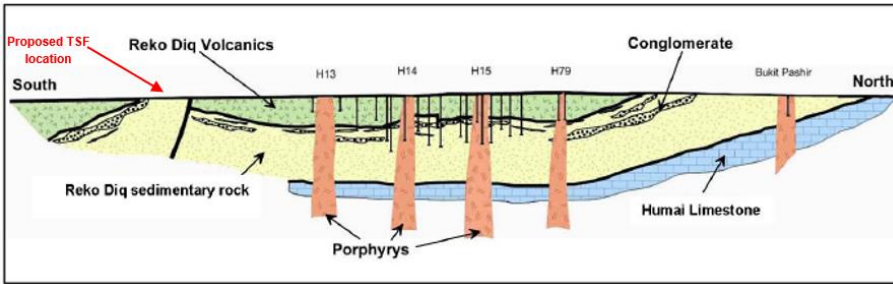
4.5.5. مائن سائٹ ہائیڈروجیولوجی

مائننگ ۽ ہنداس زمینی آب ۽ رالس (عامین) وژاں کوپانی میان ۽ بند بندگان ۽ دارگ بیت، ۽ ہندی آب راباں آب ۽ پل کنگ کم کنگ بیت، کڈجی بزاں مائننگ ۽ جاہ ۽ زمین ۽ چیر ۽ آب ۽ ہست بوہگ ۽ ہج ہال نہ رستگ۔

اے دمگ چار کڈ ۽ گوات بریں ریک ۽ چادرے ۽ مانپوشنگ کہ اے ہما، جُک ۽ ریکوڈک فارمیشنانی درکپنگیں ۽ دروشمین آس شان ۽ سکاں چہ جوڑ بوتگ آنت۔ اودا میوسین زمانگ ۽ اسپیت ۽ سہر چکیں سنگانی مزنیں کسایہ گندگ بیت۔ جُمپ ۽ آس شان زرباری روبرکت ۽ نیمگ ۽ بُرز ۽ جہلی ۽ ہست آنت۔ آبرابری ۽ نزیک ۽ چہ بُزگ بوگ ۽ آنت۔ روبرکت ۽ اسپیت ۽ سہرچکیں سنگانی مچی ۽ ذریعہ ۽ یک شلیں زرباری روبرکت ۽ گوریچان ۽ رودراتکی کشی بہر عکس ۽ پیش دارگ بوتگ۔

ریکوڈک سرجمی ۽ چارسد میٹر جہلی ۽ تاں شنگ گندگ بیت ۽ ایشی ۽ بارگ ۽ میانی ڈرجگ ۽ اسپیت ۽ سہرچکیں میر میری آس گواریں سنگانی مزنیں کسایہ ہست انت کہ اے آس شانانی آس گواری ۽ شنگ بوتگیں بانڈماں گوں یکجاہ آنت۔

اے ہنداس بازیں NW-SE، SW-NE ۽ یک شلیں بانڈم گندگ بنت، ہوار ایشی ۽ کہ بازیں ہنداس فالٹ لائنیں مزنیں کسایہ ۽ معادن یا مادن بزاں معدنیات ۽ چہ پُر آنت۔ اسپیت ۽ سہر چکیں سنگ ۽ کرگور ۽ ملکانی کوپانی میان ۽ پائیزو میٹرک بہر ۽ کسایہ ۽ ردا ہائیڈرولک کنکشن ۽ کمی ہم نشان کنگ بوتگ۔

عکس 4-10: روبرکتی پورپھیری ۽ چہ اسکیمینک جیولوجیکل کراس سیکشن

4.5.5.1. زمینی آب لیول ۽ روگ ۽ راہ

کڈجی بزاں مائننگ ۽ جاہ ۽ زمینی آب ۽ بُرزی ٹی ایس ایف ۽ پیش کرتگیں جاہ ۽ 870mamsl ۽ نزیک ۽ بگرداں دیما اُورنگیں کڈجی ۽ دمگاں 920mamsl ۽ نزیک ۽ انت۔ مائننگ ۽ جاہ ۽ دمگی زمینی آب ۽ روانی لس وڈاں دمگی توپوگرافی ۽ زندگی ۽ کنت کہ زمینی آب چہ گوریچان ۽ گوریچانی روبرکت ۽ گودی ۽ زیزہ ۽ نیمگ ۽ روان انت ۽ آب ۽ بہر ۽ زربار ۽ تاں زرباری رودراتک ۽ ہامون ماشکیل ۽ نیمگ ۽ روان انت۔

ہندی حساب ۽، ہما جاہ ۽ کہ ہائیڈرولک کنکشن ۽ حساب ہست، زمینی آب ۽ روانی ۽ رہبند جہلی بیڈروک ۽ ہندی ڈھانچے ۽ زانگ ۽ پارگمیتا ۽ رد ۽ تباوت کت کن انت۔

ہمے کڈجی ۽ دمگاں زمینی آب ۽ میان استمانی سطح 60 mbgl ۽ نزیک ۽ انت، ایشی ۽ مقابلہ ۽ 22.5 mbgl ۽ آب ۽ میان استمانی کڈجی ۽ لیز ۽ حساب ۽ انت۔ 2023 ۽ بگرداں 2024 ۽ ماپ بوتگیں زمینی آب ۽ کچ ۽ کسایہ ۽ 2004 ۽ بگرداں 2011 ۽ نیام ۽ ماپ بوتگیں زمینی آب ۽ کچ ۽ کسایہ ۽ نیام ۽ دیم پہ دیمی کنگ ۽ اے وھد ۽ زمینی آب ۽ کچ ۽

کساس ۽ کم ۽ گیش بدلی گندگ نہ بیت۔ اے آپ ۽ کچ ۽ کساس دیم ۽ بیان کرتگیں کسانیں ہسایے ۽ آبی بہرانی نظام ۽ گوں بندوک آنت۔

ہمے ٹی ایس ایف ۽ ڈل ۽ میدان ۽ کڈانی روبرکت ۽ 5 ۽ بگر داں 10 کلومیٹر ۽ نزیک ۽ آنت۔ اے جاہ ۽ زمینی آپ ۽ کچ 4.8 ۽ mbgl 23.1 ۽ نیام ۽ آنت ۽ آپ ۽ تہ ۽ 15 mbgl ۽ نزیکیں کساس ۽ گہتری ہست کہ مائننگ ۽ دماں چہ باز کمتر آنت۔ اے دماں ۽ زمینی آپ ۽ نظام ۽ دروشم ۽ بابت ۽ ہج وڑیں سرپدی نیست بلے آپ ۽ کوالٹی ۽ آسراں چہ اے گپ پدر بیت کہ اے ہم موسم ۽ حساب ۽ آنت۔

4.5.5.2. زمین چیر ۽ آپ ۽ ریچارچ ۽ ڈسچارچ

سائٹ ۽ زمینی آپ ۽ ریچارچ ۽ وسیلگ ۽ تچک ۽ ہور ۽ آگ ۽ چہ ہور ۽ آنگگیں آپ ۽ چہ زمین چیر ۽ آپ ریچارچ بیت۔ ہور ۽ سکین کمیں کسایے (32.3 ملی میٹر / اے) ۽ سالے ۽ گیشترین کساس (2،800 ملی میٹر) ۽ سبب ۽ ہور ۽ چہ ریچارچ گیشترین سالان نہ بوہگ ۽ حساب ۽ آنت۔ پروجیکٹ ۽ جاہ ۽ ہائر ۽ 0.42 ملی میٹر کہ اے میان استمانی ریچارچ ۽ کساس یا سالیگی ہور ۽ 1.8% ۽ درسد جنگ بوٹگ۔

یک برے کہ کڈ جی بزاں مائننگ بندات بیت گڑا ٹی ایس ایف ۽ چہ رستگیں کساس ۽ زمینی آپ ۽ ریچارچ ۽ کمک رسیت۔ زمینی آپ ۽ در آگ ۽ جاہ ، یا زمینی آپ ۽ کارمرز کنوک کہ مائن سائٹ ۽ نزیک ۽ بہ بنت، زانگ نہ بنت۔

4.5.5.3. قدرتی زمین چیر ۽ آپ ۽ کوالٹی

زمین ۽ چیر ۽ آپ قدرتی حساب ۽ سورانت ۽ پروجیکٹ ۽ دماں ۽ ٹی ڈی ایس ۽ گوں لس وڑاں 10,000 ملی گرام / لیٹر ۽ چہ گیش آنت، ایش پہ انسان، مال یا کشت ۽ کشاری ۽ ہائر جُوان نہ آنت ۽ نہ کہ اے وڑ ۽ کارمرز کنگ بیت:

● ٹی ایس ایف ۽ دماں ۽ ٹی ڈی ایس 15600 ملی گرام / لیٹر ۽ بگر داں 180000 ملی گرام / لیٹر ۽ نیام ۽ آنت کہ ایشی ۽ تہ ۽ 43400 ملی گرام / لیٹر آنت۔

● روبرکٹی پورفری ۽ تنجیل ۽ آپ امبار ۽ 11500 ملی گرام / لیٹر ۽ 16600 ملی گرام / لیٹر ۽ تہا سوری ہست بلے کمو جُوانتر آنت۔

● اے کساس گوریجانی بزاں شمالی ڈبلیو آر ڈی ۽ کش ۽ گوراں 16000 ملی گرام / لیٹر ۽ حساب ۽ آنت۔

ہائی ٹی ڈی ایس ۽ تہا گیشتر ہواریں چیز سوڈیم ۽ کلورائیڈ آنت کہ زمین ۽ چیر ۽ آپ ۽ زانگ ۽ شمار بیت، کم کم ۽ ریچارچ بوہگ ۽ بازیں وھدان چہ یکیں جاہ ۽ ہست بوہگ ۽ چہ اے وڑ بیت۔

تنجیل ۽ زمین چیر ۽ آپ ۽ پی ایچ کے بروبر آنت کہ اودا اے 3.2 ۽ 3.7 ۽ نیام ۽ آنت کہ ایشی ۽ سبب زمین ۽ سُرچن ڈپوزیشنل ماحول آنت کہ اودا سلفائیڈ معادن آپ ۽ آکسیڈائزکن آنت۔

Commented [DP10]: I'd move some of this detail to the description part of the Exec Summary (i.e. it's design is because of x, y and z) and then focus on reaffirming here there is no connection, no pathway no receptor.

Another: Conclusion heading

4.5.6 | جیو کیمیکل تپاس

جیو کیمیکل پھناتان لس اثرات ۽ سانانی تپاسگ ۽ کار رھیند تچک ۽ جوانی ۽ بوت نہ کنت۔ پرک پیدا بیت پرچا کہ جیو کیمیکل تپاس ۽ گمانی این وسیلہانی ہاسیت ۽ سرا انت، نہ کہ ماحولیاتی اثرات ۽ ہواریں راہ یا رسیپٹر ۽ سرا (ESIA) رپورٹ ۽ سیکشن 6.4.4 ۽ بچار)۔

لیکہ ۽ تہا اے تباوت ۽ آبیڈ جیو کیمیکل پٹ ۽ پول جیو کیمیکل ۽ گمانی این ٹرسانی نشانہبی ۽ کنت ۽ گرودار ۽ بندوبستی گامگیجانی سفارشات ۽ کنت۔ سفارشات ۽ ہاتر ۽ ماحولیاتی بندوبستی منصوبہ ۽ نگہوانی پروگرام ۽ دیمرونی ۽ ہاتر ۽ سربدی دیگ المی انت کہ آماحولیات ۽ رکھینگ ۽ دیمپانی ۽ مانزمانی ۽ دنت۔

4.5.6.1 | کڈ جنگ ۽ گسڈان بار دیگ

روبرکتی پورفیری ۽ گند ۽ گسڈان ۽ تیزاب جنگ ۽ کڈانی تہا بار دیگ بیت۔ بلے روبرکتی پورفیری ۽ سلفائڈز ۽ انکیپسولڈ فطرت ۽ سبب ۽ ہاسین وڈان نمی ۽ کمی ۽ گیشیں ہشکی ۽ سوب ۽ اے کار ۽ بازین ڈنک درکار بیت، زمین ۽ چیر ۽ آپ ۽ گہتری، زمین ۽ چیر ۽ آپ ۽ کیمسٹری، ۽ مواد ۽ کم پدکیرد ۽ سبب ۽ ایسڈ راک ڈرینج ۽ میٹل لیچنگ (ARDML) ۽ صلاحیت ۽ را اے سائٹ ۽ سرا اثر انداز کنگ ۽ سک کم کنت۔

تنجیل، آکسیڈائزڈیں ابرے ۽ کڈانی دیوالاں سلفائڈز ۽ گیشیں ہست بوگ، تیزاب ۽ پیداک بوگ ۽ سبب جوڑ بنت۔ ایشان ہوار زمینی آپ ہمے ٹگراں چہ گوزایت کہ معادن ہست انت ۽ چہ ایشی ۽ کمیں ان سپٹو آکسیکرن ۽ سبب جوڑ بیت۔ اے مواد گیشتر چہ پدکرد بزاں ردعمل ۽ جوڑ بنت، البت ہائیڈرو جیولوجیکل ماڈلنگ ۽ چہ سک کم پیش گشی کرتگیں کساس ۽ سبب ۽، سائٹ ۽ سرجمیں زمینی آپ ۽ تہا گہتری کثیت، ARDML ۽ زمینی آپ ۽ را اثر انداز کنگ ۽ کمیں بود ہست انت۔ ایشان ہوار، اے جاہ ۽ ہج وژیں زمینی آپ ۽ رسیپٹر ہم ہتر ۽ آماچ نہ انت۔ البت، تیزابیت، مچ ڈیزولو بوتگیں سولڈ، سلفیت، ایلومینیم، اینٹیمون، بیریم، کیڈمیم، سیریم، کوبالٹ، تانبہ، آسن، مینگنیز، لیڈ، اسکینڈیم، اسٹرونٹیم ۽ زنک ۽ کچ ۽ کساس، زمین ۽ سر ۽ آپ (وہلے کہ بیت) ۽ سائٹانی سرا زمینی آپ ٹیلنگز اسٹوریج ۽ آسانی انت، ایشی ۽ تہا ہواری ۽ ہساب ۽ زانگ بوٹنگ انت۔

ٹیلنگز ۽ بہر ۽ بانگ جیو کیمیکل ۽ لیکہ ۽ رد ۽ بدل بنت۔

4.5.6.1.1 | ہرابیں گند ۽ گسڈ

ہرابیں گند ۽ گسڈانی تہا 5 درسد ۽ چہ کم سلفائڈ ہوار بیت، ایشی ۽ سوب ۽ تیزاب ۽ پیداک بوہگ ۽ بودناکی وڈیت ۽ ہرابیں درجہ بندی بیت۔ لیچ ایبل دھات ۽ ہواری لس وژان لس وڈان آپ ۽ کوالٹی ۽ تہا تاوان ۽ کساس کم بیت۔ سلفیت ۽ قدر لس وڈان 5 سد ملی گرام یک لیٹر ۽ چہ کم بیت، ۽ پی ایچ کے تیزابی ۽ تاں سرکمنیٹرل (پی ایچ 6 نزدیک) ۽ انت۔

ہائیڈرو جیولوجیکل ماڈلنگ ۽ پیش گشی ۽ رد ۽ سگین کمیں کساس ۽، سائٹ ۽ سرجمیں زمینی آپ ۽ گہتری، ۽ زمینی آپ ۽ تہا معادن ۽ ہواری، سوری ۽ سوب ۽ ہرابیں گند ۽ گسڈان چہ زمینی آپ ۽ سرا ماحولیاتی اثراتانی بود کم بیت۔ ایشان ہوار ادا ہج وژیں زمینی آپ ۽ رسیپٹر ہم ہتر ۽ آماچ نہ بنت۔ ہمیشکا اے ٹیلنگانی جم کنگ ۽ ہاترا لائٹر ہڈری نہ انت ۽ اے آرڈی ایم ایل ۽ ہج وژیں ہاسین بند ۽ بسی گامگیج ہڈری نہ انت۔

4.5.6.1.2 گند ۽ گسڈانی ساپ کنگ

کلینر ٹیلنگز، کہ ایشی ۶ درسد ۽ 23 درسد سلفائڈ ۽ کساس هوار انت، ایسڈ پیدا کنگ ۽ هاتر ۽ مزین بودی داریت ۽ لیج ایبل دهات ۽ هواری ۽ سبب ۽ زانگ بنت کہ ایشی ۶ آب ۽ کوالٹی ۽ رسک ۽ تپاس ۽ رهبنده هوار انت۔ ایشاں هوار اے ٹیلنگانی ته ۽ سک باز سلفیت ۽ کساس (2 جی / ایل ۽ جه گیش) ۽ کمین لیجیٹ پی ایچ (پی ایچ 2 ۽ نزیک ۽) گندگ بیت۔ اے ٹیلنگزانی قدرتی موسم ۽ سبب ۽ تیزابیت آب ۽ درایگ ۽ پیدا ک بیت، ایشی ۶ تها کم پی ایچ، بائی الیکٹریکل کنکٹیویٹی، سلفیت، تانبه، لیڈ، میتگنیز، مولیبدینم، اسٹرونٹیم، ۽ یورینیم هوار انت۔ اے ماده آپریشن ۽ وهده ۽ متحرک کنگ بوت کن انت ۽ زمینی آب ۽ کوالٹی ۽ متاثر کنت۔ پمیشکا ٹی ایس ایف ۽ کنٹرول ۽ انتظام ۽ هاتر ۽ جوانین ایچ ڈی پی ای (ہائی ڈینسٹی پولی ایتھیلین) لائٹر (چوش کہ اے وهده ۽ منصوبه بندی کنگ بوتگ) ۽ جنگ ۽ سفارش کرتگ۔

4.5.6.2. آس

مواد بوت کنت کہ گمانی ردا تیزاب پیدا کنوک انت، بنیاتی فریکچرڈ ایکویفر وتی هد ۽ سیمسر ۶ انت ۽ بچ وڑین دمگی ماحولیاتی رسیپٹرز نیست انت ۽ نزیکین کمیونٹی 20 کلومیٹر دور انت، پمیشکا ٹی ایس ایف یا کڈجی ۽ دمگ ۽ بچ وڑین اثرات نه بنت۔

4.6 (Biodiversity) زندمان

بُنکی جاورانی نشان کنگ ۽ هاترا زندمان (جانور ۽ درچک) ۽ تپاس گرگ بوتگ۔ ڈیسک ٹاپ اسسٹمنٹ ۶ هوار 2010 ESIA ۽ 2020 ۽ هاترا جم کنگ بوتگین مواد، ۽ دمگ ۶ چارگ ۽ هاترا ستمبر 2022 ۽ اکتوبر 2023 (بشامی موسم ۶ پد) ۽ اپریل 2023 (بهار ۽ موسم) ۽ دومی موسمی سروے کنگ بوتگ آنت۔ جانورانی بڈ کنگ (ندنگ ۽ رباش) ۽ درجه بندی، دیمپاین هند، درچک ۽ جانورانی بابت ۶ پٹ ۽ پول کنگ بوتگ۔ جانورانی سروے ۽ مُرگ، جانور، لُک، کرم ۽ گڈوک، آپی ساہدار، ۽ درچکائی سروے ۽ زمینی ۽ آپی درچکائی سروے کنگ بوتگ انت۔

ماحولیاتی سروے تان هندی هساب ۽ بلوچستان ۽ سندھ ۽ درچک ۽ ساہدارانی سرا کنگ بوتگ ۽ ایشی ۶ RDMS ۽ 10 کلومیٹر ۽ کر ۽ کشاں بدلیانی تپاس، گوریچانی زمین ۽ چیر ۽ آب ۽ سسٹم ۽ کڈ جی بزاں مائننگ ۽ جاہاں تان پُجگی سُرک ۽ هواری ۽ ده کلومیٹر ۽ تان بدلیانی تپاس گرگ بوتگ۔ پورٹ قاسم ۽ کریک ۽ مینگروو ۽ هند هم هوار بوتگ انت۔ پورٹ قاسم ۽ هستین ریل ٹرانسپورٹ ۽ راه، ریل یارڈ، ۽ پی آئی بی ٹی ۽ تان پُجگی ۽ راہاں هوار یک سد کلومیٹر ۽ آندر ۽ بؤکیں بدلیانی تپاس گرگ بوتگ۔

ریل ٹرانسپورٹ روٹ ۽ هاترا ماحولیاتی تپاس گرگ نه بوتگ چیا کہ بنجائی ریلوے لائن ۽ نزیک ۽ زندمان پیسرا چه آماج بوتگ، ۽ گیشین روگ آیک ۽ چه کجام ہم وڑین اثر نه بوہگ ۽ بروبر ۽ بوہگ ۽ گمان کنگ بوتگ۔

زمینی تپاساں دوئیں، شنگ بوتگین ذریعہ ۽ بازین جاہاں چه رُزنگین سریدی هوار آت انت، ایشی ۶ هوار میان استمانی اُبری دیمپانی یونین (IUCN)، گوبل انویسویو اسپیسز ڈیٹابیس، زندمان ۽ بُنیاتی دمگ، زندمان ۽ ردوم ۽ تپاسی ازباب (IBAT)، ریٹائل ڈیٹابیس، آویبیس، جانورانی زندمان، ویب، ای فلورا آف پاکستان ۽ پیسریگین ESIA آن ۶ چارگ بوتگ۔

4.6.1 دیمپاین دمگ

آر ڈی ایم ایس ۽ پروجیکٹ ۽ گون ہمگرنچین آسراتیانی نزیکین دمگ ۽ هج دیمپاین جاہ نیست انت۔ نزیک ترین دیمپاین هنداں راس کوہ ۽ مُرگانی هاسین جاہ (IBA)، کامران وائلڈ لائف سینجری، ۽ زُنگی ناوڑ گیم ریزرو هوار انت کہ اے کڈ جی

بزاں مائننگ ۽ جاہ ۽ چہ 250 کلومیٹر ۽ گیش دور آنت۔ پورٹ قاسم میرین ۽ تیابی ڈبی ڈمگ ۽ نزیک ترین دیمپائیں ھندائیں
حب ڈیم ۽ مہرو کوہری جنگلی زندمان ۽ دیمپان ترین پناہ گاہاں ھوار آنت کہ اے چہ پورٹ قاسم ۽ 200 کلومیٹر ۽ دوری
۽ آنت۔

4.6.2. پناہ گاہانی درجہ بندی

بازیں پناہ گاہانی دروشم کہ ایشانی تہا کوہی ۽ میدانی، ھشکاوگ، ڈل دیم ۽ میدان ۽ ریکباریں جُملہ RDMS پروجیکٹ ۽
تہا ھوار آنت۔ پناہ گاہانی گیشتر ھند ڈل دیمان (53.8 درسد) آنت، ایشی ۽ پد کوہی ڈمگ (24.7 درسد) آنت۔

پورٹ قاسم ۽ نزیک ۽ زمینی پناہ گاہ بدل بوتگین آنت۔ مسترین پناہ گاہ دریں درچک بزاں بڑ (یک دروشم ۽ ولایتی کہورے
کہ بُنیاتی دروشم ۽ اے دمگ ۽ نہ ایت) چہ پُر آنت کہ اے بُنیاتی ڈھانچہ ۽ جوڑ کنگ ۽ وھد ۽ ہمرائی ۽ ھندی درچکانی
بُزگ ۽ پد تیاب دپان تالان بوتگ۔ ایندگہ زمین ۽ سرا کارجاہی (صنعتی) یونٹ، سُرک ۽ ایندگہ گس ۽ جاہ آنت، ۽ لہتیں
زمین ۽ سرا گیشینتگین کارجاہی پلاٹ آنت کہ اے کارمرز نہ بوتگین زمین ۽۔ زری گوز راہ بزاں ٹرمینل ۽ آپی پناہ گاہان یا وا
کریک (ھوار ڈریجڈ شپنگ چینلز) یا وا مینگروز ۽ دروشم ۽ پیش دارگ بوتگ۔

4.6.3. ڈرچک

بہر پناہ گاہ ۽ جُتائیں ماحولیاتی جاورانی کساس جنگ ۽ ھاترا جُتائیں پناہ گاہاں ماحولیاتی نمونگ زورگ بوتگ آنت۔ پُل ۽
ڈرچکانی سروے ۽ ھاسسین آسر جہل ۽ پڈرا کنگ بوتگ آنت۔ RDMS ۽ فیلڈ سروے ۽ وھدان پچار کنگ بوتگین درابیں
ڈرچکانی دروشمانی سرجمیں لڑ ۽ پروجیکٹ ۽ درگت ۽ ایندگہ آسراتی ESIA رپورٹ ۽ سیکشن 5.9.2 ۽ دست کپ آنت۔

RDMS ۽ نزیک ۽ انفراسٹرکچر

- RDMS ۽ بیست جاہ، ناردن گراؤنڈ واٹر سسٹم ۽ ھندائیں 13 جاہ، ۽ کڈجی بزاں مائننگ ۽ جاہاں سر بوگ ۽
سُرک ۽ کش ۽ پشت جاہ۔
- دستاویزانی تپاس ۽ بُنیات ۽، RDMS ۽ ھے درگت ۽ سریدی گرگ ۽ ھند ۽ 52 ڈرچکانی دروشم ھست آنت، کہ
ایشان 41 ۽ فیلڈ سروے ۽ وھدان تپاس گرگ بوتگ۔
- RDMS ۽ ایشی ۽ گون ہمگرنجیں آسراتیاں ڈرچک بُنیاتی ھساب ۽ ارزشتی آنت، کہ آریگستان ۽ ھشکین چاگرد
۽ کمیں آپ ۽ گون زُدم کن آنت۔ اے بے بہائیں دروشم ۽ پُل ڈمگ ۽ مزین کساس ۽ برابر کن آنت، آئی یو سی
این ۽ ڈرچکانی ھلاسی ۽ ٹرس ۽ ریڈ لست ۽ ردا ھج دروشم ۽ را ھلاسی ۽ بیم آماج نہ کرنگ، ۽ نغہ کہ آکسانیں
ھندے ۽ ھست آنت۔ RDMS ۽ نزیک ۽ انفراسٹرکچر ۽ فیلڈ سروے ۽ وھدان ایلین انویوسو اسپیسز گندگ نہ
بوتگ آنت۔
- سروے ۽ ڈمگ ۽ دیمپانی ۽ تکانسری آماجیں ھج ڈرچک گندگ نہ بوتگ۔ IBAT ۽ نیمگ ۽ چہ رپورٹ کنگ
بوتگین درابیں دروشمان ۽ IUCN ۽ بیم آماجی ۽ ریڈ لست ۽ ردا یا وا کم تکانسری یا ڈیٹا ۽ کمی ۽ دروشم ۽ نبشتہ
کنگ بوتگ۔ راجی ریڈ لست پہ ڈرچکانی ھاترا نیست ایت ھے ھاترا پُل ۽ ڈرچکانی نسل ۽ را راجی لیکہی ۽ درجہ
دیگ نہ بوتگ۔

پورٹ قاسم (زیر ھشکی)

- پورٹ قاسم ۽ زمین ۽ سر ۽ سیغ ۽ جاہاں ۽ تیر (مینگروو) آئی تپاس ۽ ھاترا بہت نمونگ گرگ ۽ جاہ۔

- نمونگ گرگ ۽ سنے جاہاں سرجمی ۽ 18 زمینی پُلانی دروشم گندگ بوتگ آنت۔ سروے ۽ وھداں، یک درآمیدیں درچکانی دروشم، کائن آف سیلڈم (Calotropis procera)، ۽ دومی دریں درچک یا پُلانی دروشم Giant Reed(Arundo donax) ۽ Mesquite(Prosopis Juliflora) ۽ تپاس گرگ بوتگ۔ پورٹ قاسم ۽ دیمپانی ۽ تکانسری آماچیں یک دروشم ۽ درچک گندگ بوتگ، بزاں کہ لانسلیف ہٹن ووڈ(کونوکارپس لینسیفولینس)، کہ اے ہلاسی ۽ نزیک ۽ دروشم ۽ نبشتہ آنت۔ اے دمی درچک نہ آنت ۽ ھے ہاترا پاکستان ۽ نہا دیمپانی تکانسری پیدا نہ کنت۔ پاکستان ۽ درچکانی ہاترا راجی ریڈ لسٹ نیست آنت ھے ہاترا پُل ۽ درچکان ۽ راجی بستار دیگ نہ بیت۔
- پورٹ قاسم ۽ تمر(مینگرووز) ۽ دو دروشمانی سرجمی ۽ 24 نمونگ گندگ بوتگ آنت۔

4.6.4. ساپدار

زمین ۽ سرے(مُرگ، ذلوت، لولک) ۽ دریائی ۽ تپانی(میرین بینتھک انورٹیریتس(MBIs)، ایپی پیلجک فاؤنا، ۽ پیلجک فش کمیونٹیز) ۽ ماحولیاتی مڈیانی ڈیٹا یکجاہ کرتگ آنت۔ آر ڈی ایم ایس ۽ آئی ۽ درگت ۽ بُنیاتی اسٹریکچر(زمینی ساپدار) ۽ پورٹ قاسم (زمینی، دریائی ۽ تپانی ساپدار) ۽ بیس لائن سروے ۽ وھداں ساپدارانی نسل ESIA ۽ رپورٹ ۽ سیکشن 5.9.3 ۽ دست کپ آنت۔ دیمپانی ۽ درگت ۽ (IUCN ریڈلسٹ آف تھریٹینڈ اسپیسز) ۽ درگت ۽ چہ ہاسیں آسر ۽ جہل ۽ دیگ بوتگ آنت:

- **مُرگانی تہر ۽ بہر:** مُرگانی کساس 17 تہر RDMS، 31 ناردرن گراؤنڈ واٹر سسٹم ۽ دمگان، 10 تہر گڈجی بزاں مائننگ ۽ جاہ ۽ سر بُوگ ۽ راہ ۽ سرا ۽ چل تہر پورٹ قاسم ۽ گندگ بوتگ آنت۔ **بیس لائن سروے ۽ وھداں RDMS ۽ ہنداں دیمپانی ۽ ھج آسراقی گندگ نہ بوتگ۔** بیس لائن سروے ۽ وھداں دیمپانی ۽ درگت ۽ سنے مُرگانی تہر گندگ بوتگ آنت۔ ایشاں چہ دو ۽ را ناردرن گراؤنڈ واٹر سسٹم ۽ ہنداں گندگ بوتگ۔ ہلاسی ۽ ہترپاں ہستیں مصری ڈونڈوار (Neophron percnopterus)، ۽ نوزوپ ایشیائی Houbara Bustard (Chalmydotis macqueenii) ۽ سیمی نسل پورٹ قاسم ۽ ہلاسی ۽ تُرس آماچیں آپی بزاں کرلیو سینڈ پاٹر (کیلیدرس فروگینیا) بہم گندگ بوتگ۔

- **جنگلی ساپدار:** جنگلی ساپدارانی بہت تہر RDMS ۽ اندر، شش گوریجانی زمینی بہر ۽ ہنداں ۽ بہت پورٹ قاسم ۽ گندگ بوتگ آنت۔ کانٹی این آسک یا سٹید بزاں گوٹرڈ گزیل (Gazella subgutturosa)، کہ گوریجانی بند ۽ دمگان گندگ بوتگ، IUCN ۽ ردا تُرس ۽ آماچیں ۽ پاکستان ممل ریڈ لسٹ ۽ ردا ہلاسی ۽ تُرس پڈر کنگ بوتگ۔ آر ڈی ایم ایس ۽ ناردرن گراؤنڈ واٹر سسٹم ۽ دمگان دوئیناں تپاس کنگ بوتگیں تہر پاکستان ممل ریڈ لسٹ(بلے IUCN ۽ ریڈ لسٹ ۽ ناں) ۽ ردا اے تہر ۽ پہ تُرس ۽ تکانسری گندگ بیت: گیشتر ہلاسی ۽ تُرس پہ ریکی پیٹی۔(فیلس مار گریتا)، نوزوپ جنگلی کرگوشک (Lepus capensis) ۽ روبا Ruppell's Fox (Vulpes rueppellii) ۽ سُہرین روبا(Vulpes vulpes) Near Threatened Red Fox۔

- کسانیں ساپدار: بس یک کسانیں ساپدار ۽ نسل، شپ مُشک بزاں گرل(رومومیس اویمیس)، کہ ایشی۔ ۽ ہلاسی ۽ تُرس کم نبشتہ کنگ بوتگ، بُنیاتی ہساب ۽ سروے ۽ وھداں RDMS ۽ گوریجانی زمینی آپ ۽ نظام ۽ گندگ بوتگ۔ پورٹ قاسم ۽ کسانیں ساپدارانی نمونگ گرگ نہ بوتگ آنت۔

- چالاکیں ساپدار(Volant Mammals): RDMS ۽ شپچرانی مُچ پنچ تہران ۽ نشان کنگ بوتگ۔ بزاں کہ گریٹر ہارسشوبیت (Rhinolophus ferrumequinum)، تاکی ۽ پونزوالا شپچر (Hipposideros Notch-eared Bat (Myotis Kuhl's Pipistrelle (Pipistrellus kuhlii)، cineraceus)

(emarginatus ۽ فارسی سیروٹین (Eptesicus nasutus)۔ شپچرائی ہاترا ہاسین سروے بوگ ۽ انت، کہ ایشی—۽ مرچیکین آسرانی ردا پروجیکٹ ۽ ہندان چہ دوریں ہندان کم ۽ چہ کم ہلاسی ۽ بیم آماجینانی پچار کنگ بوہگ ۽ انت۔

• **زمین ۽ آب ۽ ساہداری (Herpetofauna):** آر ڈی ایم ایس ۽ دہ زمین ۽ آب ۽ ساہداری بابت ۽ تپاس کرنگ، پنج گڈجی ۽ جاہ ۽ راہ ۽، ۽ یازدہ شمالی زمینی آب ریج ۽ ہندان۔ بیس لائن سروے ۽ پورٹ قاسم ۽ ہریٹوفاونا ۽ چار دروشم گندگ بوتگ انت۔ اے ساہداران چہ یک ۽ ابید ایندگہ مچانی ہلاسی ۽ ٹرس کم یا ڈیتا ۽ کمی نبشتہ کنگ بوتگ۔ کیے دروشم ۽ ساہدار دست کپتگ انت، چاغی ۽ گزی باگڈ بزاں Toad-headed Agama (Phrynocephalus euptilopus) بیس لائن سروے ۽ وھدان گوریچانی آب بند ۽ گندگ بوتگ۔ بنداتی سروے ۽ وھدان یک تپاسے کنگ بوتگ، اگست 2024 ۽ فالو اپ سروے ۽ وھدان دگہ دو سروے کنگ بنت۔

• **لُلوک:** آر ڈی ایم ایس ۽ پنج دروشم ۽ لُلوک گندگ بوتگ انت، ہیٹ گوریچانی آب بند ۽ دَمگان، ۽ چار RDMS ۽ تان پُچگ ۽ راہ ۽۔ پورٹ قاسم ۽ اے دروشم ۽ ساہدار گندگ نہ بوتگ انت۔ مچ لُلوکانی کم چہ کم تکانسری یا ڈیتا ۽ کمی نبشتہ کنگ بوتگ انت۔

• **دریائی لُلوک (MBIs):** دریائی لُلوکانی نو تہر پورٹ قاسم ۽ گندگ بوتگ انت۔ مچ لُلوکان ۽ کم تکانسری یا ڈیتا ۽ کمی ۽ دروشم ۽ نبشتہ کنگ بوتگ۔

• **Epi Pelagic Fauna:** پورٹ قاسم ۽ نو ایپی پیلاجک لُلوکانی تپاس کنگ بوتگ۔ مچان ۽ کم ۽ چہ کم تکانسری یا ڈیتا ۽ کمی ۽ دروشم ۽ نبشتہ کنگ بوتگ۔

• **جُہلین آب ۽ ماہیگ:** پورٹ قاسم ۽ اے تہر ۽ ہشت ماہیگ گندگ بوتگ انت۔ دو ماہیگانی دروشم، پاگاس بزاں شارٹفن ماکو (Isurus oxyrinchus) ۽ یگلم بزاں Sliver Pomfret (Pampus argenteus)، کہ اے تپاس ۽ تہا نبشتہ کنگ بوتگ انت، کہ ایشانی ہلاسی ۽ گمان پڈر کنگ بوتگ۔

4.6.5. ٹرس آماجین پناہ گاہانی تپاس

آئی ایف سی پی ایس 6 ۽ رد ۽ ٹرس آماجین پناہ گاہانی تپاس (سی ایچ اے) کنگ بوتگ ات، اے گپ پڈر کنگ ۽ ہاتر ۽ کہ اے منصوبہانی ہندان ہج وڑیں ٹرس آماجین پناہ گاہ نیست انت یا ایشیانی سرا اثر مند بوت کن انت۔ آر ڈی ایم ایس ۽ ایشی ۽ گون ہمگرنجین آسرانی ۽ ہیم رنگ ۽ پورٹ قاسم ہم ہوار اتنت۔ سی ایچ اے منصوبہ دمگ ۽ قدرتی، بدل بوتگین ۽ ٹرس آماجین پناہ گاہانی ہاترا جوڑ کنگ بوتگ ۽ زندمان ۽ سر ۽ ہرچ وڑیں گمانی این اثراتانی ہلاسی ۽ ہاترا الی ٹین گرودار ۽ گامگیجانی رہبند ۽ رد ۽ دیم ۽ آرگ بوتگ۔

- **قدرتی پناہ گاہ** ہما ہند انت کہ اودا مزین کیچ ۽ دمگی نسل ۽ دلوت یا ساہدار زندگی کن انت ۽ اودا انسانی زندمان ۽ ساہدارانی زندمان ۽ تہا بدلی نیاؤرتگ ۽ آبانی ایکولوجیکل کار ۽ کرد ۽ تہا دزمانجی نہ کرتگ۔
- **بدل بوتگین پناہ گاہ** ہما دمگ انت کہ اودا درچک یا دلوت ۽ جناورانی نسل مزین کسایے ۽ ہست انت، ۽ یا انسانی کارانی سوپ ۽ آہند ۽ بُنی ماحول ۽ سرا مزین ہسایے ۽ بدلی اتنگ۔ بدل بوتگین پناہ گاہاں کشت ۽ کشاری ۽ کارمرزی زمین، جنگل ۽ باگ، گپتگین تیاب دپی دمگ، ۽ گپتگین آپی دمگ ہوار بوت کن انت۔
- **ہاسین پناہ گاہ** ہما دمگ انت کہ اودا زندمان ۽ بستار مزین انت، ہوار ایشی۔ ۽ کہ (i) سکین ٹرس آماجین ۽ یا ٹرس ۽ نیمگ ۽ رُوکین سہدارانی پناہ گاہ؛ (ii) دمگی ۽ یا کسانین کسایے ۽ ساہدارانی ہاترا ارزشتی این بُنجل؛ (iii) جاہ بدل کنوکیں ساہدار ۽ یا مچ ساہدارانی جہانی تک ۽ ہاسین پلہ مرزی ۽ بستار ۽ پناہ گاہ؛ (iv) سکین ٹرس ۽ آماج ۽ یا جُتائیں ماحولیاتی سسٹم؛ ۽ یا (v) بُنی رُدم زورگ ۽ جاہ۔

4.6.5.1. اُیری ۽ تکانسریں پناہ گاہانی نشان دیگ

پروجیکٹ ۽ ذمگ قدرتی ریگستانی جاورانی سوہ ۽ شنگ شانگیں درجکائی میان ۽ یک پناہ گاہ ۽ ۽ تہا انت۔ سیمسراں آ دیم باپار ۽ ہاترا راہ، سیکیورٹی ایجنسیائی کیمپ ۽ پروجیکٹ ۽ کیمپانی سوہ ۽ پریشانی کم انت۔

اسٹڈی ایریا ۽ تہا کساس 0.1 کلومیٹر ۽ کشت ۽ کشاری ذمگ ۽ ۽ مچکدگانی بُنجل انت، ۽ 0.4 کلومیٹر ۽ زمین برز انت ۽ ایشی ۽ IFC ۽ ساڑا ۽ ردا بدل بوتگیں پناہ گاہ گشگ بیت۔ ایندگہ پناہ گاہاں Dry Streambeds، Clayey Plains، Sandy Plains/Sand Dunes، Gravel Plains، Mountains/Hills، ۽ کچ 3,274 km² انت۔

ایشان ابید، اقوام متحدہ ۽ ماحولیاتی پروگرام ۽ ردا: ورلڈ کنزوریشن مانیٹرنگ سینٹرز (UNEP-WCMC) ۽ اسکریننگ لیٹرز، گیشتر تپاس ۽ ذمگ گمانی این حساب ۽ 75.4 درسد انت کہ ایشی ۽ ابید گمانی این حساب ۽ 10.6 درسد، بدل کرتگیں 12.4 درسد ۽ بدل کرتگیں 1.5 درسد انت۔ ایکولوجیکل اسٹڈی ایریا ۽ RDMS ۽ تہا پناہ گاہ ۽ گچین ESIA رپورٹ ۽ سپکشن 6.2.1.4.3 ۽ دست کپیت۔

4.6.5.1.1 سی ایچ اے ۽ درگیت

IFC PS6 کچ ۽ کساس کہ جُوانیں ساہداری زندمان ۽ ذمگان نشان دیگ ۽ ہاترا کارمرز کنگ بیت کہ اے پروجیکٹ ۽ کاراں چہ آماج بوت کن انت:

- کساس 1: سگیں تُرس ۽ آماج ۽ یا تُرس آماجیں لولکانی ہاترا جوانیں پناہ گاہ۔
- کساس 2: ذمگی ۽ یا کمیں کساس ۽ تہرائی ہاترا جوانیں پناہ گاہ۔
- کساس 3: تز ۽ گرد کنوکیں تہر ۽ یا مُچ لولکانی جہانی تک ۽ گزری این پناہ گاہانی پلہ مرزی۔
- کساس 4: سگیں تُرس ۽ آماج ۽ یا جُتائیں ماحولیاتی سسٹم۔
- کساس 5: لولکانی جُتائیں مُچی ۽ ہند یا بُنیاتی رُدوم ۽ گوں ہمگرنج انت۔
- کساس 6: ہما ہند کہ آ IUCN ۽ سکیں نیچر ریزرو (Ia)، وائلڈرنیس ایریا (Ib)، ۽ نیشنل پارک (II) کیٹیگریز IUCN ۽ پروٹیکٹڈ ایریا کیٹیگریز ۽ کچ ۽ کساس ۽ سرجم کرت کن انت۔

4.6.5.1.1.1 ریکوڈک ۽ کڈ جنی ۽ جاہ ۽ ہمگرنجیں آسراقی

ریکوڈک کڈجنی جاہ بزاں مائن سائٹ ۽ پناہ گاہ ۽ اودا ہمگرنجیں آسراتیاں قدرتی پناہ گاہ ۽ دروشم ۽ درجہ بندی ۽ آرگ بوتگ کہ ایشی ۽ چہ ڈرچک ۽ آہانی زندمان ۽ اژاند ہلاس کنگ بنت۔

سی ایچ اے ۽ دیمپانی ۽ تکانسری ۽ بازیں دروشمانی ہست بوگ ۽ نشان دانگ انت کہ ایشان چہ یک مصری ڈونڈوار (نیوفرون پرکنوپٹرس) ہلاسی ۽ آماجانی حساب ۽ نبشتہ کنگ بوتگ، ۽ ایشین ہوبارا بسترد (کیمیئو ٹیس میکوینی)، گوئٹرد گزیل (گزیلا سبکتوروسا)، ۽ افغان یوریل (اوبیس ویکتی سائکوسروس)۔ ایشان چہ ابید دگہ بچ ساہدار پناہ گاہ ۽ ہاسیں کچ ۽ کساس ۽ نئیت انت۔

بلے کسانیں کساس ۽ IFC PS6 *Alcock's Toad-headed Agama (Frynocephalus euptilopus)* ۽ کساس دو ۽ ردا ہاسیں پناہ گاہان ۽ جُوان کنت۔ اے ساہدار بُکی حساب ۽ گوریچانی بند ۽ ذمگان گندگ بنت، کہ اے ہاسیں وژاں کڈ

جنی ۽ ڏمگن ڇه ڏن انت بلے پروجیکٹ ۽ مستریں رینج ۽ تها انت۔ چاغی ۽ هندان اے ساہدارانی هست بوہگ ۽ هاسین پناه گاہانی بابت ۽ کمیہ حساب داد ۽ ردا، آر ڈی ایم سی ۽ پهریزی گامگیچ رُنگ انت ۽ آر ڈی ایم ایس ۽ سیالی داروکیں آسراتی هستیں هندان **تکانشریں پناه گاہانی** دروشم ۽ بیان کنگ بوتگ انت۔ آر ڈی ایم سی بائیو ڈائیورسٹی منیجمنٹ پلان تیار کنت که ایشی ۽ گمانی این سانان چه رکھگ ۽ هاترا شهمیں گرودار ۽ گامگیچ هوار انت۔

ڏمگ ۽ اے ساہدار ۽ بابت ۽ کم سریدی ۽ ردا آر ڈی ایم سی اے شوباز ۽ علمی بُنیاتان بهر زورگ ۽ هاترا زندمانانی هاترا ایکشن پلان ۽ بهر ۽ سروے ۽ کنت۔

4.6.5.1.1.2. بورٹ قاسم

CHA ۽ دیمپانی ۽ تکانشری ۽ آماجیں بازین نسل ۽ نشاندہی کنگ که ایشی ۽ تها زری پیلایک ماہیگ، ۽ در ۽ چه آنکگیں نسل ۽ مُرگ ۽ ہیمے رنگ ۽ تیر بزان مینگرو ماحولیاتی نظام ۽ هوار انت۔ ہیج نسل ۽ تکانشریں پناه گاہانی اثر مند بوہگ ۽ کساس دیما نیاؤرتگ۔ البت جُتائیں دروشم ۽ تیر بزان منفرد مینگرو ماحولیاتی نظام ۽ هست بوہگ، آئی ایف سی پی ایس 6 ۽ کساس 4 ۽ چیر دستی ۽ تکانشریں پناه گاہان آماج کنت (بلے پی آئی پی ٹی ۽ منصوبہ ۽ کاران چه مینگرو ۽ سر ۽ هج وڑیں تچک ۽ اثر ۽ گمان نه کنگ)۔

4.6.6. سان یا اثرانی تپاس

پروجیکٹ ۽ کارانی ہمرائی ۽ بُنیاتی حساب داد ۽ تپاس امپیکٹ اسسمنٹ ۽ بهر ۽ دروشم ۽ دیما آرگ بوتگ ات ۽ پروجیکٹ ۽ هاترا زندمان بدلی ۽ سان نشان کنگ بوتگ اتنت ۽ ایشانی تپاس گرگ بوتگ ات، ہر سان یا اثر ۽ گونڈیں هالے ۽ گون جہل ۽ دیگ بوتگ انت۔ سان ۽ اثرانی سرجمیں تپاس ای ایس آئی اے رپورٹ ۽ در شش ۽ دیگ بوتگ۔

4.6.6.1. سان یا اثر 11: زمین ۽ آماج بوگ ۽ چه پناه گاہانی پلاسی

سائٹ ۽ کلیئرنس ۽ پروجیکٹ ۽ بُنی ڈھانچہ ۽ جوڑ کنگ ۽ آسر ۽ کساس 134km² پناه گاہان تاوان بوت کنت که ایشی ۽ آسر ۽ پروجیکٹ ۽ جاہ ۽ هستیں زمین ۽ دائمی بدلی چه ڏمگ ۽ ڏرچک اثر مند بنت ۽ جانور چه ادا رَو انت۔

آر ڈی ایم ایس ۽ تها سروے ۽ وهداں تپاس گیتگیں دراپیں ڏرچکان ۽ آئی یو سی این ۽ تُرس آماجیں ساہدارانی ریڈ لیست ۽ ردا یا وا کم ۽ چه کم تکانشری ۽ دروشم ۽ درجہ بندی کنگ بوتگ یا ایشانی پجار کنگ نه بوتگ۔ ریکوڈک مائن سائٹ ۽ نزدیک ۽ هج دیمپانیں جاہ نیست انت۔

ایشی ۽ اثر مزین (جوان نه انت) انت، چیا که پروجیکٹ ۽ کارانی سوپ ۽ ساہدارانی پناه گاہ پلاس بنت ۽ بُنیاتی حساب ۽ اے وهنداں ڏرچکانی ہمرائی ۽ لولُک ۽ کسانیں ساہدارانی سرا ہم سان کپنت، وهدیکه مزین ساہدار ۽ مُرگ چه ڏمگ ۽ درکاپنت ۽ کم آماج بنت۔ اے سانان کم کنگ ۽ هاترا گامگیچ زورگ بوتگ۔

4.6.6.2. سان یا اثر 12: ڏرچک ۽ ساہدارانی نسل ۽ سرا سان ۽ اثر

پروجیکٹ ۽ کارانی سَوَب ۽ پناه گاہ ۽ پریشانی، گہکار ۽ روشناہیاں چه دیمپانی ۽ درگت ۽ ساہدار چوشکه جنگل، ریک ۽ پٹی، ۽ شہرچکیں روبا ۽ هاترا گمانی این تُرس گیش بوت کن انت۔ اے چیز اے ساہدارانی نسل ۽ تها کمی ۽ سَوَب جوڑ بوت کن انت۔

- چنگل بزان Lesser Whitethroat (Sylvia curruca) CITES ۽ تهر III ۽ که نبشته کنگ بوتگ ۽ 2022 ۽ پد ۽ بَشام ۽ بهار 2023 ۽ روجاں سروے ۽ وهداں گندگ بوتگ۔ ایشی۔ ۽ را اے وهداں جہانی تک ۽ هج تُرس

نیست بلے ایشی۔ ۽ هاسپن دَمگان تُرس ۽ دیمپانی بوت کنت۔ همے وژا همے لست ۽ تها سُهرچکیں روبا ۽ ایندگه ساپدار هم که تهر دو ۽ سئ ۽ نبشته انت، آسانی بابت ۽ هم هم لیکه انت۔

پروجیکٹ ۽ آسانی گیشتر سینگیں میداناں انت که اودا دُرچکانی نسل گز ۽ هم پیمیں دُرچک انت، اے دروشم ۽ دُرچک اے هندان سک باز انت۔ پروجیکٹ ۽ بُنی ڈهانجه ۽ جوڑ بوهگ ۽ سَوَب ۽ اے پیمیں دُرچکانی بازی ۽ را هج پیمیں تاوانے رست نه کنت، بلے لهتیں دُرچک نزیک ۽ بُرگ بنت۔

پروجیکٹ ۽ کارانی آسر ۽ دَمگ ۽ دُرچک ۽ ایندگه ساپدارانی بازی ۽ آسانی رُدم ۽ تها بدلی کنت، که ایشی ۽ آسر ۽ رَدین سان یا اثرائی پیش گُشی۔ کنگ بوئگ۔ کسانیں ساپدار ۽ لَوُک دُرستان چه گیش تاوان بار بوت کن انت وهدیکه مزین ساپدار ۽ مُرگ اے پریشانیان چه کم آماچ بنت چیا که آدگه هند ۽ دَمگان رَو انت۔ بلے گرودار ۽ گامگیجانی سَوَب ۽ ایشانی سرا سان ۽ اثر کمتر بوگ ۽ گمان انت۔

4.6.6.3. سان یا اثر 13: هاسپن پناه گاہانی سرا سان یا اثر

گُری باگاڈ (گُری گُذیل) بزائ الکاکس توڈبید اگاما (Phrynocephalus euptilopus) ۽ نسل ۽ سک کمیں مواد دست کپک ۽ سَوَب ۽ ایشی ۽ کسانیں کسایه ۽ درجه بندی کنگ بوئگ۔ پروجیکٹ ۽ پهریزی گامگیچ رُنگ انت ۽ گمان کُنگ که اے نسل آئی ایف سی پی ایس 6 ۽ کساس 2 ۽ ردا ایشانی هاسپن پناه گاه تاوان بار بوت کن انت۔

ماحولیاتی اثرانی کم کنگ ۽ میان اُستمانی کچ ۽ کساس ۽ رد ۽ کار کنگ ۽ سَدک جوڑ کنگ ۽ هاتر ۽ پهریزی پیش بندی ۽ عملدرآمد ۽ بنیات ۽ پی اے پی ۽ لوٹانی سرا کار کنگ کپیت۔ پی اے پی بُنیاتی زندمان بدلی ۽ لیکهان نشان دنت، که اے مرحله ۽ گُری باگاڈ ۽ پناه گاه هم هوار انت۔ اے نسل ۽ بابت ۽ کمیں سریدی ۽ گون کسانیں وهید ۽ هاسپن دلگوشی این سروے ۽ پٹ ۽ پوله ۽ جُهد کنگ بیت که ایشی ۽ نسل ۽ دیمپانی دیگ بوت به کنت۔ آر ڈی ایم سی ۽ نیمگ ۽ چه اے ایگزیکٹو سمیری ۽ سیکشن 4.6.7 ۽ کشگ بوئگینانی ردا نِزوریں پناه گاہانی سرا سانانی کم کنگ ۽ هاترا گیش سروے کنگ بیت۔

آر ڈی ایم سی ۽ نوک تیار کرتگیں بیرک بائیو ڈائیورسٹی کچ ۽ کساس ۽ وسیله ۽ کارمرز کنت که آ سیمی پارٹی ۽ زانتکارانی کمک ۽ جوڑ کنگ بوئگ ۽ گلوبل ڈیتا ۽ لیئر ۽ چه درآپگ ۽ مول ۽ مراد ۽ گون ۽ یک کار رهبنده ۽ گیشینگ ۽ کمک کنت که آ همگرنجیں بیس لائنز ۽ جوڑ کنگ ۽ کمک به کنت، ۽ پشت کپوکیں سانان نشان به دنت، 2019 ۽ هاتر ۽ بُنیاتی کار گُرت ۽ اشاره ۽ ٹهینگ ۽ کمک به کنت۔ کاروبار، هندی مهلوک ۽ شریکدارانی بستان ۽ گیش کنگ ۽ هاترا شریگی ۽ تپاس ۽ گیپت ۽ سریدیاں پُچارین ایت که آهان لوٹ اُنگ انت۔

پورٹ قاسم ۽ هاترا هاسپن مینگرو ایکوسسٹم جوانیں پناه گاه ۽ ۽ واهُند انت، ۽ ایشی ۽ چه اے منصوبه ۽ هج وژیں تاوانے رسک ۽ گمان نیست۔

4.6.6.4. سان یا اثر 14: سک رود ۽ زوت تالان بوکیں دُرچک ۽ آسانی دیمبا آبگ

آر ڈی ایم ایس ۽ منصوبه ۽ کارانی وهدان گاژبانی روگ آبگ ۽ آسر ۽ دریں نسل ۽ دُرچک ۽ توم یا بیج آبگ ۽ گمان هست انت که اے (اے آئی ایس) ۽ ردا تکانسری ۽ سَوَب بوت کنت۔ اے ٹرانسپورٹ ۽ ذریعه ۽ ناگمانی ۽ آرگ بوت کنت۔ اے تُرس ڈالچار کنگ بوت نه کنت۔ ہائیڈروفیلک اروئڈو ڈوناکس، ۽ اے نسل کش ۽ گوری دَمگان گندگ بیت ۽ اے سکیں چاگردی جاوران هم وتارا زندگ دارگ ۽ بود داریت۔ پروسوپس ایس پی پی اے درچک پاکستان ۽ دیمبا اُورنگ که اے ریک ۽ دیمباروگ ۽ به داریت، هاسپن وژاں ریگستان ۽ ماحول ۽ ایش یکبرے که یک هندے ۽ آرگ بوت، اے گڈا تُرندی ۽ چه اے دگه هندی دُرچکان گیش رُدم زور ایت ۽ دیمبا رُوت۔

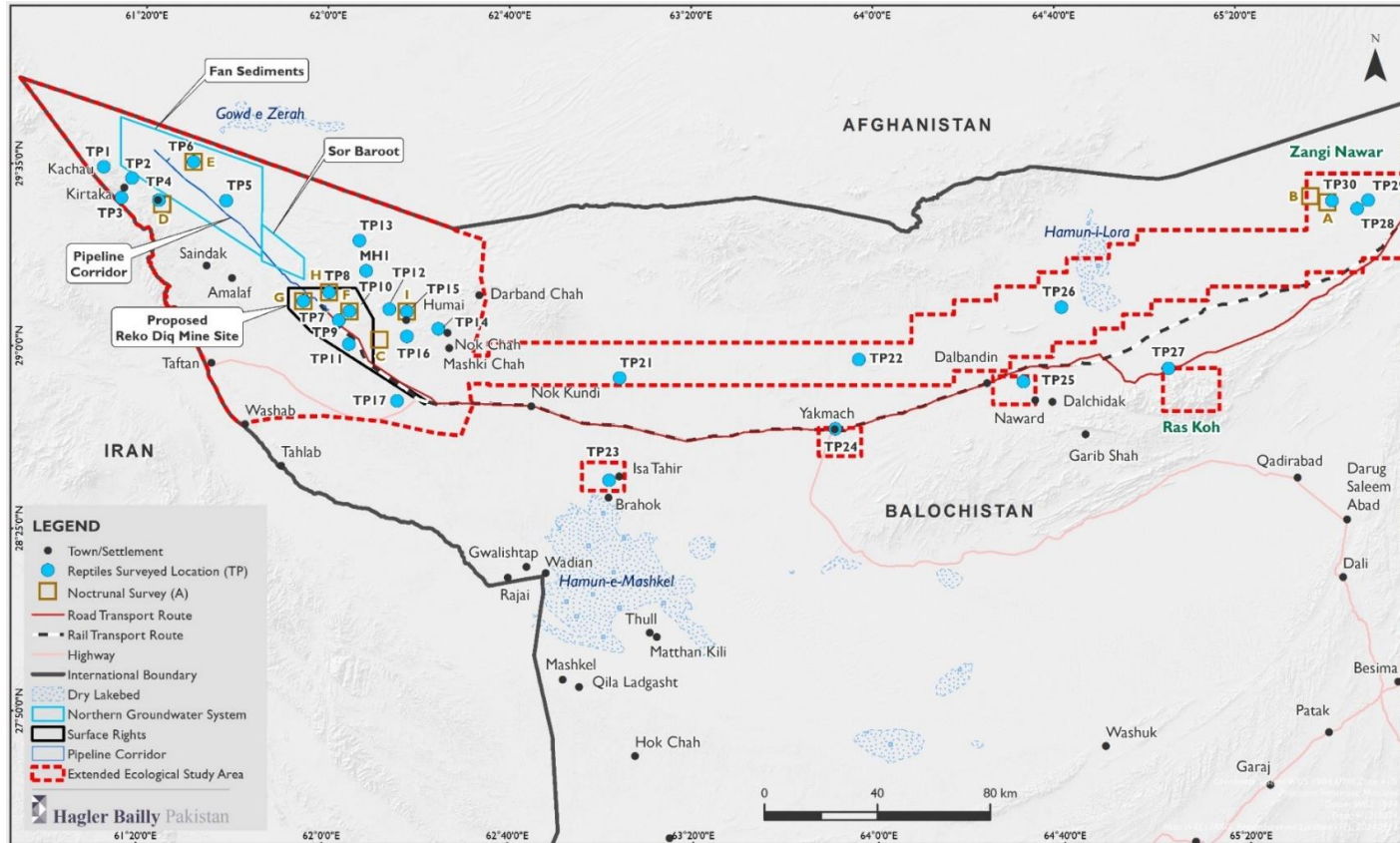

4.6.7. برجائیں ۽ دیمتری سروے ۽ پیش بندی

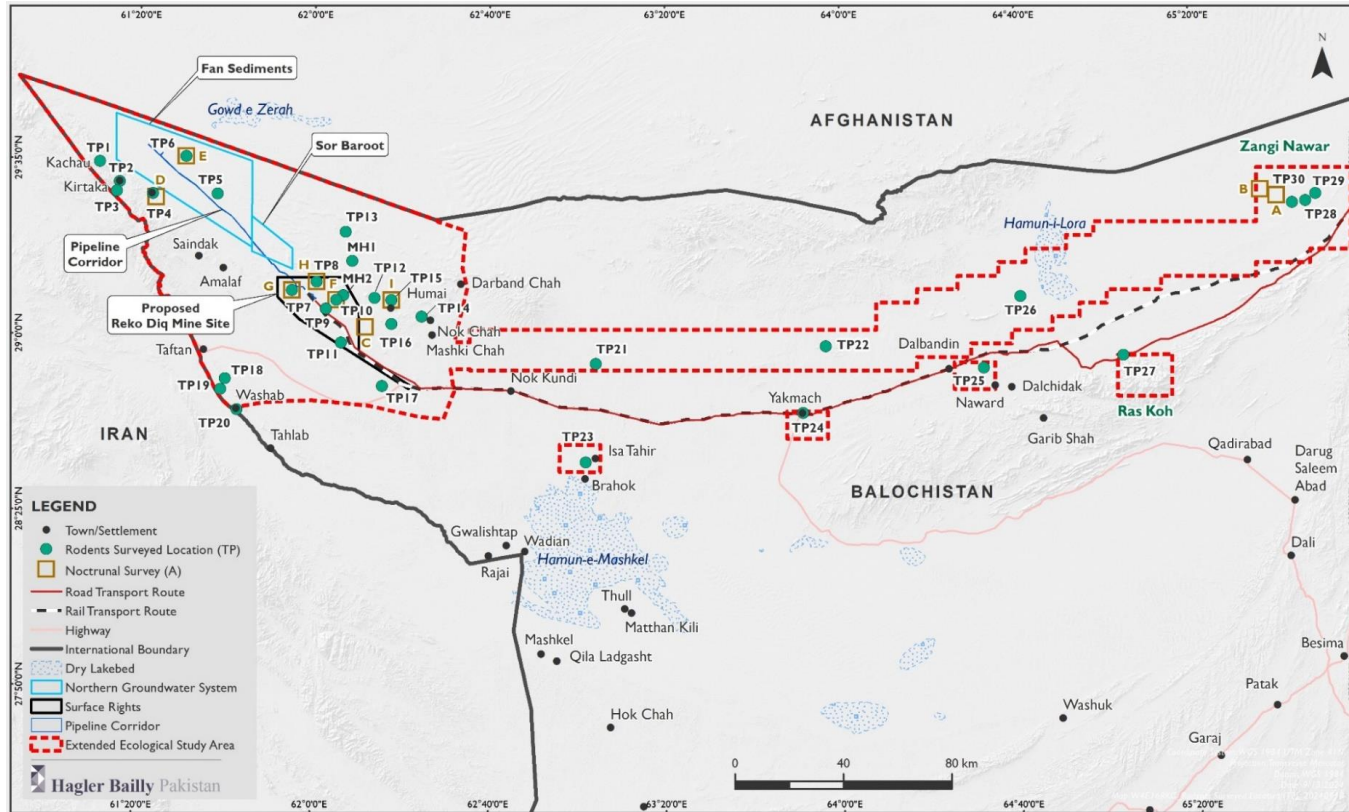
سروے ۽ مزین کسایے ۽ مواد جم کنگ ۽ ابید لہتیں ناسدکین سبباں سروے ۽ جُہداں لہتیں نزوریانی سوب ۽ دیمپانی ۽ جیڑہ (بزاں کہ شب ۽ بچ سروے یا نمونہ گری کار کنگ نہ بوتگ) ۽ لہتیں دَمگاں پُجگ ۽ ہم نزوری هست آنت۔ اے برجائیں سروے ۽ وسیلگ ۽ گیش ۽ گیوار کنگ بوہگ ۽ آنت۔ اے سروے ۽ چہ زندمان بدلی ۽ بست ۽ بند ۽ پیش بندی ۽ مول ۽ مراد ۽ ہاترا گیشیں سریدی گرگ بیت۔ اے برجاہ این سروے ۽ اے چیز ہوار آنت:

- پروجیکٹ ۽ دمگ ۽ یا آئی ۽ نزیک ۽ در ۽ آیوکیں مرگانی پناہ گاہ، ورگ یا آرام کنگ ۽ گمانانی گیشتریں تپاس۔
- ۽ کسانیں ساہدار، لُولک ۽ پُل ۽ ڈرچکانی ہاترا نوشکی ۽ رو برکتی نیمگ ۽ یک مزین دمگ ۽ کنگ بیت (عکس عکس)

- پروجیکٹ ۽ دمگ ۽ کش ۽ گوراں گیشیں کیمرہ جنگ بنت؛
- پروجیکٹ ۽ دمگ ۽ کش ۽ گوراں شب ۽ سروے آن گیش کنگ؛ ۽
- پہ شیچرانی واست ۽ ہاسیں سروے کنگ بیت۔

عکس 11-4: پہ لوٹکاں دگہ نوکتریں ۽ گیشیں نمونہ گرگ ۽ جاہ

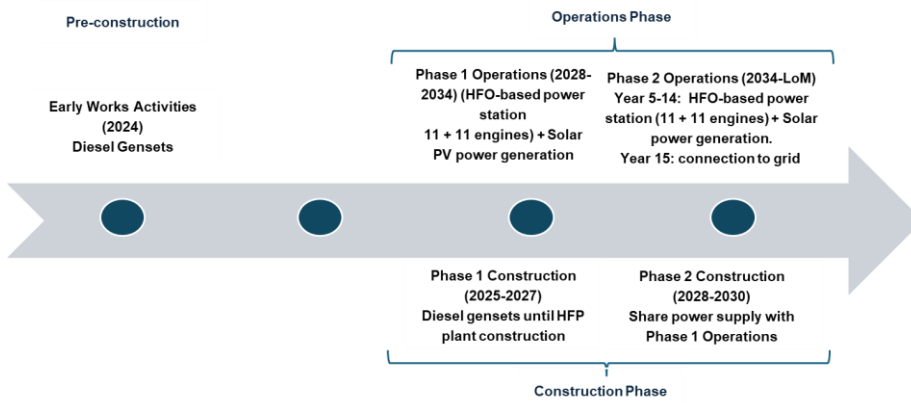

عکس 12-4: پہ کسانیں ساپداراں دگہ نوکترین ۽ گیشیں نمونہ گرگ ۽ چاہ

4.7 بجلی ۽ GHGs

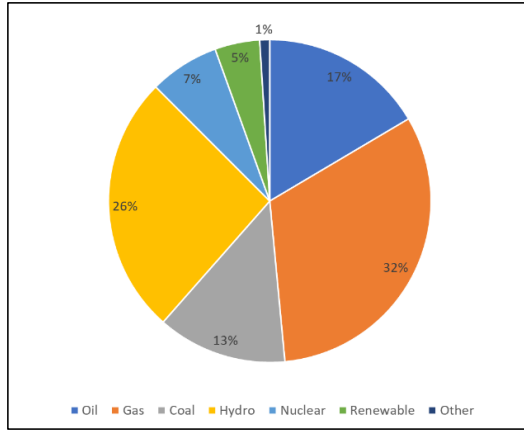
پروجیکٹ ۽ بجلی پُجارینگ ۽ باز جتا جتائیں وسیلگانی سارا کار کنگ بیت چوشکہ عکس ۽ روڈ میپ ۽ سارا شون دیگ بوتگ کہ ایشی ۽ چہ وهد ۽ گوزگ ۽ گون اے پیش کرنکیں آپشنانی سارا کار کنگ ۽ ھدوبنایک درشان کنگ بوتگ۔

عکس 4-13: بجلی پُجارینگ ۽ روڈ میپ

منصوبہ ۽ پکجاھیں ایچ ایف او ۽ شمسی بجلی ۽ بندوبست ۽ پہ بنداتی کار ۽ دوہی ذریعہ ۽ ڈیزل جنریٹر آنا کارمرز کنگ بیت۔ ایچ ایف او ۽ شمسی بجلی ۽ اسٹیشن آرڈی ایم ایس ۽ ٹہینگ بنت۔ 15 سالانی تہا پیش بندی ۽ ردا بجلی ۽ پُجارینگ چہ نیشنل گرڈ ۽ گون یک کنکشن ۽ بیت۔

پاکستان ۽ 37 گیگاواٹ ۽ چہ گیش انسٹالڈ پیداوار ۽ گنجائش ۽ 25 گیگاواٹ ۽ ھواریں کسٹمر لوٹ ھست انت، ہمیشکا یک مزین ریزرو پیداوار ۽ گنجائش ھست انت۔ ھاسین گپ ایش انت کہ سرجمین گرڈ ۽ انوگیں بجلی ۽ پیداوار ۽ مزین ھر پن بجلی ۽ چہ رسگ ۽ انت (عکس)، ۽ پاکستان ۽ مول ۽ مراد 2030 ۽ تاں وتی 60 درسد بجلی ساپ ۽ پلگاریں بجلی ۽ وسیلگان چہ پیداک کنت۔

عکس 4-14: پاکستان ۽ بجلي پيداڪرڻ ۽ هسٽين سورس

4.7.1. بجلي پُڄارينگ ۽ بدل

پُڙ ۽ ديگ بوتگين آپشنن گچين کنگ ۽ پيسر، منصوبه ۽ فيزيبلٽي اسٽڊي ۽ بهر ۽ رڍا يڪ مزنين بدل ذريعه ۽ ٽپاس گرگ بوتگ ۽ پٽ ۽ پول ڪرنگين بجلي ۽ آپشن ٽيبل ۽ ديگ بوتگ آنت.

ٽيبل 4-2: ٽپاس گرگ ۽ ديما اُورنگين بجلي ۽ آپشن

تفصيل	الٽرنئيٽو
ايوي فيول آئل	اے آپشن ۽ پيش ڪرنگين آر ڏي ايم ايس ۽ ايج ايف او ۽ بنيات ۽ پاور اسٽيشن جوڙ کنگ ۽ بابت ۽ ليڪه گرگ بيت. فيول پاڪستان ۽ سڀلاٽراني نيمگ ۽ چه ريل ۽ وسيلگ ۽ مائيننگ ۽ جاه ۽ سر کنگ بنت.
ڏيزل	اے آپشن ۽ پيش ڪرنگين آر ڏي ايم ايس ۽ گون ڏيزل ۽ پاور اسٽيشن ۽ جوڙ کنگ ۽ سر ۽ هبر ۽ هال کنگ بيت. پاور اسٽيشن ۽ فيول پاڪستان ۽ سڀلاٽراني نيمگ ۽ چه سرک ۽ وسيلگ ۽ ٽرڪ ذريعه ۽ مائيننگ ۽ جاه ۽ سر کنگ بنت.
گيس	اے آپشن ۽ ته ۽ پيش ڪرنگين آر ڏي ايم ايس ۽ گيس ۽ پاور اسٽيشن جوڙ کنگ ۽ يڪ پائپ لائن هم هوار انت كه ايشي. ۽ ته ۽ گوادر بندرگاه ۽ مائع نيچرل گيس (ايل اين جي) درآمد ٽرمينل ۽ چه گيس مائيننگ ۽ جاه ۽ پمپ کنگ بيت. سيڪشن ESIA 4.4 ۽ رپورٽ ۽ تها گوادر پورٽ ۽ چه مائيننگ ۽ جاه ۽ گيس ۽ پائپ لائن ۽ هاتر ۽ گچين کنگ بوتگين راه ۽ بابت ۽ گپ ۽ هبر بوتگ.
جيوٿرمال	اے آپشن ۽ ڪوه ۽ سلطان ۽ والڪينو ۽ جيوٿرمال ۽ توانائي ۽ ڪساس جنگ كه اے ريكوڊڪ مائيننگ ليز ۽ ڌمگ ۽ رودرائڪ ۽ 50 ڪلوميٽر ۽ دوري ۽ انت.
سولر	اے آپشن ۽ بيٽري انرجي اسٽوريج سسٽم (پي اي ايس ايس) ۽ گون ۽ ايشي. ۽ ابيد پيش ڪرنگين آر ڏي ايم ايس ۽ شمسي پي وي پاور اسٽيشن جوڙ کنگ ۽ ڪار ۽ سر هم هبر کنگ بوتگ.
گوات	اے آپشن ۽ پيش ڪرنگين آر ڏي ايم ايس ۽ گوات ۽ ٿربائن جوڙ کنگ ۽ سرا شئور ۽ سلاه کنگ بيت.

تفصیل	الٹرنیٹو
گریڈ کنکشن	اے آپشن ۽ پاکستان ۽ راجی بجلی ۽ نیٹ ورک ۽ گون گریڈ کنکشن ۽ سرا شنور ۽ سلاہ کنگ بیت۔ نیشنل ٹرانسمیشن اینڈ ڈسپچ کمپنی ۽ نیمگ ۽ بازیں کنکشنانی آپشن دیگ بوتگ آنت۔

بدل تپاس ۽ وھداں بازیں چیزانی سرا هیال کنگ بوتگ انچو کہ دز رس ۽ پُجگ ۽ ارزانی، زرکاری، آپریننگ ۽ چار ۽ گدار ۽ ہرج (ESIA رپورٹ ۽ سیکشن 4.4)

- یک ایچ ایف او پلانٹ ۽ مھکم ۽ بھیسہ دارایں ٹیکنالوجی ۽ گزرائی سرجم کنگ ۽ ہاترا گزر انت تاکہ بروبریں کمیشننگ ۽ آپریشنان سدک جوڑ کنگ بوت بہ کنت، لوٹگ ۽ سرا زوتیں بجلی ۽ ارزانی ۽ گون دزرس ۽ بہ بیت۔
- آر ڈی ایم سی پدنوکیں بجلی ۽ ذریعہ آن زرکاری کنگ ۽ ہاترا جزم داریت ۽ 150 میگاواٹ ۽ شمسی—پی وی سسٹم ۽ جنت، کہ اے گیش ۽ چہ گیش بجلی بہ دنت کہ اے روچ ۽ روشنائی ۽ وھداں پیداک کنگ ۽ کارمرز کنگ بوت بہ کنت ۽ ما ایشی۔ بجلی ۽ سد درسد کارمرز کن انت، اے وڈیں کڈجی ۽ کار سرجمی ۽ روچ ۽ چہ پیداک بوتگیں بجلی ۽ سرا بنت۔ اے بُری، اژاند ۽ شپ ۽ وھدانی سوہ ۽ سالے ۽ سائیکل ۽ بیست درسد کمی ۽ برابر ۽ بنت۔ پی ای ایس ایس ۽ جنگ ۽ گون روچ ۽ روژنائی ۽ بجلی ۽ کارمرز کنگ بوت نہ کنت۔
- گوات ۽ سرا لین جوڑ کنگ ۽ بابت ۽ تپاس گرگ بوھگ ۽ انت، بلے اتوں وھدے روچ ۽ روژنائی ۽ بجلی ۽ گون دیم پہ دیم کنگ بہ بیت گڈا، اے کار ۽ پہ گیشیں زمین ۽ گزر بیت ۽ آپریننگ ۽ چار ۽ گدار ۽ ہاترا ہرج گیشتر بنت، زرکاری گیشتر لوٹیت، پراجیکٹ ۽ دیمروی ۽ دراج وھدیں شیدول ۽ سکین ہنرمندیں دیمروی ۽ چار ۽ گدار کنوکیں کارندہانی گزر بیت۔
- گیس ۽ گون پیداک بوکیں بجلی ۽ سرا زرکاری کنگ بوت نہ کنت۔ بلے گوادر پورٹ ۽ تان مائننگ ۽ جاہ ۽ پائپ لائن جوڑ کنگ ۽ دیمپانی ۽ ٹرس دیمپا انت چیا کہ اے بلوچستان ۽ لہتیں ٹرسناک ترین دمگان چہ گوژیت، کہ ایشاں پروم، دشٹک، بوئی وانی ۽ چب ہوار آنت۔ اے آپشن ۽ ہاترا گوادر پورٹ ۽ تان مائننگ ۽ ہنداں کساس 670 کلومیٹر ڈراجیں پائپ لائن ۽ جوڑ کنگ ۽ ہاترا ہاسیں زمین ۽ گرگ ۽ گزر ہم بیت۔
- گریڈ کنکشن ۽ ہاسیں پائندگ ایش آنت، ہوار ایشی۔ ۽ کہ ٹرنسمیشن لائن ۽ راہاں شہر ۽ میتگان بھیسہ داراں بجلی رسیت، راستی ایش انت کہ نیشنل گریڈ ۽ سرا پیسرا چہ مزینیں بارے ہست انت، لین ۽ ہرج ۽ درج کم بوت کن انت ۽ چوش نہ بیت۔ ایشی ۽ چہ ایل ایف او ۽ مزینیں کساسے ۽ دومی جاہاں برگ لوٹیت۔
- بلے، سرمایہ ۽ وھد ۽ تکنیکی (ہستیں گریڈ ۽ لہتیں بہرائی ہاترا جوانیں گہتری ۽ گزر انت) اژاند اے واک ۽ پروجیکٹ ۽ سرجمیں وھد ۽ پد ہم کاریگی جوڑ کرت کن آنت۔
- آر ڈی ایم سی، یک ہساب ۽ دمگ ۽ شرتیں بودناکیانی شوہاز ۽ پہ کار ۽ انت کہ ایشی۔ ۽ گوات ۽ گیشیں شمسی۔ بجلی ۽ ہواری ۽ بیٹری اسٹوریج ۽ جنگ ۽ کار ہوار آنت۔

4.7.2. گرین ہاؤس گیسائی درآیگ ۽ تپاس

- جہل ۽ دانگیں بہر ۽ پروجیکٹ ۽ کساس جتگیں GHG ۽ درآیگ ۽ سرا ہر کنگ بوتگ۔ اے جوڑ بوہگ ۽ آپریشن ۽ بہراں ہوار انت۔ اولی سٹین سال تعمیرانی کارانی بہر ۽ دروشم ۽ زانگ بنت، وھدیکہ ایندگہ 39 سال آپریشن بہر زانگ بیت۔
- GHG ۽ تپاس پروجیکٹ فیزیبلٹی اسٹڈی ۽ ذریعہ ۽ جم کرتگیں سرپدیاں ہوار بیت کہ اے ESIA کار ۽ پجیگ ۽ بوتگ۔ تعمیراتی ۽ آپریشن ۽ وھداں GHG ۽ درآیگ ۽ حساب جنگ ۽ ہاترا بؤگیں کارانی مواد ESIA رپورٹ ۽ سیکشن 6.4.2 ۽ ہوارین موسمی بدلانی تکانسریانی پڈرائی ۽ کنت۔

4.7.2.1. GHG ۽ درآیگ

تعمیر ۽ آپریشن ۽ کارانی ہاترا دائرہ کار 1، 2 ۽ 3 ۽ درآیگ ۽ را (HFO) پک ۽ گون 20 درسد شمسی پی وی پیوٹریشن ۽ گون سال 15 ۽ چہ مین گرڈ پاور ۽ بدلی ۽ گون ٹیبل ۽ بیس لائن ۽ ہاترا پیش دارگ بوتگ۔

ٹیبل 3-4: ایل او ایم ۽ بمک بہر ۽ مچ جی ایچ جی درآیگ ۽ کساس

گنجائش	تعمیرات (tCO ₂ e)	آپریشن (tCO ₂ e)	ایل او ایم (tCO ₂ e)	آپریشن-برابر (tCO ₂ e/y)
1	166,411	39,947,507	40,113,918	1,024,295
2	-	13,255,014	13,255,014	339,872
3	36,089	118,504,413	118,540,502	3,038,575

تعمیر ۽ وھداں گنجائش 1 ۽ جی ایچ جی ۽ درآیگ آن سائٹ فوسل فیول (بجلی پیدا کنگ ۽ ہاترا ڈیزل جینٹس) ۽ بہمراۓ ۽ مواداں سائٹ ۽ تان برگ ۽ چہ پیدا کنت۔ آپریشن بہر ۽ وھداں گنجائش 1 ۽ درآیگ ۽ یک مزین بہرے پچین کڈانی فلیٹ سائز ۽ چہ بیت کہ اودا بدل ٹیکنالوجی انگت ۽ ساڑی نہ انت۔ ایشی ۽ ابید مین گرڈ سپلائی ۽ گون ہوار بوہگ ۽ چہ پیش ۽ آپریشن بہر ۽ پیسر ۽ پانزدہ سالانی ہاترا ایچ ایف او پلانٹ کارمرز کنگ بیت۔ جہل ۽ دانگیں ٹیبل ۽ ہمے پروجیکٹ ۽ ہاترا سال بہت ۽ گرتاں 24 ۽ تپاوت چارگ بوتگ، ایچ ایف او (سولر پی وی ۽ گون) ۽ پاکستان نیشنل گرڈ ۽ چہ پجارینتگیں بجلی ۽ گیشتریں کارمرز ۽ ہاترا سال ۽ جی ایچ جی درآیگ ۽ کساس دیما آرگ بوتگ۔

ٹیبل 4-4: چہ ایچ ایف او (گون سولر پی وی) ۽ کمین حساب ۽ بجلی ۽ گریڈ کنکشن ۽ میان ۽ تپاوت ۽ سال ۽ جی ایچ جی پروفائل

سال	گنجائش 1 (tCO ₂ e)	گنجائش 2 (tCO ₂ e)	گنجائش 3 (tCO ₂ e)	سرجمین سال ۽ (tCO ₂ e)
سال 7 (HFO)	1,783,528	0	4,032,504	5,816,032
سال 24 (Grid)	924,373	642,298	2,967,980	4,534,651

2022 ۽ پاکستان ۽ سرجمیں سال ۽ ناکارہ این گیس بزان دُوت درکنگ 520 ملین tCO₂e ۽ چہ گیش ات (Our World in Data, 2024)۔ ایشی ۽ بُنیات ۽ پروجیکٹ ۽ کساس سال ۽ گنجائش 1 ۽ 2 ۽ دُوت درکنگ ۽ حساب ۽ سرجمیں مُلک ۽ دوتانی تہا کساس 0.2 درسد ۽ گیشی ۽ کنت۔

4.7.2.2. بدل گنجائشی تپاس

خط استوا ۽ رھبندی (EP4) ۽ ردا پیش بندیانی ہاترا بدل تپاس درکار انت۔ گنجائش 1 دُوتانی درآیگ ۽ ہاترا، تپاس ۽ مراد ایش بھگ لوٹیت کہ اگان بوت کنت گڈا بدل گنجائشی چو کہ تیل یا بجلی ۽ ذریعہ آتی تپاس ۽ ہمرائی ۽ گہترین کاریگی ماحولیاتی وڈ ۽ پیم درگیجگ بہ بنت۔ بازیں بدل گنجائش ۽ ٹیکنالوجی ہست انت کہ ایشانی سرا پروجیکٹ ۽ پلہ مرزی ۽ تپاس گرگ بوت کنت ۽ ایشان چہ لہتیں پروجیکٹ ۽ پلہ مرزیں لیکہانی سرا تپاس گرگ بھگ ۽ انت۔ اے ESIA ۽ رپورٹ ۽ سیکشن 6 ۽ بیان کنگ بوتگ انت۔ ایشانی کار ۽ آرگ ۽ ٹیکنالوجی ۽ رسگ ۽ ہے درگت ۽ ہرچ ۽ درجاں گوں بندوک انت، ہے ہاترا لہتیں گرودار ۽ گامگیچ زوتیں وڈاں کار ۽ آرگ بوت نہ کن انت بلے سرجمیں LOM ۽ ایشانی سرا تپاس گرگ لوٹیت۔

4.7.2.3. موسم ۽ بدلیانی تاوان ۽ ٹرس

اے پروجیکٹ ۽ ہاترا موسمی بدلیانی سرجمیں تپاس گرگ بوتگ۔ اے تپاس موسمی بدلیاں چہ پیداں بوتگیں ہاسیں ٹرسانی سرا لیکہاں دیما کاریت، ہوار ایشی ۽ جہانی درجہ بندی ۽ گیشی، زر ۽ آب ۽ بُر ۽ آبگ، ۽ سکیں موسمی ویلاں چہ لوار، ہُشک سالی، ۽ توپانیں ہور، کہ ایش سرجمی ۽ ESIA ۽ رپورٹ ۽ سیکشن 6.4.2 ۽ ہست انت۔ اے بدلی انسانی جانسلامتی، ماحولیاتی نظام ۽ معاشی مہکمی ۽ سک باز ساندار یا اثرمند کرت کن انت۔ پاکستان ہاسیں وڈاں موسمی بدلیانی آماج انت ۽ ادا جنگلانی آس، توپان، ڈگال ۽ موسم ۽ سکیں جاورانی وڈیں جڑہ دیما انت۔ اے تپاس ۽ پروجیکٹ ۽ گوں ہمگرنجیں جی ایچ جی ۽ درآیگ ۽ سرا ہیر کنگ بوتگ ۽ اے گیس یا دُوتانی درآیگ ۽ گرودار ۽ گامگیجانی سرا زور دیگ بوتگ۔ اے تاوان نہ دیوکیں توانائی ۽ ذریعہ آتی نیمگ ۽ برگ ۽ راجی ۽ جہانی موسم ۽ نشانگان سرجم کنگ ۽ ہاترا توانائی ۽ کاروکرد ۽ گہتر جوڑ کنگ ۽ ارزشت ۽ دیما کاریت۔ اے تپاس ۽ چہ پروجیکٹ ۽ ہاترا ماحولیاتی نشانگان جوانیں کرد پیلو کنگ ۽ موہ ہم نشان دیگ بوتگ انت، انچو کہ کاربن ۽ گرگ ۽ پیش بندیان ہوار کنگ ۽ کم درآیوکیں ٹیکنالوجیانی کارمرز کنگ۔

ہاسیں ٹرساں ہوار انت:

- **سکیں مور ۽ ہار:** ہور ۽ گیشی۔ ۽ چہ بُنیاتی ڈھانچہ ۽ تاوان، آپریشن ۽ اُوشت، ۽ ماحولیاتی آلودگی ۽ سوب بوت کن انت۔
- **سکیں گرمی:** گیشیں گرمی آپریشنل کاراں کم کرت کنت، کارندہانی ہاترا جانسلامتی ۽ ٹرساں گیش کرت کنت، امبار کرتگیں کیمیکل ۽ تراکناکیں موادانی مہکمی ۽ تاوان دات کنت ۽ گیشیں گرمی جتگیں شمسی۔ پینلاں چہ پیداں بوکیں بجلی ۽ ہم کم کرت کنت (گیشیں گرمی بجلی ۽ کرنٹ ۽ رفتار ۽ کم کرت کنت)
- **ڈگال (ہُشک سالی):** آب ۽ کمی کڈجی ۽ کاراں آماج کرت کنت ۽ آب ۽ کم بھگ ۽ مدیانی سرا ہندی مہلوک ۽ اثر ۽ گیش کرت کنت۔

اے ٹرساں چہ رکھگ ۽ ہاترا، تپاس گرگ ۽ بازیں موہ ۽ گرودار ۽ کنگی کارانی سفارش ۽ کنت، ہوار ایش:

- **انفراسٹرکچر ۽ رکت ۽ گہتر جوڑ کنگ:** توپان ۽ آب ۽ بندوبست ۽ گیش کنگ، آب رابان ۽ مہکم کنگ، ۽ بُنیاتی ڈھانچہ ۽ مہکمی چاروگدار ۽ سدک جوڑ کنگ۔

- **جانسلاستی ۽ دیمپانی ۽ گامگیج:** کارندہاں سسکین گرمی ۽ چہ رگھینگ ۽ ہاترا گامگیجانی سرا عمل درآمد ۽ تراکناکین موادانی دیمپانی ۽ مہکم جوڑ کنگ۔
- **آپ ۽ بندوبست:** آپ ۽ گیش کنگ ۽ زمینی آپ ۽ سرا گزارہ ۽ کم کنگ ۽ ہاترا آپ بدل ذریعہ آئی شوہاز۔

پروجیکٹ ۽ ہاسین ٹرس ۽ کارندہاں جانسلاستی ۽ دیمپانی، آپریشن ۽ ویلیو چین ۽ سرا ایشی ۽ اثر ESIA رپورٹ ۽ سیکشن 6.4.2 ۽ سرجمی ۽ دانگ آنت۔ تعمیراتی سالان اجازت دیگ ۽ اے بہر ۽ ٹرس ۽ تکانسریانی کساس جنگ، تکانسریانی حساب داد ۽ تاریخی بیس لائن ۽ چہ 2070 تاں برگ ۽ وھدی حساب ۽ بدلیاں گون پیش کنگ بیت۔ ہمک حساب داد بوتگین ٹرس ۽ جواز ۽ سوب گیشی ۽ گون ای ایس آئی لے رپورٹ ۽ سیکشن 6.4.2 ۽ رست کن آنت۔

4.8. ایندگہ پھنات

4.8.1. شور

شور سروے اگست 2020، ستمبر 2022، اکتوبر 2023 ۽ پیسرا چہ گچین کرنگین 18 جاہاں کنگ بوتگ۔ 17 ۽ چہ نو جاہاں بلوچستان ۽ کنگ بوتگ، ۽ ایندگہ جاہاں سندھ ۽ کنگ بوتگ۔ شور ۽ کساس ۽ راچی ۽ میان استمانی رہشونی ۽ رہبندانی ردا کچگ بوتگ کہ اودا دراج وھدی شور ۽ کساس، 24 کلاکلاں شور ۽ کساس، ہر ہند ۽ ریکارڈ کنگ بوتگ آنت(ریل ۽ راہ ۽ گون اسپیزنڈ ۽ ہوار نہ کنگ ۽ گون کہ اودا کمین وھد ۽ ہاترا دیمپانی تکانسریانی سوب ۽ 15 کلاک ۽ نگہوانی لے کنگ بوتگ ات۔)۔ نگہوانی کنگ بوتگین شور ۽ کساس ۽ تباوت BEQS, NEQS، سندھ ماحولیاتی کچ ۽ معیار (SEQS) ۽ IFC ماحولیاتی جانسلاستی ۽ دیمپانی (EHS) ۽ جنرل گائیڈ لائنیاں گون کنگ بوتگ۔

آر ڈی ایم ایس ۽ کڈ ۽ جاہ ۽ تاں زسگ ۽ راہ ۽ پروجیکٹ ٹرانسپورٹ روٹ(روڈ ٹرانسپورٹ ۽ راہ ۽ ریل ۽ راہ) ۽ پورٹ قاسم ۽ کنگ بوتگین شور ۽ سروے ۽ چہ اے ہر دیمپا آنگک کہ شور ۽ کساس لس وڈاں راچی ۽ میان استمانی رہشونی ۽ رہبندانی ردا ایت۔ ابید چہ لہتیں ڈروڑاں کہ اودا گیش بیت۔ ٹرنڈیں گوات ۽ گاڑیانی گیشی روگ آگ ایشی ۽ سوب جوڑ بوت آنت۔ آر ڈی ایم ایس، گوات ۽ سوب ۽ چہ شور ۽ کساس گیش بیت، وھدیکہ سڑک ۽ ریل ٹرانسپورٹ ۽ راہاں ہوار، روگ آگ ۽ شہری دیمروی ۽ شور ۽ گیش بوگ گندگ بوت۔ سندھ ۽ بائی ویز ۽ ریلوے ۽ نزیک بوھگ ۽ سوب ۽ دراہیں نگہوانی ۽ ہندانی نشتگین دماگانی شور ۽ چہ گیش بوتگ آنت۔ پورٹ قاسم ۽ کارجایی کاروائیانی سوب ۽ شب ۽ وھداں شور ۽ کساس گیش بیت، بلے روچ ۽ وھد ۽ کساس یک حساب ایت۔

گوریجان ۽ بور فیلڈ ۽ ٹھینگ یا مائن ساٹھ ۽ آپ ۽ پُجارینگ ۽ پائپ لائن ۽ درگت ۽ ہستیں شور ۽ کساس ۽ ہج ہاسین گیشی لے ۽ گمان نیست، چیا کہ تعمیراتی کار کم ۽ چہ کم ایت ۽ رسیپٹر کساس مزین فاصلہ(15 کلومیٹر ۽ چہ گیش) دور ایت۔ ہم سوب ۽ ناردرن گراؤنڈ واٹر سسٹم ۽ تہا شور ۽ کساس ۽ نگہوانی کنگ نہ بوتگ۔

پروجیکٹ ۽ کارانی سوب ۽ ہستیں شور ۽ بابت ۽ جہل ۽ دانگین چار اثرات نشان دیگ بوتگ آنت۔ شور ۽ کساس ۽ گیشی ۽ حساب ۽ درگت ۽ سرجمیں ہال ESIA ۽ رپورٹ ۽ ڈر ۽ 6 ۽ دیگ بوتگ آنت۔ لے دراہیں اثرات کمین آنت ۽ گرودار ۽ پد ۽ ارزشت ۽ گون یا وا کم بنت یا گرودار ۽ چہ پد نہ بوھگ ۽ بروبر ۽ پشت کپنت۔ دو اثرات(اثر 15 ۽ اثر 16) ہر وھد ۽ مارگ بنت وھدیکہ دو اثر بس آپریشنل بہر(اثر 24 ۽ اثر 25) ۽ وھداں گمان لے ہست۔ گرودار ۽ چہ پیش ۽ پد ۽ ارزشت ۽ ESIA ۽ کار ۽ یک بہرے ۽ دروشم ۽ شئور دانگین گرودار لے رپورٹ ۽ ڈر ۽ 5 ۽ دیگ بوتگ۔

- اثر 15: کڈ ۽ جنگ، آپریشن ۽ ڈیکمیشن ۽ چہ پیداک بوکین شور ۽ سوب ۽ رسیپٹر پریشانی۔
- اثر 16: ہندی دگانی سرا گوزوکیں گاڑیانی گیشی شور ۽ گیش کنگ ۽ سوب جوڑ بوت کنت۔
- اثر 24: بلاسٹنگ ۽ کاراں چہ پیداک بوتگین یکوئی شور ۽ چہ ہندی مردماں پریشانی۔

- اثر 25: ریل ۽ روگ ۽ آگ ۽ چہ پیداک بوتگیں بُرز توار ۽ چہ ہندی مردمانی پریشانی۔

4.8.2. زہ ۽ آ (ٹریفک)

ریکوڈک کڈ جنی (مائننگ) ۽ منصوبہ ۽ ہاتر ۽ زہ ۽ آ بزاں ٹریفک ۽ سرا برجم کرتگیں پٹ ۽ پول، اگست 2020، ستمبر 2022، ستمبر 2023، ۽ اکتوبر 2023 ۽ کنگ بوتگ کہ اودا زہ ۽ آ (ٹریفک) ۽ سرجمیں ڈیٹا گرگ بوتگ آنت۔ آر ڈی ایم ایس ۽ تاں سر بؤکیں راہ، آر ڈی ایم ایس ۽ تاں دالبندین ۽ پورٹ قاسم ۽ چہ بائی وے این-40 ۽ شمار کنگ بوتگ آنت۔ اے شماراں اے راہ ۽ درانی کارمرز کنگ ۽ گاڑیانی کساس ۽ دروشم ۽ بابت ۽ ڈیٹا جم کنگ کہ آ ٹریفک ۽ ہستیں کساس ۽ رجحاناں سرید بہ بنت ۽ دمگی ٹریفک ۽ جاور ہالانی سر ۽ منصوبہ ۽ کارانی بؤکیں سان ۽ پیش چاری ۽ بہ کن آنت۔ ٹریفک ۽ شمار ۽ آئی ۽ زمینی راہانی بابت ۽ سرجمیں ہال ESIA رپورٹ ۽ بہر 5.7 ۽ دست کپیت۔

آر ڈی ایم ایس ۽ پُجگ ۽ روڈ ۽ آر ڈی ایم ایس ۽ چہ دلبندین ۽ این 40 شاہدگ (ہائی وے) ۽ سرا ٹریفک ۽ حساب چہ سہب ۽ (7:00 ۽ 10:00 ۽ نیام ۽) ۽ شام ۽ (5:00 ۽ 7:00 ۽ نیام ۽) ٹریفک ۽ گیشی ۽ وھد پڈر کنگ بوتگ۔ بُنکی حساب ۽ ٹرک ۽ بسانی شیڈول ۽ سبب ۽۔ کسانیں ٹرانسپورٹ گاڑی (ایل ٹی وی) روچ ۽ ٹریفک ۽ مسترین بہرے زانگ بنت، وھدی کہ شب ۽ مزنیں ٹرانسپورٹ گاڑی (ایچ ٹی وی) گیشتر بوتگ آنت، ہاسیں وڈاں این 40 شاہدگ (ہائی وے) ۽ سرا کہ سامان ۽ تیل ۽ ٹرانسپورٹ ۽ ہاتر ۽ مزنیں راہ آنت۔ قاسم پورٹ ۽ ہم سہب ۽ نیم روچ ۽ جہل (4:00 ۽ 5:00 ۽ نیام ۽) ٹریفک ۽ کساس گیش بوتگ ۽ کارجایی کارانی سوب ۽ شپ ۽ ٹریفک ۽ سر ۽ ایچ ٹی وی ۽ چار ۽ گند کنگ۔

پروجیکٹ ۽ کارانی سوب ۽ راہ ۽ زہ ۽ آ ۽ نہ ۽ گیشی پروجیکٹ ۽ سرجمیں وھد ۽ چار ۽ تپاس کنگ بیت (اثر 17)۔ چو کہ زہ ۽ آ ۽ تہا گیشی بیت (کساس بُنیاتی زہ ۽ آ ۽ یک درسلیے)، پیش ۽ پد ۽ گرودار ۽ ہاتر ۽ اثر ۽ ارزشت یک حساب بیت پرچا کہ اثر منصوبہ ۽ سرجمیں وھد ۽ ہاتر مانیت۔ پیش ۽ پد ۽ گرودار ۽ ارزشت ۽ ہمک پچارگ بوتگیں اثر ۽ ہاتر ۽ ESIA ۽ کاریگی ۽ بہر ۽ رد ۽ گرودار ۽ سفارش کرتگیں گرودار اے رپورٹ ۽ در 5 ۽ دست کپیت۔

4.8.3. نڈارگ

آر ڈی ایم ایس ۽ آسر ۽ زمین ۽ نڈارگ ۽ دائمی بدلی، ۽ ایشی ۽ پد چارگ ۽ سرا اثر کپیت۔ ویوشیڈ ماڈلنگ LiDAR کوریج ۽ بنیات ۽ کنگ بوتگ ۽ AW3D30 ڈیٹاسیٹ ۽ گون ہوار کنگ بوتگ۔ روچ ۽ ہاتر ماڈلنگ ۽ آسراں چہ پد بیت کہ آر ڈی ایم ایس ایوک ۽ بُمائی ۽ چہ گندگ بیت (بنیاتی حساب ۽ ٹی ایس ایف ۽ یک بہرے LoM ۽ وھد ۽ لہتیں جاہ ۽ گندگ بیت)۔

شپ ۽ نڈارگ کہ ماڑیاں چہ درآبوکیں رُزنائی ۽ جہگیری ۽ کنت، ہاسیں وڑاں، پروسیس پلانٹ پروجیکٹ ۽ بندانی وھد ۽ پدارند ۽ وھدی کہ ٹی ایس ایف ۽ ڈبلیو آر ڈیز گیشتر مہکم بنت (کہ اودا گندگ بؤکیں رُزنائی بند کنگ بوت کنت) دوئیں ہاتر ۽ ماڈلنگ کنگ بوتگ۔ دوئیں جاوراں منصوبہ ۽ ہچ وڑیں جاہ ۽ دمگ ۽ ہچ کمیونٹی ۽ نیمگ ۽ منصوبہ ۽ چہ رُزنائی گندگ نہ بیت۔

پروجیکٹ زمین ۽ دروشم ۽ حساب ۽ بحالی ۽ واکانی تپاس ۽ گیپٹ ۽ وتی ہستیں شریکدار (اسٹیک ہولڈر) آن گون شئور ۽ سلاہ ۽ بہر ۽ دروشم ۽ کجام ہم دروشم ۽ تُرس ۽ بابت ۽ پٹ ۽ پول کنت۔ منصوبہ ۽ تہا کڈجی ۽ جاہ ۽ لائٹنگ ۽ اثراں کم کنگ ۽ بابت ۽ پٹ ۽ پول کنگ بیت کہ آپریشنل الیومینیشن ۽ لوٹ ۽ گزر ۽ ردا آنت۔ گرودار ۽ ہوار ی ۽، اے اثر گونڈیں ہسلے ۽ کم کنگ بیت۔

4.8.4. ھاڪ ۽ آڀ ۽ ٻارڻ ھاڪ

بلوچستان ۽ گيشتر ھاڪ جوان نه ٿي ٿي ۽ ايشي ۽ ٿي ڇو ۽ مواداني ڪساس 5 ۽ گر تاڻ 30 ڏرسد ۽ تاڻ جُٽا ٿي ۽ گيشتر ھاڪ ۽ دروشم ٻيڪ ھساب ٿي، ڪه ايشي ۽ آسر ۽ سڪي سورگ(الڪالائڻ) ٻيٽ. ٻيٽ ۽ ڪساس (15 ڏرسد ۽ گيش) ٻيٽ، ھاڪ ھشڪ ۽ نزرور بوھگ ۽ سوب ۽ سڪ ڏڏ ٻيٽ ڪه اڻ ٻنڌالان پُٿرگ ۽ ڇه ڌاريت. زمين آڀ ۽ ورگ ۽ ڪم ڪنٽ ۽ ايشي ۽ ڇه ٻُرز ۽ آڀ گيش ٻيٽ. آسر ۽ مزين ھوراني وھداڻ ھار ۽ ٿرس گيش بوت ڪن آنت. اورگينڪ ميٿر ۽ ڪساس لس وڏاڻ ڪم ٻيٽ، 0.3 ڏرسد ۽ ڇه 0.5 ڏرسد ۽ ڪساس ۽ ٻيٽ ۽ ڪوه ڊيماني زمين گيشتر ھاڪ ۽ بدل ۽ سينگ ۽ ڏل ٿي.

ڪڏ ٻزاڻ مائيننگ ۽ ھنداني ھاڪ ٻيٽ ٿي (گيشتر ڇاڀاڻ 1 ميٿر ۽ ڇه ڪم ڇھل ٿي) ۽ گيشتر ريڪ ۽ ڏل ٿي ڪه ايشي ۽ ھاسپٽ(ريڪ ۽ ھاڪ ۽ مواد) ۽ ٻيٽ ڪه ايشي ۽ سرچمي ڪنڻ يا وزن ۽ ڪساس 10 ڏرسد ۽ ڇه 30 ڏرسد ٻيٽ. ھاڪ ۽ ٻيڪ مزين ٻيٽ ٻيٽ (گوات) ۽ پراسيس ۽ ڇه ڳوستگ ۽ ھاڪ ۽ ھساب ۽ انگت ھم اڻ بدلي ۽ پراسيس ٻرڇاھ ٿي. تعمير ۽ وھداڻ ڏگار ۽ ھاترا مزين نڪانسري بوت ڪن آنت چوشڪھ ٻُرگ، زور ڊيگ ۽ ڏھانچھ ۽ ھلاس بوھگ ۽ سوب ۽ دمگ ۽ ھاڪ مزين ڪساس ۽ ائرمند ٻيٽ، ايشي ۽ ڇه قدرتي آڀ راھ بدل ٻنٽ، گماني اڻ وڏاڻ ھار ٻيٽ يا ڏگار ۽ زرخيزي ۽ ٿي بدلي آٽڪ ڪنٽ.

اڻ وھداڻ باز ڪم سڀري ھست ۽ اڻ ڏگار ٻيٽ دمگ ۽ مھلوڪ ۽ معاشي ۽ ڪشت ۽ ڪشاري ارزشت نه ڌار ٿي.

ڏگار ۽ ٻُرز ۽ ڇھلي ٻزاڻ سائٽ ٿوپوگرافي ۽ بدلي ۽ سبب ۽ ٻُرگ ۽ بابت ۽ ھم ٿرس ڪم آنت ٻرڇا ڪه ٻُرزي ھاڪ ۽ ڪساس ڪم ٿي. چوش ڪه، ٻُرگ ۽ درگت ۽ ٻج وڙي بدلي سڌلي يا اثر ٿي تاوان نه ٻيٽ. ڊگھ ايش ڪه، پروجيڪٽ ھار ۽ آڀاني بندوبست ۽ ڪنٽ تاڪه اڻ ھر سڌڪ جوڙ ڪنگ بوت به ڪنٽ ڪه ٻُرز ڇھلي ۽ سوب ۽ پروجيڪٽ ۽ جاھ ۽ باز وھد ۽ ھاترا آڀ مھ اوشتيت.

اڻ پروجيڪٽ بازيڻ گروڊاري گامگيڇاڻ ڊيما ڪاريت، تعميراتي ڪاراڻ ھوار پيش بندي ۽ تاڻ، تا ڪه ڏگار ۽ تاوان ڪم ڇه ڪم ڪنگ بوت به ڪنٽ ۽ ڏگار ۽ تاوان ۽ دارگ ۽ پيش بندي ڪنگ بوت به ڪنٽ. گروڊار ۽ پڌ سان ۽ اثرات ڪم بنٽ.

4.8.5. گوات ۽ کوالٹی

گوات ۽ کوالٹی ۽ تپاس، هوار گوات ۽ ڈسپریشن ماڈلنگ، ای ایس آئی لے کار رهبنانی یک بهرے ۽ دوشیم ۽ زورگ بوتگ ات ۽ ایشی ۽ پارٹیکولیٹ وٹرز (PM_{2.5} ۽ PM₁₀) ۽ گیس ۽ دوت (SO₂ ۽ NO₂) ۽ هستیں ۽ نیستیں دوئیں نمونگ هوار آنتن۔ بنیاتی هساب دادان چه زانگ بیت که PM₁₀ ۽ PM_{2.5} زور لس وژان NEQS، BEQS ۽ میان استمانی آئی ایف سی ۽ رهشونی دانگانی گیشیتگی سیمسرانی تها آت، که ایشان قدرتی ذریعهاں چه برے برے دیما روگ، هُشکین ماحول ۽ گوات ۽ هستیں جاورهال ۽ سَوَب ۽ چه بیت۔ Humai، RDMS، ۽ روڈ ٹرانسپورت راه ۽ سرا تپاس گرگ بوتگیں NO₂ ۽ SO₂ ۽ بروبری دائمی وژان ریگولیتری سیمسران چه جهل آنتن، که لے انتهروپجینک کاران کم چه کم اثران پیش دار آنت۔

هُمائی ۽ میتگ (آر ڈی ایم ایس ۽ رودراتک ۽ بیست کلومیٹر ۽ دوری ۽ انت) ۽ کار ۽ جاه ۽ بڈ کنگی آسراتیان (روبرکتی پورفیری پت ۽ روبرکت ۸.9 کلومیٹر ۽ انت) ۽ جهل ۽ گمانی این آسراتی ردا گوات ۽ ماڈلانی هاترا رسیپتر ۽ دروشم ۽ زانگ بیت:

- هُمائی سیٹلمنت: گیس ۽ آلودگی (SO₂ ۽ NO₂) ۽ ذرات (PM₁₀ ۽ PM_{2.5}) ۽ گیش ۽ چه گیش گمان بوتگیں درایگ ۽ گوات ۽ معیار، آئی ایف سی جنرل ۽ ای ایچ ایس ۽ رهشونیں رهبند ۽ USEPAAQ ۽ هاترا NEQS/BEQS ۽ شئور دانگیں سیمسرانی تها به بنت۔ 24 کلاک ۽ سال ۽ هساب ۽ ردا۔
- کار ۽ جاه ۽ بڈ کنگ ۽ آسراتی: لے هنداں گیس آلودگی (SO₂ ۽ NO₂) ۽ گمان کرنگیں درایگ 24 کلاک ۽ سال ۽ دوئیں هسابانی هاترا سیمسرانی تها به بنت۔ ذراتانی بابت ۽، لے هند ۽ هاترا جهل ۽ دانگیں آسر زست کن آنت:
- گوات ۽ کمین رفتار: گوات ۽ کمین رفتار ۽ وهداں کڈجی ۽ کارانی سَوَب ۽ کار ۽ جاه ۽ بڈ کنگ ۽ آسراتیانی حد ۽ گیش گمان کنگ بیت (>6 m/s که لے سال ۽ 10% جوڑ بیت)، بلے لے سال ۽ بس 39 روچانی هاترا بیت۔ پشت کپتگیں سال ۽ 90 درسد روچانی هاترا چوش نه بیت۔
- ٹرنڈیں گوات ۽ رفتار: ٹرنڈیں گوات ۽ رفتار (>6 m/s) سال ۽ 47% درسد روچان بیت۔ لے وهداں، بارودی سُرنگانی سَوَب ۽ بڈ کنگ ۽ آسراتی PM₁₀ ۽ PM_{2.5} ۽ کساس کار ۽ هند ۽ سیمسران بیت۔ ٹرنڈیں گوات ۽ وهداں، گوات گیش تر گوریجان ۽ گوریجانی روبرکت ۽ چه کثیت (کار ۽ جاه ۽ بڈ کنگ چه کیمپ ۽ دور)۔

بڈ کنگ ۽ آسراتیانی سرا PM₁₀ ۽ PM_{2.5} ۽ درایگ (وهد په وهد ۽ گوات ۽ جاورانی سرا انت) ۽ سرجمین وهد ۽ (اثر 19) ۽ گیشی ۽ سَوَب ۽ اثر کپیت۔ پروجیکٹ ۽ جوڑ کنگ ۽ هلاس کنگ ۽ کاران گیسانی آلودگی ۽ ذراتانی درایگ بیت، بلے لے اثرات گرودار ۽ سیمسرانی تها بنت۔

PM₁₀ RDMC PM_{2.5} ۽ نگهوانی ۽ برجاه دار آنت ۽ ایشی ۽ بڈ کنگ ۽ کیمپ ۽ هُمائی ۽ مانیترنگ پوائنٹس هوار آنت۔ گرودار ۽ گامگیجان ۽ ٹیبل ۽ هوار کنگ بوتگ۔

4.8.6. ریبیدگی بُنزہ (Cultural Heritage)

ای ایس آئی اے 2010 ۽ ہاترا تیار کرتگیں ریبیدگی بُنیات ۽ نوکارگ (اب ڈیٹ) ۽ ہاترا اپریل 2024 ۽ ریبیدگی بُنزہ ۽ سروے ۽ پد ای ایس آئی اے ۽ اے کار ۽ بہرے ۽ دروشم ۽ ریبیدگی بُنزہ ۽ تپاس گرگ بوتگ۔ پٹ ۽ پول اداری ۽ دائمی دوئیں چیزانی سرا بوتگ، چو کہ سنگ ۽ آزیابانی ورکشاپ ۽ ذراج وهدی انسانی میتگ ۽ گوہنیں دَمبانی سرا دلگوش گور کرتگ۔ آسر جہل ۽ داتگ آنت:

- آر ڈی ایم ایس (ہوار ناردن گراؤنڈ واٹر سسٹم): 2010 ۽ ریبیدگی بُنیات ۽ سروے رپورٹ ۽ وهدان پچار کرتگیں ۽ نشان داتگیں مچ چار گوہنیں دَمب ۽ جابانی (سنگ ۽ آزیابانی ورکشاپ) سرا دووارچاری کنگ بوتگ، تپاس گرگ بوتگ ۽ عکس کشتی کنگ بوتگ۔ پروجیکٹ ۽ اثر ۽ چیر ۽ ہستیں چاریں گوہنیں دَمبانی جاباں اداری گوہنیں دَمبانی جاہ آنت ۽ ایشانی ہلاس بوہگ ۽ گمان نیست۔ دگہ ایش کہ، یازدہ جُمپانی ہاسیتانی تپاس گرگ بوتگ۔ اے جُمپان چہ نو ہاسیں وژاں کڈجی ۽ جاہ ۽ آنت ۽ ایندگہ دو گورچانی ڈگار ۽ بند ۽ نزیک ۽ آنت۔
- ریل ٹرانسپورٹ ۽ راہ: اے راہ ۽ سرا 1917 ۽ 1920 ۽ میان ۽ جوڑ کرتگیں 25 ریلوے بُنجل (اسٹیشن) نشان دیگ بوتگ آنت، بلے پروجیکٹ ۽ سَوَب ۽ ایشانی اثرمند بوہگ ۽ گمان نیست۔

4.8.7. دگہ چاگردی ۽ معاشی سان ۽ اثر

سرجمیں ای ایس آئی اے ۽ یک بہرے ۽ دروشم ۽، چاگردی ۽ معاشی ماحول ۽ سرا بازگیشیں اثر دیمہ آرگ بوتگ اتنت کہ ایشانی گونڈیں ہالے جہل ۽ دیگ بوتگ۔

زندگی ۽ ہرج ۽ درچان گیشی: اے منصوبگ ۽ سبب ۽ دمگ ۽ تہ ۽ اقتصادی چست ۽ ایراں گیشی ۽ گمان انت ۽ اے منصوبہ ۽ دیمروئی ۽ وهد ۽ کارندہانی گیشیں کسایے ۽ آگ ۽ سَوَب ۽ سامان ۽ ہذمتانی لوٹ ۽ گزر گیش بنت۔ درآمد بوتگیں سامانانی سر ۽ آٹوگیں انحصار ۽ دمگان پیداک بوتگیں چیزانی کمیں ہست بوہگ ۽ سبب ۽ اے لوٹ ۽ تہ ۽ گیشی ۽ چہ دمگی نہادیکانی سرا مزنیں کسایے ۽ اثر کپت کنت ۽ دمگی چاگرد ۽ اے جیزہ چست کرتگ کہ ایشی ۽ چہ آہانی زند ۽ ہستیں ہرج ۽ درچ ۽ بیہار گیش بنت۔ آر ڈی ایم سی وی ایس ای پی ۽ بہر ۽ ردا نہادانی تہ ۽ گیشی ۽ بابت ۽ نگہوانی کنت ۽ نہادانی سرا گیشی ۽ ہلاسی ۽ بابت ۽ گامگیجانی پٹ ۽ پول ۽ کنت۔

زد ۽ گچین ۽ چہ روزگار ۽ تاوان: تعمیراتی ۽ آپریشنل دوئیں کارانی سرجم بوہگ ۽، پیش بندی کرتگیں زد ۽ گچین ۽ بیت۔ تعمیراتی بہر ۽ ہاترا یک ہزار ۽ چہ گیش مردمانی اداری یا دائمی دارگ ۽ گزر بیت ۽ ایشانی تہا 6000 مردمان ۽ آپریشن ۽ وهدان کم کنگ بیت۔ چو کہ آپریشن ۽ وهدان کم مزدورانی گزر بیت، پروجیکٹ ۽ مول ۽ مراد گیش ۽ چہ گیش ہندی کارندہان ۽ دارگ انت ۽ ایشی ۽ ابید، کار ۽ وهدان گپتگیں کارانی بابت ۽ ہیلکاری منصوبہ جوڑ کنگ بنت، پدا ہماہان ۽ کشک بیت کہ آپانی پروجیکٹ ۽ گزر نہ بیت۔

یک رنڈے پروجیکٹ وی گیشیتگیں وهد ۽ آسراں سر بیت ۽ بند بوہگ ۽ بہر ۽ سر بیت گڈا گیشیں زد ۽ گچین کنگ بیت۔ اے پروجیکٹ یک سرجم ۽ مہکمیں ہیلکاری منصوبہ ۽ ردا کار کنت ۽ ہندی بُنیاتی ڈھانچہ ۽ انچو گہتر جوڑ کنت کہ ہندی مردم پروجیکٹ ۽ نیمگ ۽ داتگیں روزگار ۽ نیمگ ۽ دلگوش ۽ کم کن آنت ۽ دگہ جاباں ہے وژیں یا ایشی ۽ چہ شتریں روزگار ۽ موہ شوباز کنگ ۽ قابل بنت۔ پروجیکٹ ۽ اے بہر ۽ گوں ہمگرنچیں اثر ۽ تُرساں چہ رکھگ ۽ ہاترا بند بوہگ ۽ چہ پیش ۽ سالان بند بوہگ ۽ یک چاگردی منصوبہ ۽ تیار کنگ ۽ دیمہ آرگ لوٹیت۔

لس مردمانی مسافر ٹرینانی نہ بوہگ ۽ سرا بے بھیسہی: اے پروجیکٹ ریل ٹرانسپورٹ راہ ۽ ہستیں ٹریکس ۽ کارمرز کنت ۽ تان قاسم پورٹ ۽ رو ۽ آ ۽ ہاترا ٹرینان کارمرز کنت۔ اے زانگ ہم المی انت کہ انوک ۽، باز کم مسافر ٹرین اے پٹری رواں، ایشی ۽ آسر ۽ ہند ۽ مردمان ۽ زہ ۽ آ ۽ ہذمت رسگ ۽ نہ انت۔

اے ہذمتانی نہ بوہگ ۽ چہ بلوچستان ۽ زہ ۽ آ ریل ۽ نزیک گوران نشتگیں مردم پیسرا چہ اے آسرائیاں زیہر انت ۽ گلگ کنگ ۽ انت کہ ایشی ۽ آسر ۽ زہ ۽ آ ۽ آسرائیانی کمی ۽ سوب ۽ آ وتارا ڈالچار ۽ پدمنگ مار انت۔ پروجیکٹ ۽ ٹرینانی بُنیاتی کار مڈیانی برگ بیت ۽ آٹریکان پہ سامانانی برگ ۽ آرگ ۽ ہاترا کارمرز کن انت، ایشی ۽ چہ ہندی مہلوک ۽ تہا گلگ ۽ ٹرس گیش بنت ۽ آ سرید بنت کہ ٹریک ۽ کارمرز تہنا پروجیکٹ ۽ پانڈگ ۽ ہاترا بوہگ ۽ انت، وہدیکہ آبانی جند ۽ زہ ۽ آ ۽ گزران ۽ ڈالچار کنگ بوہگ ۽ انت۔

اے تکانسریاں ہلاس کنگ ۽ ہاترا، پروجیکٹ ۽ وتی ایس ای پی ۽ بہرے ۽ دروشم ۽ ریل ٹرانسپورٹ راہ ۽ نزیک ۽ ہستیں مردمانی بابت ۽ سرکاری ادارگ چو کہ ریل ۽ وزارت ۽ گون پیش کنگ ۽ ہاترا اے شتور ہوار کرتگ۔ بدل ۽، اے گت ۽ گمانان ۽ دلگوش دیگ بیت ۽ اے تکانسریاں ہلاس کنگ ۽ ہاترا جوانیں گامگیج زورگ بنت۔

5. بندوبستی گامگجانی سمري

جھل ۽ پروجیکٹ ۽ بُنیادی سان ۽ اثراتانی لڑ دیگ بوتگ که ایشی ۽ ہمرانی ۽ بندوبستی گامگجی ہم زورگ بنت که ایشانی گزر اے سان ۽ اثراتان کم کنگ ۽ ہاترا بیت۔ اثراتانی یک سرجمیں لڑے شئور دانگیں کاراں سرجمی ۽ گون ای سی آئی اے رپورٹ ۽ ہوار کنگ بوتگ (ٹیبل 1-10 ۽ بچار ات)۔

ٹیبل 1-5: پروجیکٹ ۽ ہاترا شئور دانگیں سان ۽ اثرانی بندوبستی گامگجی

پد چہ گرودار ۽ آرزشت	بندوبستی کاروانی (کم کنگ یا گیش کنگ ۽ گامگج)	پیش چہ گرودار ۽ آرزشت	پروجیکٹ ۽ بہر	پدر بوتگیں سان ۽ اثر
برابر (پازیشنو) +65	- ہندی اُمیت واراں پہ زورگ ۽ ہاترا گیشتر دلگوش دیگ بہ بیت ۽ اے گپ سڈک جوڑ کنگ بہ بیت، نرویں مردم ہم دلگوش دیگ بہ بنت وھدیکہ آبانی گورا لوٹ کرتگیں ہر ۽ بودناکی بنت۔ - جھلی ٹھیکدار ہندی مردمان روزگاریہ دیاں ۽ آبان دلگوش بہ دیاں۔ - یک مھکمیں شریکداری ۽ ہواری ۽ کار ۽ گلگ ۽ رھبندی دیم آرگ بہ بیت۔ رھبند ۽ ہواری ۽ کِرگور ۽ مھلوک ۽ گون تچک ۽ نزیک۔ - ہند ۽ مردم ۽ آبانی سروکاں گون شئور ۽ سلاھ کنگ، جُتائیں ٹولیان میان ۽ ملازمتانی بہر ۽ بانگ ۽ ہوار کارندپانی زورگ ساپ ۽ پلگاریں وڑے ۽ بہ بیت۔ - ہندی مردمانی ہیلکاری ۽ بودناکیاں گیش کنگ ۽ پروگراماں دیم آرگ برجہ دارگ بہ بیت۔	برابر (پازیشنو) +60	پروجیکٹ ۽ وھد	اثر 01: مردین ۽ زالبولانی ہاترا ہندی تک ۽ تچک، دومی اداریاں گون روزگار ۽ وسیلگ پیداک کنگ بہ بنت کہ ایشی—۽ آسرا وشحالی کنیت (جوانیں اثر)۔
نہ بوھگ ۽ برابر (نگیشنو) -18	- سرجمیں شریکدارانی ہواری ۽ پیش بندی ۽ دیم آرگ بہ بیت۔ - اے ہر سڈک جوڑ کنگ بہ بیت کہ زالبول ۽ نرویں مھلوک دزگت انت ۽ چاگرد ۽ دیمروی ۽ گامگجیاں اے مھلوک ۽ ہیالداری بہ بیت۔ - ہندی ہیلکاری ۽ بودناکیانی دیمروی ۽ پروگراماں دیم آرگ برجہ دارگ بہ بیت۔ - کش گور ۽ مردمانی ہاترا الی این تپاس سرجم کنگ بہ بنت۔	برابر (نگیشنو) -44	پروجیکٹ ۽ وھد	اثر 02: پروجیکٹ ۽ آسراتیانی نزیک ۽ مھلوک ۽ تہا ۽ آبانی میان ۽ پروجیکٹ ۽ ملازمت ۽ ایندگہ پائدگانی بہر ۽ بانگ (راستیں ۽ سرپدی این) ۽ سرا اژاند۔

پد چہ گرودار ۽ آرزشت	بندوبستی کاروانی (کم کنگ یا گیش کنگ ۽ گامگیچ)	پیش چہ گرودار ۽ آرزشت	پروجیکٹ ۽ بہر	پدر بونگیں سان ۽ اثر
	۱۰ ہبر سڈک جوڑ کنگ ۽ ہاترا سی ڈی سی پروگرامانی دیما برگ برجہ دارگ بہ بیت کہ چاگرد وٹ واک جوڑ کنگ بہ بیت ۽ چاگردی انفراسٹرکچر ۽ ہڈمتانی بیہارانی ہلاسی ۽ تچک ۽ آبانی دلبدی کنگ بہ بیت۔			
باز (پازینٹیو) +60	• کمیونٹی ڈویلپمنٹ پروگرام ۽ جوڑ کنگ، ۽ ایشی ۽ برجہ دارگ ہوار ایشان: ○ کہ ہندی مہلوک ۽ تپاس ۽ ایشی ۽ ردا دیمری منصوبہانی گزر انت۔ ○ ہندی مہلوک ۽ شریکاران گون یکوئی نزیک بوہگ ۽ بندوبست کنگ بہ بیت تاکہ آبان ۽ چاگردی دیمری ۽ منصوبہانی پیش بندی ۽ فیصلہ سازی ۽ کار ۽ ہوار کنگ بوت بہ کنت تاکہ اے سڈک جوڑ کنگ بوت بہ کنت کہ پروجیکٹ ۽ آسر کمیونٹی ۽ گزرائی ردا بہ بنت۔ ○ چاگردی دیمری ۽ منصوبہانی دیمری ارزشت ۽ نگہوانی ۽ تپاس گرگ ۽ رہبند۔ • پیش بندی کرتگیں دیمری منصوبہانی ہاترا زالبول ۽ نزوریں مردمانی سرا دلگوش دیگ سڈک جوڑ کنگ بہ بیت۔ • وانگی ادارگ ۽ ہندی این جی اوزان گون شریکاری ۽ برجہ بہ کن ات تاکہ وانگ ۽ زانگ ۽ بستار گہتر جوڑ کنگ بوت بہ کنت ۽ ہرمنندی دیمری دیگ بوت بہ کنت۔	کمین (پازینٹیو) +36	پروجیکٹ ۽ وھد	اثر 03: چاگردی دیمری ۽ منصوبہ کہ ایشانی آسر اُنکی ڈھانچہ، جانسلامتی ۽ وانگ ۽ زانگ ۽ آسر ۽ لس وڑ ۽ معاشی دیمری ۽ گہتری کثیت۔ (جوانیں اثر)۔
باز (پازینٹیو) +70	• پروجیکٹ ہندی مہلوک، ہاسیں وڑان نزوریں مردمانی کمک ۽ بہ کنت کہ آبانی گورا کاریگی ہونداکی ہست بلے ہماہانی گورا ہیلکاری ۽ روزگار ۽ موہان گیش کنگ ۽ ہندی مہلوک ۽ نیام ۽ ڈریرگ ۽ دود ۽ دیمری دیگ ۽ گامگیجانی پلہ مرزی کنگ ۽ ہاترا ہونداکی ۽ کمی انت۔	باز (پازینٹیو) +60	پروجیکٹ ۽ وھد	اثر 04: پروجیکٹ ۽ چہ زانت ۽ ہتر ۽ ہجارینگ ۽ چہ ہرمنندیں مردم گیش بنت کہ ایشی۔ ۽ آسر ۽ ہندی پوریاگرائی پیداواری ہونداکیاں گیشی۔ بیت (جوانیں اثر)۔

پد چہ گرودار ۽ آرزشت	بندوبستی کاروانی (کم کنگ یا گیش کنگ ۽ گامگیچ)	پیش چہ گرودار ۽ آرزشت	پروجیکٹ ۽ بہر	پدر بونگیں سان ۽ اثر
کمین (نگینٹیو) 20-	• باپاری ہڈا ہڈ ۽ ہندی سرکاراں گون زندمان گہتری ۽ تکانسریانی ہلاس کنگ ۽ کاراں درگت بہ بیٹ۔ • ہندی مردمان گرانہائی ۽ ہلاس کنگ ۽ ہاترا کرد پیلو کنوکیں چیزانی بابت ۽ ہال دیگ ۽ ہاترا، ہندی معیشت ۽ پروجیکٹ ۽ کرد ۽ تچک کنگ ۽ ہاترا، ۽ پروجیکٹ ۽ نہادان گیشی۔ ۽ کجام ہم رد ہیالی یا اے رنگیں گپاں ہلاس کنگ ۽ ہاترا سرجمی ۽ گون مہلوک شفور ۽ سلاہ کنگ بہ بیت۔	کمین (نگینٹیو) 30-	پروجیکٹ ۽ وہد	اثر 07: بُنیاتی شے آنی نہاد ۽ پروجیکٹ ۽ ذریعہ ۽ پیداک بونگیں معاشی کارانی سوب ۽ چہ زندگی گوازینگ ۽ ہرچ ۽ درچاں راستیں یا گمانی این گیشی۔
کمین (نگینٹیو) 35-	• ڈگار ۽ تاوان ۽ ہنداں کم چہ کم کنگ ۽ ہاترا تعمیراتی کارانی پیش بندی کنگ بہ بیت ۽ مزنیں مشینریانی برگ ۽ آرگ ۽ ہاسیں راہاں تک کنگ بہ بیت تاکہ ہاک ۽ دنزانی گیش بوہگ دارگ بوت بہ کنت۔ • ساہیں آہاں چہ ہرابیں دنزاں دور کنگ ۽ زمین ۽ بُرگ ۽ تُرساں کم کنگ ۽ ہاترا ڈائیورژن چینل یا برم کارمرز کنگ بہ بنت۔ ○ پروجیکٹ ڈگار ۽ تاوان دیگ ۽ گرودار ۽ منصوبہ تیار کنت کہ ایشی۔ ۽ کڈ جنگ ۽ ہنداں مناسہیں بندوبست، بیک فل ۽ بندوبست ۽ ڈگار ۽ براہدار کنگ ۽ گامگیچ ہوار آنت۔	برابر (نگینٹیو) 40-	پروجیکٹ ۽ وہد	اثر 08: کڈ ۽ جنگ یا آپریشن ۽ سوب ۽ ہاکانی شینگ ۽ شانگ بوہگ۔
برابر (نگینٹیو) 50-	• بیرک ہائیوڈائیورسٹی اسٹینڈرڈ ۽ ردا ہائیوڈائیورسٹی منیجمنٹ/پی ای (پی ایم پی) تیار ۽ کاریگی جوڑ کنگ۔ • پروجیکٹ ۽ اثاراتاں کم کنگ بہ بیت، ۽ ہاک ۽ چست بوہگ دارگ ۽ ڈرچکانی اژانداں کم کنگ بہ بیت۔ • ہر جاہ ے کہ بوت کنت آماچیں دمگان بحالی ۽ گامگیچ زورگ، ہمودا کہ بوت کنت۔ • جنگلی زندمان ۽ رسگ ۽ تاوان بار بوہگ ۽ دارگ ۽ ہاترا ٹٹ جنگ بہ بنت یا اشارہ ۽ وڑیں گامگیچ زورگ بہ بنت۔ • گاڑی ۽ مشینریانی رہ ۽ آ ۽ ہاترا گیشینتگیں راہ کارمرز کنگ بہ بنت۔	برابر (نگینٹیو) 55-	پروجیکٹ ۽ وہد	اثر 11: زمینی پُرشٹ ۽ فروش ۽ سوب ۽ پناہ گاہانی تاوان۔

پد چہ گرودار ۽ آرزشت	بندوبستی کاروانی (کم کنگ یا گیش کنگ ۽ گامگیچ)	پیش چہ گرودار ۽ آرزشت	پروجیکٹ ۽ بہر	پدر بونگیں سان ۽ اثر
کمن (نگیٹنیو) 36-	- پروجیکٹ ۽ ہاترا تیار کرنگیں ESMMP ۽ BMP ہندان زندمان ۽ دیمپانی ۽ کمک کنت۔ - ڈرچکان گوجگ ۽ کار ۽ ایر جنت ۽ ہندی ڈرچکانی دیمپانی ۽ ماحولیاتی آرزشت ۽ بابت ۽ ہندی مردمان وانینگ ۽ ہاترا کمیونٹی ۽ ہوار بوہگ ۽ بیداری ۽ پروگراماں دیمروٹی بہ دنت۔ - بندی (تعمیر) ۽ پد پناہ گاہاں بحال کنگ ۽ ہاترا بحالی ۽ منصوبہ جوڑ کنگ بہ بنت۔ - بندوبستی پروگراماں آسانی بُنیات ۽ جوانیں بندوبستی کار رہبند دیما آرگ بہ بنت۔	برابر (نگیٹنیو) 40-	پروجیکٹ ۽ وھد	اثر 12: پراجیکٹ ۽ ہرابی ۽ ہندان ہستیں زمینی ڈرچک ۽ ساہدارانی گیشی— ۽ آبانی زندمان ۽ سرا اثر، ہوار پروجیکٹ ۽ کارانی سوب ۽ چہ پناہ گاہاں تاوان یا بدلی ۽ سوب ۽ چہ تکانسریانی چار دروشم۔
کمن (نگیٹنیو) 27-	- یک BMP/BAP ۽ جوڑ کنگ بہ بیت۔ اتوں مزین کساسے ۽ سروے برجہا انت کہ اے زندمان ۽ بندوبستانی گامگیچانی بابت ۽ سرید کن انت۔ ساہدارانی کرگور ۽ ناسدکیں جاورہالاں گندان ۽، کاریگی رنگ ۽ اولی گامگیچ پٹ ۽ پول ۽ سروے کنگ ۽ جزم دارگی بیت تاکہ سریدی گیش کنگ بوت بہ کنت ۽ دراج وھدی بندوبستی گامگیچاں دیمروٹی دیگ بوت بہ کنت۔ - گیشینگیں رفتار ۽ حد جنگ بہ بنت ۽ گاڑیانی زہ ۽ آ ۽ گیشینگیں راہاں تاں کنگ بہ بیت تاکہ پناہ گاہاں اژاندان کم ۽ چہ کم تر کنگ ۽ ہاترا آف روڈنگ ۽ چہ رگگ بوت بہ کنت۔ - ساہدارانی پچار ۽ آبانی چہ ہند ۽ درایگ ۽ روگ، ۽ گزی باگاڈ (ناڈ ہیڈڈ اگاما) ۽ ہاترا ہاسیں پروگرام تیار کنگ بہ بنت۔	کمن (نگیٹنیو) 30-	پروجیکٹ ۽ وھد	اثر 13: ایلکوکس ٹاڈ ہیڈڈ اگاما بزان گزی باگاڈ یا گزی گڈیل ۽ ہاسیں پناہ گاہاں سرا اثر۔
کمن (نگیٹنیو) 27-	- پروجیکٹ شور بندوبست ۽ شوربندی ۽ جوڑ کنت ۽ ایٹی ۽ سرا عملدرآمد کنت۔ - شور پیدا کنوکیں یونٹس آن مینوفیکچرنگ رہبندانی ردا مانیٹرنگ ۽ برجہا دارگ بہ بیت، تاکہ شور ۽ کساس ۽ کم کنگ بوت بہ کنت۔ - سک شور کنوکیں آرنانی بدل ۽ یا ایٹی ۽ ابید کم شور کنوکیں آرن جنگ ۽ تپاس گرگ بہ بیت۔	کمن (نگیٹنیو) 36-	پروجیکٹ ۽ وھد	اثر 15: کڈ ۽ جوڑ کنگ، آپریشن ۽ ڈیکمشننگ ۽ چہ پیدا کنوکیں شور ۽ سوب ۽ چہ ریسپیٹراں تاوان۔

پد چہ گرودار ۽ آرزشت	بندوبستی کاروانی (کم کنگ یا گیش کنگ ۽ گامگیچ)	پیش چہ گرودار ۽ آرزشت	پروجیکٹ ۽ بہر	پدر بونگیں سان ۽ اثر
	شور پیدا کونوکیں ازباب انچو کہ مفلر ۽ سائلنسرانی کر گوران شور ۽ کم کنوکیں آلات جنگ ہما جاہ ۽ کہ بوت کنت جنگ بہ بنت گڈا اے شور ۽ کم کن انت۔			
برابر (نگینٹیو) 40-	- پروجیکٹ ٹریفک منیجمنٹ ۽ کار رہبند ۽ دیما کاریت کہ ایشی، ۽ بدل ربابی کارمرز، HTV ۽ زہ ۽ آ ۽ وھد، رفتار ۽ حد ہوار بنت۔ - گاڑیانی چاروگدار، نشہ ۽ الکحل ۽ کارمرز ۽ دیما پانی ترسانی بندوبست ۽ ہوار ڈرائیونگ ۽ دیما پانی رہبندانی ہاترا ہیلکاری پروگرام۔	برابر (نگینٹیو) 45-	پروجیکٹ ۽ وھد	اثر 17: پراجیکٹ ۽ ہاترا زہ ۽ آ یا کارانی ہاترا ٹریفک ۽ گیشی۔ ۽ آسر ۽ مچی، سڑک ۽ تاوان ۽ نزیک ۽ مردمانی دیما پانی ۽ ترسان گیشی۔ بیت۔
کٹین (نگینٹیو) 21-	- وھدے انفرانسٹرکچر ۽ جوڑ کنگ ۽ پرورش بیت گڈا ہاکانی اژاند کم ۽ چہ کم بہ بنت۔ - ہاک ۽ ہرابی ۽ حد ۽ کم کنگ ۽ ہاترا مشینری ۽ گاڑیانی زہ ۽ آ ۽ ہاسیں پُجارینگی سڑکاں تاں محدود کنگ لوٹیت۔ - نزیک ۽ آب درکنگ ۽ لائنناں جہلی کنڈانی تہا برگ کم کنگ ۽ ہاترا کنڈ ۽ زمین ۽ بُرگ ۽ گر ۽ دار ۽ گامگیچ برجہ دارگ بہ بنت۔ ۽ - ویرانیں جاپانی بحالی ۽ مفت ۽ آب ۽ کشگ ۽ ہاترا ڈگار ۽ برابراری ۽ پدا پروفائلنگ کنگ بیت۔	برابر (نگینٹیو) 40-	پروجیکٹ ۽ وھد	اثر 18: کڈ ۽ جوڑ کنگ ۽ آپریشن ۽ وھداں ہرابیں ہاکانی ریچگ ۽ آسر ۽ آب ۽ در آگ ۽ لائنناں کنڈانی گیش بوھگ ۽ ترس۔
کٹین (نگینٹیو) 28-	- کڈ جی بزان مائننگ ۽ آزیابانی دنز کنگ ۽ کمی ۽ ہاترا ٹیسٹ کنٹرول ۽ شے کنویئر ۽ ایندگہ چیزان ۽ جنگ، - ٹی ایس ایف ۽ کلینر سبیلز ۽ گندگیانی بندش بہ بیت تاں دنز کم کنگ بوت بہ کن انت ۽ ایندگہ گندگیانی تالانی دارگ بوت بہ کنت۔ - گوات ۽ سوب ۽ دنز چست بوھگ ۽ کم کنگ ۽ ہاترا ونڈ بریکس جنگ۔	برابر (نگینٹیو) 40-	پروجیکٹ ۽ وھد	اثر 19: تعمیرات، کڈجی ۽ بیمکاری ۽ کاران ہوار مائن ڈویلپمنٹ ۽ سوب ۽ بڈکنگ (ربائش) ۽ آسراتیاں پی ایم ۽ گیشی۔

پد چہ گرودار ۽ آرزشت	بندوبستی کاروانی (کم کنگ یا گیش کنگ ۽ گامگیچ)	پیش چہ گرودار ۽ آرزشت	پروجیکٹ ۽ بہر	پدر بوتگیں سان ۽ اثر
	- مینوفیکچر کنوکانی دانگیں رهنبدانی ردا گاژیانی چاروگدار، اے ہبر ۽ سدک جوڑ کنگ ۽ کہ ایگزاسٹ ۽ درایگ گیشینتگیں حد ۽ چہ گیش مہ بیت۔ - سہ کشگ ۽ ماسک ۽ مناسبین پی ای ۽ کارمرز۔			
کمن (نگینٹیو) 35-	- ہرچی کہ بوت کنت پروجیکٹ ہما حد ۽ تان ڈگار (زمین) ۽ بحالی ۽ واکانی چاروبیچار ۽ کنت۔ - پروجیکٹ وتی ہستیں شریکدارانی (اسٹیک ہولڈر) شئور ۽ سلاہی کار ۽ بہر ۽ دروشم ۽ کجام ہم گردار ۽ ٹرس ۽ چاروبیچار ۽ کنت۔ - پروجیکٹ وتی رُزنائی بزاں لائیننگ ۽ تان کار ۽ جاہ ۽ تان دارگ ۽ واکانی چاروبیچار ۽ کنت اے تہنا آپریشنل کارانی گزر ۽ ردا بنت۔	برابر (نگینٹیو) 40-	پروجیکٹ ۽ وهد	اثر 20: کڈجی بزاں مائننگ ۽ کار ۽ پروجیکٹ ۽ آسراقی ۽ سَوَب ۽ ایشکنگ ۽ سرا اثر۔
نہ بوہگ ۽ برابر (نگینٹیو) 7-	- پروجیکٹ شُور ۽ گرودار ۽ ہاترا پلان تیار کنت ۽ ایشانی سرا عمل درآمد کنت۔ - تراکانی وهد پیسرا چہ ہال دیگ بنت۔ - شپ ۽ وهد (PM 10:00 تان AM 06:00) ۽ وهداں تراک کنگ نہ بنت۔	کمن (نگینٹیو) 21-	آپریشن ۽ بہر	اثر 24: بلاسٹنگ ۽ کاراں چہ پیداک بوتگیں یکوئی شُور ۽ سَوَب ۽ ہندی مہلوک ۽ پریشانی۔
کمن (نگینٹیو) 36-	- نزیکیں ریسپیٹراں چہ شمع ۽ روچ ۽ شمع ۽ گڈی ساعتاں یکوئی بیست ۽ چارکلاک شُور ۽ نگہوانی کنگ بیت، ہما جاہاں پروجیکٹ ریلوے ۽ گون شئور ۽ سلاہ کرنگیں شُور ۽ بیس لائنائی زدا سئے ۽ چہ گیش ڈی پی اے دیمہ کاریت۔ اے پروجیکٹ ۽ شُور ۽ گیش بوہگ ۽ لیولان ہوار ریسپیٹرائی ذریعہ ۽ گمانانی کساس جنگ ۽ ہم کمک رَسیت۔ - پروجیکٹ ۽ ریل ۽ زہ ۽ آ ۽ چہ شُور ۽ گیشیک ۽ سوب ۽ کجام ہم اثر ۽ دروشم ۽، گرودار ۽ کنٹرول ۽ گامگیجانی دیمہ آرگ ۽ ہاترا ریلوے ۽ گون کمک کنت۔ پروجیکٹ شُور ۽ گرودار ۽ پلان جوڑ کنت ۽ ایشانی سرا عملدرآمد کنت۔	کمن (نگینٹیو) 36-	آپریشن ۽ بہر	اثر 25: ریل ۽ زہ ۽ آ ۽ چہ چست بوتگیں مزنیں توار ۽ سوب ۽ ہندی مہلوک ۽ پریشانی۔

6. بندی

مائننگ ۽ کارانی ذمہ داریں وڑے ۽ بند کنگ، ۽ بند بوہگ ۽ بد دائمی وڑاں زمین ۽ بروبر کنگ ۽ دیمروٹی، مچ کارانی ہاترا بیرک جزم داریت ۽ ای ایس آئی اے ۽ کار ۽ یک بہرے ۽ دروشم ۽ جہل ۽ ریکوڈک پروجیکٹ ۽ ہاترا لیکہ ۽ گامگیجانی گونڈ گپٹ نے دیگ بوٹنگ۔

اُنوں کڈانی بند کنگ ۽ درگت ۽ پاکستان ۽ ہج وڑیں ہاسیں رہبندیے زانگ نہ بوٹنگ بلے کار ۽ بند بوہگ ۽ پیش بندی ۽ کار، ۽ ایشی ۽ آسر ۽ بندی ۽ منصوبہ (CP) میان استمانی گہترین گتہ کاریانی رہشونیں رہبنداں کارگران ۽ تیار کنگ بنت، ہوار ایش:

- ٹیلنگ مینجمنٹ، جوانیں پریکٹس گائیڈ، کڈجی ۽ معادنانی میان استمانی کونسل، (ICMM، 2021)؛
- ٹیلنگ مینجمنٹ ۽ بابت ۽ جہانی کارجایی ۽ معیار، (ICMM، 2021)؛ ۽
- انٹیگریٹڈ مائن کلوزر، جوانیں پریکٹس گائیڈ لائن دوم ایڈیشن۔ کڈجی ۽ معادنانی میان استمانی کونسل، 2019 (ICMM، 2019)؛
- کڈجی ۽ ہاترا IFC EHS ۽ رہشونیں رہبند (2007)۔

ایشی ۽ ابید بیرک مائن کلوزر اسٹینڈرڈ ۽ ہمرائی ۽ سی پی ہم ہست انت، کہ اودا اے لیکہ ۽ مراد کڈجی ۽ بد جوانیں میراث نے بل کنگ انت ۽ اے گشگ انت کہ ”کڈ ۽ بند کنگ کڈ جٹنگ ۽ بندات ۽ چہ پیسرا بندات بیت، سرجمیں زند ۽ برجہ مانیت ۽ وتی مول ۽ مراد ۽ ہاترا کہ ہندی مہلوک ۽ بستار ۽ وڈینگ ۽ پاندگاں گیش ۽ چہ گیش آہاں ہوار کنگ بنت۔

6.1 بندی ۽ ہاترا مول ۽ مراد

بند کنگ ۽ بنداتی مول ۽ مراد، انچو کہ بیرک مائن کلوزر اسٹینڈرڈ ۽ ذریعہ ۽ ہال دیگ بیت۔ ہمے ردا پروجیکٹ اے بابت ۽ اے گامگیجاں دستان زورایت کہ جہل ۽ دانگ انت:

اے ہر سڈک جوڑ کنگ بہ بیت کہ مچ زرنگیں ڈگار کڈجی ۽ بد پیسری جاوراں دیگ بوہگ ۽ انت۔

- بندی ۽ کارانی ہلاسی ۽ وهداں کارندہانی دیمپانی ۽ جانسلامتی ۽ ہیالداری سڈک جوڑ کنگ بہ بیت۔
- اے ہر ہم سڈک جوڑ کنگ بہ بیت کہ بندی ۽ بد سائنٹ ۽ کارمرز کنوکیں ہندی مہلوک ۽ ہج وڑیں ٹرس ۽ بیم دیما نہ بنت۔
- مچ ریجنٹس ۽ کیمیکلانی شریں وڑے ۽ بندوبست کنگ بوٹنگ۔ ہلاس بوٹگیں آسراتیاں چہ دراپیں تاوان دیوکیں گند ۽ گسڈان ۽ ہلاس کنگ یا گرودار کنگ بہ بیت تاکہ آپ ۽ زمینی مڈیاں مناسپیں وڑے ۽ دیمپان کنگ بوت بہ کنت۔
- آپ ۽ درایگ ۽ وڑے ۽ پیمانی شر کنگ ہم سڈک جوڑ کنگ بہ بیت، بڑگ ۽ کمی ۽ بندوبست ۽ گزرائی آہاں دارگ ۽ ایندگہ بنیاتی ڈھانچہ مہکم کنگ بہ بیت۔
- پیسرا چہ ہستیں ڈرچک ۽ ساہدارانی براہندگیانی دیمپانی ۽ آہاں ۽ گیش کنگ ۽ ہاترا کڈجی ۽ جاہاں انچو کنگ کہ آواترا آتک بہ کن انت۔
- بند کنگ ۽ کاررہبندان ۽ دستان زورگ بہ بیت کہ ڈگار ۽ راہما وڑ کنگ بہ بیت ہما وڑا کہ پیسرا بوٹنگ، کہ پدا آئی ۽ چارۂ گدار گزر کم بہ بنت یا چاروگدار ۽ گزر مہ بیت۔
- بندی ۽ درگت ۽ مہلوک ۽ تکانسریان ۽ سرید بوہگ ۽ ایشان ۽ ہلاس کنگ۔ ۽

- مائن بند کنگ ۽ اجازت ۽ ریگولیٹری ۽ لوٹان ۽ سرجم کنگ ۽ بندی ۽ مچ گزراں پورا کنگ ۽ کاگدی تچکی گرگ به بیت۔

سرجمیں وڑا، سائٹ ۽ هاترا بندی ۽ پد دراج وهدی زمین ۽ کارمرز ۽ مراد ایش انت کہ ایشی ۽ یک انچیں وت بهیسیہیں جاورے ۽ بیار کہ مائیننگ ۽ چه پیش زمین ۽ کار، انچو کہ جنگلی ساہدارانی پناہ گاہانی هاترا جوان به بیت۔

6.2 بند کنگ ۽ وهد ۽ تاوانانی تپاس

بحالی ۽ بند کنگ ۽ آلمی این گامگیجاں چه سرید کنگ ۽ مول ۽ مرادانی بابت ۽ بنداتی ٹرسانی تپاس پیسرا چه سرجم کنگ بوٹنگ انت۔

پیسرا چه بند کنگ ۽ بابت ۽ تکانسریانی پڈراہی کنگ بوٹنگ ۽ ایشانی درجہ بندی ای ایس آئی اے ۽ هاترا یکجاہ کنگ بوٹنگ انت، زانتکاریں لیکہانی تپاس گرگ ۽ ہمرائی ۽ کڈجی ۽ نیمگ ۽ چه سرجم کرتگیں سریدانی بنیات ۽ کنگ بوٹنگ۔ اے تپاس ۽ وهداں ہما ہاسیں ٹرس ۽ تکانسری کہ نشان دیگ بوٹنگ انت، ایشانی بابت ۽ جہل ۽ چارۂ بیچار دیگ بوٹنگ انت۔

- **مائینگ ایمپلائز ۽ ہندی مہلوک (کار ۽ جاہ ۽ نوکنڈی ۽ کرگور):** کڈ جی ۽ کار ۽ بند بوہگ ۽ پد، کساس مچ ملازمان ۽ دومی جاہاں ملازمت ۽ گزر ۽ ردا ملازمت نہ رسیت، ۽ کڈ نوں ہندی سپلائرانی کمک ۽ نہ کن انت کہ ایشی۔ ۽ چه معاشی موہ کم بنت۔ ایشی۔ ۽ آسر ۽ دمگ ۽ ۽ روزگاری ۽ غریبی ۽ گیش بوہگ ۽ گمان انت۔ شئور ۽ سلاہاں بند بوہگ ۽ پنج سالان پیش بندی ۽ هاترا چاگردی منصوبہ ۽ آہانی سرا عملدرآمد کنگ هوار انت، ہاسیں وڑا ہندی کڈ جی ۽ ملازمانی هاترا دومی جاہاں کار کنگ ۽ بندوبست کنگ ۽ ہمرائی ۽ بندی ۽ چاگردی منصوبہاں هواریں شریکدارانی هوارکاری ۽ گلگ ۽ رھبند ۽ برجہ دارگ ۽ دیما ایر کنگ۔
- **دمگ ۽ زمینی آپ ۽ سرا سرجمیں اثر:** یک جٹائیں دروشم ۽ غیرآبادیں ماحولے ۽ پروجیکٹ ۽ دور دراجیں جاہ، باز کم هور ۽ گیشیں نمی، کہ اودا آبادی ہم کم انت ۽ ایشی۔ ۽ سوب ۽ بازیں زانتکاری تپاساں چه هج وڑیں رسیپٹرانی نشانہی کنگ نہ بوٹنگ۔ وهدیکہ تپاس ۽ چه زانگ بوٹنگ کہ آٹوں آر ڈی ایس ۽ تہا زمین ۽ چیر ۽ آپ ۽ سرا ماحولیاتی سان ۽ اثر سک کم انت کہ ایشی۔ ۽ سوب ۽ ہائیڈرو جیولوجیکل ماڈلنگ، آپ ۽ سطح ۽ زمینی آپ ۽ سکین ہرابی ۽ سورجکی (HBP, SRK, 2010) ۽ چه گمان کنگ بیت کہ ادا آپ سک کم درکنگ بوٹنگ۔ پروجیکٹ ۽ بند بوہگ ۽ پد گمانی این ٹرس بوت کن انت۔ ہم هاترا اے سفار کنگ بوٹنگ کہ زمین ۽ چیر ۽ آپ ۽ برزی آپ ۽ نگہوانی سرجمیں آپریشنل مرحلہ ۽ وهداں کنگ لوٹیت تاکہ آپ ۽ سطح ۽ معیار، ایشی ۽ هوار ڈگار ۽ گہترکاری ۽ بدلایان ۽ جوان تر کنگ بوت بہ کنت۔

- **دمگ ۽ گوات ۽ کوالٹی یا معیار ۽ سرا اثر:** یک غیرآبادیں ماحولے ۽ ریکوڈک ۽ دور دراجیں ہند کہ اودا بس آن سائٹ ہڈ کنگ ۽ آسرائیان ۽ گمانی این رسیپٹرانی دروشم ۽ پچارکنگ بوٹنگ ات۔ ایشانی پچار جٹائیں زانتکاری تپاساں چه بوٹنگ انت۔ PM10 ۽ PM2.5 ۽ درایگ ۽ بیس لائن اثر کوالٹی مانیٹرنگ ۽ لہتیں شرتانی ردا گاڈ لائن ۽ کساس ۽ چه گیشی نشان دیگ بوٹنگ:

- 24 کلاکانی ایوریج وهد ۽ هاترا PM2.5 ۽ دیما برتگیں نگہوانیک ۽ سرجمیں روچانی کساس 1 درسد (1 روچ) ۽ هاترا گوات ۽ کوالٹی ۽ چارگ ۽ واست ۽ NEQS ۽ شئور دانگیں 35 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ ۽ حد ۽ چه گوستگ انت۔

- 24 کلاکانی ایوریج وهد ۽ هاترا PM10 ۽ ریکارڈ بوٹگیں درایگ، NEQS ۽ IFC جنرل EHS ۽ رهشونی ۽ رھبنداں شئور دانگیں 150 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ ۽ تہا به بیت۔ PM10 ۽ دیما آؤرنگیں درایگ ۽ 13 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

116 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ ۽ میان ۽ انت کہ ایشی۔ ۽ گرگ 39 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ انت۔ 39 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ ۽ کساس ۽ گرگ ۽ تان
گیشیں درآیگ ۽ بنیاتی وژاں 6 m/s اور 18 m/s ۽ میان ۽ گوریجانی رودرانت ۽ چہ زیرباری روبرکت ۽
چہ آیوکیں ترندیں گواتاں گوں ہمگرنج کنگ بوتگ۔

6.3. زمین ۽ کارمرز ۽ آسری پلان

کڈ جی ۽ پد زمین ۽ کارمرز ۽ یک سرجمیں منصوبہ ۽ تیار کنگ بہ بیت، کڈ جی ۽ پد زمین ۽ بودناکیانی بُنیات ۽ اَنوگ ۽
پیش بندی کنگ بہ بنت، ۽ سڈک جوڑ کنگ بہ بیت کہ اے منصوبہ ۽ را سیالی داروکیں شریکداراں گوں جوانیں وژے ۽
آہانی دیما ایر کنگ بہ بیت۔ اے کاراں ہندی مہلوک ۽ ہیال ۽ لیکہ ۽ پدا زورگ سڈک جوڑ کنگ لوٹیت ۽ ہر جاہ ۽ کہ
مناسب بیت شریکدارانی نیمگ ۽ چہ پُجارینتگیں کجام ہم ہیال ۽ لیکہ ۽ زمین ۽ کارمرز ۽ منصوبہ ۽ ہوار کنگ بوہگ
لوٹیت۔

اے منصوبہ ۽ ہاترا اَنوگ ۽ تان زمین ۽ کارمرز ۽ ہج وژیں آسری منصوبہ ۽ جوڑ کنگ نہ بوتگ۔ اے ہر سڈک جوڑ کنگ
بہ بیت کہ ہند ۽ را ایوک ۽ بحالی ۽ کنگ نہ بنت، اے سفارش کنگ بیت کہ کار ۽ جاہ ۽ مہمکیں آسری زمینی کارمرز ۽
منصوبہ سی پی ۽ دیمتریں اپ ڈیٹس آن ۽ یک المی این بہرے جوڑ کنگ بیت۔

6.4. کار بند کنگ ۽ پد بحالی ۽ گامگیج

- بند کنگ ۽ درگت ۽ پلہ مرزیں گامگیجانی سرجمیں ہال ESIA رپورٹ ۽ ذرہ ۽ دیگ بوتگ۔ بند کنگ ۽
گامگیجانی بندات ۽ آسر زمین ۽ کارمرزی واکانی گرگ ۽ بندی ۽ تکانسریانی دیما آرگ ۽ تھا بیان کرتگیں بندی ۽ پد
۽ تُرساں کم کنگ ۽ پلہ مرزی ۽ تیار کنگ بوتگ انت۔
- بند کنگ ۽ گامگیج ۽ اے درگت ۽ ہرچ ۽ درجان ۽ سرجمی ۽ سی پی اپ ڈیٹس ۽ بہر ۽ دروشم ۽ گیشیں وھد دیگ
۽ گوں گہتری کنگ لوٹیت چیا کہ ایشی ۽ چہ گیشیں سریدی دستاں کنیت۔

6.5. دیمرولی ۽ بندی ۽ پد ۽ گامگیج

اے گمان کنگ بیت کہ ڈیکمیشننگ ۽ بہر پنج سال ۽ تان برجہا بیت کہ ایشی ۽ پد کار ۽ جاہ ۽ چہ درکشی ۽ وھد، کہ اودا
نگہوانی ۽ چاروگدار ہوار انت، سنے سال ۽ وھداں تان کار برجہا بیت، نگہوانی ۽ چاروگدار ہما وھداں تان برجہا دارگ ۽
گزر بیت ہما وھداں تان کار ۽ جاہ یل کنگ ۽ لوٹ ۽ گزر سرجم کنگ نہ بنت۔

نگہوانی اے سڈک کنگ ۽ ہاترا مواد پُجارینیت کہ آیا بحالی ۽ رہبندانی سرا عملدرآمد سوبمند بوتگ یا ناں (بزاں ساٹھ بند
کنگ ۽ معیار سرجم کنگ بوہگ ۽ انت) دگہ بیہارانی بنداتی نشان بوہگ لوٹ انت کہ پیداک بوت کن انت تاکہ پہ وھد
گہتری آرگ بوت بہ کنت۔

بندی ۽ پد ۽ نگہوانی ۽ پروگراماں لَس وژاں رسیپٹرانی ذریعہ ۽ ہال دیگ بیت۔ اے سفار کنگ بیت کہ یک بنداتی کار
رہبندیہ دستاں زورگ بہ بیت۔ ہے بنداتی نگہوانی ۽ پروگرام ۽ خاکہ ESIA رپورٹ ۽ ذرہ ۽ دیگ بوتگ ۽ ایشی ۽ سرجمیں
وژاں آپریشنل جاو، مانیترنگ ۽ آسر ۽ ساٹھ ۽ ہاترا نوکتریں ماڈلنگ (ہاسیں وژاں گوات ۽ معیار، ڈگار ۽ چیر ۽ سر ۽ آپ)
۽ ہلاپ تپاس گرگ لوٹ ایت۔

7. آسر

اے تپاس پاکستان ۽ قانوند ساچی ۽ پالیسی فریم ورک ۽ میان استمانی گہتری ۽ گتہ کاریانی (پریکٹس) پاسداری ۽ ہمرائی ۽ ریکوڈک پروجیکٹ ۽ گون ہمگرنجیہ ماحولیاتی، چاگردی ۽ معاشی اثراتانی چاروبیچار ۽ ہاترا سرجم کنگ بوتگ، ہوار ایش:

- صوبائی لیول ۽ قانوند پاکستان انوائرمینٹل پروٹیکشن ایکٹ 1997 ۽ ایشی ۽ قانوندانی ردا بلوچستان ۽ سندھ ۽ ای پی اے آن جوڑ کرنگ آنت (ای ایس آئی اے) ۽ نیشہانی حساب ۽ صوبہ بلوچستان سرا بنت چیا کہ بلوچستان ۽ ای پی اے آن اے قانوندان ۽ کاگدی دروشم دانگ):
- ماحولیاتی ۽ چاگردی بندوبست ۽ سرا آئی ایف سی کار ۽ کرد ۽ معیار (PSS):
- ورلڈ بینک گروپ ماحولیاتی، جانسلامتی ۽ دیمپانی ۽ رہشونیں لیکہ:
- خط استوا ۽ رہبند:
- ٹیلنگ منیجمنٹ ۽ سرا جہانی کارجابی ۽ معیار:
- بیرک ۽ دائمی گہتری ۽ پالیسی۔

دراپیں ماحولیاتی ۽ چاگردی پھناتان دلگوش دیگ بوتگ، اے ہبر ۽ سڈک جوڑ کنگ ۽ ہاترا بازیں زانتکاریں تپاس سرجم کنگ بوتگ آنت، کہ ایش مچ ھے رپورٹ ۽ کاگدان ہوار آنت۔

تپاس ۽ بازیں ماحولیاتی ۽ چاگردی اثرات (راستی ۽ زدی) ۽ ٹرسان ۽ نشان دیگ بوتگ ۽ مناسییں نگہوانی ۽ پروگرام ۽ گرودار ۽ گامگیچ تیار کرنگ آنت کہ ایشانی سرا عمل درآمد کنگ بیت، اگان ماحولیاتی منظوری دیگ بیت، ۽ منصوبہ پیش بندیانی ردا دیما روت۔

بُنیاتی ماحولیاتی ۽ چاگردی پھنات نشان دیگ بوتگ آنت، ۽ ھے گرودار ۽ کار رہبند ٹیل ۽ دیگ بوتگ۔

ای ایس آئی اے ۽ ہاترا کمیونٹی شئور چار بہراں کنگ بوتگ۔

- **راؤنڈ 1 - ESIA ۽ تیاری:** ریکوڈک مائن سائٹ ۽ نزیک ۽ میتگ، آبانی انفراسٹرکچر (بزاں آپ پُچارینگ ۽ علاقہ) ۽ آپ ۽ پُچارینگ ۽ ایندگہ پٹ ۽ پوئی ڈمگان چہ 13 ستمبر ۽ 10 اکتوبر 2022 ۽ میان ۽ شئور ۽ سلاہ کنگ بوتگ۔ اودا آر ڈی ایم ایس ۽ نزیک ۽ آبادی ۽ آبانی انفراسٹرکچر ہوار آنت۔ ۽ ڈمگ ۽ ہاسیں بندوبستی بنجاہ ۽ دروشم ۽ نوک کنڈی ۽ دالبندین ہم ہوار آنت۔ اے بہر ۽ وھدان مچ 15 کمیونٹیزاں گون شئور ۽ سلاہ کنگ بوتگ۔ یک سریدی کاگدی (BID) کمیونٹی ۽ ادارہ جاتی شریکداران دیگ بوتگ۔ بی آئی ڈی ۽ پروجیکٹ، ای ایس آئی اے ۽ کار ۽ آچے وڑا بہر رُرت کرت کن آنت، ھے بابت ۽ سریدی ہوار آنت ۽ ایشی ۽ انگریزی ۽ اردو زبان ۽ تیار کنگ بوتگ آت۔

- **راؤنڈ 2 - ESIA ۽ تیاری:** راؤنڈ 2 ۽ ریل ٹرانسپورٹ روٹ ۽ پورٹ قاسم ۽ نزیک ۽ میتگان گون شئور کنگ بوتگ۔ ای ایس آئی اے ۽ تیاری ۽ چاگرد ۽ معاشی ڈیٹا یکجاہ کنگ ۽ ہاترا شئور ۽ سلاہ ۽ بہرائی دروشم ۽ 10 اکتوبر ۽ تاں 14 اکتوبر 2023 تاں۔ اے راؤنڈ ۽ مچ 15 کمیونٹیاں گون شئور ۽ سلاہ کنگ بوتگ کہ اودا آبان انگریزی ۽ اردو دوئیں زبانان بی آئی ڈی تیار کنگ بوتگ آنت راؤنڈ 1 ۽ وڑا آبان ۽ سریدی دیگ بوتگ۔

- **راؤنڈ 3 - ESIA فیڈ بیک:** آر ڈی ایم ایس ۽ نزیک ۽ میتگ ۽ آبانی بُنیاتی انفراسٹرکچر ۽ چہ 15 فروری 20 فروری 2024 ۽ تاں راؤنڈ 3 ۽ پروجیکٹ ۽ بندانی کارانی درگت ۽ سریدی پُچارینگ ۽ لیکہ ۽ موہ پُچارینگ ۽

ہاترا شئور گرگ بوتگ۔ نو کمیونٹی گچین بنداتی کارا آبانی نزیک بوہگ ۽ بُنیات ۽ کنگ بوتگ آت۔ پروجیکٹ ۽ سریدی مواد انگریزی ۽ اردو ۽ تیار کنگ بوتگ آنتت ۽ ایشی۔ ۽ آر ڈی ایم سی گلگ ۽ گرگ ۽ بابت ۽ سریدی ہوار آنتت۔

- **راؤنڈ 4 - ای ایس آئی اے روڈ شو ۽ فیڈ بیک:** ای ایس آئی اے روڈ شو ۽ ایک بہرے ۽ دروشم ۽، آر ڈی ایم ایس ۽ آئی ۽ بنیاتی اسٹریکچر ۽ نزیک ۽، ریل ٹرانسپورٹ روٹ ۽ نزیک ۽، ۽ پورٹ قاسم ۽ میتگان 21 جون تاں 6 جولائی 2024 ۽ میان ۽ شئور ۽ سلاہ کنگ بوتگ۔ اے بہرے ۽ وھداں، پروجیکٹ ۽ ای ایس آئی اے ۽ کار ۽ سرجمیں ہالاں گوں بنداتی اثرات نشان دیگ بوتگ آنت۔ اے راؤنڈ ۽ وھداں مچ 21 کمیونٹی درگٹ کنگ بوتگ آنت ۽ لیکہ دیگ ۽ موہ دیگ بوتگ آنت۔ سریدی دیگ ۽ مواد انگریزی ۽ اردو دوئیں زبانان جتائیں دستاویزانی دروشم ۽ دیگ بوتگ آنت۔

پروجیکٹ آپ پُجارینگ ۽ ہاترا زمین ۽ چیر ۽ آپ ایک ہاسیس ماحولیاتی ۽ چاگردی پہناتے زانگ بیت، بلے کارمرز کنوکانی کمی ۽ سوب ۽ ایشی۔ ماحولیاتی یا چاگردی اثراتی دروشم ۽ درجہ بندی ۽ ہوار کنگ نہ بوتگ۔ دومی نیمگ ۽، سرجمیں نگہوانی ۽ پروگرام دیما آرگ بیت کہ ایشی۔ ۽ آپ ۽ سطح ۽ معیار ۽ بؤکیں بدلانی درگیجگ، ۽ پیش گشی۔ کنوکیں زمینی ماڈلاں وھد پہ وھد اپ ڈیٹ ہوار آنت۔ دگہ ایش، بدل ذریعہ کہ ایشی۔ ۽ زمین چیر ۽ آپ ۽ ایندگہ واک یا زری آپ ۽ را ساپ کنگ ۽ پٹ ۽ پول برجہ دارگ بنت۔